

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAVİSNÂME-İ MENZİLÂT (1B – 51A)
İNCELEME – METİN-
SÖZLÜK- DİZİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ARIK

1410061008

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Programı: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: PROF. DR. VAHİT TÜRK

EKİM 2016

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ARIK

1410061008

Tezi Enstitüye Verilme Tarihi : 12.10.2016

Tezin Savunulduğu Tarih : 11.11.2016

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Vahit Türk

Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Hacı Ömer Karpuz

Doç. Dr. Uğur Gürsu

EKİM 2016

Üniversite : **TC. İstanbul Kültür Üniversitesi**
Enstitüsü : **Sosyal Bilimler**
Anabilim Dalı : **Türk Dili ve Edebiyatı**
Program : **Türk Dili ve Edebiyatı**
Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Vahit Türk**
Tez Türü ve Tarihi : **Yüksek Lisans – Ekim 2016**

ÖZET

KAVİSNÂME-İ MENZİLÂT (1B – 51A)

İNCELEME – METİN-

SÖZLÜK- DİZİN

SERAP ARIK

Bu çalışmada, Kavsnâme-i Menzilât adlı eserin 1B-51A varakları incelenmiştir. Eserde okçuluktan, menzil taşlarından ve okçulardan bahsedilmektedir. Metinde Arapça ve Farsça sözcükler olmasına rağmen dili sade ve anlaşılırdır. Çalışmaya başlarken önce metin okunmuş, çeviri yazıyla aktarılmış ve daha sonra sözlüğü ve dizini yapılmıştır. Daha sonra da metin biçimsel olarak incelenmiştir.

Çalışmaya; özet, içindekiler, önsöz, kısaltmalar ve giriş bölümüyle başlanmıştır. Giriş bölümünde yazarın hayatı hakkında bilgi verildikten sonra “Kavsnâme”den, “Türk Okçuluk Tarihi”nden, “Menzil Taşlarının Yerleri”nden, “Okun Özellikleri”nden, “Yay Yapımı”ndan bahsedilmiştir. Daha sonra metnin genel ve biçim özelliklerinden bahsedilmiştir. Ayrıca Eski Anadolu Türkçesi hakkında bilgi verilmiştir. I. Bölümde metnin çeviri yazısı, II. Bölümde metnin biçim bilgisi ve III. Bölümde ise sözlük ve dizin yer alır. Biçim bilgisi; yapım ekleri ve çekim ekleri diye ikiye ayrılmıştır. Dizinde ise kişi adları ve yer adları bulunmaktadır.

Çalışma, sonuç ve kaynaklar bölümleriyle sona ermiştir. Çalışmanın ekine ise metnin tıpkıbasımı konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kavsnâme, Hacı Hasan B. Hacı Bahtiyar, okçuluk, ok, yay, Türk dili, biçim bilgisi.

University : T.C. İstanbul Kültür University
Institute : Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Thesis Supervisor : Prof. Dr. Vahit Türk
Degree and Date : MA – October 2016

ABSTRACT

KAVİSNÂME-İ MENZİLÂT (1B – 51A)

ANALYSIS - TEXT -

DICTIONARY - INDEX

SERAP ARIK

The thesis deals with the folios 1B-51A of the work titled *Kavîsnâme-i Menzilât* (Archery Book on Ranges). The work is on archery, *menzil* (range) stones (“target” or “medal” stones), and archers. Although Arabic and Persian vocabularies are heavily used in the text, the language is still plain and comprehensible. The author of this present thesis has read the original text, transcribed it, and then prepared a dictionary and an index based on the original. A stylistic analysis of the text later followed.

The thesis starts with an abstract, a table of contents, a preface, a list of abbreviations, and an introduction. After presenting the biography of the original author, the introduction section deals with “Kavîsnâme” (book on archery), “The History of Turkish Archery”, “The Locations of *Menzil* Stones” (range/target/medal), “Arrow Specifications”, and “Bow Construction”. General and stylistic features of the text are later analysed. Additionally, the thesis presents brief information on Old Anatolian Turkish. The section one is the transcribed text, the section two discusses the stylistic components of the same text, and the section three presents a dictionary and an index. The stylistic components are further divided into two sections: derivational and inflectional suffixes. The index is a list of persons and places.

The thesis ends with a conclusion and a section of bibliography. In the appendix is a scanned version of the original text.

Keywords: *Kavîsnâme* (writing on archery, book on archery), Hacı Hasan B. Hacı Bahtiyar, archery, arrow, bow, Turkish language, morphology.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
.....	
ÖNSÖZ	vii
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	1
Hacı Hasan B. Hacı Bahtiyar	1
Kavsnâme	1
Türk Okçuluk Tarihi	2
Menzil Taşlarının Yerleri	3
Okun Özellikleri	3
Yay Yapımı	4
Metnin Genel Özellikleri	4
Eski Anadolu Türkçesi	4
Eski Anadolu Türkçesi'nin Biçim Özellikleri	6
Metnin Biçim Özellikleri	7
I.BÖLÜM	9
KAVİSNÂME-İ MENZİLAT'IN ÇEVİRİ YAZISI (1B- 51A)	10
II.BÖLÜM	47
BİÇİM BİLGİSİ İNCELEMESİ	48
1. YAPIM EKLERİ	48
1.1.İsimden İsim Yapım Ekleri	48

1.2. Filden İsim Yapım Ekleri.....	49
1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	50
1.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri	50
2. ÇEKİM EKLERİ	51
2.1. İSİM ÇEKİMİ	51
2.1.1. Çokluk Eki.....	51
2.1.2. İyelik Çekimi	52
2.1.3. Aitlik Eki	56
2.1.4. Hal Çekimi	56
2.1.4.1. İlgi Hali Eki	56
2.1.4.2. Belirtme Hali Eki.....	57
2.1.4.3. Eksiz Belirtme.....	58
2.1.4.4. Yönelme Hali Eki	58
2.1.4.5. Bulunma Hali Eki	60
2.1.4.6. Ayrılma Hali Eki.....	61
2.1.4.7. Vasıta Hali Eki.....	62
2.1.4.8. Eşitlik eki	63
2.1.4.9. Yön Gösterme Eki +ra/ +re/ +aru/ +erü.....	63
2.1.4.9.10. Kalıplaşmış Yön Gösterme Eki	63
2.1.5. Bildirme Çekimi.....	63
2.1.6. İsme Gelen Ek Fiil.....	64
2.2. FİİL ÇEKİMİ	66
2.2.1. Bildirme Kipleri	66
2.2.1.1. Geniş Zaman.....	66
2.2.1.2. Görülen Geçmiş Zaman.....	67
2.2.1.3. Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	69
2.2.1.4. Gelecek Zaman.....	70

2.2.2. Tasarlama Kipleri	70
2.2.2.1. Emir Eki	70
2.2.2.2. Dilek-Şart Eki	71
2.2.2.3. İstek Eki	72
2.2.3. Fiillerin Birleşik Çekimleri	73
2.2.3.1. Geniş Zaman	73
2.2.3.1.1. Geniş Zamanın Hikâyesi	73
2.2.3.1.2. Geniş Zamanın Rivayeti	74
2.2.3.1.3. Geniş Zamanın Şartı	74
2.2.3.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman	74
2.2.3.2.1. Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi	74
2.2.3.3. Görülen Geçmiş Zaman	75
2.2.3.3.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi	75
2.2.3.3.2. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı	75
2.2.3.4. Şart	75
3.4.1. Şart Ekinin Hikâyesi	75
2.2.3.5. Gelecek Zaman	76
2.2.3.5.1. Gelecek Zamanın Şartı	76
2.2.4. Fiilimsi Ekleri	76
2.2.4.1. İsim-Fiil	76
2.2.4.2. Sıfat-Fiil	77
2.2.4.3. Zarf-Fiil	78
2.2.5. Kuvvetlendirme	80
2.2.6. Birleşik Fiiller	80
2.2.6.1. İsimlerle Yapılan Birleşik Fiil Öbeği	80
2.2.6.2. Fillerle Yapılan Birleşik Fiiller Öbeği	83

III. BÖLÜM.....	..85
SÖZLÜK.....	..86
DİZİN.....	..110
KİŞİ ADLARI DİZİNİ.....	..110
YER ADLARI DİZİNİ.....	..113
SONUÇ.....	..114
KAYNAKÇA	..116
EK: KAVİSNÂME-İ MENZİLÂT'IN ORJİNAL METNİ (1B-51A).....	A-1

ÖNSÖZ

Millet varlığının ilk aslı belirtisi ve dolayısıyla milli kimliğin özü olan dil, toplulukları birer bütün yapan ve bu bütünlüğün devamını sağlayan en önemli unsurdur.

Kavsnâme, ok atmanın âdâbı, ok atılan yer ve okçulara dair bilgi veren eserlerin ortak adıdır. Türkün hayatında önemli bir yere sahip olan ok, Türklerin uzun asırlar süren hâkimiyetinin de öncüsü olmuştur. Tarihin değişik devirlerinden beri ok ve yay; avlanma, savaş aleti ve spor gibi çeşitli alanlarda kullanılmıştır.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde yazarın hayatı anlatıldıktan sonra “Kavsnâme”den, “Türk Okçuluk Tarihi”nden, “Menzil Taşlarının Yerleri”nden, “Okun Özellikleri”nden, “Yay Yapımı”ndan bahsedilmiştir. Daha sonra metnin genel ve biçim özelliklerinden bahsedilmiştir.

Çalışmamın birinci bölümünde Kavsnâme-i Menzilât adlı metnin çeviri yazılı aktarması yapılmıştır.

İkinci bölümünde ise metin biçim özellikleri bakımından incelenmiştir. İnceleme yapılırken önce kelimeler fişlenmiş, daha sonra kelimeler bilgisayarda yazıya geçirilmiştir. Ekler, Muharrem Ergin’in Türk Dil Bilgisi adlı eserine göre sıraya dizilmiş ve metindeki kelimeler eklerin şekline göre ayrılmıştır. İnceleme yapım ekleri ve çekim ekleri diye ikiye ayrılmaktadır. Çekim ekleri, isim çekim ekleri ve fiil çekim ekleri diye alt başlıklar altında incelenmiştir. Daha sonra da fiillerin birleşik çekimleri, fiilimsiler ve birleşik fiiller incelenmiştir. Aynı kelimeler tekrar tekrar incelenmemiştir. İncelenen her kelimenin kaçınıcı varakta ve satırda olduğuna dair parantez içinde bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise sözlük çalışması ve dizin yapılmıştır. Ayrıca metindeki kelimeler anlamlarıyla birlikte sözlüğe yazılmıştır. Sözlükten sonra yer adları ve kişi adları dizini yapılmıştır.

Sonuç bölümünden sonra da kaynakça eklenmiştir. Çalışmanın sonuna Kavsnâme-i Menzilât'ın tıpkıbasımı eklenmiştir.

Tez çalışmamın her aşamasında yardımcı olan danışman hocam Prof. Dr. Vahit Türk'e çok teşekkür ederim.

Ekim, 2016

Serap Arık

KISALTMALAR

- C. cilt
ç. çoğul
diğ. diğerleri
s. sayfa
TDK Türk Dil Kurumu

GİRİŞ

Hacı Hasan B. Hacı Bahtiyar

Hacı Hasan, 911/1505 tarihinde saraya ok yapan ustalar arasına girmiş, burada Sertirgen Niğbolulu Hayreddin ve ağabeyi Serbölük 'Alauddin b. Bahtiyar'ın emrinde çalışmıştır. 916/1511 tarihinde hacca giden Hacı Hasan, Yavuz Sultan Selim'in 920/1514 Tebriz, 921/1515 Kemah seferlerine, 923/1517 Ridaniye Muharebesi'ne, 938/1532'de Kanuni Sultan Süleyman'ın seferlerine katılmıştır. Tozkoparan İskender, Miralem Ahmed Ağa gibi devrin ünlü kemankeşleri rekorlarını Hacı Hasan'ın oklarıyla kırmışlardır. Okları kendisinden iki asır sonra bile rağbet görmüş, 966/1558'e kadar bu görevde kalmıştır. Süleyman Kani İrtem'in *Türk Kemankeşleri* adlı kitabında; Mustafa Ali'nin *Kunh al-Ahbar* adlı eserinin basılmamış kısmında, Hacı Hasan b. Hacı Bahtiyar'a ait olduğu belirtilen bir *Ok-name*'den bahsedilmektedir. Kitap Fatih devrinden H.958 senesine kadar geçen okçular ve Okmeydanı, Yıldız, Tozkoparan, Ahi Yeri, Arabacı Mahmud Bölükbaşı Yeri, Hekim Yeri, Top Yeri, Şüca Yeri, Havla Yeri ahvalinden, Edirne, Bursa, Gelibolu, Anadolu, Şam, Mısır'daki okmeydanları ve ok menzil taşlarından ve bu menzilleri diken kişilerden bahseder. Mustafa Ali bu eserin telifinden sonra geçen kırk beş yılın okçularını ve haberlerini eklemiştir. Süleyman Kani İrtem, kitabın H.958'de yazıldığını, içinde H.979 senesine kadar Okmeydanları hakkında bir takım bilgilerin eklendiğini bildirir.¹

Kavsnâme

Ok atmanın âdâbı, menziller ve okçulara dair bilgi veren eserlerin ortak adıdır. Arapça'da kavs (yay) kelimesine Farsça nâmenin (mektup, kitap) eklenmesiyle oluşmuş bir birleşik kelimedir. İran ve Türk yazılı kültüründe okçulukla ilgili eserlere genellikle

---

¹ Ekmeleddin İhsanoğlu ve diğ., *Osmanlı Askerlik Literatürü Tarihi*, 1. C., İstanbul: Özgüca Yayınları, 2004, s. 6-7.

“kavsnâme” denilmektedir. Arap edebiyatında ise bu tür eserler daha çok “kavs”, “remy” ok atmak ve “sihâm” (oklar) kelimeleri kullanılarak adlandırılmıştır.²

Türk Okçuluk Tarihi

Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ok ve yay Türklerde hâkimiyet sembolü olmuştur. Göktürk Yazıtları’nda kullanılan alfabede ok-uk sesleriyle okunan, birleşik bir harfin ok şeklinde olması; kalın ya sesini veren başka bir harfin yay biçiminde yazılmasıdır.³

Eski Türklerde olduğu gibi Osmanlılarda da okçuluk, ordunun etkinliğini ortaya koyan bir araçtı. Bu nedenle bu aracı en iyi biçimde kullanabilmek için eğitim ön planda tutulmuştur. Eğitim doğal olarak yarışmayı da bünyesinde barındırır. Okçuların birbirlerinden üstün olduklarını gösterme amaçları onları günümüz insanını şaşkınlık içerisinde bırakan başarılarla itmiştir.

Osmanoğulları, ok ve okçuluğa çok büyük önem vermişlerdir. Orhan Bey, Bursa’da yaptırdığı “Atıcılar Alanı” ile bu konuda ilk girişimi yapan hükümdar olmuştur. Yıldırım Beyazıt da Gelibolu’daki Okmeydanı’nı yaptırmıştır. Daha sonraki dönemlerde de birçok ok meydanı yaptırılmıştır. Ancak her ok atılan yere Okmeydanı denmemiştir. Düzenlenen alanların bu adı alabilmesi için sınırları taşlarla çevrili, gerekli tesisleri olan, usta kemankeşlerin menzil taşlarının yer aldığı yönetici ve eğitici kadroları bulunması zorunluydu.

Bölgelerdeki okçuluk çalışmalarının topluca yapılması amacıyla okçuluk tekkeleri kurulmuştur. Bu kuruluşlara “Kemankeş Tekkesi, Tirendazlar Zaviyesi ve Atıcılar Dergâhı” gibi isimler verilmiştir. Okçulara “tirendâz, tirzen, kemânkeş, kavvas, tirkeş” denilirdi.

---

² Hasan Aksoy, “Kavsname”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, Cilt 25, Ankara: 2002, s. 70

³ Mehmet Zeki Kuşoğlu, *Türk Okçuluğu ve Sultan Mahmut’un Ok Günlüğü*, İstanbul: Ötüken, 2006, s.31

Menzil Taşlarının Yerleri

Ok atışlarında başlıca iki türlü atış vardır: Menzil (mesafe) ve Puta (hedef) atışları. Bu iki atışı da atabilmek için okçunun kabza almış olması gerekirdi. Ok meydanlarında “menzil atmak” ya da “menzil dikmek” için yarışılan günlere “Meydan günü” denilirdi.

Her okçunun rüyasında bir nişan taşı dikilerek kutlanan rekor atış yatar. Mevcut rekorları aşma isteği Okmeydanı şeyhi ve pirlerin iznine bağlıdır. On altıncı yüzyıla kadar rekor atışların sayısı 10 ila 12’yi aşmaz. On dokuzuncu yüzyıldan itibaren bu sayı 50’ye çıkar, olağanüstü atışların kaydedildiği taşların sayısı ise 300’ü geçer ve bu taşları birbirlerinden ayırmak zorlaşır. Bir okçu, kendisinden önceki bir rekor atışa ilişkin menzil taşının belirlediği mesafeyi aştığında, okunun düştüğü yer hafifçe kazılır ve geçici olarak çakıl taşları ile işaretlenirdi. Yeni menzil taşı altı ay içinde dikilirdi. Menzil taşlarının büyük bir bölümü mermer sütunlar şeklindeydi ve üzerindeki kitabede okçunun adı, mesleği, atış yönü ve koşulları, atış mesafesi ve atış tarihi verilirdi. Sultan, vezir ve devlet erkânının ok atışlarına ilişkin menzil taşları, dönemin dekoratif stiline uygun olarak oluşturulur ve kitabelerin sözleri ünlü şairler tarafından hazırlanır, yazıları hünerli hattatlar tarafından kaleme alınır ve kabiliyetli taş ustaları tarafından taş işlenirdi. Bu menzil taşları sadece birer tarihi belge değil, birer sanat eseri niteliğindedir. Günümüzde sadece 25 kadar nişan taşı geriye kalmıştır, diğerleri tahrip edilmiş, gömülmüş ya da temel taşı olarak kullanılmıştır.

Okun Özellikleri

Türk okları bilinen en kısa (0,7 m) ve hafif (10–18 g) oklardır. Yapımında kayın ağacı, kamyş (Hindistan), çam ağacı gibi malzemeler kullanılmıştır. En iyi ok çam, akça, gürgen ağacından yapılırdı. Bir metre uzunluğunda, üç parmak kalınlığında ve budaksız olan dallar bir takım işlemlerden geçirildikten sonra 3 yıl dinlenmeye bırakılmış. En iyi ok yapımı 20 yıl, tımarlı denilen oklar ise 50 yıl dinlenmeye bırakılmış.

Yay Yapımı

Farklı enerji depolayan malzemelerin teknik özelliklerini sonuna kadar kullanabilmek için Osmanlı yayları üç farklı malzemedden oluşturulur (bileşik yay). Yay iskeleti ağaçtan, dış tarafı sinir (tendon) ve iç tarafı boynuz türü organik malzemelerden imal edilir. Yay gücü ve esnekliği malzemelerin oranıyla ayarlanır. Çeşitli yay bileşenleri çok kuvvetli bir balık tutkalı ya da çega ile birbirlerine yapıştırılır.⁴

Metnin Genel Özellikleri

Kavisnâme-i Menzilât, Hacı Selim Ağa Kütüphanesi'nde kemankeş 497 numarada bulunmaktadır. Kavisnâme-i Menzilât olarak kayıtlıdır. Kitap 151 varak 301 sayfa, 13 satır, ölçüleri 210*40-145*95 cm, cildi; ebru kaplı, mukavva ciltli, dip sertap etraf, siyah meşin, harekeli nesih ile Türkçe yazılmıştır.

Eserde okçuluk ve dikilen menzil taşlarından bahsedilmiştir. Ayrıca İstanbul, Edirne, Bursa, Amasya, Manisa, Mısır, Rodos, Tebriz ve Üsküdar'daki kemankeşlerden ve diktiği menzil taşlarından da bahsedilmiştir. Metnin içerisinde çeşitli Arapça ve Farsça tamlamalar olmasına rağmen sade bir Türkçe ile yazılmıştır.

Eski Anadolu Türkçesi

Türkiye Türkçesinin yazılı tarihi gelişimini Anadolu'da XIII. yüzyıldan itibaren başlatmak mümkündür. Eski Anadolu Türkçesi veya Eski Oğuz Türkçesi olarak adlandırılan bu dönem XIII. ve XV. yüzyıllar arasında Oğuz Türklerinin kendi ağız özellikleri temelinde kurup geliştirdikleri yazı dilidir. Türkçenin batı ya da bazı araştırmalara göre güneybatı kolunu oluşturan bu sahada Oğuz Türkçesinin XI. yüzyıldan itibaren görünmeye başladığı bilinmektedir. Oğuz Türkçesinin XI. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadarki gelişimi hakkındaki bilgiler bu döneme ait yazılı kaynakların günümüze ulaşabilenlerin çok az olması sebebiyle yetersizdir.⁵

---

⁴ *Türk Okçuluk Tarihi ve Okçular Vakfı*, İstanbul: Anka Matbaası, 2014 s.19-23

⁵ Vahit Türk ve diğ., *Eski Anadolu Türkçesi Dersleri*, İstanbul: Kesit Yayınları, 2012. s. 9.

Önceleri konuşma dili olarak kullanılan Oğuz ağızı XIII. yüzyılda Azerbaycan ve Anadolu'da yazı dili haline gelmiştir. Batı Türkçesi yazı dili, XIII. yüzyıldan XV. yüzyıl sonlarına dek Azerbaycan, Anadolu, Irak, Suriye ve Balkanlarda tek yazı dili olarak kullanılmıştır. Bu döneme araştırmacılar çeşitli adlar vermektedirler. Başlangıçta Avrupalı bilginler *Altosmanische* (*eski Osmanlıca*) terimini kullandılar. Türkiye'de Eski Osmanlıca terimi Saadet Çağatay tarafından kullanıldı. Ancak bu terim yaygınlaşmadı. En yaygın terim *Eski Anadolu Türkçesi* terimidir. Ahmet B. Ercilasun ise *Eski Oğuz Türkçesini* kullanmayı tercih etmiştir.⁶

Eski Oğuz Türkçesi ürünleri üç siyasi yapı döneminde verilmiş eserlerdir. Anadolu bölgesinin geçirdiği siyasi ve sosyal gelişmelere paralel olarak Eski Oğuz Türkçesi kendi içinde üç alt bölüme ayrılmıştır:

1. Selçuklu Dönemi Türkçesi (11-13. yy)
2. Beylikler Dönemi Türkçesi (13-15. yy)
3. Osmanlı Türkçesine Geçiş Dönemi (15. yy.ın ikinci yarısı)⁷

Eski Oğuz Türkçesi 16. yüzyıldan itibaren yerini Osmanlı Türkçesine bırakır.

Anadolu bölgesinde gelişmeye başlayan Selçuklu dönemi Oğuzcası, bir yandan konuşma diline dayalı bir yazı dili oluşturma mücadelesi verirken, bir yandan da birer kültür dili durumundaki Arapça ve Farsçaya karşı mücadele yürüttüğü bir dönemdir. Bu nedenle ortaya konan eserler oldukça sınırlıdır. Bugün elimizde olan ve Anadolu yazı dilinin kuruluşuna öncülük eden bazı eserler, Ahmet Fakih'in *Çarhnamesi*, Hoca Dehhani'nin manzumeleri, Şeyyad Hamza'nın Yusuf ve Zelihası ile *Dâstân-ı Sultan Mahmud* mesnevisi, Mevlânâ ve Sultan Veled'in Türkçe şiirleri ile Yunus Emre'nin *Divan'ı* ve ahlaki içerikli *Risaletü'n-Nushiyye'si* gibi ürünlerdir. 13. Yüzyılda eserlerin az olmasının sebebi Moğol akınının açtığı tahribattır.

Süreç olarak Selçuklu Oğuzcasının devamı niteliğindeki Beylikler dönemi Türkçesi, Anadolu'da eski Doğu Türkçesinin kalıntılarından da ayıklanmış Oğuzcaya dayalı yepyeni bir yazı dilinin kuruluş dönemidir. Anadolu'da kurulan beyliklerin

⁶ Ahmet B. Ercilasun, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Ankara: Akçağ Basım, 2011. s.429-430.

⁷ Vahit Türk, s. 15.

başında bulunan, Arap ve Fars kültürüne hakim olmayan Beyler, Selçuklu döneminden farklı olarak bilinçli bir tutumla Türkçeye sarılmışlardır. Bu nedenle beylikler dönemi Oğuzcanın Selçuklu döneminden farklı olarak Arap ve Fars dillerine karşı Türkçeyi egemen kılma mücadelesi vermişlerdir. Karamanoğlu Mehmet Bey'in 1277 yılında Selçuklu sultanından Konya'yı aldıktan sonra topladığı divanda verdiği "Şimden girü hiç kimesne kapuda ve divanda ve mecalis ve seyranda Türk dilinden gayrı dil söylemeye" şeklindeki buyruğu aynı zamanda öteki Türkmen beylerinin de düşünce ve tutumlarına tercüman olan bir buyruktur.⁸ Bu verimli dönemi temsil eden başlıca şahsiyetler ve eserleri şunlardır: Âşık Paşa'nın pek hacimli manzum bir eser olan Garipname'si, Fakrname ve Vâsıf-ı Hal mesnevileri; Ahmedî'nin İskendername'si; Hoca Mesud'un manzum aşk hikâyesi olan Süheyl ü Nevbahar'ı ile Ferhenkname-i Sa'dî tercümesi; Fahri'nin Hüsrev ü Şirin mesnevisi; Kul Mesud'un Kelile ve Dimne tercümesi; Gülşehri'nin Şeyh Attar'dan yeni ilavelerle genişleterek ve serbest olarak Türkçeye aktardığı manzum Mantıku't-tayr'ı...

Klasik Osmanlı Türkçesine geçiş dönemini diğer dönemlerden ayıran en önemli fark ise Arapça ve Farsça unsurların son derece yoğun olarak dile girmeye başlamasıdır. İmparatorluk coğrafyasında geçerlilik kazanan ve Osmanlıca ya da Osmanlı Türkçesi olarak adlandırılan bu dönemde dil Eski Anadolu Türkçesinin klasik yapısından uzaklaşmıştır. Osmanlı Türkçesi 20. Yüzyıl başından itibaren yerini yeni bir yazı diline, Türkiye Türkçesine bırakmıştır.

Eski Anadolu Türkçesi'nin Biçim Özellikleri

- +lxg isimden isim yapma eki +IU olmuştur: başlu<başlıg.
- -(X)g fiilden isim yapma eki -U olmuştur: bilü<bilig.
- İlgî hali eki ünsüzlerden sonra +Uñ, ünlülerden sonra +nuñ biçimindedir: evüñ, ananuñ.
- Yükleme hali eki +g erimiş, g'den önceki yardımcı ünlü sadece düz biçimiyle, g'nin yerini almıştır: evi.
- Çıkma hali eki +Dın değil +dan'dır: agaçdan.

⁸ Zeynep Korkmaz, *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2013, s. 81-83.

- Vasıta hali eki kalıplaşmış örnekler dışında, kaybolmuş; yerini ile'den ekleşen +IA almıştır.
- Teklik 1.şahıs eki –vAm(In), -Am, -In biçimdedir: kişiyem.
- Çokluk 1.şahıs eki –vUz ve –Uz'dur: çobanlaruz.
- Şart kipi, çokluk 1.şahıs dışında, iyelik kökenli eklerle çekilir hale gelmiştir: alsam.
- Eski Anadolu Türkçesinde durur yanında +dUr bildirme eki yaygınlaşmıştır.⁹
- Görülen geçmiş zaman eki –dU, anlatılan geçmiş zaman eki –mİş, geniş zaman eki –(V)r, gelecek zaman eki –IsAr'dır.
- Şimdiki zaman eki ise Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde –(y)A yor(u)r biçiminde kullanılmıştır.¹⁰

Metnin Biçim Özellikleri

Metnin şekil özellikleri incelendiğinde yapım ekleri fazla kullanılmamıştır. Metnin genelinde çekim ekleri daha çok kullanılmıştır. İsim yapım eklerinden, isimden isim yapma ekleri; 11, isimden fiil yapma ekleri; 3, fiil yapım eklerinden fiilden fiil yapma ekleri; 8, fiilden isim yapma ekleri; 3 olarak toplam 25 yapım eki çeşidi bulunmuştur.

Çekim eklerinden ise isim çekim eklerinden olan çokluk ekleri fazlaca kullanılmıştır. İyelik eklerinden en çok 3.teklik şahıs iyelik eki kullanılmıştır, en az 1. teklik ve 1. çokluk şahıs iyelik eki kullanılmıştır. Hal çekim eklerinde; ilgi hali, belirtme hali, bulunma hali, yönelme hali ve ayrılma hali eklerinin çokça kullanıldığı görülmüştür.

Bildirme kiplerinde en çok geniş zaman ve görülen geçmiş zaman kullanılmış, en az ise gelecek zaman eki kullanılmıştır. Görülen geçmiş zaman ve geniş zaman eklerinde 1. 2. 3. teklik ve çokluk şahıs ekleri kullanılırken gelecek zamanda sadece 3.teklik şahıs eki bir örnekte kullanılmıştır. Zaman eklerinin olumsuz şekillerine de rastlanılmıştır. Tasarlama kiplerinde çok fazla örnek ile karşılaşılmamıştır; Emir, şart ve istek ekleri az örnekle karşımıza çıkmaktadır. Fiillerin birleşik çekimlerinden geniş zamanın; hikâyesi,

⁹ Ahmet B. Ercilasun, s.455-456.

¹⁰ Vahit Türk, s. 38-39.

rivayeti ve şartı, öğrenilen geçmiş zamanın; hikâyesi, görülen geçmiş zamanın; hikâyesi ve şartı, şart ekinin; hikâyesi ve gelecek zamanın şartı kullanılmıştır.

Fiilimsi eklerinden en çok isim-fiil eki –mAk ve –mA, sıfat-fiil eki –An ve -DIk, zarf-fiil eki –Ip kullanılmıştır. Birleşik fiil eklerinden; isimlerle yapılan birleşik fiillerden en çok et- ve eyle- fiilleri kullanılırken, fiillerle yapılan birleşik fiillerde ise çok fazla örneğe rastlanılmamıştır.

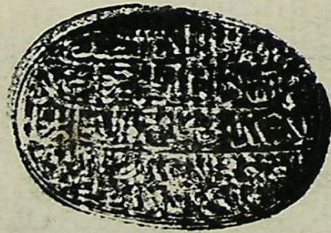

I.BÖLÜM

قوس نامه منزلات

دخل وانظم في سلك ملكة الفقير
على جلي الميرزا شيخ مراد
سرور ووق
عق عنده

بوحقير وفقير وبرتقصير الحاجي السيد عبد القادر المعروف بابير خواجه
كاملش الاسكداري بوكتاب مستطاب ملكه من اخراج ايدوب اسكداره
واقعي والده عتيق جامع شريفه شول شرط ايد وقف ايد ملكه اقتضا ايد ليره
رهن قوي وكهليل على الورملوب تا حاجتي تمام اولي حفظ ايد و ب نشان
ايچون كاغدين بوكيه واوشاق ايدنه ويرميه ونيد بل تغير ايتيه اكر
شرطلورن بريسك خلا في ظهور ايد رايسه تضمنين اولينه
فن بدله بعد ما سمعه فائما ائمه على الدين بيدلونه نظم
كريمي خواجه انتم اولميه لر

٤٩٧

1B

1 bu kelimāt istanbulda ok meydānında ol ok atup taş dikilmege kim bünyād eylemişdür anuñ beyānındadır 2 ki zıkr olunur ve dañı ol taş ve añun ardınca dañı kim aşurı 3 atup taş dikmişdür ve her menzilüñ evveli kimiñdür ve anda aşurı 4 kimiñ ‘ale’t-tertib beyān oluna inşallāhu te‘ālā ve ammā bir menzili 5 merhūm sultān muḥammed ḥān zamānından tā bu āna gelince deñlü zıkr etmeyince 6 birine dañı şürü‘ olmaz zirā eyle ovımayıcak netāyim kelām ve maḳāşid 7 merām ma‘lūm olmaz evvelā istanbul kim şehreti şehridür ne şehir bul ki iklīm 8 dehrdür şehir-i mezkūrda olan ḳanḳı menzil-i ibtidā ve beyne’n-nās 9 bilinen! menzil eyle kim iktidā oldı anı beyān édelim ve ibtidāsından 10 nihāyetine varınca ‘ayān édelim ve menāzil-i mezkūra ne hevā-ile atılmış 11 ve tālibān-ı! mezbūrda ne deñlü sa’y-yı bī hemtaziyle atmışlardur ve her birinüñ 12 evsāf-ı beliginde bir zerre ve eknāf-ı tebliginde bir ḳatre taḳriri taḳrır 13 édelim beyt bizetmez bā ḥaşl fırsatu’l-ḳab aña biñ sa’y éderse nice kitāb

2A

1 vesā’ir şühürda vāḳı‘ olan menāzilüñ evsāf-ı eṭvārı anda 2 ḥaberini taḳrır ve eṣnāf-ı tālibān ibrār ve aḥbār-ı iḥbārını emrīn taḣtīr 3 bellü édelüm ‘alā ḳadīrū’l-taḣ bu sā’at ile istiṭa‘at aḥbār-ı iḥyāda ne vech-ile 4 rivāyet ve ibrār nām-dārurda ne üslūbadur eyit vāḳı‘ olduğı üzre 5 taḳrır ve taḳrır ola bimenihi ve keremihi faşl-ı evvel loṭos menzil beyānındadır ol bünyād olan 6 menzil maḥruşu-ı ḳoşantiniyyede lodos menzilidür ol yere nişān eyleñe 7 hūner-ile atup taş dikmek isteyen kişinüñ adına üstād baḥtiyār dērler 8 ol pehlevān mezbūr-ı merhūm sultān bāyezīd ḥān ‘aleyhi’r-raḥmet ü ve’l-ḡufrān 9 amasyada şehzāde iken bile olup sultān bāyezīduñ defter-dāru iken 10 ḡulam u nām-dārlarında idi ve defter-dār mezkūr nāmına birinüñ ve peri 11 begüñ pederi sultān murāduñ mīr-āhūr başısıydı ve üstād-ı baḥtiyār 12 istler! tīr-ger idi ve hem atıcıydı ve baḥtiyār mezkūruñ hem kirişinüñ 13 nāmına ḳadı ḳavlü hūsām dērlerdi mevlānā hasruña dūrer-i ḡureri

2B

1 şāhibidür anuñ bende-i sa‘ādet-mendlerinde idi ve mevlānā-yı mezkūr 2 sultān muḥammed ebu’l-feth zamānında şeyḡū’l-islām müfti’l-enām olduğında 3 mā‘adā

mahrûsa-1 koşantîniyye ve ğalaṭa ve etrâf ve eknâf-1 istanbuluĝ 4 kâdısydy ve mevlânâ-yı ‘alî miqdâruĝ zât-1 ma‘âlî medârı ğaĝında 5 olan padiřâĝ kâmurî ihtirâmı alü osmânüĝ ibtidâ-yı salṭanatdan 6 bu ana gelince birkes ğaĝında zuhûr ve şü‘ür bulmamışdur ve ayaşofya-yı 7 řafâ-baĝıřuĝ daĝı müderisi idi anuĝ-çün ğüsâm mezkûra kâdı 8 kulı ğüsâm dârdı evvel daĝı pehlevân atıcıdy ava şibâb 9 zamân řiba mübeddel olduĝda bi’l-iĝtiyâr miĝâlıcdâ taĝa‘id édüp 10 merĝüm tozĝoparanuĝ biri dibzidür ĝabzâ anlardan tutup 11 bi‘at eylemişlerdür ve uşâzân mezbûrân birbiriyle bad-ı zamân oĝ 12 atarlardı bunlardan muĝaddem bir menzil bünyâd olup taş dikilmiş 13 degildür baĝtiyâr nâm-dâr ğüsâm řâĝib ve ĝârudan zîr dest olmaĝın

3A

1 ĝalebe eyleyüp bir yirceĝ nişân eyleyüp şimdiki ĝâlde cây-ı 2 mezkûr baĝtiyâr dâmekle meřĝür ve maĝrûndur ve mezkûr ve mevsûfdur 3 evvel oĝ meydânında menzile bünyâd baĝtiyâr üştâd bâ‘iş olmuşdur 4 raĝmetu’llâĝ-ı aleyhi ve andan şonra bir řaĝı gelüp mezkûr baĝtiyâr 5 deresinden aşurı atup taş dikmişdür anuĝ adına 6 ‘azab dârdı şimdi anuĝ biri adına yaşı ĝaya dâmekle meřĝürdür 7 ol biri ‘aziĝdür şimdiki ĝâlde ol taş anuĝdur evvel aĝa atana 8 dülbend éylerler ve ba‘dehu andan aşurı gelüp atup taş dikene 9 şîr-i merd dârdı sultân muĝammed ĝân ile iskenderiyye ĝazâsında 10 şehîd olmuşdur yeĝiçeri zümresindendür ol öĝünde şimdiki zamânında 11 ol tařa ĝarakaya dâmekle ma‘rûfdur ĝerü andan berüye ol 12 taş yılduz menziline ayak taşı olmuşdur ve mezkûr öte yılduzda 13 yeröye daĝı almışdır anuĝ vaşfi yerinde gele ve ba‘dehu andan şonra

3B

1 gelüp aşurı atup taş dikenin adına beĝlü ĝara 2 ĝöz dârdı ol daĝı yeĝiçeri zümresindendür ol daĝı zamânında 3 ĝüb pehlevân-ı tîr-endâz idi atıcılıĝı sebeb-ile sipâĝi 4 olmuşdur ve anuĝ üç menzilde lodosda ve poyrâzda ve 5 yılduzda bile taşları vardur merĝüm sultân selîm 6 ĝân ile tebrîz seferinde ĝeldükde fevt olmuşdur 7 ĝattâ âĝir pîrlüĝi zamânında üç yerlerin sürmişdür nitekim 8 üştâdlar ĝavlinde ĝelmiřdür kim eĝer atıcı řiřĝat üzre 9 ola atmaĝludını terk etmeye ol ĝiři yay çekmeden ĝalmaz 10 dârdı andan şonra gelüp taş dikene sinân dârdı 11 řubařılıĝdan selefĝi dîz-dârı olup

şonra araman 12 ođlı selefti olup ol zamānda hiřār vīrānları sultān 13 muammed hān diri omazdı merhūm kōr sinān gelüp ol

4A

1 menzili atup bu vech ūzre arz eylemiřler āzād eylemiř 2 ol menzili dikmek anuđdur nitekim zikir olunur bu řimdiye dek 3 zikir olınan merhūm sultān muammed zamānında vāı‘ olanlar 4 dur ki bu araya gelince zikir ētdük řimden gerū merhūm 5 sultān bāyezīd zamānında vāı‘ olup atılanları dađı 6 zikir edelūm ammā bunlar dađı gerū bu menzil ūzerine 7 olanlardur hemān murād budur ki bu mezkūrlaruđ her birisi 8 ankı pādiřāh zamānında atılmıřdur anı beyān ēdelūm gerū 9 bizūm sōzūmūze geledūm unki beđlū aragōz merhūm sultān 10 muammedūđ zamānında ol yeri atmıřdur şonra yerleri sultān 11 bāyezīdūđ āhirinde sūrmiřdūr biz gerū sōzūmūze geledūm unkim 12 sultān bāyezīd zamānı gelince deđlū menzil beđlū aragōzūđ 13 idi bir pehlevān dađı zāhir oldı kim ađa deve kemāl dērler

4B

1 idi anuđ fi‘l-cümle diyelūm merhūm sultān muammed hān 2 zamānında ūstādlaruđ ehl-i hūnerleruđ iħtiyārları ziyāde 3 imiř merhūm sultān muammed hān her ankı yerde kim bir ehl-i 4 hūner ve řāhib kemāl iřitse her ne tarīk ile mūmkin olur 5 ise anı kendū harem-i řerīflerine getirüp ađa ālī dirlikler 6 ēdüp dā‘im ālī bahřiřler verüp ve hūner ehli ile 7 muřāhibet ēder imiř cümleden birisine kemān görüci 8 ‘arab dērler imiř ol dađı pādiřāhuđ muřāhibi imiř 9 cümleden biri bu kim kemān küre ile bir tař finduđ hevāya 10 atardı tař hevādan inerken bir finduđ abıyla vurur imiř 11 bu hāl ūzre finduđ ubbesin vurur imiř mezkūr deve 12 kemāl ol kemān küreci ‘arabuđ ulı imiř merhūm sultān 13 muammed vermiř anlar ađa ‘ulūfe eyleyüp kendū hıđmet-i

5A

1 řerīflerinden olup şonra tařra ıkup sipāhī ođlanları 2 zūmresindendūr şonra sultān bāyezīd hān zamānı gelince 3 mezkūr deve kemāl beđlū aragōzūđ yerinden ařuru atup 4 tař dikmiřdūr bu mezkūr lodos menzilinde dōrdünci 5 tař anuđdur ve ba‘dehu merhūm sultān bāyezīd deve kemāle 6 bir huřuřdan ūturi ğazab eyleyüp bir cānibe sefere 7

giderken ibşalada aşmışdur mezârı andadur rûhı 8 revânı şād olsun rivāyet olunurki anda olan 9 kad u kāmēt belā bālā nice hūnerler ki haḫ sūbhānehu ve te‘ālā 10 aḡa vérmış idi degme kişide bulunmaz idi rûhı şād 11 olsun cümle müminlerle bile âmīn ve ba‘dehu bir pehlevān 12 zāhir oldı kim anuḡ adı tefeci ḫulu dimekle ma‘rūf idi 13 bursalu şücā‘ dérlerdi ol daḡı uzun boylu şaruşın

5B

1 idi ve çok zamān keşāgırlıḫ éderdi ve eyü pehlevān 2 güreşciler başḡayırılık yérine oturmuş idi ve bosna 3 oḡlanı idi velākin tefeci kulı dimekle ma‘rūf idi 4 ol daḡı sultān bāyezīd ḡān zamānında gelüp deve 5 kemālden aşurı taş dikmiş idi bu mezkūr menzil 6 lodos menzildir bu ḡāyet-ile ālī uzak menzildir zīrā 7 kim bu bursalı şücā‘ gelüp istanbuluḡ üç ālī menzil 8 vardur üçünü ol atmışdur ve anuḡ atduḡı menzillerüḡ 9 ciḡān pehlevānı tozḡoparan gelüp ikisini atmışdur bu şimdi 10 zikir eyleyü vérdüḡümüz menzili almamışdur çok zamānlar sa‘y 11 cemilünüz vech-i belīḡlar eylemişdür müddet-i medīd zamān-ıla 12 kim vaḡtādın beḡā āḡirete rıḡlet édinciye deḡlü ikisi 13 müyesser yüki zafer bulmadı ve bundan ḡayrı her ne yére teveccüh

6A

1 eylese allāhu te‘ālā aḡa ol-ḡadar ḡuvvet vérmış idi kim 2 aḡa musahḡar idi illā bu müyesser olmadı tā dünyādan gidince 3 ammā lodos menzili dédukce tozḡoparanuḡ ahi tütünü 4 göklere çıkardı illā meḡer allāhu te‘ālā bir ḡayrı ḡulı için 5 şaḡlar imiş āḡir sultān bāyezīd zamānı geḡüp 6 ve merḡūm sultān selīm ḡān zamānı daḡı geḡüp tā sultān 7 süleymān ḡān zamānı gelince dek bu menzil şöyle 8 battāl ḡaldı kimesnede yére yürümesine uğrayamazlardı 9 āḡir sultān süleymān ḡān zamānı gelince anuḡ hāş ḡullarından 10 bir pehlevān zāhir olup içerü pādişāhuḡ ḡāşlarından 11 pādişāh ḡazretlerinüḡ kendü ḡafā-dār selām-dārı idi 12 anı kendü ḡırdmet-i şerīflerinden ‘ādet pādişāhı üzre 13 ḡāşnı-ḡir başılık üzre aḡa eyleyüp taşra

6B

1 çıkardılar eyle olsa anuḡ adına aḡmed aḡa dérlerdi 2 velākin şonra iştiḡārı emīr ‘ālem démekle meşḡūr olmuş 3 idi şonra ḡapūdān oldı tā evvelden ma‘nisāda iken 4 daḡı

pādişāh şehzāde iken anuñ hıdmetinde olur iken 5 dañı oğ atardı sonra taşra çıkup oğ atmağa başladuğda 6 az zamān içinde ahi yere démekle ma'rūf bir menzil atdı 7 pādişāh anuñ oğcısına ve yaycısına ihsān eyleyüp 8 'ulūfe mu'ayyen eyledi ve bu aħmed ağa bir nice zamān pehlevān 9 tozķoparan birle ma'āşirlar olup meydānda o katlılarıyla 10 mezkūr aħmed ağa ol ahi yeri menzilinı merħūm tozķoparan 11 zamānında atdı ve ammā anuñ zamānında aħmed ağa dañı 12 ol-ķadar degül idi ve ammā anuñ eyü bālinden ve ķaddu 13 ķāmetinde ve anuñ ver ceyš-i heyet nā'l-nāmesine tozķoparan

7A

1 pehlevān hasıl ķoçunurdu zırāki andan hūner geliceğın 2 sezinūr ol ecilden haylıçe perişān hātır olup 3 benüm yerlerümi atarsa bu atar dañı bu zamānda benüm menzillerümi 4 atmağa bundan ğayrı kuvvet ķarinde ayruķ kimesne görünmez 5 varsa bu olacağdur seyr-i āħir merħūm tozķoparan 6 āħirete intikāl eyledi dünyādan āħirete intikāl eyleyüp 7 gitdi allāhu te'ālā rūhın şād eylesün firdevs-i 'āliyede 8 aña fazle ihsān birle dinlenirsün cemī' müminler ile 9 ve şaşt ķabzadan geçen müminlere dañı āmīn ve andan sonra 10 aħmed ağa tozķoparan bu fāniden geçüp āħirete evine 11 intikāl édicek evvel cihān pehlevān olup ol ki şerāit 12 ādāb-ı cihān pehlevānlıķdur anı yerine getürüp anuñ 13 yerine oturdu andan sonra az zamānuñ içinde bu üç

7B

1 'ālī menzilleri az ķodı kim ata cümlesini yakın atdı 2 hīn böyle oldu kim cümle menāzilün hemān baş taşları 3 taşları aña ilerüdedür ol ķaldı ve dañı 4 oğ atmak bābında bir cünbiş gösterdi kim tā adem zamānında 5 berü bu zamāna gelince meydān ehlinden bir vech-ile kimse 6 hūner göstermiş degildür anuñ bir tāb étmesinde ğayrı 7 bir nice evşāfda zıķir eyleyim pādişāh hāzretleri dañı 8 ma'nīsāda iken aħmed ağa şabāret 'āleminde iken arķasında 9 odunlarla merkebler omuzı üzerine alup getürür 10 idi hatta rivāyet eylerler kim üç yaşar deve küçüğünü 11 altına girüp omuzına alup götürdi sonra pādişāh 12 yaşaķ eyleyüp zinhār şaķın bir dañı bununı gibi atmaz nesne 13 ķaldurma déyüp yaşaķ eyledi ve pādişāh ile rodos

8A

1 al'ası fethine varduda mezkur rodosda atduı talar 2 cmle demrden olup atduını demr ta atardı ol 3 talar demrden bir demr ta getrmi idi kim anu 4 vezni bir antar demr taı elinn 5 iine oyup ve dirsegini birbirine ayamayup bir elinn 6 ayası iine oyup aldurdu ve daı ata biner olsa 7 ne adar yksek at olursa eyerli hi zengye 8 omayup ırayup binerdi daı bunun emalı var ki 9 oyunu iki eline utup derisini yzme gibi bu 10 i merm deve kemlden daı eyledi nal eyerler 11 bu adar kifyet olunsun ve her birinden bir anıgu 12 gsterelm inallh vel uvvet ill bi'llh ger biz szmze 13 geledm kim ykaruda dmi idk kim bu cmle menzilleri

8B

1 yle yakın atup hemn birer ta ki ol ilerdr 2 ol ılmı idi amm edsını eker vatlerde d'im 3 yakın atardı ve gemi atıcılarda her kii kim bir menzil 4 tmıdır ol daı deyme kere vı'olmaz ol 5 atduın tekrar gerı ata bile bu gayet az vı' olduı 6 vatın bugn alan kii yerin srmi drler zr 7 bu o atma ve menzil aurı atup ta dikibilmek 8 haylyce byk malahatdur bunu grp ve bunun belsın 9 eken bilr anu in drz bu szi kim t gelp 10 gediler bu yolda ne cnlar eritdiler ve nice menzil 11 hibleri vardur ki imdi taları dikilp 12 durur ol bu yolda zametler ekp nesne haıl eyleyp 13 n-murd gitdiler ol olan menzilleri dikilp

9A

1 devrnları ciyneyp pkrmege dirler idi velkin 2 ismetler byle ismet olunmı idi ve o atmalık ta 3 dikmelik ves'ir hner her nesne bu dd hadur 4 ezelde ne nap oldıysa bundan 'lem ehadetde zuhra 5 gelp vcd bulan oldur 'il olup bairet ehli 6 olana bu ma'n maheddr ve ger nice drse yle 7 degil midr kim bir mbted getrrsn hezr cehd eylesin 8 aa ta'lm eylemekde nicesi vardur tertb-pezr olur 9 grenr hıl olup ilerye gelr ve niceler 10 vardur ki ne adar elf cehd eylesek al nesne grenmez 11 gine oldur gine oldur amm bir kii vardur ki aa 12 hibir kimesne ta'lm eyleyp durmadan ve dutmadan 13 nesne gstermemidr ve ill eline bir kepde vrse

9B

1 her ‘uzvı bir hazır düzilmiş atıcıdur ol bir tağrır 2 eyledüğümüz üzre haq degildür ve bu bir takrır étdüğümüz 3 kelām dutuşan fāş haqqındadır ve iş ta‘lîme muhtâcdur 4 ta‘lîm allāhu te‘ālā ‘ale’t-tevfîk yêrlü ve sözüümüze gelem aħmed 5 ağanuñ zamānında eylediği işleri hünelerinden bir nice 6 atduğı yerlerden bu üç ‘ālî menzil üzre nice atış 7 eylediğini zikir édelim ve andan sonra menzili ne vech-ile 8 atduğun söyleyüp takrır eyleyelüm evvel anuñ puta atduğundan 9 bir miqdār söyleyelüm zîrâ puta atmaqlık ok atmanuñ 10 atışınuñ anasıdur nitekim şülse haṭṭā cümle haṭūnuñ 11 anasıdur geldük imdi anuñ puta atmasında izhâr buyurdi kim 12 bu puta berk édüp atmaz idi zîrâ ok atmağda hüneler 13 gösterüp murâda vâşıl olanlar oldur ki pür-tâb

10A

1 atmağda dahı çekdüğü yayuñ üç bahşında birin terk 2 eyleyüp ikisinden atmağ gerek zîrâ şol kimesne kim yay 3 güç-ile çeküp ata ol şahş ok atmağdan hergiz 4 nesne anlamamışdur ve nesne hâşıl édemez zîrâ bu aħmed 5 ağa puta atar olsa şol vech-ile okunu alçağdan yürü 6 dürdi kim görenler anı atduğı nişâna varmaz yol yaru 7 sında kalur şanurlardı görsen kim ne kadar aşurıda 8 toz éderdi bir kimesnenüñ bir hoşca mülâyim yayı görse nâ-hošca 9 gez atcağ yaydur dèrdi şimdiki zamân pehlevânlarınuñ 10 gez yayları atış yaylarından bir gider anıñ-çün atışları 11 terkdür bu kadar yer-ile kifâyet olsun her birinden bir çâşnî 12 gösterelüm geldük anuñ bir-tâb atmağlugına kâmuşuñ ardınca 13 dâ‘ima bişer ü atmağ ‘âdetiydi vesâ‘ir geçen pehlevânlar gibi kim

10B

1 anlardan kâmuş ardınca piş-rev atarlardı ve yukaruda bir 2 pehlevân kim zikir étmış idük beñlü qaragöz déyü anuñ 3 üç menzilde bile yeri vardur ve bu üç menzilde bile merhûm 4 beñlü qaragözün ki yeri vardur menzil taşlarınuñ meyânında 5 vâkı‘ olmışdur nenüñ gibi farazâ ol yerdeki toğuz taş 6 vâkı‘ olmışdur anuñ menzili dört öñine dört ardına 7 vâkı‘ olmışdur meşelâ şunuñ gibi kim olsa 8 bunı bu vech-ile takrır eylemekden murâdımız budur ki işidenlere 9 tefehhüm eyleyüp ma‘lûmı âsân olsun deyü bu kadar taṭvîl-i 10 kelâmdan maḳşûdumuz budur ki şimdiye deñlü gelüp geçen 11 ve ehl-i kabza

olan pehlevānlar bu beñlü qaragöz ağaç 12 oq atmaq müyesser olmayup dérlerdi edirne de meşālā 13 meydānında bir menzil vardur ol menzile qaşşāb hamze menzili

11A

1 démekle ma'rūfdur anı istanbulda beñli qaragöze beder 2 dutarlar merhūm ve mağfūr pehlevān tozqoparan edirne de 3 ol qaşşāb menziline bir ağaç oq atup menzil ortasına 4 bir taş dikmişdür ve bu istanbulda beñli qaragöze 5 ne merhūm tozqoparan ve ne gayrı kimesne étmemiş idi eyle 6 olsa merhūm aḥmed ağa mezkūr beñli qaragözden aşırı 7 yér dā'im ağaç oq ile atardı ve ammā ḥaqqā budur ki 8 ol māluḡ olduğu ağaç oqa ve ol sa'y édüpde 9 oqa hiç kimesne étmemişdi fe-emmā beñli qaragöze kimesne 10 ağaç oq atmamışdı bu her dā'im aşırıya atardı ve bir nice 11 kerre vāqı' olup her atdukca sürüsüre şol-kadar olupdı kim 12 beñli qaragözden aşırı deve kemāl idi bu ikisininüñ 13 mābeyni ortasına varurdi ol mertebeye vardukda bu ağaç cā'iz

11B

1 oq bu faḡır eyitdüm uşda şimdide şonra bir nişān dikmek 2 cā'iz oldı zīrā ol ecilden kim şimdiye degin güreşdi 3 pehlevānlar daḡı pehlevān beñli qaragöze kimesne ağaç piş-rev 4 ve atmamışdur meger merhūm tozqoparan beñli qaragözden 5 aşırı atup taş dikse gerekdi maa-hazā gibi etmeyüp 6 yürürdi dēdüm eyle olsa ehl-i qabzadan yanında bir 7 kimesne vardı kim ṭabīb şemseddīn dérler idi pādīşāh 8 ḥazretlerinüñ vālidelerinüñ ma'nisāda darīşifālarına şonra 9 reis-i eṭibā olmuş idi ve ol şemseddīn ḥalīfe oqı 10 bir mertebede içeri çeküp atardı kim daḡı bir kimesne ol 11 mertebede içeriye çeküp berāber atmağa kimse qādir olmaq 12 ma'lūm degöldi aḥmed ağanuḡ hevā-dārı idi faḡır bu 13 sözi aḥmed ağaya bile démiş idüm aḥmed ağa mezkūr

12A

1 şemseddīn ḥalīfeye étmış şemseddīni ḥalīfe benüm göñlümde 2 bir nitayim vardur velākin söylemegi ustadan qorqarın démiş 3 mezkūr şemseddīn ḥalīfe eyitmiş bi'llāh sultānım şol nesne 4 kim söylemegi üşenmez ben quluḡa söyledüñ ben senüñ 5 muḡliş qullarından hevā-dār du'ā güylerinden degil miyem 6 ben qulıñdan ketim idüp niçün ben quluḡa söylemesin démiş 7 daḡı ağanuḡ cevābında eyitmiş allāhu te'ālādan bu ben za'if

8 kılına ‘ināyet ve erenlerden ve senünle himmet ile olıcağ 9 olursa ben fakīr bu ağaç peşrevi tā deve kemāilde atmağ 10 isterin démiş ol dağı allāhu te‘ālānuğ ‘ināyeti érişe 11 dağı ziyāde atarsız démiş eyle degil dağı niyetten ma‘a ziyādetin 12 vākı‘ olup ol ‘ālī menzili hağ te‘ālā anja aşurı 13 atmağlığı müyesser eyledüğü vağtin bir peşrevi deve kemāilden aşurı

12B

1 otuz beş adım atdı allāhu te‘ālānuğ ‘avnī ‘ināyeti birle 2 ve bir oğ dağı peşrev andan aşurı idi ol bundan 3 bir pāre şalkuya şaşt cānibine idi doğırı idi 4 ol ecilden bunu ihtiyār eyleyüp nişān buña dikdi 5 az kaldı kim pehlevān şücā‘ ağaç oğ-ıla boza yazdı 6 idi bugün yeryüzünde bizüm ‘ağlumuz yetüşdiki bir memālik 7 eğālīm seb‘at ‘arab ‘acem rūmda bu mezkūr eğālīimde her yérde 8 ne mertebede oğ menāzil varduğı tevātir birle bize bu 9 şan‘atunğ ehli olanlara ma‘lūm olmışdur bugün koştantiniyye 10 ki rūmī zeminde sultān süleymān devletindeki vardur heme 11 var olsun fulān nesneye dil uzatmayalum velākin bu oğ 12 atmağ ve işlemek fütüvumuzdur ve atmağ şan‘atumuzdur bu oğ menzilleri 13 ki bu oğ yay tağttur bari gök altında yoğdur allāhu

13A

1 ‘ālem ve aħkām huşūsa kim merhūm aħmed beyün ve mağfūr aħmed 2 beyün bu zikir olınan ağaç oğ menzilidür ol merhūma 3 ğarğ ğarğ rahmet eylesün hağ sübhāne ü te‘ālā firdevs-i 4 a‘lāda cennet mekānlara dursun ve dağı geğmiş cümle ehl-i 5 imān ile bile ve üstādlardan ve ehl-i kabzadan tā devr-i 6 ademden tā ğazret-i nūħa andan ğazret-i ibrahime ‘aliye’s- 7 şalavat ve’s-selām ve dağı tā bihterin ‘ālem serveri kāināt 8 mefheri mevcūdāt şafi’u’l-müminin yevmü’l-‘araşat muħammed resül 9 allāhdur allāhu te‘ālānuğ şalavatı ve selāmı anuğ üzerine 10 olsun pāk-i münevver ve muṭahhar ve tağaddes mu‘azzez mükerrem rūħ-ı 11 şerīflerine olsun dağı ālīnün ve evlādınunğ ve aşğābınunğ 12 ve ezvācınunğ ittibā‘ınunğ eşyā‘ınunğ ğüdāmetünğ ezvāc-ı 13 pāklerine olsun ve’s-sā’ire yérü’l-müminin ecma‘ın ve’s-selām

13B

1 ‘aley’ül-mürselîn ve’l-ḥamdü li’llâhi’l-rabbü’l-‘âlemin ve ba’dehu şimden 2 sonra ol söze şürü’ eyleyelüm ki aḥmed aḡa bu 3 meydānda zikir olan menziller üzre bu cümle izhār 4 kuvvet göstermişdür her birinden def’āt-ile yakın étmesinde 5 bir nice oklarla kim bu şimdi deñlü gelüp geçen müteḡaddimin 6 ol vech-ile üzre iḡtidār ‘arz eylememişlerdür andan fi’l- 7 cümle deñizde ḡatresinden ve güneşden bir lem’a göstere 8 lüm ve andan sonra ol ‘ālî menzil yüce üzre étmişdür 9 tafşîl-ile beyān eyleyelüm bu şimdi deñlü kelāmetüñ eyledüğümüz 10 menzili anuñla temām édelüm andan sonra merḡüm cihān 11 pehlevānı tozḡoparan atduḡı menzillerüñ tafşîli beyānında 12 şürü’ édelüm ki ḡostantiniyye fetḡinde berüki yüzyıl 13 olmuşdur ol zamāna gelinceye dek ehli ḡabza-ı

14A

1 ‘aşḡlarınınuñ gelüp geçen ne emekler çeken ne guşişler 2 eyleyüp bu yolda niyet ḡaza-ı ceḡd édüp eşerler ḡoyup 3 geçmişlerdür andan söyleyelüm allāhu te‘ālā cümle geçmiş ḡabza-ı 4 ‘āşıḡları ile rüḡu revānları şād olsun āmîn 5 anlardan ḡaber vérelüm inşallāhu lā ḡavle velā kuvvete illā 6 bi’llāh-i ‘aley’ül-azîm ve badehu bir gün arḡurı poyrāz 7 menzili üzre durup ok atarken merḡüm havān delen 8 şolaḡ bālîden aşurı idi oḡı atup ve bir gün 9 daḡı bursalu şücā’ dan aşurı iki oḡ atdı ol 10 günde hemān tozḡoparan ḡıldı kim şücā’ dan aşurı 11 toḡuz adımdur ve birgün daḡı şaşt-ı cānibine aşıḡa pādişāhuñ 12 ḡarluḡı cānibe bir oḡ atdı kim inüp tā aşıḡa gidüp 13 tozḡoparan pehlevāndan ziyāde velākin şalkuya idi ve

14B

1 ve yabāna idi ve birgün daḡı gérü ol menzil üzre 2 gérü bir oḡ atdı ḡabza-ı cānibine sinān subāşı üzerine 3 velākin aşıḡ menzil kim maḡşūd bi’z-zatdur anuñ üstüne deḡil 4 idi ḡod görenler bu ḡarîḡuñ ehli olanlardur kim bu 5 meydānuñ pîş ḡademlerinden kim çizmeci üstād davud 6 ol eyitdi bu oḡ eger pehlevān tozḡoparan üstine 7 olsa bu oḡa ḡaş dikilürdi ve aşurıya hükm 8 olunurdi dédi zîrā merḡüm tozḡoparan ol maḡalli 9 içün kendüsi démişdür ki her kim bu ḡāndaḡ yurtına 10 atarsa beni bozar démişdür ol ḡabza-ı cānibine atılan 11 oḡ mezkūr merḡüm pehlevānuñ beni bozar déyüp zikir etdüḡi 12 yer

ol yérdür ve allāhu a‘lem bi‘ş-şavāb bu bir menzili üzerine 13 eyledügi atış merhūm aḥmed aḡanuḡ ol der ki zikir

15A

1 oldı kim ehli olanlar her ne vecih ile taqrır eyledügümüz 2 atıldı ve’s-selām geldük yıldız menzili kim pehlevān 3 tozḡoparanuḡ ‘ālī menzolidür anuḡ üzre eyledügi 4 atışdan daḡı yazar söyleyelüm anuḡ üzerine daḡı merhūm 5 deve kemālden aşurı atduḡı aḡaç beşrevi atmışdur 6 def‘āt-ile birgün daḡı anda merhūm şolaḡ bālī kim bursalu 7 şücā‘ dan ḡoyu cānibden aşurı atdı ol gün 8 ol menzili üzerinde merhūm pehlevān deve kemālden 9 aşurı idi oḡ atdı bu menzilüḡ daḡı üzerinden 10 eyledügi atışlar bu vecih üzre oldı bu nesnelere kim 11 söyleyüp vaşf eyledük daḡı ol yolda biz şimdiye deḡlü 12 gelen meydān ehlinden olan bir pehlevānlardan hiçbir kimesne 13 oḡ atmamışdur ki illā şol kimesnelere atmışdur ki şimdiki ḡâlde

15B

1 anlaruḡ anda nişānı dikilmişdür durur ol tozḡoparandan 2 ḡayrı bu menzilde daḡı öḡünde hemān ol ḡılmışdur ki zikir 3 eyledük ve ne söyledügümüzü bu ehli olanlar eglendiler ya‘nī 4 şunu dēmegi isterüz kim şol yere kim şimdiye deḡlü lakin 5 pehlevānlar ki her biri bir bir atup taş dikdiler ve orada 6 ḡalup andan ilerüye geçmediler hem eyle degil midür ki anlarda 7 aşurı gelüp bursalu şücā‘ atup nişān dikdi 8 ol gérüde ḡaldı ve andan aşurı ki gelüp atdı 9 aḡmed aḡa eyitdi bu kez şücā‘ gérüde ḡaldı ol ilerü 10 olsa sözüümüze gerçek olmadı mı kim anuḡ ḡaḡḡında 11 dēdügümüz kim şimdi-gérü gelen pehlevānlar mezkūr aḡmed 12 aḡanuḡ oḡı ḡıkduḡı yere hiç eḡad oḡ ḡıḡmamışdur 13 dēdügümüz şaḡīḡ s̄ābit oldı bundan aḡdem gelenler ki

16A

1 yerler atup menziller bozup taşlar dikmişlerdür müddet-i 2 medīd ḡalışup ‘ömrinde bir tır nāḡihānı beraşat ile bir 3 oḡ ḡaçırup nişān menzilleri bozmışdur hey-hāt 4 hey-hāt ki ol araya bir daḡı oḡ ḡıḡarubile hem 5 eyle degil midür eyledür bu aḡmed aḡa hergün ol geçmiş 6 pehlevānlaruḡ menzillerin atardı böyle degildür 7 atardı veli gérüdekileri atardı dērsek bu oḡ 8 ile degildür her atduḡı ekşer zamānda öḡünde ya bir 9 ya iki ya üç taş

kalurdi bu üç ‘ālī menziller ki 19 vaşf olunsa gerekdür anlaruñ içinde nişānlardan 11 taş ki beñli qaragözdür ol beñli pehlevānuñ taşı 12 üç yérde bile orta taşlardur nitekim bu uqaruda geçdi 13 merhūm aḥmed aḡa durup bir tāb atdukda ol kulāvuz

16B

1 kim beñliye çıkmasa bugün oq yürümez dérđi ma‘a 2 hazāki yollar vāqı‘ olmışdur ki bir yıl temām evvelinden āḥiri 3 ne dek ol yıl içinde cümle pehlevānlaruñ atışları beñli 4 qaragözde nihāyet bulurdi anda ilerüye hiçbir 5 kimesnenüñ tākātı olmazdı kim beñliden aşırı 6 atdı idi ve bu aḥmed aḡa ol gün kim kulāvuz 7 atduğı andan pehlevān beñliye çıkmasa bugün oq 8 yürümezdi dérđi ve daḥı şöyle rivāyet eylerdi 9 merhūm pehlevān tozqoparan eydür benüm evvelde ve āḥirde 10 baña ḥaşmāne olan bursalu şücā‘ idi ki benüm 11 atduğum iki menzil anuñ menzilibür koştantiniyyede 12 ben pehlevān şücā‘uñ menzilibür bir yay uzununu qadar 13 eksük atdum ya‘nī yaqın atdum dérđi andan sonra

17A

1 ol yıl temām çalışup her yıl itmān eyleyüp her yaz güze 2 deñlü çalışup atdum tā ol yıl olınca cehd balīğ édüp 3 andan sonra atdum güç-ile ve anuñ daḥı taşını dikmekle 4 ne ḥuşümetler étdiler ve ne ḡavḡālar olmışdur ol daḥı yerinde 5 gele ki yılduz menzili zikrindedür sözimüz şimdiki ḥālde 6 istanbuldadur ki ibtidā lodos menzili kelimātudur ki 7 zıkr olunur merhūm aḥmed aḡa bursalu şücā‘ ki o ‘azīm 8 nişānını ne vech üzre oq atduğunu zıkr édelüm 9 andan sonra birine daḥı şürü‘ édelüm inşallāhu te‘ālā 10 merhūm tozqoparan sözin naql étdüğümüz murād 11 budur ki merhūm şücā‘uñ menzilibür bir yay uzununu 12 eksük atdum tā ol yıla dek sonra aşırı atdum démiş 13 eyle olsa merhūm aḥmed aḡanuñ atıcılığı zamānı cümle

17B

1 yedi yıl temām olmamışdur kim bu qadar az zamān içinde 2 andan şu qadar eşerler zuhūra geldi tā yüz yıldan berü 3 gelüp geçenlerde bu qadar eşer zuhūr étmemişdür ki bu iş bunuñ 4 gibi eşer koyup gitdi pes çüñkim merhūm aḥmed aḡanuñ 5 bu qadar kim evşāfını zıkr étdüm merhūm tozqoparan 6 pehlevān yayınuñ düzülmesinden ve düzenlerden daḥı ḥaber 7 vérmek cā‘izdür oq atan añıldığı yérde atduran 8 daḥı zıkr

olınmağ tarīkı evlādur geldük imdi merhūm 9 sultān bāyezīd hān kullarından bir kimesne var-ıdı 10 ehli kabzadan aña murād halīfe dērlerdi içerü serāyı 11 da iken okuyup dāniş-mend olmuş idi anuñ yoldāşları 12 tarīkleri ile taşra çıkup sipāhīlik-ile çıkar olduğda 13 bunlar üç kimse bize sipāhīlik gerekmez biz ‘ilm-ile müşerref

18A

1 olmağ isterüz dēdükde merhūm sultān bāyezīde ‘arz 2 olunduğda yoldāşları ile berāber ‘ulūfe ta‘yīn édüp 3 bu üç nefer adamlara ‘ulūfelerinden ziyāde her yeñide birer 4 şaf ile birer tonluğ çuka ve biñer aqçe sāliyāne buyurup 5 bunları melāmāşīye sipāriş édün dēyüp ol zamānda 6 melāmāşi kalendār hāne müderrisi idi şonra amasyada 7 müfti olup mezkūrlar murād halīfe ile üç kişi aña 8 anuñ yanında nice zamān şuğl eyledükde her birisi yolından 9 mevāliye yetişüp mülāzım oldılar mezbūr murād halīfe 10 hazreti eyübe yüz aqçe ile monlā emīr efendiye 11 varup andan şonra kendü hāli hayātında iken mevlānā 12 murād halīfe-i mülāzım vėrdiler anlar dağı mülāzemeteye varup 13 evvel eyüb mülāzemetinden el çekdiler taqa‘üd ihtiyār

18B

1 eylediler ‘ilmeleri ile ‘amel eyleyüp ok atmağ hazreti 2 resū’lullah sūnnetini icrā édüp sūnnet-i resūl üzre 3 meşgūl oldılar ve bu murād halīfe çok yay çeküp 4 hūb ok atarlar idi eger şol atacağ menzillerde taş 5 dikmege ihtiyār eylese şimdi ol dağı taşı dikilüp 6 adı añılardan olurlar idi velākin büyük menzillerden 7 birini atmağ ümid éder idi eyle olsa cinsiyet ‘illet-i 8 zam olduğı ecilden aħmed ağa ile muşāhibler idiler 9 nitekim ehli kabza cümle birbiri ile dost ve uħuvvet 10 olduqları gibi bunlar dağı birbiriyle gece ve gündüz bir yerde 11 çalışup itmān éderlerdi çünkim yaz olup meydān 12 vaqti geldi bu aħmed ağa merhūm ile eyledi kim her ne 13 kadar ağızlu yayı olsa atardı velākin şüvekli yayı sevmez

19A

1 idi egerçe kim kendi çok yay çeküp cihān 2 pehlevān velākin kendi yayı ile nice ise hem yayı 3 olan kimsenün yayı ile dağı kendü muqtażası gibi 4 ola gercih ki istanbulda cihān pehlevānı üstādlar 5 vardı şimdiye deñlü gelen pehlevānlar cümle anlaruñ yayını 6

kullanmışlardı ve bunda iki ulu cihān pehlevānları var 7 idi birine üstād ibrahīm dەرlerdi ve birine üstād 8 hācı sinān dەرlerdi ve bu iki üstād kim gemişlerdür 9 şimdi olanlar cümle üstād mezbür anuđ şākirdlerinden 10 dür ve edirne de dağı bir ulu üstād var idi ol dağı 11 bunlar gibi merhūm sultān muħammed hān zamānından çalmış idi 12 adına üstād dەرlerdi bunun ocağı begāyet gürbüz 13 ocağı idi şākirdlerinden çok üstādlar opmuşlar

19B

1 idi bunlar cümle gemişlerdür rūhı revānları řād olsun 2 cümle üstādlar ile ve cümle ehli imān ile bile ve ol 3 üstād sināndur ki ‘arab ve ‘acem ve hind ve edirne de yay déyü 4 anıladı ol üstāduđ anuđ şākirdlerinin 5 iştiharıdır söylenür tā bu ana gelince ol üstād sinānuđ 6 yayları şöyle vař olunur ki anuđ yayları sinjiri 7 nice kemük eskidüp sinjiri bir yerden eskimezdi 8 ve sökölmezdi her yayuğ begāyet külli averde bu adar 9 medh-ile iktifa olunsun ve mezkūr üstād sinānuđ 10 şākirdlerinden bir kimesne almışdur adına üstād ‘alī dەرlerdi 11 merhūm sultān bāyezīd hānuđ vezīri a‘zamlarından bir vezīr 12 a‘zamu var idi adına oca dāvud bařa dەرler dەرlerdi 13 anuđ cebeci başısı idi buña üstād ‘alī dەرlerdi

20A

1 mübārek kiři idi çok pehlevānlara hizmet eylemiş idi 2 ve çok kişiler anuđ yayı ile ber murād olmuşlardur deve kemāl 3 ve yanmaz ađaç oğlı ve nice anuđ bedeli ve emşali kimesneler 4 mezbür üstād yayı ile menzil atup ber murād oldılar 5 edirne şehrinde olur idi her ne memleketden bir ehli abza-ı 6 ‘aşıklarından bir kimesne gelse mezbürüğ nazarına yetişüp murād 7 haşıl éderdi ve kendü nefsinin hađ rızası-çün ehli 8 abzaya sebīl étmiř idi ve hem kendü ‘araxı cebīnini 9 yiyüp ‘ıyş éderdi pes biz gerü sözümüze geledüm bes 10 ünküm ış geçüp nev-bahār oldu şanki atıcı tađt 11 üzre pādiřāh oldu merhūm murād ħalıfe ile aħmed ađa 12 bu fağır ü hağire adam göndürüp da‘vet édüp lakin 13 ben hağır dağı ħakibayı řerīflerine yetişüp selām vardi

20B

1 ben haķĩre dağı bir yer gosterdiler haķĩr dağı geğup oturdum 2 baņa eyitdiler ki sizun bir muşaveve etmek isteruz 3 ben haķĩr dağı eyitdum nenun gibi anlar dağı dediler ki edirme 4 den ustad 'aliyi da'vet etmek isteruz ve bu araya 5 getirmek dileruz deduklerinde emir sizun dedum hele sende 6 bir cevab ver dediler pes bu haķĩr eyitdum hizmetunde bir 7 kac soz soyleyelum ma'kul gorurseyuz dedum soyle dediler 8 biz dağı sizi anun-çun geturduk dediler pes bu faķĩr eyitdum 9 Şimdi sizler henuz itmandan kesilmedik bir kavunsuz dedim 10 bu dağı ma'lumuņuzdur kim bir atıcı henuz atmayacaksa 11 bildirkiden gayrı vech uzre atış ile çıkar meydāna 12 dedum eger eyu eger yāvuz kendu nice itmān eyledi ise 13 elbette elbette yine ol vech uzre kenduyi gosterirse

21A

1 gerekdur dedum eyledur dediler pes imdi ol ustad 2 'ali kendu 'arak-ı cebini ile dirilur bir adamdur beli eyledur 3 dediler ve hem sizler ol kişiye ne veresiz kim anun bir yillik 4 içine muķabil ola dedum Şimdiki-halde ol ustadı 5 bunda da'vet eder siz ol anda iş yetişdurmeye işden 6 kala nā-gāh ol kişi geturesiz dağı bir iş başarılmaya dağı 7 size ve anlara iki tarafdān hacālet haşıl ve henuz cenābuņuz 8 dağı kendu bişunuze bir hoşca muķayed olup tedārükunuzi 9 gormedunuz dedum pes yanica edelum dediler yine faķĩr 10 eyitdum ki hele bu haķĩr ve faķĩr bildugum budur ki meger 11 aņa haber gondere siz ki selām ve kelāmdān Şonra sizi 12 bunda da'vet etmek isteruz imdi sizlere tenbĩh-i munebbih 13 olup haşır ve muheyyā olasız ve hem ol vaķt kim size ol

21B

1 bir adahumuz at-ıla ve harçlık ile vara cenābuņuz dağı lutf 2 u iřānuņuzdan bu cānibe gelup kudumuņuz ile bizi muşerref 3 edesiz deyü bir mektub gonderseyuz idi gayet a'lā 4 olurdu dedum pes anlar dağı bu tedbiri mustahsen ve ma'kul 5 ve muvecceh gordiler ba'dehu ote cānibde anlar yay sişirleyup 6 ve bu cānibde bunlar dağı meydāna çıkup kendu için gorup 7 tā atış zamānı gelince nā-gāh zamān murur etmekle kullu atın 8 karib hadişinun mıřdaķınca zimestān gidup atış 9 zamānı geldükde minvāl-i meşrüh uzre miķdār harc 10 lık-ıla bir adam gondurup edirnedēn mezbur ustad 'aliyi 11 da'vet edup

ol dağı da'vete icābet  d p istanbula 12 gelüp bu du'ā-yı k ylerin n evine inüp g lgelendiler 13 ve d diler s r r encāmları ile müşerref kılup t rdilar

22A

1 ve mezk r ağmed ağaya  c pāre pertāb yayı getürdiler 2 ve bu fağır ki kendü Őehr m z edirne olup ve mevl d m z 3 dağı edirne olduğı ecilden dā'ima ol cān b n nisbetin 4 eyleyüp ve illā Şimdiki-hāalde hicret m z bu koŐant yiyed r velākin 5 edirnen n nisbetin eyleyüp koŐant yiyeye  stādları ile 6 edirne yayının nisbetin sürüp münākaŐa eylerd k ve hem 7 tā evvelden bu iki Şehir  stādları mābeyninde bu ma'ni 8 vardur lakin edirnel ler istanbulluya nesne d mezler ve illā 9 kavlin ve fi'lin izhār  derlerdi ve bize d rler idi kim cümle 10 Şol begenmedigin z istanbulun yayı ile iŐbu cümle 11 menāzil atılmışdur edirne yayı ile atmışlardur d mezler idi 12 bes bu hağır anlara d r id m ki siz edirne yayın bunda gelicek 13 kendü tağb 'atından çıkarup bir gayrı üsluba dağı koyarsız

22B

1 veyāh d gezin itd r siz veyāh d boğazına siğir 2 Őararsız hele bari bir vech-ile iŐ eylesiz ki evvel ki 3 hālden çıkarup gayrı Őekle Őođarsız d y  laťife 4 yüzinden bu nev' üzre s yleŐ r id k ve anlar 5 dağı bize böyle cevāb v r rler idi ki öyle  tmeyecek 6 bu y rde anlarun baŐı t rmaz hele sözi çok uza7 tduđ pes mezk r üstād 'al  kendüsi get rd ği 8  c pāre yaydan birisini k rup meydāna çıkup ol 9 gün ittifağ lodos hevāsi esdi ve dağı bu sözi 10 bize dağı d rlerdi uŐ edirne yayınun Őāhibi geld ği 11 vağtin anda görürüz ve uŐ küllisi yürür d rlerdi 12 ittifağ ol gün ki meydāna çıkıldı ve yeni yayun 13 t mānı yok idi ol gün nā-gāh ol gelen yayı

23A

1 isti'māl  der iken kirıŐini birağdı uşta kendü 2 hāli üzre olan edirne yayını gördünüz mi 3 d y p iŐitd rdiler nev'ā bize dağı hecālet gelmedi 4 degil geldi ve illā bu üstād 'al  edirne de  c pāre 5 yayı get rmiŐdi ol bir yay kirıŐini atmıŐdı anı 6 yine evvel ki gibi  d p egrisini toğrutmağa göndermiŐler 7 idi pes üstād ol yayun egrisini toğrutdur iken 8 nā-gāh hağa  d p iki pāre oldu pes iki dane 9 si kaldı ve bu  c yayun birisi ikisinden

haylî büyük 10 idi ve üstâduñ nazarı ve himmeti ol büyük yaya idi 11 lakin benüm ümîdüm büyük yaydan hüner gelmeği ummazdum ol 12 bir yaydan umardum dérđi ve bu aħmed aĝa ol yay ziyâde 13 büyük olmak ile begenmedi eyle olsa eyitdi bâri

23B

1 bir kez aşāĝa indürelüm déyü aşāĝa itdürdi merħüm aħmed aĝa 2 ol yaydan bir kere oĝ atup ayruĝ atmadı ol bir 3 yayı kendüye hoş gelüp anı kendüye sâz-kâr 4 eylediler idi pes imdi vâķı 'a ol yay ile bu yerleri 5 her cânibe yakın atdı ki muĝaddema zıkr eyledüñ ekseriye ol 6 yay ile atıldı idi ve illâ aşıl maĝsûda yetişilmedi 7 yaz eyyamı gelüp geçüp faşıl güz geldükde üstâd 'alî 8 eyitdi uşta iki yayıñuz vardur ikiside ĝuluñuza 9 sâz-kâre olmışdur ve bize daħı ol-ĝadar ihtiyâĝ ĝalmadı 10 déyüp gitmege destur ve icâzet istedi ki ĝerü 11 edirneye ĝide pes merħüm ibrahîm paşâ ĝullarından bir 12 şâķirdi var-ıdı adına 'alî dérlerdi hazır olmuş 13 yayıñuzı ĝurmaĝa bu size kifâyet éder déyüp edirne

24A

1 ye mütevecih oldu ĝitdi eyle olsa ol yay ile 2 bu menzilleri her ĝün yakın atup yürürdi ha bugün 3 ha yarın déyü birĝün poyrâz menzilinüñ üzerine atar 4 iken ol yay daħı elinde üç pâre olup ufandı 5 pes pehlevân bu ecilden ziyâde mahzun-ħâķır oldu eya 6 ĝalim nice olur ola déyü 'azîm ĝussaya batdı vâķı 'â 7 atıcıya bundan büyük iş olmaz kim ha bugün ha yarın 8 déyü menzil atar iken elinde oĝ yürür yayı ĝırıla zîrâ 9 atıcılar ĝördük ki ol elinde oĝ yürüde tırduĝı 10 yay şınmaĝ-ıla nâ-murâd oldılar eyle bu ĝam içinde ĝâl 11 nice ola hele 12 ben hiç elem ĝekmedüm inşallâhu te'âlâ ĝayırdur ve ĝaşıl 13 olmaĝa 'alâmetdür ve ol sizün i'tikâdıñuz olan yay

24B

1 ile ol-ĝadar yerleri hep yakın atdıñuz ve bu ana gelince 2 hiçbir pehlevân ĝadır olup atmamışdur pes bu ĝaķîr böyle 3 déyicek iki ĝarafdan bursalu şüca' ĝibi cihân pehlevânınuñ 4 yerlerini bi-'inâyet-i allâh-ı te'âlâ saña müyesser oldu hemân ancak 5 merħüm cihân pehlevân tozĝoparan ĝaldı anuñ daħı bu 6 poyrâz menzili bedelini atdıñuz el-ħamdü lillâh ne ĝam ĝekersiz 7 ki ĝaĝ sübhâne ve te'âlâ size şunuñ ĝibi yüz aĝlıĝı bu yay 8 sebebi ile bu zamâna gelince müyesser ve muĝadder eyledi pes bu 9

yaydan bu kadar yerler bir miqdardan ziyade müyesser degil imiş 10 bi-emrillāh muşibiñüz aldınız fe-emmā bākī kılan menzil galiba 11 ümid budur ki ol büyük yay ile atıla ve hem üstādun 12 nazarı ve i'tikādı hemin ol yayadur bi-ḥamdi lillāh ve'l-minnet hālā 13 ol yay sağdur dedüm belki ol yayun şınması bu

25A

1 yay ile menzil atılmasına sebep ola dedüm hikmetü'llah ile 2 āḥir böyle vāqı' oldı déyü pehlevānı teselliye-i ḥātır étdüm 3 pes bir nice gün atışa aralık vérüp bir ay miqdarı her 4 gün sabaḥdan aḥşama gelince gez atup itmānın taze 5 ledi āḥir güz ayınun āḥirine ḳarīb oldı nā-çār olup 6 ol bir yaya kirīş bağlayup meydānda bir yérün üzerine ṭurup 7 bir kaç oḳ atdı ve ol yeri bu faḳīr bünyād étdürüp 8 ṭururın ki adına ṭop iskender dérlér idi 9 bununla meşhūr idi pes bununla meşhūr olmağa sebep 10 bu idi ki iskender mezbūrun ṭop iskenderün bir āḥir 11 yerden menzil ṭaşı idi getürüp ayak ṭaşı atduñ 12 anuñ-çün ṭopa nisbet eylerler gérü biz sözümüze gelem 13 pes ol bir kaç atduğı oḳlar ol menzilden aşırı

25B

1 yüz adıma ḳarīb ağaç oḳ ile atdı tā ki bir miqdār 2 yayun hünerine ıhındı ve yine birgün daḥı lodos menzili 3 hevāsı esüp delikli ḳayadan ṭurup 'arabacı menzili 4 dérlér anuñ üzerine ṭurup ol ḳamış ile atılmış 'arabacı 5 menzilin ağaç piş-rev ile iken mübālāğa aşırı atdı bu 6 kerre yayun hüneri ḳalbinde yer eyledi ve ḥaber gérü münteşir 7 oldı zamān daḥı geldi tā erba'īne on sekiz gün 8 ḳaldı nā-gāḥ birgün hevā laṭīf oldı batı hevāsı 9 idi tā ḥazreti eyübden berüye eşerdi bu menzile ḥod 10 ḳible hevāsı lazım idi pes ol gün gibi muhālif 11 egri hevā-y-ıla pehlevān buruseli şücā'un ol merḥūm 12 sultān bāyezīdün zamānında atılmayup ḳalan menzili atup 13 bozdı dülbend çözdiler ḥaḳ te'ālā 'ināyetinden yardımcı

26A

1 yetişüp iki oḳ ile aşırı atup menzili bozdı 2 pes dülbend bozdılar üstādlar ḳavlince her bir ṭaş başına 3 bir dülbend bozdılar üstādlar ve iki cānibde belki beş 4 yüzden ziyade adam var-ıdı ol daḥı meydān ehlinden 5 ve oḳıcıdan ve yayıcıdan ve atıcıdan vesā'ir

temāşā ve teferrüc 6 ciler bunca adamlar şehādet ile üstādlar kavli üzre 7 cümle şaşṭ kabzadan geçmişdi tīr-endāzların rūhlarına du‘ā 8 eyleyüp ve serveri kāināt muḥammed resūlullah ‘azīz-i şerīf pāk 9 münevver muṭahhar rūhlarına şalavat ve selām vérüp allāhu te‘ālānuñ 10 ‘azmine tekbīr eylediler ve oḡun yerine nişān eylediler 11 menzildür atıldı oḡı oḡla velākin bir miḡdār şaşṭ 12 cānibine vākı‘ oldı iki oḡ ile zīrā kim hevā temām 13 yanından eşerdi şol kim ḡased ehlidür dēdiler kim

26B

1 bunun gibi egri şalku yere taş dikilmez velākin ol 2 kadar degül idi kim maḡall-i münadi‘a olaydı hele bir ‘aḡılda 3 dur ki her ḡalbide yér eyledi çünkim şabāh oldı 4 işidenler işidmeyenlere ḡaber vérüp bu ḡayr ‘ālim-ile münteşir 5 oldı kim aḡmed aḡa lodos menzili aşurı imiş 6 dēyü eyle olsa ‘ālemün ḡalkı ol gün oḡ meydānında cem‘ oldılar ve aḡmed aḡa daḡı öyleden sonra meydān vaḡti 8 olduḡda ata binüp oḡcılar çarşusına gelüp selāmlar 9 vérüp dēyüykim üstādlar eger bugün meydāna 10 gelüp eger ben za‘īfe himmetiñüz birle yardım eyleyüp himmet 11 ḡoşarsañuz ve eger allāhu te‘ālānuñ ben ḡulına ‘ināyeti olup 12 olup ol-çaḡ olursa inşallāhu’r-raḡman bugün 13 şöyle ümīd eylerin kim yérüm doḡruladum daḡı esma‘

27A

1 ve’ṭ-ṭā’ata nola pehlevān ‘ālim varalum dēyüp ḡıdmete 2 bel baḡlayup meydāna ḡazır oldılar ve geldiler çünki 3 ikindi namāzında fariḡ olup yayları ḡurulup 4 bu ḡalkuñ yarısı oḡ altına hevā-dārlıḡa gidüp 5 bu nicesi üstād ile ayak taş dibinde cem‘ olup 6 oturdılar pehlevān daḡı ḡalkup birḡaç gez atup ḡolın 7 kızdurup taş yanına gelüp şoyınup ḡazır olup 8 durup ve oturanlardan ḡayır du‘ā ile icāzet ṭaleb 9 édüp daḡı cümle şaşṭ ve kabzadan geçenlere ḡayır 10 du‘ā eyleyüp anların rūh-ı şerīflerinden himmet istid‘ā 11 eyledi pes cümle erenler daḡı allāhdan ‘ināyet ve resūlından 12 himmet üzerüne ḡazır olsun ve ḡuşād ola dēdiler pes 13 ol daḡı bismillāh dēyüp niyet-i ḡazā dēyüp ḡazret-i ḡaḡḡā

27B

1 münâcat ve resûluñ rûh-ı pākine şalavat ve selâm 2 vérüp hemândem çeküp bir oğ ol bir kulāvuz kim 3 atmış idi pehlevân deve kemâl merhūmdan aşurı çıkdı 4 pes hevâcılar hevâ itdi pehlevân bir oğ dahı atdı 5 andan ziyâdece düşdi ve andan bir oğ dahı atdı 6 pes kara beg süvâri menziline tâ urasıya on iki 7 adım eksük atdı ve andan gérü qalkup göñlekcek 8 olup turup oturdı pes bu dahı başa hicâbdur 9 déyüp yaqasın çāk idüp sağ elin yaqasından çıkarup 10 yâ allâh déyüp ‘inâyeti ile alâm veyâhūd emir haq-ıla vérem 11 déyüp evvel atduğı günün menzil oğın çıkarup 12 bismillâhırrahmanirahim yâ allâh déyüp gezleyüp kirîşde 13 koyup bir lahza tevekkül-i haq eyleyüp nâlişler eyleyüp turdı

28A

1 ve andan şonra hamle çeküp temâm oğ ic kabzadan 2 ayrılıp tâ kürsiye inüp şaşta kürşâd vérüp 3 atdı ve hevâda olanlar ha déyüp kulaq vérüp 4 diñlediler hemân ol lahza içinde gördiler kim 5 menzilden aşurı otuz beş adım aşurı vardı 6 andan taşlar ‘adedince hevâ eyleyüp dülbend atdılar velâkin 7 dülbendi bozmadılar oğun menzil yürüdüğü hod bu cânibden 8 rüşen gözüñi yürürdi yoğuşa qarşu konup tura 9 yürürdi hevâda oğ altında üstâdlar ve ehl-i kimesneler 10 var idi anuñ-içün temâm hevâ eyleyüp dülbend bozmadılar ki 11 pehlevânun dahı atacağ oğı vardur dediler pes bu cânibden 12 eger dülbend bozılsa iki cânibden qocuşma olup ayruğ 13 min ba’dı dahı oğ atmağa qâbiliyet olmazdı ve hem eyle étdiler

28B

1 ve gérü tekrar qalkup bismillâh déyüp niyyet-i gâzâ 2 bir oğ dahı atdı pes ol oğ dahı menzilden çok 3 aşurı çıkdı ve illâ evvelkiden fı’l-cümle eksük idi 4 pes bu maşlahat dahı bi-‘inâyet-i allâh-ı te‘âlâ temâm oldı ve bu 5 ndan şonra ağaç oğ ile bişrev atmağa şürü’ eyleyüp 6 bir nice oğ atup deve kemâlden ziyâde aşurı geldi 7 biri birin ziyâde gelüp qondı bu iki ağaç oğ kim 8 atıldı bu dünyâ turaldan berü dahı şimden gérü geleceklerden 9 bu kadar ağaç oğ menzil vâkı’ olacağı ma’lûm degüldür 10 pes atış temâm olup alay bozıldıqdan şonra bu kadar 11 adam cumhur bir araya gelüp bir ‘azîm halâqa olup dâire 12 bağladılar dahı iki cânibe nazar şalup temâşâ eyleyüp taaccübe 13 kaldılar bunun gibi ‘azîm menzil merhūm sulţân bâyezîd

29A

1 hân zamânından bu ana gelince nice ‘azîm pehlevânlar gelüp 2 bu meydânda ‘ömürler harc eyleyüp hiç kimse bunun fethine 3 zafer bulmayup ve bunun gibi ‘âlî menzili ‘ibâdullahdan bir 4 kimesne gelüp pey-a-pey iki gün birbiri ardınca ikişer 5 ok ile atmak bu kime müyesser oldu déyüp ‘acabe kaldılar 6 ve ‘akıl kâmil olanlar dâd-ı hâkdur déyüp hâzret-i hâkkâ çok 7 hamd u şenâ édüp ve atana koluña ve zorbâzûña kuvvet 8 déyüp du‘âlar eylediler andan sonra bu kadar cemâ‘at-i keşire 9 okı çekmekte birbirine teklîf eylediler hâkkâ budur ki 10 o meclisde bizden pîş-i kadem bizüm halîfemüz var idi 11 aña dervîş bâlî dârlardı tâ sultân muhammed zamânından 12 berü cemî üstâdlara ve bunca pehlevânlar birle oturup 13 çeküp atarlardı ve pehlevân er idi ve iskelede zindân

29B

1 dibinde vâkı‘ olan tekke-i bünyan eyleyen merhûm mîr 2 dîvâne kim mezâr-ı şerîfleri andadır rûhları şâd 3 olsun ve bu dervîş bâlî anuñ kûludur ol meclisde 4 hazır idi ve merhûm muştafâ çelebi ustagil oğlu 5 çizmecî menzili şimdi anuñdur şan‘atında dâvud şânî idi 6 ol dağı hazır idi kim edirne meydânınınuñ pîş-i kademi 7 idi ve bu cümle birbirine teklîf eyledükde merhûm aḥmed 8 aḡa bu fakîre teveccüh eyledi ve bu bende ü za‘îfe hitâb 9 édüp dâdiler ki ey üstâd bu ok senüñ kendü 10 işiñdür ilerü geliñ kendü okuñuzu gâru siz 11 çeküñ dâdi pes bunca cem‘iyetüñ içinde bu bende-i 12 kemînelerini ihtiyâr eylediler bu hâkîr dağı üstâdlardan 13 gördüğümüz gibi temâm mertebe tarîk-i ustadan üzre

30A

1 âdâb u ve şerâîtime riâyet édüp hâzreti resül 2 lullâhuñ pâk rûh-ı şerîfine şalavât ve selâm édüp birinden 3 okı çeküp ve silüp pehlevânınuñ eline telsîm eyleyüp 4 anlar dağı ol meclisde hazır olan ehl-i kabzadan 5 olanlar merhabâlaşup ve esenleşüp ve selâmlaşup müteferriḡ 6 oldılar ve’s-selâm bi-ḥüsnu’t-tevfîḡ 7 merhûm aḥmed aḡa ol vaḡtın lodos menzilin atduḡda 8 evvelki günde bir pâre şaşt cānibine şalkudur dânildüḡi 9 vaḡtın yarındaşı bu ḡalkı da‘vet eyleyüp geliñüz 10 inşallâh müyesser olursa bugün dün atduḡum yere gâru 11 atup toḡrudam déyüp ve yayın kurup atmaḡa ‘azm eyledüḡi 12

vaġte faġr eyitdüm aġa ġazretleri ġidmetüne bir söz söylerüm 13 evet eger sözüm dinleyüp ‘amel eyleyecek olursaġ temām

30B

1 iş éderseġ dédüüm eyitdiler hele söyleyiġiz görelüm 2 ne dérsiz faġr eyitdüm gelseġiz dünki ġün bu menzili 3 atduġ saġa müyesser oldu ġeliġ allāhuġ vérdüġi lütfu 4 iġsāna şükür eyleseġ daġı bugün bunun üzerine 5 tırmayup ve oġ ġezlemeġiz ve her ne-ġadar evvelkiden ziyāde 6 aşuru atarsaġız hemān ġerü atdıġıġız menzildür nice 7 édelüm siz ne dérsiz faġr eyitdüm ki benüm eyitdüġüm budur ki 8 bugün bunda şol ġadar adam cem‘ olmişdur iki cānibde 9 ġeliġiz bugün pehlevān tozġoparan menzili üzre 10 ‘aksine tırup atsaġız eger ġaġ te‘ālā ġuvvet-i ġüřāde 11 vérüp oġ berāberine ġıġıcak olursa ġekilsenġ daġı 12 beş adım ġerüsinden atsaġ eger ġaġġuġ ‘ināyeti olup aşurıya atacaġ olursaġ kimdür ki taş dikmeġe

31A

1 māni‘ ola dédüüm hele bāri řunu dilerüm ki ikisini 2 iki ġünde hevāsını bulmayup bir hevā ile atmiş dérler 3 dédüüm ve bir nāmdur ki ġıyāmete deġli söylenürsiz eyitdi 4 ġüyā řol yerümi ol kim toġruldam dédi bu faġr 5 daġı nola ve řol deġli diledüm ki ol murād eyledüġi 6 müyesser olmaġa daġı bu da fevt ola da bize ġecālet vāġı‘7 ola déyü ġavf éderdüm ġördüm ki baġa ġelen vehm 8 ařlā kendüde yoġ iġdamı ve himmeti kendüye ‘ālī pehlevān 9 allāhu te‘ālā iřüġi āsān éde dédüüm ve süküt eyledüm 10 ve ol daġı eyitdi kim ben bende-i za‘ıf ġüda-yı rabbü’l‘alemine řıġındum bismillāh niyet-i ġazā déyüp dün atduġı 12 menzile atdı temām oġ dünki yere inüp şancıldı 13 hemān faġr el-ġamdü lillāh bu maġřūd daġı temām oldu dédüüm

31B

1 ġeliġüz imdi yayı yařmaġ ve oġ daġı yerinde tırusun 2 ġekilsün ve iki cānibde ġaġġ daġı tırusunlar ġeliġüz 3 yılduz menzili oġ yeri üzre tırup daġı atıġız eger 4 allāhu te‘ālā mu‘ın olup oġ menzile yetişüp murādca 5 olursa ġekiliġüz oġ beş adım ġerüsinden 6 atıġız eger müyesser olup atılrsa bu bir nāmdur ki tā ġıyāmete 7 deġin bir niřān olup söylene ve ehli iġinde deyine ki 8 hevāsını bulmayup birġün de řunuġ ġibi iki ‘ālī

menzilleri 9 bir hevā-y-ile atmış diyeler dēdüm birisi loṭos ve birisi 10 yıldızdur gele pehlevān sözümi ṭuta ṣoṅra 11 elem çekerüz ve gāyet beṣimān olacaṣız dēdüm eyitdi ki 12 mecālüm ḳalmadı bugün daḫı ta‘ām yēmedüm dēdi vāḳı‘ā 13 hem çok işdür bir kimesne bir menziliḡ üzerine ‘ömürler ḫarc

32A

1 eyleyüp birgün müyesser olup aşuruya bir oḳ daḫı ata 2 bilicek ḫūbdur lakin anuḡ ayaḡı ṣaṣar andan aşurı 3 ya bir oḳ daḫı atabilmek az vāḳı‘ olur ve illā bunu kim 4 gördi kim bunuḡ mūntehayiri iki gün pey-a-pey ikiṣer 5 üçer oḳ ile atabile ne görülmüṣdür ve ne işidilmüṣdür 6 ve faḳīr daḫı ziyāde ibrām ve iḳdām eyleyüp dēdüm ki pes 7 bu fetḫ kim bugün saḡa müyesser oldu bu hiç dünyāda bir 8 kimseye müyesser olmuṣ degildür ve illā bu maḳāma yetişenlere Őimdiki 9 size ne ḫālet geldi ise anlaruḡ cümlesine gelmiṣdür 10 ammā bu ḳadar vardur kim bu yolda çalıŐınlarda bunu merḫūm 11 tozḳoparan anlamıŐ idi ki yıldızı atduḡı 12 günlerde geçüp bursaya gitdi varup burusa 13 menzilini daḫı zīrā bilürdi kim bu elde mūdām pāyidār olur

32B

1 degildür imdi siz daḫı Őöyle Őanmaḡuz kim elinüzde 2 bir nice müddet elünge ḳala belki hiç bu ‘ilme çalıŐanlar 3 bunu elinde ṭutup Őaklıyı bilmiŐ degildür bu atıŐ ki Őimdi 4 senün elünge bir Őāhindür ki anı Őalup Őıḳārīn aldı 5 velākin gērü da‘vet eyleyüp çağırŐan gērü gelüp elünge 6 ḳonar degildür bu atıŐ bir ḳuŐdur ki atıcınuḡ eline ‘ömri 7 içinde birkez ḳonar bu nesnenün derdini çekenler bilür nitekim 8 men lem yazuḳ lem ya‘rif dēnilmiṣdür ammā Őol kemān Őaḫtin 9 çeken bilür anuḡ ḳatı baḡırlu olduḡını ve daḫı nice bunuḡ 10 gibi efsāneler eyledüm fā‘ide étmedi ve-emma el-ḫayvatu’t-dünya 11 illā meta‘ül-ḡurūr ol zamān geçüp gitdükdēn Őoṅra 12 ayru zamān müsāade étmeyüp rüzigārdur birgüne daḫı 13 devr eyleyüp merḫūm dā‘ima kendüyi mülāmet édüp

33A

1 dēr idi kim ah kāŐiki ol furŐatı fevt étmemiŐ 2 olaydum merḫūm tozḳoparanuḡ ah bursalu Őücā‘un lodos 3 menzili dēyüp bu ‘ālemdēn geçdüḡi gibi emr-i ‘ālem 4 aḫmed beg daḫı tozḳoparan menzili dēyü bu ‘ālemdēn geçdi 5 bu rüzigār-ı ḡaddār hiçbir

kimseye olmadı pāyidār ve illā 6 sa‘adet ol kişiye kim bu dünyāya gelüp āhirete yarar 7
‘amel eyleyüp geçdi bu arada hikāyet dahı temām oldı 8 şu üzre kim tā merhūm sultān
muḥammed ḥān zamānından 9 berü bu araya gelince yüzyıl oldı ve eyitdi oḳ 10 meydānı
vaz‘ olaldan ol meydānda vaz‘ olup 11 lodos menziline taş dikildi ve evvel kim bünyād
eyledi 12 ve sultān süleymān zamānınuḡ tā bu zamāna deḡli evvelinden 13 āhirete deḡli
kim gelüp geçdi ol menzil kimünḡ

33B

1 elinde münthehi oldı ki tā bu araya gelince zıkr olındı 2 şimden gerü poyrāz menzilinün
vaşfına şürü‘ édelüm 3 ve anda de kim ibtidā-yı menzil eyleyüp taş dikdi ve aḳabınce 4
kimler gelüp geçdiler anı dahı bir bir şerḡ édelüm tā ol 5 dahı nihāyetine varup yetiše tā
kim anlar vesā‘ir geçenler 6 gibi ehl-i imān du‘āda anılduḡı yérde bu faḳıri dahı 7 bilece
aḡalar ve bu faḳır için bu fātiha oḳıyan āhirete 8 imān-ıla ḡatm ola āmīn yā rabbe‘l-
‘ālemin 9 merātib-i evvel ‘arab yaşşı ḳaya şır-i merd ve beḡli ḳaragöz 10 deve kemāl
ḳapdanuḡ aḡaç piş-rev yéri ve bursalu şüca‘ 11 ve aḡmed beg mīr-i ‘alem bunuḡ-ıla
meşhūrdur ve bu menzilde vāḳı‘ 12 olan şāhibleridür bāb istandulda poyrāz menzi 13
linünḡ beyānındadur ki zıkr olınur şāhiblerinünḡ esāmı

34A

1 ları ile ve bu menzil dahı ālī ve uzak menzildür poyrāz 2 hevāsı-y-la anlar beküllü
uzaklıḳda cümleden ölçülse ziyāde 3 gelür evvel bu menzilde oḳ atup taş dikmege heves
4 édüp sa‘y sebebi-y-le atup taş dikene ḡazzāz aḡmed dérler 5 sultān muḥammed ḥān
merhūm meydānı bünyād étdüḡi vaḳtin 6 gelüp oḳ atan kişinünḡ adı ḡazzāz aḡmeddür
pehlevān kimesne 7 imiş ve hem ḡāyet ḡüb buta atar imiş merhūm ḡazzāz aḡmed 8
dünyādan āhirete intikāl eyledüḡi vaḳtin anı şālihlerden 9 birisi vāḳı‘ada ḡormiş aḡa
şormiş ḡālun nice oldı 10 démiş ve ol eyitmiş el-ḡamdü lillāḡ ḡālüm ḡoş dünyāda
olduḡum 11 zamānda fi sebi‘l-lilah ḡaza yolına bir oḳ atmış idüm ol 12 oḳ sebebi-y-le
allāhu te‘ālā baḡa fazlından raḡmet eyledi 13 démiş ol taş anuḡdur ve ba‘dehu eyitmiş ki
var sen dahı

34B

1 alış ola ki bir o atabilesin halişen muhlişen gaz 2 yolına demiş ve ba'dehu stad sinn derler ocıdur 3 sultn muhammed hn stadlarındandır padişh muşahibleri 4 ndendr ikinci taş anııdır ve andan şonra gelüp aşurı 5 atana beıli aragz derler yeııeri zümresindendür şonra 6 siphi olmuşdur begyet hb tır-endzdur  menzilde 7 daıı yeri vardur t pırligi zamnında pırlerinn n 8 daıı sürmişdür ahir merhm sultn selim hn tebriz 9 gzsından gelür iken amasyada fevt olmuşdur bu 10 zıkr olunan  menzil sultn muhammed hn zamnında atılmışdur 11 ve bu aralııdan ötesi sultn byezid hn zamnında 12 atılmışdur ve ba'dehu ya'n bundan şonra gelüp aşurı 13 atana deve keml derler ki merhm atmış velkin taş dikmiş

35A

1 şöyle tırur imiş meger bunu fikir eylemiş ki atduğı 2 yere ağaç o ile ata daıı nişn dike 'ömür vef tmeyp 3 dnydan geçmiş pes anı şonra şolak sinn şubaşı 4 gelüp aşurı atup taş dikmek üzre iken syis 5 maımd derler yeııeri zümresinden gelüp deve kemln 6 yerini aşurı atup velkin sinn şubaşıdan gerü 7 idi hatt sinn şubaşı daıı taş dikmemiş idi 8 ve bu seyis maımduıı yolu bu t'ife içinde yol eri 9 ve erkn eri idi ki atıcılar içinde bir naııb gibi 10 idi eyle olsa bu cümle pehlevnlardan iltims dp 11 dilek eyleyüp ddi ki o zamndan ber ben faıır 12 daıı bu tarıkde sürünüp nmurdlardanum hl siz 13 erenlerden dilerm ki n deve keml merhm atduğı

35B

1 yere taş dikmedi ben faıır andan aşurıca atdum 2 egerçi kim bir pehlevnı daıı bizden aşurı atdı velkin 3 daıı taş dikmedi ol atduğum yercigezden baıa iczet 4 vrrseız taş diken ddi pes ol vech üzre 5 aıa iczet vrp beıli aragzden aşurı deve keml 6 atup taş dikmedği yerden aşurıca atup taş 7 dikmişdür pes bu faıırnn bu tafşili merhm sultn 8 byezid zamnından birsidr ki zıkr olınur andan şonra 9 şolak sinn şubaşınııdır ol sinn şubaşı 10 gyet ile yay ekici idi drler ki hatt şu deılı ki 11 ankı yayuıı abzası ki anuıı eline şığa ol anı 12 çekmemek vkı' olmamışdur zamnında yay ekmekde 13 buıa hiç kimse glib olmamışdur pes beşinci taş

36A

1 anuñdur ammā oğ atduğı vaqtin şolağına atardı 2 ba‘dehu pehlevān havāndelen gelüp durur ki aña şolağ 3 bālī dérlerdi merhūm sultān bāyezīdūñ şolağı idi 4 ve illā bu ‘ādet üzre toğrı bōrk geymezi ve cümle 5 pādīşāhuñ öñinde yürüyen şolağlardan idi bu 6 vech üzre mümtāz idi ve piyāde revendeliginde şu mertebede 7 idi ki istanbuldan edirneye bir günde edirneye 8 piyāde gelmiş idi pes bu zıkr olan menzilde altıncı 9 taş anuñdur ve mezkūr şolağ bālī bu menzilde yerini bir 10 kaç kere sürmişdür ve şimdi taş dikilüp tur 11 tuğı yere atması şol vech-ile olmuşdur ki bursa şehrinde 12 bir üstād-ı ‘ālem var idi adına üstād kılcı şems dérlerdi 13 bu füsüs ‘ilminde begāyet māhir idi pes bu füsüs içinde

36B

1 hañlar bağlar idi şimdi anuñ merhūm sultān selīm hānuñ 2 torbası içinde bir eczā-i şerīfe şanduğı vardır anuñ 3 füsüsü ve hañta ve kende kāvīsi cümle kendü işidür 4 mezkūr kalıpcı şems hem oğcıdur ve hem bursada menzili 5 vardır atıcıdur ve hem henüz tağva issidür ve bu mezkūr 6 kalıpcı şems gāhi gāhi bunda istanbul meydānı 7 pehlevānlarına bir dane kāmış oğ ki per-tāb oğı 8 déyü köndürürlerdi pes bir cum‘a günü tenbīh olınurdi 9 cümle pehlevānlar bir araya cem‘ olurlardı birbirine akrān 10 olanlar her kankı menzilūñ hevāsı olursa anuñ 11 üzerine durup ol gün atarlardı ve ol hevā kimūñ 12 elinde kalursa öñdül olan oğı ol alurdi 13 ittifāk bir gün ol üstād şems bursadan gerü bir

37A

1 oğ gönderdi ol gün ne kadar pehlevān var-ise ol 2 zamānda meydānda mevcūd olanlardan tozğoparan 3 bursalu şücā‘ ve sinān şubaşı ve şolağ bālī havān 4 delen ve haydar beg ve ishāk beg ve bi‘l-cümle ol gün 5 bu zıkr olan pehlevānlara gālebe eyleyüp ve hem ol gün 6 cümle menzili olan taşları başup kendü yerini 7 sürüp menzil atdı ‘azīm temāşā-ile atış eyledi öyle 8 ol gün bu zıkr olan pehlevānlara bir iş eyledi ki 9 öñdül oğını yine aldı şimdi bursalu şücā‘un 10 gerisindeki taş merhūm şolağ bālīnūñdür rūhı 11 şād olsun cümle ehl-i kabza ‘aşıkları ile ve ba‘dehu 12 andan ilerü gelüp bursalu şücā‘un atmışdur ve mezkūr 13 şücā‘un ol taş dikilüp durduğı yere varınca

37B

1 çok ğavġalar olmuşdur andan fi'l-cümle söyleyelüm ol 2 zamānuġ atıcılarınınuġ her birinüġ bir nice yüz hevā-dārları 3 ve nisbetin eylerlerdi var idi bu mezkūr bursalı řücā' 4 gelüp istanbul atıcılarına ġalebe eylemiş idi 5 ve ol zamānda her bir pařa bir pehlevāna nisbet-dārlıķ 6 eylerdi bursalı řücā'un nisbet-dārı vüzerādan 'ālī 7 pařa idi kim şimdi dikilü tař yanında 'imāreti 8 vardur anuġ nisbet-dārı ol idi ol zamānda 9 pehlevān tozkoparan daġı yeñiçeriydi külliyyen ol 10 tāife aña nisbet eylerlerdi ierüden ıķan sipāhī 11 tāifesi kendü cinsi cinsine bāz-yār-ı kebüter 12 bā kebüter bāzbār ġerü biz sözüümüze geledüm ol zamānda 13 üstādlardan istanbulda iki ġürbüz üstād

38A

1 var-idi kim yuķaruda daġı zıkr olındı idi 2 ikisi daġı sultān muġammed üstādlarından idi birine 3 cebeci başı üstād ibrahīm dērler idi ve birine 4 köse ġacī sinān dērler idi ve üstād kişiydi 5 hem muġibb-i řüleġā idi ve bu iki üstādlarınuġ řākirdleri 6 var idi kim şimdiki zamānda anlar daġı ol iki 7 üstādlarınuġ řākirdlerindendür bu bursalı řücā' ġāh 8 birisi cānibine varup ve ġāh birisi cānibine varurdı 9 ol cānibe tābi' olurlardı bu iki cānibün tevābi'leri 10 şöyle olurdı kim birbirine el řunmaġa bahāne isterlerdi 11 ol ecilden şarafına 'adāvet düşmiş idi egerçi kim 12 izġār-ı 'adāvet étmezlerdi velākin bu ma'ni ilerinde var 13 idi ve birbirinden bursalı řücā'ı ġapıřurlardı ve ġāh

38B

1 olurdı kim řücā'un evde durduġı yērden bir nifāķ 2 eylerlerdi bunu ġösterüp andan ġalkup bursaya 3 gider gibi şuretin itdürüp ēderlerdi iskeleye 4 varduķda anı ayardup bir cānibe daġı düşürürlerdi 5 ve bu cānibün adamları ġerü oķcıdur ve yaycıdan 6 ve atıcıdan her birinüġ eġibbāların şarafeyn olmuşlar idi 7 eyle olsa pehlevān řücā' birġün poyrāz menzili üzre 8 şaşta bozluķ cānibine ařaġa dereye bir oķ kaçırdı 9 cümleden aşurı buña hevā eylediler allāhu a'lem dülbend 10 bozdılar mı orayı ta'yīn ēdemezin ammā gelüp oķı 11 çekmiş buldılar ve'l-ġāřıl atış bozuldı ġeldiler 12 ġördiler kim bir oķ kağar atılmış nazarda ġaylī ziyāde 13 aşurı ġörinür evvelā bununuġ gibi ekilmış oķa niçün

39A

1 aşurıya hevā eylediñüz déyü söyleşürken söz azdı 2 tarafeynden döğüşe başladılar ol gün üstād müvezzin 3 oğlı gibi cihān pehlevānı oğcı-yı dökdiler ve dağı 4 nice anuñ emşāli olanları zıkr eyleyelüm bari ğavġā 5 oldı öyle oğ ise bundan ol tozķoparan pehlevān 6 dağı ħabza cānibine yukarıya bir oğ kaçırımış idi 7 anuñ dağı hevā-dārları eyitdiler bir şalkū cānibe eger 8 siz aşāġa şalkūya atduġunuz oğā taş dikmek 9 istersenġ biz dağı yukarı ħabza cānibine atılan oğā 10 taş dikdürürüz déyüp bunun üzerine ğavġā 11 bir nice haftaya dek sürüldi ‘ākıbet bursalu şücā’ 12 cānibi gördiler kim ğavġā dükenez ve hem tozķoparan 13 atduġı ziyāde çok yer idi velākin hiçbir vech-ile

39B

1 dikmege münāsebet yoġ-idi eyle olsa bursalu 2 şücā’ gelüp meskenet cānibin dutup eyitdi gel 3 pehlevān biz şaşt cānibinden vazgeçelüm siz ħabza 4 cānibinden vazgelüñ ğavġā kesilsün tekrar ġerü 5 atmaġa başlayalum görelüm allāhu te‘ālā ħanķımuza verir 6 anuñ olsun déyüp bu vech-ile söz söyledi cümle 7 ma‘ķül söyledi déyüp bu sözi şevāb gördiler 8 birbiri-y-le merħabā eylediler ol ķişi dağı bunun üzerine 9 geçdi ol bir yıl dağı gelicek bursalu şücā’ 10 ġerü ol egri atduġı yer i şolak bālī üzerine 11 rāşt toġrı atup taş dikdi anuñ nişānı 12 şolak bālīden aşurı olan taşdur merħüm pehlevān 13 şücā’ unđur ve ol yıl geçüp andan şonra ne-ķadar zamān

40A

1 geçdüġi bize ma‘lüm degil āħir andan aşurı cihān 2 pehlevānı tozķoparan iskender gelüp aşurı atup 3 taş dikdi velākin ziyāde çok atmadı altı yedi 4 adım ancak atmak müyesser oldı ve ba‘de zamānı toz 5 ķoparan ġerü yerini üç adım aşurı atup 6 sürdi şimdi bursalu şücā’ dan on adım miķdārı 7 var ola aşurıdır bu menzilüñ atılması ayna baħtı 8 ve mütün seferinden evveldür tozķoparan bu poyrāz 9 menzilini atup taş diküp ol sefere gitmişdür 10 merħüm sultān bāyezīd ħān sefere müteveccih olduġı 11 vaķtin merħüm küçük dāvud paşayı gelibolıya 12 ħapūdān idi kim şimdi üsküdārda ‘imāreti ve cami‘ i 13 vardur ve şonra vezīr olup fevt olduġda eyübde

40B

1 defn olundu allāh rahmet eylesün cāmi‘ān müminin ile 2 bile gāyet ile kadir-şinās idi ol ehl-i hünerleri 3 severdi ol vaktin gemi-y-ile sefere gitdüğü vaktin 4 yeñiçeri içinde benām pehlevān tīr-endāzluğ-ıla añıla 5 atıcılardan kendüğü on gemiye bile alup 6 kendü sofrasına bile şunarlardı ve on nefer kimesnenüñ 7 birisi tozķoparandur her biri adı ad-ıla zıkr 8 étmek bu arada olmaz ve ol vaktin kim deryāda gemiler 9 eyle ‘ālī cenk olup üç pāre kādırğa kápūdān 10 dāvud paşa bindüğü gemiyi ortaya alup bu küffār 11 böyle fikr eylerler imiş kim bu üç gemi kápūdānuñ 12 gemisini alalar veyāhūd içinde bir adem-zād kōmayup 13 kápūdānı-y-la cümle helāk édeler ve bu aralıķda cenk

41A

1 içinde bir kāfir kápūdānuñ gemisi kıçından durmayup 2 pādişāhuñ altun şancāğun bayrağın bürüp düşürürken 3 merhūm tozķoparan ol kāfiri bir oğ-y-ıla göğsinde 4 urup arkasından çıkdı kāfirdür sancāk birle deryāya 5 düşüp tozķoparan ardınca düşüp sancāğı 6 kurtarup gérü gemiye çıkmışdur ol gemide olan 7 on nefer pehlevānlarun birine maτραķcı ishāk dérlerdi 8 ol anda şehīd oldı ve ol on nefer pehlevānlarun 9 ol gāzāda bir nicesi şehīd olup ve bākī kalanları 10 nice hünerler göstermişlerdür merhūm tozķoparan 11 ol seferde sipāhılığa çıkmışdur biz gérü sözüümüze 12 gelem bu poyrāz menzilinüñ dağı evvelinden tā aħirine 13 deñlü şāhib-i menzilleri bu arada zıkr olundu allāhu

41B

1 te‘ālā cümle kábızadan geçenlerle rahmet eylesün ve bundan 2 şonra yıldız menzilinüñ evşāfına şürü‘ édelüm anuñ 3 dağı evvelinden āħirine dek zıkr édelüm tevātir birle 4 bu fakīr yetişdüğü üzre inşallāhu te‘ālā hūda tevfiķ 5 vére anuñ şāhibleri añıldığı yerde cümle ehl-i kábza 6 dağı bile du‘ādan añıla ve bu şāhib tercüme dağı bile 7 mezkūr menzilüñ pehlivānlar-ıla zıkr olunur merākib evvel gāzzāz aħmed 8 ikinci oğcı sinān üçinci beñli kārāğöz dördünci sinān şubaşı beşinci seyit muħammed 9 altıncı şolaķ bālī yedinci bursalu sücā‘ sekizinci tozķoparan iskender bāb 10 bu kelimāt istanbulda yıldız menzilüñ beyānındadır 11 zıkr olunur şāhiblerinüñ esāmeleriyle evvel küçük 12

mermerdür ki lodos menzilinün ayak taşudur yılduz 13 menziline dağı ol taşdur ol kimün idügin kimse

42A

1 bilmez evvel taş oldur ol küçük mermere atana 2 dülbend atarlar ve andan sonra şîr-i merddür ki yukarıda 3 aşı ile zîkr olunmuşdur ve anuñ berāberine yakın bir taş 4 dağı vardur ol yér ağaç ok birle atılmışdur anuñ 5 şāhibinün adına ħamdullah ibn-i şeyĥ dērler ‘azîzlerdendür 6 amasyaludur ve hem ol şeyĥzādedür kim ħattında 7 yaqup şānīdür ve hem cümle ehl-i kabzanuñ şeyĥidür ki 8 ħüb oqcıdur ve anuñ her bir dane pīşrev oqcıgazını 9 atıcılar kubırında teberrüken ve teyemünnen şaklarlar idi ol 10 üçinci taş anuñdur ve anuñ bir vālideleri var idi 11 gāyet-ile şāliĥalardan idi şöyle rivāyet eyledi kim 12 bu şeyĥ efendiye abdestsiz ağına mime vėrmek az 13 vākı’ olmuşdur dērdi ve kendü ana ħazreti şāhib

42B

1 tertîb idi merĥüm şeyĥzāde efendi sultān bāyezīd 2 ħān-ıla amasyada ħelebi iken muşāhebet eylerlerdi 3 sonra pādişāhluğı zamānında dağı gāhi birbirinün 4 muşāhebetleri-y-le müşerref olurlardı ve merĥüm sultān 5 bāyezīd aña ata ħazreti bizi du‘ādan unutmazlar dēyü 6 işmarlardı ve merĥüm sultān selīm ħān mısır seferine 7 gitdikleri vaqtin mercidabık muĥāberesi güninde tarih 8 ħomışlar merĥüm şeyĥzāde efendi bunda ol gün 9 fevt olmuşlardur rahmetü’llah-ı ‘aleyh-i rahmeten vāsieten ve şeyĥ 10 zāde efendiden sonra kör sinān dēmekle ma‘rūfdur 11 ol aşırı atmışdur silifke kal‘asınun dīz-dāri 12 idi ve bundan sonra gelüp merĥüm beñlü ħaragöz 12 sinān aşırı atmışdur ve taş dikmişdür ve pīrligi

43A

1 zamānında üç kere yerini sürmişdür beşinci taş anuñdur 2 andan sonra gelüp sinān şubaşı atmışdur ve gāhi 3 gelüp deve kemāl andan aşırı atmışdur gah ol 4 deve kemālden aşırı atmış bir nice kere her birisi pīrlerin 5 sürmişlerdür āĥir şimdi deve kemāl andan aşırı 6 atmışdur böyle olıcağ altıncı taş sinān şubaşınundur 7 ve yedinci taş deve kemālünüdür ve ba‘dehu deve kemāl 8 dünyādan geçdüğinden gelüp deve kemālden

aşurı 9 atup taş diken havāndelen şolak bālīdür 10 ve şolak bālī ol yılduzdaki yérin kılāvuz ok 11 ile atmışdur ve şolak bālīnün ve deve kemālün menzillerinün 12 okları merhūm üstād bahtiyāruñ okıdur ve bu üstād 13 bahtiyār bir mübārek himmeti bülend üstād idi anuñ

43B

1 çok yérlerde okları-y-la çok kimesneler murāda vuşül 2 bulmuşlardur deve kemāl dañı ardında menzili anuñ 3 okı-y-la atmışdur ve yanmaz ağaç oğlı dañı ardında üsküb 4 menziline üstād bahtiyār okı-y-la atmışdur ve niceler dañı 5 vardur yerinde gele geldük gérü havāndelen menzilini 6 ne vech-ile atmak vākı´ oldı anı dañı zıkr édelüm üstād 7 bahtiyār aña bir kıamış vérmişdi üzerinde yolunmamış 8 idi ve kıapıları bile dururdu atılmış şol bir dāne 9 okçuğazı kıandili ki kıulāvuz eyleyüp atasın 10 démiş gāyeti-y-le berk ok ve kıuvvetlü okdur démiş mezkūr 11 havāndelen alup okı kıubūrına kıamış ittifāk birgün 12 yılduz olup cümle pehlevānlar bir araya cem´ olup atmağa 13 mübāşeret olunduğında durup atanlar birer ok kılāvuz

44A

1 atup hele nereye kıarksa kııkup nevbet havān 2 delene bu dañı atıcılar erkānı üzerine 3 üslüb ne ise kıa´ide yerine getürüp resülün pāk ´azīz 4 münevver muṭahhar ve mükerrem rühına şalavat u ve´s-selam eyleyüp 5 besmele birle bu mezkūr kıulāvuz olacak okı 6 çeküp atdı ve ol gün hevā ziyāde berk idi 7 hevācılarıñ başından aşurı geçüp gidüp 8 okı kıondurmadılar etrafı teccessüs eyleyip bir kimesne 9 dañı atmağa şürü´ eyleyicek bu hevācılar dañı fāriğ 10 olup o şoñ atılıp gelicek oka meşğül 11 oldılar hattā şı deñlü tā nevbet yine şolak bālīye 12 gelinceye dek çünkim gérü nevbet havāndelene gelüp 13 bu dañı kıalkup ikinci okı atdukda hevācılar kıulak

44B

1 urup diñlediler gördiler kim ok gelüp deve 2 kemāle bedel düşdi bu okuñ üzerine gelüp 3 hevā édelüm dédukleri vaqtinde bakup gördiler kim 4 ol kıulāvuz atılıp hevāsı alınmayup kıondurmadukları 5 ok menzilden aşurı turu hele bu şoñra gelen 6 oka menzile bedel hevā eylediler ol okı ki menzilden 7 aşurı idi çeküp anı gérüye

gönderdiler 8 bunu tekrar atsun bu ok menzili bozdu velâkin 9 konduramadılar şöyle vâkı ‘ oldu dédiler ve ol 10 okı çeküp çıkararak meydānuḡ begāyet ulularından 11 idi ve ehl olanlardan idi aḡa bekār sinān 12 dērler idi ve bizim daḡı üstādumuz idi ve müellif 13 eydür ben daḡı küçücek oḡlancık idüm devenüḡ taşı

45A

1 ardına sinüp dururdum şöyle eyitdi eḡer hevā-idi 2 okı ben-daḡı duymadum bu ulular ya gelicek kaḡı 3 ya gelürler ve bu ilerüye gelen okı çekmemek gerek 4 idi hele şöyle vâkı ‘ oldu ol bir ok menzile 5 bedel ve bir ok daḡı andan eksücek düḡdi ve bu 6 tekrar gönderilen ok andan varınca atıḡ bozulup 7 berü cānibine teveccüh olundu ol gün daḡı bir kimesne 8 nün okı menzile yakın gelmedi bu ḡolak bāli 9 ol gün cümlesi menzili bozdu berüye geldükde 10 ḡavḡā oldu her kiḡi bir dürlü söz söyledi eger 11 aḡurıya gelen ok çekilmese ol bir bedel ve bir andan 12 eksük oklarıḡ ḡehādeti-y-le ol menzil dikilürdi 13 hem ‘ākıbet öyle oldu bu ‘ālem tarafeyn oldılar ve

45B

1 ve bu atıcılarıḡ ol ki erkān ehlidür dikilmek gerek 2 dédüler ve bunun üzerine temām altı ay geḡdi 3 eyle olsa yukarıda ḡikāyet olundu kim ok 4 meydānınuḡ tekyesi bünyādına sebep ne olduḡı 5 yérde kim ol ‘acemden pehlevān bāyezīd gelmiş idi 6 anı meydānda ziyāfet eylemeye ḡaymeler kurulmuşdı 7 anuḡ ḡikayeti yukarıda geḡdi idi tekrar zıkr 8 etmek lazım degil ittifāk ol pehlevān sultān bāyezīduḡ 9 üstād pehlevānlarından idi ‘acemden anuḡ oḡlı 10 geldi kim aḡa pehlevān bāyezīd oḡlı dērler-idi 11 eylese olsa bu meydān ehli pehlevānları aḡa istikbāl 12 eyleyüp vardılar ol daḡı pādiḡāha layık biḡ-keḡin 13 çeküp pādiḡāhuḡ elini öpdiler bu ḡaragöz havān

46A

1 delen ḡolak bāli meydān ehlinüḡ begāyet güzīdelerinden 2 idi ve taḡradan bir müsāfir gelse anuḡ nazarına 3 gelürdi andan ḡayrı meḡāliḡlerine varurdi zīrā ḡāyet 4 kerem ehlinden idi ve ḡofrası açuk kimesne idi ‘ömrin 5 pāk-ı mücerredlik birle geḡürmüşdi ve kuḡaḡına tolu 6 merd idi ve hem çok yay çekerdı ‘ākıbet sultān 7 selīm ḡān mıḡıra giderken ḡāmda fevt oldu 8 ḡāliḡ-idi ḡeyḡ muḡyeddin ‘arabi olduḡı mezāristānda 9 defn

olundu rŭhı ŝād olsun biz g r  sözümüze 10 geledüm  nkim pehlev n b yez d oğlını ziy fet maşlahat 11 görüp anı cümle ehl-i kabza meyd na  kardılar bu menzilden 12 aşurı  k p  onulmayan o uŝ ahv lini ve bir o  dağı 13 andan eks cek ol gün atıldığını a a ‘arz eylediler

46B

1 ve anlar dağı bu iki o  aşurı olandan ğayrı 2 ŝahidler birle ŝabit midür d diler ve ŝahidlerini dinlediler 3 ve ol menzili yerine dikmege ic zet v r p 4 hükm eylediler ve anlar g r  memleketlerine gitd kten 5 şonra pehlev n dağı bir ‘ l  ziy fet eyleyüp  st dler 6 kavline du‘  v  ŝen  ile menzilini dikdiler ve mezk r 7 pehlev n bir  onukluk eyledi kim ma‘l m degildir kim 8 bir anuŝ emŝ li cemiyet olmuş degil merh m a med ađanuŝ 9 ziy feti olmuş ola ve bunuŝ üzerine nice yıllar geçdi 10 bu menzili atmağa kimse zafer bulmadı bu kimse bunuŝ 11 üzerine çok  ekiŝildi geldük imdi burŝalu 12 ŝuc ‘ bu menzili teveccüh üzre atdığını dağı zikr 13  del m ol va tin kim pehlev n ŝuc ‘ itm nını yetiŝd r p

47A

1  st d ibrah m cebeci başı evinde bile olurdu bu 2  st d ibrah m n nice  st d ŝakirdleri 3 var-idi kendü a hirete intik l eyled kten şonra sult n 4 sel m h n tahta c l sınuŝ evvelinden buruseda iken merh m 5  st d ibrah m a hirete gid p kendin n bir ŝakirdi 6 var-idi y rine yaycı başı oldu vel kin ol 7 yaycı başı ola mu addem merh mun  ulları ve ŝakirdleri 8 var-idi devletl ler a a himmet ‘ l  eylediler v k ‘a 9 hem ey  st d idi ol şonra a hirete gitti 10 merh mun  ullarından bir  st d var idi evvel yaycı 11 başı olanuŝ hal fesi-y-di ol bu hik yeti naql eyler 12 eydür bir gün bu  st d ibrah m  alk p meyd na gitdiler 13 bir nice ŝakird birle burŝalu ŝuc ‘ ki ol gün

47B

1 menzil etse gerekdür ve ol naql eyleyen ki yaycı 2 baŝıdur hem beg yet ŝal h kiŝidir eydür efendim z 3 meyd na gitdiler hal fem z ve pehlev n ŝuc ‘ ve ben 4 meyd na gider z un apanından peremeye bind k  c m z 5 ğala aya  kduk meyd n iskelesi olduğı y rde 6 bir meyh ne var-idi ve hem dağı ol zam nda tersh ne 7 ler yapılmamıŝdı

ve geldük yolumuz ol meyhāneye 8 uğradı pehlevān eyitdi gelünüz şundan bir miqdār 9 keyfiyyetlenelüm andan sonra meydāna ıkalum dēdi benüm 10 hālīfemün adına iskender pirāgast dērler-idi ol 11 eyitdi gele pehlevān lütf eyleye vazgel şimdiki 12 hālde meydāna giderüz münāsib degildür bu meydān 13 ehli pāk olmak münāsibdür dēdi hāşıl-ı kelām çok

48A

1 münākaşa eyledi bunu men' eyleyüp andan dönicek 2 idevüz dēyüp meydāna müteveccih olduda döndi 3 bursalu şücā' bize eyitdi şu bugün yılduz menziline 4 ben atarın dēdi gūyā pehlevān bunun gibi ulu 5 sözi söyleme ulu söylemek eyü olmaz dēyince eyitdi 6 vallāhi bi'llāh i bugün şol yılduz menzilini ben aşurı atıcağ 7 olursam dağı ayruğ elüme ol yay almayam dēdi şunun 8 gibi sözinden hüküm eyleyüp söylersin dēdük eyitdi 9 bu gice bir düş gördüm elbette şol yılduz menzilin ben 10 ataram dēdi eyle olsa meydāna varduğ atış vağıti 11 olup yaylar kurulduğda ol gün dağı yılduz hevāsı eşerdi be-gāyet rāst hevāsı-y-dı ittifāk 13 ol gün kalan pehlevānlardan kimse ayruğ atmayup

48B

1 hemān tozğoparan birle pehlevān şücā' ikisi atdılar 2 eyle olsa alkup birkaç kez atup olların 3 kızdurup taş dibine gelüp üstādlar avli üzerine 4 du'ā vü şena idüp ve abzadan geçen pehlevānları yād 5 édüp ve resül hāzretlerinün rūh-ı pākine şalavāt 6 ve selām eyleyüp alkup evvel pehlevān tozğoparan 7 bir oğ atup hayğırup şıçradı berüde hevācılar 8 ulağ urup dinlediler tā kim oğ gelüp beğli 9 aragözden aşurı ondı üzerine varup 10 dülbend atup hevā eylediler andan alkup pehlevān 11 şücā' dağı durup bir oğ atdı anuğ oğı andan 12 dağı aşurı idi geldi hevā eylediler andan 13 sonra alkup pehlevān tozğoparan bir oğ dağı

49A

1 atdı gerü bursalu şücā' dan aşurı urdı 2 tekrar aña hevā eylediler andan nevbet pehlevān şücā'a 3 geldi alkup bir oğ dağı atdı üçinci oğ 4 ol oğ idi atmağā şürü' eyledükde var uvvetin 5 bāzūya getürüp ve külli himmeti üçinci oğına 6 şarf eyledi ve abza bağlayup

oķı gezleyüp bir 7 laħza durup ĥaķķā niyāz édüp eyitdi ilahi bu 8 za‘īf bendeni iř bu demde maķřūduma vāřil eyle 9 déyüp ol oķı ĥilm-ile çeküp şöyle ki rāřt 10 iĥ ķabzadan ayrılıp temām kürsiye bindükden şonra 11 per-tāb eyledi ve ĥayķurup yayını başdı ve būs 12 édüp başına ķodı ve ol demde cebeci başı 13 üřtād ibrahīm yaycı ayınında idi ve nice pehlevānlar

49B

1 ve üřtādilar-ile eyitdiler pehlevān niĥün yayı 2 yařduņ daĥı henüz üç oķ atduņ dédiler dönüp 3 bunlara cevāb vérüp eyitdi himmetiņüz eyle 4 maķřūd ĥāřıl oldı menzili ben atdum ĥünkim pehlevān 5 řücā‘ bu oķı atdı bu cānibde hevācılar ķulaķ urup 6 diņlediler hemān sā‘at oķ menzilden aşurıya 7 gelüp ķondı cümlesi segirdişüp üzerine 8 varup hevā eylediler dülbend bozdılar atılıp 9 bozulduğı ma‘lüm olduķda pehlevān tozķoparan 10 ķalkup gėrü oķ atmağa řürü‘ eyledi üřtādilar 11 ve usta ibrahīm tozķoparana eyitdiler beķā pehlevān 12 neylersin bir pehlevān menzili atup bozduķdan şonra 13 artuķ anuņ üzerine oķ atmaķ üřtādilar ķavlinde

50A

1 yoķdur dédiler tozķoparan daĥı ĥiĥ söyleyenleriņ 2 sözlerine iltifāt étmeyüp duru gelüp bir oķ 3 daĥı atdı bu cānibde gördiler kim pehlevān toz 4 ķoparan ķalkup gėrü bir oķ atdı öyle olsa 5 hevācılar ķulaķ dutup ol atılan oķı 6 daĥı diņlediler nāđihān ol oķ menzilden 7 ĥıkup geldi ķondı gördiler egerĥe kim 8 tozķoparanuņ oķı menzili bozdı velākin pehlevān 9 řücā‘ atduğı oķ andan ziyāde eger ol gün 10 bursalu pehlevān řücā‘ ol araya oķ atmamış 11 olaydı pehlevān tozķoparanuņ atduğı yėre 12 menzil dikilürdi rāvī rivāyet eyler kim 13 řücā‘un oķı tozķoparandan bir yay uzunu

50B

1 eksük idi ve merĥüm pehlevān tozķoparan 2 pehlevānuņ déduđı oldur kim nice yėrlerde zıķr 3 olundu pehlevān řücā‘a bir yay boyı miķdārı 4 yaķın atdum temām on yıl ĥalıřdum aşurı atınca 5 dédü ki ol gün eyledükleri atış idi 6 biz gėrü sözümüze gelelim ĥünkim ol demde 7 atuşı bozuldı bu cümle oķ üzerine gelüp daire-i 8 ĥalkā oldılar ve iki pehlevānlarıņ oķlarıņ tekbīr 9 ve řalavāt birle çeküp kendü ellerine teslīm 10 eylediler

cümle ikisine bile du‘ā eyleyüp āmīn 11 dēdiler ve ol meclisde bir adam var idi ki 12 pīrāsın ı kabza ‘āşıklarından idi ve merhūm gedük 13 aḥmed paşayla bile puta atmış adam idi ve hem

51A

1 ilerü geçen pehlevānlara ḥızmet eylemiş ve hem iskendere 2 tozķoparan dēyü bu pīr ‘azīz ad ķomış idi ve ol 3 birün adına yıldırım ḥasan baba diyürler dēdi ol 4 meclisde pehlevān şücā‘a şöyle démiş kim şol 5 senün ‘aķabünce dikilüp tıran oķı görür misün 6 ‘āķıbet senün ocāġuņa şu ķoyan bu oķdur ve bu 7 oķun şāḥıbidür démiş ķünkim merhūm hevān 8 delen şolaķ bālīnün üç adım atmışdur menzil 9 atılup bursalu şücā‘anun üzerine taş 10 dikdükden sonra bunun üzerine nice zamān 11 geçdi ve pehlevān tozķoparan gelüp ol 12 menzili teveccüh üzerine atmışdur ve anun menzili 13 oķı şaşt cānıbine şalku etmişdür ve oķınun

BİÇİM BİLGİSİ İNCELEMESİ

1. YAPIM EKLERİ

1.1.İsimden İsim Yapım Ekleri

1.1.1. +lık, +lik, +luğ, +lük

atıcı+luğ (3B/3), pīr-lük (3B/7), pīr+lüg (3B/7), atmak+lug¹¹ (3B/9), şubaşı+lık (3B/11), tirig+lik (4B/5), başı+lık (6A/13), pehlevān+lık (7A/12), dikmek+lik (9A/2), sipāhī+lik (17B/12), ton+luğ (18A/4), yıl+lık (21A/3), harc+lık (21B/1), ak+lık (24B/7), ara+lık+ (25A/3), hevā-dār+lıg (27A/4), uzak+lık (32A/1), pīr+lik (34B/7), revende+lig (36A/6), nisbet-dār+lık (37B/5), sipāhī+liğ (41A/11), pādişāh+luğ (42B/3), mücerred+lik (46A/5), konuğ+lık (46B/7).

1.1.2. +li, +lu, +lü

bursa+lu (5A/13), uzun boy+lu (5A/13), eyer+li (8A/7), yér+lü (9B/4), at-mak+lu (10A/12), ağız+lu, süvek+li (18B/13), edirne+lü, istanbul+lu (22A/8), delik+lü (25B/3), buruse+li (25B/11), bağır+lu (32B/9), amasya+lu (42A/6), kuvvet+lü (43B/10), devlet+lü (47A/8).

1.1.3. +cı, +ci

güreş+ci (5B/1), ok+cı (6B/7), yay+cı (6B/7), cizme+ci (14B/5), ‘araba+cı (25B/3), hevā+cı (27B/4), kalıp+cı (36B/4), matrak+cı (41A/7).

1.1.4. +çek

küçük+çek (44B/13).

---

¹¹ atmağlugin kelimesinde -lug ekindeki “g” gayin “ğ” ile yazılacağına metinde kef ile yazılmıştır.

1.1.5. +cık

oğulan+cık (44B/13).

1.1.6. +er, +şer

bir+er, biş+er (18A/3), iki+şer (29A/4).

1.1.7. +ncı, +nci

dörd+ü+nci (5A/4), iki+nci (34B/4), beş+i+nci (35B/13), üç+i+nci, beş+i+nci, altı+ncı, yedi+nci, sekiz+i+nci (41B/8).

1.1.8. +daş

yol+daş (17B/11).

1.1.9. +şın

saru+şın (5A/13).

1.1.10. +cegez

yir+cegez (2B/13).

1.2. Filden İsim Yapım Ekleri

1.2.1. -k+

eksü-k (16B/13), kon-u-k (46B/7).

1.2.2. -u+

tol-u (46/5).

1.2.3. -ıcı+, -ici+, -üci+

at-ıcı+ (3B/3), gör-üci (4B/7), çek-ici (35B/10).

1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri

1.3.1. +la-, +le-

baş+la- (6B/5), söy+le- (9B/8), iş+le- (12B/12), gölge+le- (21B/12), taze+le- (25A/5), bağ+la- (27A/2).

1.3.2. +l-

toğru+l- (23A/6).

1.3.3. +a-

uğur+a-

1.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

1.4.1. –ma-, -me- (olumsuzluk eki)

et-me- (1B/5), ov-ı-ma- (1B/6), bul-ma- (2B/6), al-ma- (5B/10), kaldur-ma- (7B/13), taya-ma- (8A/5), göster-me- (9A/13), anla-ma- (10A/4), ol-ma- (10B/12), ét-me- (11A/5), at-ma- (11A/10), uzat-ma- (12B/11), eyle-me- (13B/6), geç-me- (15B/6), çık-ma- (16B/1), kesil-me- (20B/9), at-ma- (20B/10), gör-me- (21A/9), begen-me- (22A/10), gel-me- (23A/3), kal-ma- (23B/9), yetişil-me- (23B/6), çek-me- (24A/11), işid-me- (26B/4), boz-ma- (28A/7), tır-ma- (30B/5), dik-me- (35A/7), ko-ma- (40B/12), dur-ma- (41A/1), unut-ma- (42B/5), yonul-ma- (43B/7), alın-ma- (44B/4), kondur-ma- (44B/4), kondura-ma- (44B/9), duy-ma- (45A/2), gel-me- (45A/8), çekil-me- (45A/11), konul-ma- (46A/12), yapıl-ma- (47B/7).

1.4.2. –n- (Dönüşlü çatı eki)

ol-ı-n- (1B/2), bul-ı-n- (5A/10), koç-u-n- (7A/1), gör-ü-n- (7A/4), sez-i-n- (7A/2), din-le-n- (7A/8), gölgele-n- (21B/12), soy-ı-n- (27A/7), söyle-n- (31A/3), sür-i-n- (35A/12), gör-i-n- (38B/13), al-ı-n- (44B/4).

1.4.3. -l- (Edilgen çatı eki)

dik-i-l- (1B/1), hevā i-l- (1B/10), at-ı-l- (1B/10), düz-ü-l- (17B/6), aņ-ı-l- (17B/7), sök-ü-l- (19B/8), kes-i-l- (20B/9), çık-ı-l- (22B/12), yetiş-i-l- (23B/6), kır-ı-l- (24A/8), kır-u-l- (27A/3), ayır-ı-l- (28A/2), boz-ı-l- (28A/12), çek-i-l- (30B/11), gör-ü-l-, işid-i-l- (32A/5), ölç-ü-l- (34A/2), sür-ü-l- (39A/11), yon-u-l- (43B/7), gönder-i-l- (45A/6), konu-l- (46A/12), yap-ı-l- (47B/7), kır-u-l- (48A/1), boz-u-l- (49B/9).

1.4.4. -ş- (İsteş çatı eki)

dut-u-ş- (9B/3), ér-i-ş- (12A/10), yet-ü-ş- (12B/6), çal-ı-ş- (16A/2), söyle-ş- (22B/4), koc-u-ş- (28A/12), döğ-ü-ş- (39A/2).

1.4.5. -r- (Ettirgen çatı eki)

kaç-ı-r- (16A/3), çık-ar- (16A/4), düş-ü-r- (38B/4), geç-ü-r- (46A/5).

1.4.6. -d-, -t- (Ettirgen çatı eki)

ey-i-t¹²- (2A/4), yür-ü-d- (10A/4), uza-t- (12B/11).

1.4.7. -dır-, -dir-, -tur-, -tür- (Ettirgen çatı eki)

kel-tür- (getür-) (4B/5), ol-tur-¹³ (otur-) (5B/2), kal-dur- (7B/13), at-dur- (17B/7), it-dür- (22B/1), in-dür- (23B/1), ét-dür- (25A/7), kız-dur- (27A/7), dik-dür- (39A/10), kon-dur- (44A/8), yetiş-dür- (46B/13).

2. ÇEKİM EKLERİ

2.1. İSİM ÇEKİMİ

2.1.1. Çokluk Eki

sa'adet-mend+lar (2B/1), a+n+lar (2B/10), bu+n+lar (2B/12), taş+lar (3B/5), üstād+lar (3B/8), vīrān+lar (3B/12), mezkūr+lar (4A/7), ol-an+lar (4A/7), yer+lar (4A/10),

¹² -t- eki esasen ettirgenlik ekidir ancak bu kelimedeki ettirgenlik özelliğini kaybetmiştir. Ey- ve eyit- fiilleri arasında anlam farkı kalmamıştır.

¹³ Ol-tur- fiilinde bugün Türkiye Türkçesinde kullanılan ol- ile ilgisi olmayan farklı bir fiildir. Ettirgenlik eki –tir- yanındaki l sesinin erimesi birkaç kelimedeki karşılaşılan bir durumdur.

hüner+ler (4B/2), şerîf+ler (4B/5), dirlik+ler (4B/5), baħşış+ler (4B/6), mümin+ler (5A/11), güreşci+ler (5B/2), zamân+lar (5B/10), belîğ+lar (5B/11), gök+ler (6A/4), kıl+lar (6A/9), hâş+lar (6A/10), hâzret+ler (6A/11), ma‘âşır+lar (6B/9), kat+lar (6B/9), menzil+ler (7A/3), odun+lar (7B/9), merkeb+ler (7B/9), atıcı+lar (8B/3), cân+lar (8B/10), zahmet+ler (8B/12), kâdir+ler (9A/1), kısmet+ler (9A/2), nice+ler (9A/9), iş+ler (9B/5), olan+lar (9B/13), gören+ler (10A/6), atış+lar (10A/10), işiden+ler (10B/8), vâlîde+ler (11B/9), darîşifâ+lar (11B/9), üstâd+lar (13A/5), emek+ler(14A/1), guşış+ler(14A/1), ‘aşk+lar (14A/1), eşer+ler (14A/2), revân+lar (14A/4), gören+ler (14B/4), kadem+ler (14B/5), nesne+ler (15A/10), kimesne+ler (15A/13), gel-en+ler (15A/13), nişân+lar (16A/10), huşümet+ler, gavgâ+lar (17A/4), geçen+ler (17B/3), yoldaş+lar (17B/11), tarîk+ler (17B/12), adam+lar (18A/3), muşâhib+ler (18B/8), şâkird+ler (19A/9), a‘zam+lar (19B/11), siz+ler (21A/3), ‘âşık+lar (20A/6), köy+ler (21B/12), edirmelü+ler (22A/8), oğ+lar (25A/13), tîr-endâz+lar (26A/7), oğcı+lar (26B/8), selâm+lar (26B/8), hevâcı+lar (27B/4), eren+ler (27A/11), nâliş+ler (27B/13), ‘ömür+ler (29A/2), yetişen+ler (32A/8), çalışan+lar (32B/2), efsâne+ler (32B/10), kim+ler (33B/4), aña+lar (33B/7), pîr+ler (34B/7), nâ-murâd+lar (35A/12), şolağ+lar (36B/1), iç+ler (38A/12), gemi+ler (40B/8), ‘azîzler (42A/5), şâliha+lar (42A/11), muşâhebet+ler (42B/4), gitdük+ler (42B/7), kapı+lar (43B/8), at-an+lar (43B/13), ulu+lar (45A/2), hayme+ler (45B/6), güzîde+ler (46A/1), meşâliḥ+ler (46/3), şâhid+ler (46/2), kıl+lar (47A/7), devletlü+ler (47A/8), tersḥâne+ler (47B/6), söyleyen+ler (50A/1).

Eski Bir Çokluk Eki

oğul+an¹⁴ (5A/1), er+en (27A/11).

2.1.2. İyelik Çekimi

1. Teklik Şahıs İyelik Eki

yerler+üm, menziller+üm (7A/3), gönül+üm (12A/1), sultân+ım (12A/3), atduğ+um (16b/11), bildüğ+üm (21A/10), ümîd+üm (23A/11), hâl+um (24A/6), yér+üm (26A/13),

¹⁴ Hala birkaç kelimedede kullanılan ancak özelliğini kaybetmiş eski bir çokluk ekidir.

eyitdüg+üm (30B/7), mecāl+üm (31B/12), olduğ+um (34A/10), nā-murādlerden+um (35A/12), hālfe+m (47B/10).

2.Teklik Şahıs İyelik Eki

kim+iñ (1B/3), qaragöz+üñ (4A/12), kıl+uñ (12A/4), hizmet+üñ (20B/6), gün+üñ (27B/11), kıl+uñ (29A/7), zorbāzū+ñ (29A/7), iş+iñ (29B/10), el+üñ (32B/2), hāl+uñ (34A/9), ocağ+uñ (51A/6).

3.Teklik Şahıs İyelik Eki

meydān+ı (1B/1), ard+ı (1B/2), evvel+i (1B/3), zamān+ı (1B/5), bir+i (1B/6), ibtidā+sı (1B/9), nihāyet+i (1B/10), belig+ı (1B/12), teblig+i (1B/12), etvār+ı (2A/1), haber+i (2A/2), ihbār+ı (2A/2), menzil+i (2A/6), ad+ı (2A/7), defter-dār+u (2A/9), nām+ı (2A/10), peder+i (2A/11), baş+sı (2A/11), hasr+u (2A/13), şāhib+i (2B/1), sa'ādet-mendler+i (2B/1), olduğ+ı (2B/2), kād+ı+sı (2B/4), haqq+ı (2B/4), müderris+i (2B/7), kıl+ı (2B/8), olmağ+ı (2B/13), dere+si (3A/5), ğazā+sı (3A/9), zümre+si (3A/10), öñ+ü (3A/10), taş+ı (3A/12), yer+i (3A/13), vaşif+ı (3A/13), atıcılığ+ı (3B/3), taşlar+ı (3B/5), sefer+i (3B/6), pīrlüg+i (3B/7), kavlı+i (3B/8), atmaıkluğ+u (3B/9), dizdār+ı (3B/11), vīrānlar+ı (3B/12), oğul+ı (3B/12), üzer+i (4A/6), biri+si (4A/7), yerler+i (4A/10), āhir+i (4A/11), şerfler+i (4B/5), muşāhib+i (4B/8), kab+ı (4B/10), kubbe+si (4B/11), kıl+u (4B/12), mezār+ı (5A/7), rūh+ı (5A/7), revān+ı (5A/8), ad+ı (5A/12), oğlan+ı (5B/3), üç+ü (5B/8), atduğ+ı (5B/8), iki+si (5B/9), pehlevān+ı (5B/9), yük+i (5B/13), tütün+i (6A/3), yürüme+si (6A/8), kullar+ı (6A/9), hāşlar+ı (6A/10), selām-dār+ı (6A/11), hazretler+i (6A/11), ic+i (6B/6), oqcı+sı, yaycı+sı (6B/7), katlar+ı (6B/9), zamān+ı (6B/11), nā'l-nāme+si (6B/13), ev+i (7A/10), cümle+si (7B/1), 'ālem+i (7B/8), ehl+i (7B/5), bāb+ı (7B/4), étme+si (7B/6), arka+sı (7B/8), omuz+ı (7B/9), küçük(g)+i (7B/10), alt+ı (7B/11), omuz+ı (7B/11), atduğ+ı (8A/1), kal'a+sı (8A/1), feth+i (8A/1), el+i (8A/4), vezn+i (8A/4), dirsek(g)+i (8A/5), ayā+sı (8A/6), emşāl+i (8A/8), deri+si (8A/9), koyun+ı (8A/9), edā+sı (8B/2), vaqt+i (8B/6), belā+sı (8B/8), nice+si (9A/8), 'uzv+ı (9B/1), işler+i (9B/5), ana+sı (9B/10), başş+ı (10A/1), çekdüğ+i (10A/1), oğ+u (10A/5), yaru+sı (10A/7), atışlar+ı (10A/10), 'ādet+i (10A/13), meyān+ı (10B/4), orta+sı (11A/3), olduğ+ı (11A/8), yan+ı (11B/6), vālideler+i (11B/9),

darîşifâlar+ı (11B/9), hevâ-dâr+ı (11B/12), söylemeg+i (12A/2), cevâb+ı (12A/7), kul+ı (12A/8), ‘inâyet+i (12A/10), atmağlıg+ı (12A/13), eyledüg+i (12A/13), cānib+i (12B/3), yeryüz+ü (12B/6), varduğ+ı (12B/8), devlet+i (12B/10), şafi’ul-mümin+i (13A/8), şalavat+ı (13A/9), şerîfler+i, (13A/11), evlād+ı(13B/11), eşhâb+ı (13B/11), katre+si (13B/7), tafzîl+i (13B/11), ‘aşklar+ı (14A/1), revānlar+ı (14A/4), karlu(ğ)+ı ((14A/12), üst+ü (14B/3), kademler+i (14B/5), kendü+si (14B/9), yurt+ı (14B/9), etdüg+i (14B/11), beşrev+i (15A/5), nişān+ı (15B/1), demeg+i (15B/4), çıkdüğ+ı (15B/12), āhir +ı (16B/2), tākāt+ı (16B/5), uzun+u (16B/12), zıkr+i (17A/5), kelimāt+ı (17A/6), nişān+ı (17A/8), atıcılığ+ı (17A/13), evşāf+ı (17B/5), düzülme+si (17B/6), ağıldığ+ı (17B/7), tarîk+ı (17B/8), yoldaşlar+ı, tarîkler+i (17B/11), müderris+i (18A/6), yol+ı (18A/8), hayāt+ı (18A/11), mülāzemet+i (18A/13), sünnet+i (18B/2), birbir+i (18B/9), muқтаzā+sı (19A/3), yay+ı (19A/5), şākirler+i (19A/9), ocağ+ı (19A/12), iştihār+ı (19B/5), yaylar+ı (19B/6), a‘zamlar+ı (19B/11), a‘zam+ı (19B/12), ‘āşıklar+ı (20A/6), nazār+ı (20A/6), nefis+i(20A/7), rızā+sı (20A/7), cebīn+i (20A/8), bedel+i (20A/3), şehir+i (20A/5), iş+i (21A/4), kündü+y+i (20B/13), hadīs+i (21B/8), köyler+i (21B/12), nisbet+i (22A/3), mābeyn+i (22A/7), tabī‘at+ı (22A/13), boğaz+ı (22B/1), keltürdüg+i (22B/7), hevā+sı (22B/9), külli+si (22B/11), tımār+ı (22B/13), kirīş+i (23A/1), ergi+si (23A/6), dane+si (23A/8), himmet+i (23A/10), gelmeg+i (23A/11), turduğ+ı (24A/9), bedel+i (24B/6), ağılıg+ı (24B/7), i‘tikād+ı (24B/12), sınma+sı (24B/13), atılma+sı (25A/1), ay+ı (25A/5), hüner+i (25B/2), kalb+i (25B/6), ‘azm+i (26A/10), halk+ı (26B/6), çarşu+sı (26B/8), resül+ı (27A/11), pāk+i (27B/1), yar+ı+sı (27A/4), dib+i (27A/5), kol+ı (27A/6), ura+sı (27B/6), yağa+sı (27B/9), ‘aded+i (28A/6), yürüdüg+i (28A/7), göz+ü (28A/8), olacağı+ı (28B/9), şan‘at+ı (29B/5), vërdüg+i (30B/3), iğdam+ı (31A/8), ‘ālem+i (31A/10), derd+i (32A/7), fırsat+ı (33A/1), geçdüg+i (33A/3), vaşf+ı (33B/2), fazl+ı (34A/12), sebep+i (34A/12), üstādlar+ı, muşāhibler+i (34B/3), pīrler+i (34B/7), gāzā+sı (34B/9), öte+si (34B/11), dikmedüg+i (35B/6), tafsīl+i (35B/7), kabza+sı (35B/11), öñ+i (36A/5), revendelig+i (36A/6), atma+sı (36A/11), kılıc+ı (36A/12), torba+sı (36B/2), şandüğ+ı (36B/2), kāvīs+i (36B/3), iş+i (36B/3), ‘imāret+i (37B/7), tāife+si (37B/11), cins+i (37B/11), içler+i (38A/12), suret+i (38B/3), miğdār+ı (40A/6), paşa+y+ı (40A/11), hünerler+i (40B/2), gitdüg+i (40B/3), şofra+sı (40B/6), bindüg+i (40B/10), kıç+ı (41A/1), bayrağ+ı (41A/2), göğüs+i (41A/3), sancağ+ı

(41A/5), berāber+i (42A/3), ḥatt+i (42A/6), şeyḥ+i (42A/7), ḳubır+i (42A/9), ağız+i (42A/12), pādişāhluġ+i (42B/3), muşāḥebetler+i (42B/4), gitdükler+i (42B/7), muḥābere+si (42B/7), ard+i (42B/2), ḳapı+lar+i (43B/8), ḳandil+i (43B/9), erkān+i (44A/2), eṭraf+i (44A/8), hevā+sı (44B/4), şehādet+i (45A/12), bünyād+i (45B/4), ḥikāyet+i (45B/7), güzīdeler+i (46B/3), meşālihler+i (46A/3), ḳuşaġ+i (46A/5), aḥvāl+i (46A/12), şāhidler+i (46B/2), baş+i (47A/1), cülüs+i (47A/4), kullar+i (47A/7), iskele+si (47B/5), ḳuvvet+i (49A/4), bozulduġ+i (49B/9), boy+i (50B/3), ‘āşıklar+i (50B/12).

Ek Yiġilmesi

baş+i+sı¹⁵ (2A/11), bir+i+si (4A/7).

1.Çokluk Şahıs İyelik Eki

söz+ü+müz (4A/9), vérdüg+ü+müz (5B/10), eyledüg+ü+müz (9B/2), etdüg+ümüz (9B/2), murād+u+muz (10B/8), maḳşūd+u+muz (10B/10), ‘aḳl+u+muz (12B/6), fütüv+u+muz (12B/12), şa‘nat+u+muz (12B/12), eyledüg+ü+müz (13B/9), dédüg+ü+müz (15B/11), adah+u+muz (21B/1), şehir+ü+müz (22A/2), mevlüd+ü+müz (22A/2), hicret+ü+müz (22A/4), ḥalīfe+müz (29A/10), gördüg+ü+müz (29B/13), üstād+i+muz (44B/12), efendi+müz (47B/2), üç+ü+müz (47B/4).

2.Çokluk Şahıs İyelik Eki

cemil+ü+ñüz (5B/11), ma‘lüm+u+ñuz (20B/10), cenāb+i+ñuz (21A/7), biş+ü+ñüz (21A/8), tedārük+ü+ñüz (21A/8), iḥşān+u+ñuz (21B/2), ḳudüm+i+ñuz (21B/2), yay+i+ñuz, ḳul+u+ñuz (23B/8), i‘tikād+i+ñuz (24A/13), muşib+i+ñüz (24B/10), himmet+i+ñüz (26B/10), oḳ+u+ñuz (29B/10), atduġ+i+ñız (30B/6), el+i+ñüz (32B/2).

3.Çokluk Şahıs İyelik Eki

nām-dār+ları (2A/10), yér+leri (3B/7), atılan+ları (4A/5), ihtiyār+ları (4B/2), oġlan+ları (5A/1), şāhib+leri (8B/11), devrān+ları (9A/1), yay+ları (10A/10), güy+leri (12A/5), ḳul+ları (12A/5), pāk+leri (13A/13), gérüdeki+leri (16A/7), atış+ları (16B/3), ‘ilm+leri

¹⁵ İki iyelik ekinin üst üste gelmesi sonucu ek yiġilmesi olmuştur.

(18B/1), ‘ulûfe+leri (18A/3), bu+n+ları (18A/5), olduĝ+ları (18B/10), d d k+leri (20B/5), enc m+ları (21B/13),  st d+ları (22A/5), r h+ları (26A/2), iŐidmeyen+ler (26B/4), işiden+ler (26B/4), olturan+ları (oturan+ları) (27A/8), kem ne+leri (29B/12), hev -d r+ları (37B/2), Ő kird+leri (38A/5), tev bi+leri (38A/9), eĥibb +ları (38B/6),  alan+ları (41A/9), es me+leri (41B/11), p r+leri (43A/4), oĝ+ları (43A/12),  ondurmaduĝ+ları (44B/4), ulu+ları (44B/10), s z+leri (50A/2), el+leri (50B/9).

2.1.3. Aitlik Eki

y rde+ki (10B/5), devletinde+ki (12B/10), Şimdi+ki (15A/13), ger de+ki (16A/7), evvel+ki (28B/3), d n+ki (30B/2), gerisinde+ki (37A/10), yilduzda+ki (43A/10).

2.1.4. Hal  ekimi

2.1.4.1. İlgili Hali Eki

a+nuĝ (1B/1), menzil+ nĝ (1B/3), biri+n nĝ (1B/11), men zil+ nĝ (2A/1), kişi+n nĝ (2A/7), b yez d+uĝ (2A/9), beg+ nĝ (2A/11), mur d+uĝ (2A/11), mezk r+uĝ (2A/12), kiriŐi+n nĝ (2A/12), istanbul+uĝ (2B/3), miĝd r+uĝ (2B/4), oŐm n+uĝ (2B/5), baĥŐ+uĝ (2B/7), tozkoparan+uĝ (2B/10), diken+in¹⁶ (3B/1), mezk rlar+uĝ (4A/7), biz+ m (4A/9), muĥammed+ nĝ (4A/10),  st dlar+uĝ (4B/2), h nerler+ nĝ (4B/2), p diŐ h+uĝ (4B/8), ‘arab+uĝ (4B/12),  arag z+ nĝ (5A/3), menziller+ nĝ (5B/8), ĥazretler+ nĝ (6A/11), ĥidmet+ nĝ (6B/4), bu+nuĝ (7B/12), eli+n nĝ (8A/4), aĝa+nuĝ (9B/5), atma+nuĝ (9B/9), ĥatun+uĝ (9B/10), atışı+nuĝ (9B/10), yay+uĝ (10A/1), kimesne+n nĝ (10A/8), pehlev nlar +nuĝ (10A/9),  amıŐ+uĝ (10A/12), taşları+nuĝ (10B/4), Şu+nuĝ (10B/7), m l+uĝ (11A/8), ikisi+n nĝ (11A/12), ĥazretleri+n nĝ (11B/9), v lideleri+n nĝ (11B/9), ben+ m¹⁷ (12A/1), te‘al +nuĝ (12A/10), Şan‘at+uĝ (12B/9), bey+ nĝ (13A/1), ‘al +n nĝ (13A/11), evl d +nuĝ (13A/11), aŐĥ b +nuĝ (13A/11), ezv c +nuĝ (13A/12), ittib ‘+nuĝ, eŐya‘+nuĝ, ĥ d met+ nĝ (13A/12), kel met+ nĝ (13B/9), menziller+ nĝ (13B/11), aŐĝları+nuĝ (14A/1), p diŐ h+uĝ (14A/11), t r k+uĝ (14B/4), meyd n+uĝ (14B/5), anlar+uĝ (15B/1), pehlev nlar+uĝ (16A/6), Őec ‘+uĝ (16B/12), Ő c ‘+uĝ (17A/11),

¹⁶ “dikenin” kelimesindeki ilgili hali (in) eki yanlıŐ yazılmıştır. Ek, kef ile yazılması gerekirken nun ile yazılmıştır.

¹⁷ Aslında +ın, +nın olan ilgili hali eki, yalnızca ben ve biz kelimelerine has olmak üzere + m olmuştur.

yayı+nuş (17B/6), kimse+nüş (19A/1), üstād+uş (19B/4), şākirdleri+nüş (19B/4), mezbūr+uş (20A/6), siz+üş (20B/2), ne+nüş (20B/3), hadīşi+nüş (21A/8), köyleri+nüş (21B/12), cānīb+üş (22A/3), edirne+nüş (22A/5), menzili+nüş (24A/3), pehlevānı+nuş (24B/3), ayı+nuş (25A/5), yér+üş (25A/6), iskender+üş (25A/10), bāyezīd+uş (25B/12), ‘ālem+üş (26B/6), hāḵḵ+uş (27A/4), tīr-endāzlar+uş (26A/7), te‘ālā+nuş (26A/9), meydānı+nuş (29B/6), cemiyet+üş (29B/11), allāh+uş (30B/3), hāḵḵ+uş (30B/13), şu+nuş (31B/8), atıcı+nuş (32B/6), nesne+nüş (32B/7), zamānı+nuş (33A/12), kim+üş (33A/13), şāhib leri+nüş (33B/12), kişi+nüş (34A/6), pīrleri+nüş (34B/7), kemāl+üş (35A/5), maḥmud+uş (35A/8), faḵīr+üş (35B/7), şubaşı+nuş (35B/9), hān+uş (36B/1), bālī+nüş (37A/10), atıcıları+nuş (37B/2), ḵapūdān+uş (40B/11), şāhibi+nüş (42A/5), birbiri+nüş (42B/3), ḵal‘a+sı+nuş (42B/11), baḥtiyār+uş (43A/12), resūl+uş (44A/3), hevācılar+uş (44A/7), oḵ+uş (44B/2), deve+nüş (44B/13), oḵ+lar+uş (45A/12), ehl+i+nüş (46A/1), ibrahīm+üş (47A/2), cūlūs+uş (47A/4), merḥūm+uş (47A/7), ḵalīfem+üş (47B/10), söyleyenler+üş (50A/1), bir+üş (51A/3), sen+üş (51A/5), oḵı+nuş (51A/13).

2.1.4.2. Belirtme Hali Eki

iḥbārı+n+ı (2A/2), ḵaberi+n+i (2A/2), olduḡı (2A/4), hasruḡ+a (2A/13), atmaḵluḡı+n+ı (3B/9), menzil+i (4A/1), yer+i (4A/10), üçü+n+i (5B/8), iki+si+n+i (5B/9), menzili+n+i (6B/10), yerlerüm+i (7A/3), menzillerüm+i (7A/3), cümlesi+n+i (7B/1), küçüḡi+n+i (7B/10), at-duḡı+n+ı (8A/2), dirseḡi+n+i (8A/5), derisi+n+i (8A/9), edāsın+ı (8B/2), bu+n+ı (8B/8), söz+i (8B/9), eyledüḡi+n+i (9B/7), oḵun+ı (10A/5), şemseddīn+i (12A/1), peşrev+i (12A/9), ben+i (14B/10), söyledüḡümüz+i (15B/3), şu+n+ı (15B/4), taş+ı+n+ı (17A/3), evşāfi+n+ı (17B/5), nişānı+n+ı (17A/8), sūnneti+n+i (18B/2), taş+ı (18B/5), biri+n+i (18B/7), yayı+n+ı (19A/5), nefsi+n+i (20A/7), cebtini+n+i (20A/7), üstād+ı (21A/4), tedārükünüz+i (21A/8), tedbīr+i (21B/4), birisi+n+i (22B/8), kirīşi+n+i (23A/1), yayı+n+ı (23A/2), egrisi+n+i (23A/6), yayıñuz+ı (23B/13), yerleri+n+i (24B/4), bedeli+n+i (24B/6), sebep+i (24B/8), oḵuñuz+ı (29B/10), kemīne+leri+n+i (29B/12), yér+üm+i (31A/4), derdi+n+i (32B/7), ol-duḡı+n+ı (32B/9), faḵīr+i (33B/6), üçü+n+i (34B/7), gemi+y+i (40B/10), gemisi+n+i (40B/12), eli+n+i (45B/13), oḡulı+n+ı

(46A/10), ahvāli+n+i (46A/12), atıldığı+n+ı (46A/12), şahidleri+n+i (46B/2), itmānı+n+ı (46B/13), menzil+i (51A/12).

2.1.4.3. Eksiz Belirtme

yérleri+n (3B/7), kubbesi+n (4B/11), rûhı+n (7A/7), atduğı+n (8B/5), yeri+n (8B/6), vaqtı+n (8B/6), belāsi+n (8B/8), biri+n (10A/1), mûmini+n (13A/8), menzilleri+n (16A/6), söz+i+n (17A/10), işi+n (21B/6), atı+n (21B/7), nisbeti+n (22A/3), itmānı+n (25A/4), kolu+n (27A/6), yakası+n (27B/9), eli+n (27B/9), oğı+n (27B/11), ehibbāları+n (38B/6), şureti+n (38B/3), cānibi+n (39A/2), bayrağı+n (41A/2), pīrleri+n (43A/4), yeri+n (43A/10), ‘ömri+n (46A/4), kolları+n (48B/2), kuvveti+n (48A/4),

2.1.4.4. Yönelme Hali Eki

oğcısı+n+a (6B/7), a+n+a (1B/5), dikilmeg+e (1B/1), birbiri+n+e (1B/6), mezkūr+a (1B/10), nihāyeti+n+e (1b/10), üslûb+a (2A/4), yer+e (2A/6), mahrus+a (2A/6), adı+n+a (2A/7), nāmı+n+a (2A/10), hasruğ+a (2A/13), menzil+e (3A/3), atan+a (3A/7), diken+e (3A/8), taş+a (3A/11), berüy+e (3A/11), menzili+n+e (3A/12), yerö+y+e (3A/13), etme+y+e (3B/9), şimdi+y+e (4A/2), sözüümüz+e (4A/9), üzeri+n+e (4A/6), ara+y+a (4A/4), şerīfleri+n+e (4B/5), birisi+n+e (4B/7), hevā+y+a (4B/9), kemāl+e (5A/5), cānib+e (5A/6), āhīret+e (5B/12), gökler+e (6A/4), yürümesi+n+e (6A/8), atmağ+a (6B/5), na‘l-nāmesi+n+e (6B/13), fażl+e (7A/8), evi+n+e (7A/10), omzu+n+a (7B/11), altı+n+a (7B/11), fetħi+n+e (8A/1), ici+n+e (8A/5), at+a (8A/6), üzengü+y+e (8A/7), püşkürmeg+e (9A/1), zuhūr+a (9A/4), olan+a (9A/6), ta‘lim+e (9B/3), but+e (9B/8), put+e (9B/11), murād+a (9B/13), nişān+a (10A/6), öñi+n+e (10B/6), işiden+ler+e (10B/8), qaragöz+e (11A/1), ortası+n+a (11A/3), haqq+a (11A/7), oğ+a (11A/8), aşurı+y+a (11A/10), mertebe+y+e (11A/13), darışifāları+n+a (11B/9), içerü+y+e (11B/11), halīfe+y+e (12A/1), kuluğ+a (12A/4), kulu+n+a (12A/8), salku+y+a (12B/1), bu+ğ+a (bu+n+ga)¹⁸ (12B/4), biz+e (12B/8), olanlar+a (12B/9), nesne+y+e (12B/11), huşūs+a (13A/1), merħüm+a (13A/2), mekânlar+a (13A/4), nüh+a (13A/6), ibrahim+e

¹⁸ bu+n+ga> bunga> buña; bu zamiri yönelme hali eki almış halidir. Zamir n’sinin art damak η’sine dönüşmesinin sebebi yönelme ekinin Oğuzca dışındaki +ga/+ge biçimiyle ilgilidir. n ve g sesleri yan yana geldiğinde iki ses birleşip η’yi doğurmuştur.

(13A/6), ŧerifleri+n+e (13A/11), pākleri+n+e (13A/13), zamān+a (13B/13), gelince+y+e (13B/13), yaban+a (14B/1), üstü+n+e (14B/3), yurtı+n+a (14B/9), beŋli+y+e (16B/1), āhiri+n+e (16B/2), güz+e (17A/1), yıl+a (17A/12), zuhūr+a (17B/2), biz+e (17B/13), bāyezīd+e (18A/1), adamlar+a (18A/3), melāmāŧi+y+e (18A/5), mevālī+y+e (18A/9), efendi+y+e (18A/10), mülāzemet+e (18A/12), nazār+ı+n+a (20A/6), haķir+e (20A/12), ben+e (baŋ+a¹⁹) (20B/2), sen+e (saŋa) (20B/2), kiŧi+y+e (21A/3), iŧi+n+e (21A/4), yetiŧdürme+y+e (21A/5), siz+e (21A/7), biŧüŋüz+e (21A/8), da'vet+e (21B/11), aĝa+y+a (22A/1), istanbullu+y+a (22A/8), boĝazı+n+a (22B/1), ŧekl+e (22B/3), toĝrulmaĝ+a (23A/6), kendü+y+e (23B/3), ekseri+y+e (23B/5), maķŧüd+a (23B/6), ķuluŋuz+a (23B/8), gitmeg+e (23B/10), ķurumaĝ+a (23B/13), ĝussa+y+a (24A/6), edirne+y+e (24A/1), atılması+n+a (25A/1), teselli+y+e (25A/2), atıŧ+a (25A/3), aĝŧam+a (25A/4), toþ+a (25A/12), adım+a (25B/1), erba'in+e (25B/7), baŧı+n+a (26A/2), ruhları+n+a (26A/7), 'azmi+n+e (26A/10), iŧidmeyenler+e (26B/4), çarŧusı+n+a (26B/8), za'if+e (26B/10), ķulı+n+a (26B/11), ĥıdmet+e (27A/1), hevā-dārliĝ+a (27A/4), geçenler+e (27A/9), üzerü+ŋ+e (27A/12), pāki+n+e (27B/1), urası+y+a (27B/6), ķürsi+y+e (28A/2), yoķuŧ+a (28A/8), taaccüb+e (28B/12), kim+e (29A/5), 'acab+e (29A/5), atan+a (29A/7), ķoluŋ+a (29A/7), zorbāzūŋ+a (29A/8), faķir+e (29B/8), iĥsān+a (30B/3), aksi+n+e (30B/10), olmaĝ+a (31A/6), rabbü'l-'ālemi+n+e (31A/10), yetiŧenler+e (32A/8), kimse+y+e (32A/8), maķām+a (32A/8), 'ilm+e (32B/2), elüŋ+e (32B/5), ĝün+e (32B/12), kimse+y+e (33A/5), dūnyā+y+a (33A/6), fātih+a (33B/7), vaŧfi+n+a (33B/2), nihāyeti+n+e (33B/5), diken+e (34A/4), yolu+n+a (34A/11), edirne+y+e (36A/7), pehlevānlar+a (37A/5), atıcıları+n+a (37B/4), ŧunmaĝ+a (38A/10), dere+y+e (38B/8), yuķaru+y+a (39B/6), hafta+y+a (39A/11), sefer+e (40A/9), gelibolı+y+a (40A/11), gemi+y+e (40B/5), ŧofrası+n+a (40B/6), orta+y+a (40B/10), sipāhiliĝ+a (41A/11), āhiri+n+e (41A/12), evŧāfi+n+a (41B/2), mermer+e (42A/1), berāberi+n+e (42A/3), efendi+y+e (42A/12), aĝızı+n+a (42A/12), murād+a (43B/1), ķubürı+n+a (43B/11), havandelen+e (44A/2), ruĥı+n+a (44A/4), bālī+y+e (44A/11), gelince+y+e (44A/12), kemāl+e (44B/2), ardı+n+a (45A/1), bünyādı+n+a (45B/4), eyleme+y+e (45B/6), pādiŧāh+a (45B/12), meŧālihler+e (46A/3),

¹⁹ Ben birinci teklik kiŧi zamirine getirilen +ge yönelme hali eki ŋg seslerinin yan yana gelmesine sebeb olmuŧ, bu iki ses de birleŧerek geniz n'sine dönüşmüŧtür. ŋ'nin kalınlaŧtırıcı özelliĝi sebebiyle de sözcük ince sıradan kalın sıraya geçmiŧtir. Aynı durum sen zamirinde de geçerlidir.

kuşığı+n+a (46A/5), mısır+a (46A/7), taht+a (47A/4), pereme+y+e (47B/4), ğala+y+a (47B/5), bāzū+y+a (49A/5), sözleri+n+e (50A/2), şücā'+a (50B/3), elleri+n+e (50B/9), ikisi+n+e (50B/10), pehlevānlar+a (51A/2), iskender+e (51A/2), ocağın+a (51A/6).

2.1.4.5. Bulunma Hali Eki

oķmeydānı+n+da (1B/1), istanbul+da (1B/1), a+n+da (1B/3), mezkūr+da (1B/8), mezbūr+da (1B/11), belīgi+n+da (1B/12), teblīgi+n+da (1B/12), şühūr+da (2A/1), ihyār+da (2A/3), koştantiniyye+de (2A/6), amasya+da (2A/9), nām-dārları+nda (2A/10), sa'ādetmendleri+n+de (2B/1), zamān+ı+n+da (2B/2), olduğı+n+da (2B/2), haķķı+n+da (2B/4), olduķ+da (2B/9), miħālıc+da (2B/9), ħāl+de (3A/1), ğazāsı+n+da (3A/9), öñün+de (3A/10), yılduz+da (3A/12), yeri+n+de (3A/13), lodos+da (3B/4), poyraz+da (3B/4), seferi+n+de (3B/6), kavli+n+de (3B/8), zamān+da (3B/12), āħiri+n+de (4A/11), yér+de (4B/3), ibşala+da (5A/7), kişi+de (5A/10), kimesne+de (6A/7), ħıdmeti+n+de (6B/4), ma'nisa+da (6B/3), ici+n+de (6B/6), karın+de (7A/4), ilerü+de (7B/3), bābı+n+da (7B/4), étmesi+n+de (7B/6), 'ālemi+n+de (7B/8), arķası+n+da (7B/8), evşāf+da (7B/7), rodos+da (8A/1), yukarı+da (8A/13), atıcılar+da (8B/3), vaķtler+de (8B/12), yol+da (8B/10), eyle-mek+de (9A/8), ezel+de (9A/4), şehādet+de (9A/4), atması+n+da (9B/11), baħşı+n+da (10A/1), yarusı+n+da (10A/7), meyānı+n+da (10B/4), edirne+de (10B/12), istanbul+da (11A/1), édüp+de (11A/8), uş+da (11B/1), şimdi+de (11B/1), yanı+n+da (11B/6), mertebe+de (11B/10), göñlüm+de (12A/1), cevabı+n+da (12A/7), kemāl+de (12A/9), yeryüzü+n+de (12B/6), rum+da (12B/7), eķālīm+de (12B/7), devleti+n+de (12B/10), zemin+de (12B/10), altı+n+da (12B/13), a'la+da (13A/4), deñiz+de (13B/7), fethi+n+de (13B/12), yol+da (15A/11), hal+de (15A/13), öñü+n+de (15B/2), ora+da (o arada) (15B/5), anlar+da (15B/6), gerü+de (15B/8), 'ömri+n+de (16A/2), karagöz+de (16B/4), evvel+de (16B/9), zikri+n+de (17A/5), geķenler+de (17B/3), yeñi+de (18A/3), eyüb+de (18A/10), hayātı+n+da (18A/11), menziller+de (18B/4), şehri+n+de (20A/5), dédükleri+n+de (20B/5), mābeyni+n+de (22A/7), anı+da (22B/11), eli+n+de (24A/4), kalbi+n+de (25B/6), 'aķıl+da (26B/2), kalbi+de (26B/2), dibi+n+de (27A/5), kiriş+de (27B/12), hevā+da (28A/3), iskele+de (29A/13), meclis+de (29B/3), şan'atı+n+da (29B/5), cānib+de (30B/8), bu+da (31A/6), günler+de (32A/12), el+de (32A/13), elinjüz+de (32B/1),

elūñ+de (32B/2), du‘a+da (33B/6), uzaklık+da (34A/2), vaqı‘a+da (34A/9), tarīk+de (35A/12), revendeligi+n+de (36A/6), içleri+n+de (38A/12), nazār+da (38B/12), üsküdar+da (40A/12), eyüb+de (40A/13), deryā+da (40B/8), aralık+da (40B/13), gögsi+n+de (41A/3), gemi+de (41A/6), ğaza+da (41A/9), sefer+de (41A/11), beyānı+n+da (41B/10), menzili+n+de (41B/13), haṭṭı+n+da (42A/6), kubarı+n+da (42A/9), yıldız+da (43A/10), yerler+de (43B/1), ardı+n+da (43B/2), olunduğı+n+da (43B/13), vaḳti+n+de (44B/3), yukarū+da (45B/3), ŧam+da (46A/7), mezārıstan+da (46A/8), evi+n+de (47A/1), berü+de (48A/7), dem+de (49A/8).

2.1.4.6. Ayrılma Hali Eki

zamānı+n+dan (1B/5), ibtidāsı+n+dan (1B/9), salṭanat+dan (2B/5), anlar+dan (2B/10), bunlar+dan (2B/12), deresi+n+den (3A/5), a+n+dan (3A/8), zümresi+n+den (3A/10), çekme+den (3B/9), şubaşılık+dan (3B/11), ŧim+den (4A/4), cümle+den (4B/7), hevā+dan (4B/10), ŧerīfleri+n+den (5A/1), yeri+n+den (5A/3), huşuŧ+dan (5A/6), kemāl+den (5B/5), bu+n+dan (5B/13), dünya+dan (6A/2), kulları+n+dan (6A/9), ḥāsları+n+dan (6A/10), bālī+n+den (6B/12), ecil+den (7A/2), ‘āliye+den (7A/7), kabza+dan (7A/9), fāni+den (7A/10), ehli+n+den (7B/5), atduğı+n+dan (9B/8), demür+den (8A/2), biri+n+den (8A/11), dutmaḳ+dan (9A/12), durmaḳ+dan (9A/12), hünlerleri+n+den (9B/5), yerler+den (9B/6), ikisi+n+den (10A/2), alçaḳ+dan (10A/5), yayları+n+dan (10A/10), eylemek+den (10B/8), kelām+dan (10B/10), qaragöz+den (11A/12), usta+dan (12A/2), erenler+den (12A/8), güyleri+n+den (12A/5), kulları+n+dan (12A/5), kulın+dan (12A/6), te‘ālā+dan (12A/7), niyet+den (12A/11), üstādlar+dan (13A/5), adam+den (13A/5), kaṭresi+n+den (13B/7), güneŧ+den (13B/7), ŧücā‘+dan (14A/9), qademleri+n+den (14B/5), atıŧ+dan (15A/4), cānib+den (15A/7), ehli+n+den (15A/12), pehlevānlar+dan (15A/12), tozqoparan+dan (15B/1), niŧānlar+dan (16A/10), evveli+n+den (16B/2), beḡli+den (16B/5), yıl+dan (17B/2), düzülmesi+n+den (17B/6), düzenler+den (17B/6), ‘ulūfeleri+n+den (18A/3), yolu+n+dan (18A/8), mülāzemeti+n+den (18A/13), ŧākirdleri+n+den (19A/9), aḳamları+n+dan (19B/11), ‘āŧıqları+n+dan (20A/6), iŧ+den (21A/7), yay+dan (21A/7), iŧŧānuñuz+dan (21B/2), evvel+den (22A/7), ṭabī‘atı+n+dan (22A/13), sabah+dan (25A/4), qaya+dan (25B/3), ‘ināyeti+n+den (25B/13), yaycı+dan (26A/5), oḳcı+dan (26A/5), atıcı+dan (26A/5),

öyle+den (26B/7), olturanlar+dan (27A/8), şerīfleri+n+den (27A/10), resūlı+n+dan (27A/11), merhūm+dan (27B/3), yakası+n+dan (27B/9), evvelki+den (28B/3), gelecek+er+den (28B/8), tural+dan (28B/8), bozıldığ+dan (28B/10), zamānı+n+dan (29A/1), ‘ibādullah+dan (29A/3), biz+den (29A/10), üstādlar+dan (29B/12), gerüsi+n+den (30B/12), evveli+n+den (33A/12), fazlı+n+dan (34A/12), zümresi+n+den (34B/5), şālihler+den (34A/8), üstādları+n+dan (34B/1), muşāhibleri+n+den (34B/1), ğazāsı+n+dan (34B/9), aralık+dan (34B/11), şubaşı+dan (35A/6), pehlevān+lar+dan (35A/10), nā-murādlar+dan (35A/12), yircegez+den (35B/3), qaragöz+den (35B/5), şolağlar+dan (36A/5), olanlar+dan (37A/2), vüzerā+dan (37B/6), içerü+den (37B/10), şākirdleri+n+den (38A/7), tarafeyn+den (39A/2), seferi+n+den (40A/8), atıcılar+dan (40B/5), kıçı+n+dan (41A/1), arkası+n+dan (41A/4), du‘a+dan (41B/6), ‘azīzler+den (42A/5), şalihalar+dan (42A/11), efendi+den (42B/10), geçdüğü+n+den (43A/8), başı+n+dan (44A/7), uluları+n+dan (44B/10), ‘acem+den (45B/5), güzīdeleri+n+den (46A/1), eyledük+den (47A/3), kulları+n+dan (47A/10), unqapanı+n+dan (47B/4), şu+n+dan (47B/8), bozduğ+dan (49B/12), ‘āşık+lar+ı+n+dan (50B/12), dikdük+den (51A/10).

2.1.4.7. Vasıta Hali Eki

birbiri+y+le (2B/11), démek+le (3A/2), kabı+y+la (4B/10), müminler+le (5A/11), bir+le (6B/9), katları+y+la (6B/9), odunlar+la (7B/9), senün+le (12A/8), oğlar+la (13B/5), anuğ+la (13B/10), étmek+le (21B/7), şınmağ+la (24A/10), bunuğ+la (25A/9), hevāy-ı-la (25B/11), oğ+la (26A/11), ‘ālim-i-le (26B/4), hağ-ı-la (27B/10), ĩmān-ı-la (33B/8), bunuğ-ı-la (33B/11), sebebi+y+le (34A/4), vech-i-le (39A/13), gemi+y+le (40B/3), ad-ı-y-la (40B/7), qapudan-ı-y-la (40B/13), geçenler+le (41B/1), esāme+leri+y+le (41B/11), ğāyet-i-y-le (42A/11), hān-ıla (42B/2), muşāhebetler+i+y+le (42B/4), oğları+y-ı-la (43B/3), oğı+y+la (43B/3), şehādeti+y+le (45A/12).

ol-mağ+ı+n²⁰ (2B/13).

²⁰ +n vasıta hali ekinin görevi bugün Türkiye Türkçesinde +la/+le eki karşılamaktadır. +n eki bugün ancak bazı kalıplaşmış yapılar da yaşamaktadır.

2.1.4.8. Eşitlik eki

ardı+n+ca (1B/12), ni+ce (1B/13), dedük+ce (6A/3), haylî+ce (7A/2), bu+n+ca (26A/6), ziyâde+ce (27B/5), ‘adedi+n+ce (28A/6), hoş+ca (21A/8), kavli+n+ce (26A/2), murâd+ca (31B/4), aşurı+ca (35B/1).

2.1.4.9. Yön Gösterme Eki +ra/ +re/ +aru/ +erü²¹

üz+re (2A/4), şoñ+ra (3A/4), taş+ra (5A/1), iç+erü+²² (6A/10), il+erü (7B/3), yuk+aru, (8A/13), uq+aru (16A/12).

2.1.4.9.1. Kalıplaşmış Yön Gösterme Eki

üz+er (4A/6),

2.1.5. Bildirme Çekimi

3. Teklik Şahıs

beyanında+dur (1B/1), kimiñ+dür (1B/3), şehri+dür (1B/7), dehr+dür (1B/8), üslûba+dur (2A/4), menzili+dür (2A/6), sahibi+dür (2B/1), degil+dür (2B/13), maqrûn+dur (3A/2), meşhûr+dur (3A/6), anuñ+dur (3A/7), aziñ+dür (3A/7), zümresinden+dür (3A/10), ma‘rûf+dur (3A/11), olanlar+dur (4A/4), bu+dur (4A/7), anda+dur (5A/7), menzil+dür (5B/6), var+dur (5B/8), pehlevânlık+dur (7A/12), ilerüde+dür (7B/3), maşlahat+dur (8B/8), haq+dur (9A/3), ol+dur (o+dur) (9A/5), mişâhed+dür (9A/6), degil mi+dür (9A/7), atıcı+dur (9B/1), muhtâc+dur (9B/3), haqqında+dur (9B/3), anası+dur (9B/10), terk+dür (10A/11), bu+dur (11A/7), fütüvumuz+dur (12B/12), şan‘atumuz+dur (12B/12), allâh+dur (13A/9), adım+dur (14A/11), bi’z-zat+dur (14B/3), degil mi+dür (15B/6), dikmişler+dür (16A/1), qaragöz+dür (16A/11), taşlar+dur (16A/12), zikrinde+dür (17A/5), istanbulda+dur (17A/6), kelimât+dur (17A/6), cā‘iz+dür (17B/7), evlâ+dur (17B/8), şâkirdlerinden+dür (19A/9), sinân+dur (19B/3), iştihâr+dur (19B/5), ma‘lûmuñuz+dur (20B/10), adam+dur

²¹ Kelimeye getirilen +ra çekim eki; çekim eki olma özelliğini kaybetmiş ve birkaç kelimedede donmuş olarak yaşayan, asıl görevi yön gösterme olan bir ektir.

²² +aru ekinin ikinci ünlüsü sürekli yuvarlaktır ve ek bu yapıyla dudak uyumu dışında kalmaktadır.

(21A/2), kořantiniyye+dür (22A/4), hayır+dur (24A/12), ‘alāmet+dür (24A/13), yaya+dur (24B/12), řaę+dur (24B/13), ehli+dür (26A/13), ‘aql+dur (26B/3), hicāb+dur (27B/8), kulı+dur (29B/3), anda+dur (29B/2), iřiņ+dür (29B/10), iř+dür (31B/13), hūb+dur (32A/2), řāhin+dür (32B/4), ruzigār+dur (32B/12), anuņ+dur (34A/13), aħmed+dür (34A/6), ũstādlarından+dur (34B/3), muřāhiblerinden+dür (34B/3), tūr-endāz+dur (34B/6), bir+i+si+dür (35B/8), řubařınıņ+dur (35B/9), issi+dür (36B/5), evvel+dür (40A/8), tozķoparan+dur (40B/7), kāfir+dür (41A/4), mermer+dür (41B/12), tařı+dur (41B/12), tař+dur (41B/13), merd+dür (42A/2), ‘azīzlerden+dür (42A/5), amasyalu+dur (42A/5), řeyhzāde+dür (42A/5), řāni+dür (42A/7), řeyhi+dür (42A/7), ma‘rūf+dur (42B/10), atmiř+dur (42B/11), řubařınıņ+dur (43A/5), bālī+dür (43A/9), oķı+dur (43A/12), řabit mi+dür (46B/2), mūnāsib+dür (47B/13), yoķ+dur (50A/1), řāhib i+dür (51A/7).

2.1.6. İsmeye Gelen Ek Fiil

Bildirme Kipleri

Geniş Zaman

1. Teklik şahıs

değil mi-y-e-m²³ (12A/5).

Görülen Geçmiş Zaman

1. Teklik şahıs

oğlancık i-dü-m (44B/13).

3. Teklik şahıs

nām-dārlarında i-di²⁴ (2A/10), tūr-ger i-di (2A/12), atıcı-y-dı (atıcı i-di) (2A/12), mendlerinde i-di (2B/1), ķādı-sı-y-dı (ķādı-sı i-di) (2B/4), müderrisi i-di (2B/7), tūr-endāz

²³ Cevher fiili geniş zaman birinci teklik kişi.

²⁴ Görülen geçmiş zaman üçüncü şahıs çekimlerinde –i cevher fiilinin düşmüş ve düşmemiş örnekleri görünmektedir.

i-di (3B/3), qaragözün i-di (4A/13), mar'uf i-di (5A/12), oğlanı i-di (5B/3), degül i-di (6B/12), kadirler i-di (9A/1), 'adeti+y-di ('adeti i-di) (10A/13), kemäl i-di (11A/12), cānibine i-di (12B/3), doğrı i-di (12B/3), yabana i-di (14B/1), var i-di (17B/9), müderrisi i-di (18A/6), yok i-di (22B/13), yaya i-di (23A/10), büyük i-di (23A/10), şakir+di (şakir i-di), şaşı i-di (25A/11), hevāsı i-di (25B/8), lazım i-di, var i-di (26A/4), eksük i-di (28B/3), hazır i-di (29B/4), řānī i-di (29B/5), şademi i-di (29B/7), eri i-di (35A/8), gėrü i-di (35A/6), şekici i-di (35B/10), şolağlarından i-di (36A/5), yeņiçeri+y+di (yeņiçeri i-di (37B/9), kişi+y+di (kişi i-di (38A/4), yođ+i-di (39B/1), řālihalardan i-di (42A/11), tertib i-di (42B/1), dīzdārı i-di (42B/12), üstad i-di (43A/13), berk i-di (44A/6), aşırı i-di (44B/7), ulularından i-di (44B/11), olanlardan i-di (44B/11), üstadımız i-di (44B/12), hevā i-di (45A/1), gerek i-di (45A/3).

3.Çokluk Şahıs

muşāhibler i-di-ler (18B/8).

Öğrenilen Geçmiş Zaman

3.Teklik Şahıs

ziyāde i-miş (4B/3), mußāhibi i-miş (4B/8), kulu i-miş (4B/12), degil i-miş (24B/9), aşırı i-miş (26B/5), kimesne i-miş (34A/7).

Şart Eki

kim i-se²⁵>kimse (19A/1), ne i-se²⁶ ne>nesne (32B/7), var i-se (37A/1).

²⁵ Kim i-se>kimse; i- filinin şartı üçüncü teklik kişi biçiminde açıklanacak olan yapı, şartlık vasfını yitirmiş ve üç kelime birleşerek bir isim yapısı oluşturmuştur.

²⁶ Ne ise ne>nesne; i- filinin şartı üçüncü teklik kişi biçiminde açıklanacak olan yapı, şartlık vasfını yitirmiş ve üç kelime birleşerek bir isim yapısı oluşturmuştur.

2.2. FİİL ÇEKİMİ

2.2.1. Bildirme Kipleri

2.2.1.1. Geniş Zamān

1. Teklik Şahıs

korğ-ar-ın²⁷ (12A/2), iste-r-in (12A/10), eyle-r-in (26B/13), dile-r-üm (31A/1), at-ar-ın (48A/4).

2. Teklik Şahıs

dinlen-ür-sün (7A/8), getir-ür-sün, eyle-r-sün (9A/7), neyle-r-sin (ne eyle-r-sin) (49B/11).

3. Teklik Şahıs

olun-ur (1B/2), éd-er (1B/13), dé-r (2A/7), at-ar (2B/12), éyle-r (3A/8), ol-ur (4B/4), in-er (4B/10), vur-ur (4B/10), gid-er (5A/7), çık-ar (6A/4), şakla-r (6A/5), koşun-ur (7A/1), sezin-ür (7A/2), dinlen-ür (7A/8), getir-ür (7B/9), bin-er (8A/6), dur-ur (8B/12), bil-ür (8B/9), gel-ür (9A/9), öğren-ür (9A/9), yürüd-ür (10A/4), kal-ur (10A/7), şan-ur (10A/7), toz éd-er (10A/8), dut-ar (11A/2), var-ur (11A/13), yürü-r (11B/6), korğ-ar (12A/2), dikil-ür (14B/7), boz-ar (14B/10), iste-r (15B/4), bul-ur (16B/4), eyit-ür (16B/9), gör-ür (20B/7), söyleş-ür (22B/4), um-ar (23A/12), es-er (25B/9), koş-ar (26B/1), görün-ür (38B/13), sev-er (40B/3), düşür-ür (41A/2).

Olumsuzu

ol-maz²⁸ (1B/6), kal-maz (3B/9), ko-maz (3B/13), bulun-maz (5A/10), uğur+a-y-a-maz (uğur+a-y-a u-maz), görün-mez (7A/4), at-maz (7B/12), öğren-mez (9A/10), ed-e-mez (ed-e u-maz) (10A/4), var-maz (10A/6), üşen-mez (12A/4), yürü-mez (16B/1), gerek-

²⁷ korkar-ın, ister-in, eyler-in, atar-ın kelimelerindeki –In eki şekil itibari ile 2.teklik şahısdır. Ancak metinde anlamca 1.teklik şahıs eki olarak kullanılmıştır.

²⁸ Geniş zamanın çekimi dışında bütün fiil çekimlerinde zaman eki sabit kalıp şahıs ekleri değişirken, geniş zamanın olumsuz çekiminde zaman eki de değişir. Bu değişimin sebebi r ve z seslerinin zaman zaman nöbetleşen sesler olması ve bu çekimde nöbetleşmenin gerçekleşmiş olmasıdır. Yani geniş zamanın olumsuz çekiminde r yerine z kullanılır.

mez (17B/13), sev-mez (18B/13), eski-mez (19B/7), sököl-mez (19B/8), tır-maz (22B/6), um-maz (23A/11), dikil-mez (26B/1), gey-mez (16B/4), dükön-mez (39A/12), yan-maz (43B/3).

1.Çokluk Şahıs

dé-r-üz (8B/9), iste-r-üz (15B/4), gör-ür-üz (22B/11), çek-er-üz (31B/11), dikdür-ür-üz (39A/10).

2.Çokluk Şahıs

at-ar-sız (12A/11), koy-ar-sız (22A/13), eyle-r-siz (22B/2), şar-ar-sız (22B/2), çek-er-siz (24B/6), dé-r-siz (30B/2), söylen-ür-siz (31A/3).

3.Çokluk Şahıs

dé-r-ler (2A/7), at-ar-lar (2B/12), éyle-r-ler (3A/8), şan-ur-lar (10A/7), dut-ar-lar (11A/2), éd-er-ler (18B/11), vér-ür-ler (22B/5), ol-ur-lar (36B/9), iste-r-ler (38A/10), kapış-ur-lar (38A/13), düşür-ür-ler (38B/4), şun-ar-lar (40B/6), ışmarla-r-lar (42B/6), gel-ür-ler (45A/3), di-y-ür-ler (51A/3).

Olumsuz

dé-mez-ler (22A/8), ét-mez-ler (38A/12).

2.2.1.2. Görülen Geçmiş Zaman

1.tekil Şahıs

eyit-dü²⁹-m (11B/1), dé-dü-m (11B/6), at-du-m (16B/13), otur-du-m (20B/1), ét-dü-m (25A/2), doğrula-du-m (26B/13), gör-dü-m (31A/7), şıgın-du-m (31A/10), çalış-du-m (50B/4).

Olumsuz

çek-me-dü-m (24A/11), yé-me-dü-m (31B/12), duy-ma-du-m (45A/2).

---

²⁹ Henüz düzleşme başlamadığı için görülen geçmiş zaman 1. ve 2. tekil/çoğul şahıslarda düzleşme örneği görülmemektedir. 3. tekil/çoğul şahıslarda ise ekin düzleşmiş örneğini görülmektedir.

2.Tekil Şahıs

söyle-dü-ñ (12A/4), eyle-dü-ñ (23B/5), at-du-ñ (25A/11), yaş-du-ñ (49B/2).

3.Tekil Şahıs

ol-dı (1B/9), al-dı (6A/7), eyle-di (6B/8), at-dı (6B/6), git-di (7A/7), otur-dı (7A/13), göster-di (7B/4), götür-di (7B/11), aldur-dı (8A/6), buyur-dı (9B/11), gerek-di (11B/5), var-dı (11B/7), söyle-di (12A/4), dik-di (12B/4), yaz-dı (12B/5), yetüş-di (12B/6), atıl-dı (15A/2), eğlen-di (15B/3), al-dı (15B/8), ét-di (17A/4), atar-lar i-di (18B/4), es-di (22B/9), ıkıl-dı (22B/12), bırak-dı (23A/1), itdür-di (23B/1), (23B/12), ufan-dı (24A/5), bat-dı (24A/7), tazele-di (25A/5), (25B/10), çöz-di (25B/13), atıl-dı (26A/11), it-di (27B/4), düş-di (27B/5), yorur-dı (28A/8), on-dı (28B/7), şancıl-dı (31A/12), olın-dı (33B/1), gönder-di (37A/1), açır-dı (38B/8), bozul-dı (38B/11), sürül-di (39A/11), sür-di (40A/1), ık-dı (41A/4), düş-di (44B/2), boz-dı (44B/8), dön-di (48A/2), bozul-dı (50B/7).

Olumsuz

geç-me-di (15B/6), ol-ma-dı (15B/10), beğen-me-di (23A/13), yetiş-me-di (23B/6), al-ma-dı (23B/9), ét-me-di (32B/10), dik-me-di (35B/1), at-ma-dı (40A/1), gel-me-di (45A/8).

1.Çokluk Şahıs

ét-dü-k (4A/4), uzat-du- (22B/7), gel-dü-k (15A/2), eyle-dü-k (15A/11), getir-dü-k (20B/8), bin-dü-k (47B/4), ık-du- (47B/5).

Olumsuz

kesil-me-di-k (20B/9).

2.Çokluk Şahıs

at-dı-ñuz (24B/6), eyle-dü-ñüz (39A/1), gör-dü-ñüz (23A/2), al-dı-ñız (24B/10).

Olumsuz

gör-me-dü-ñüz (21A/9).

3.Çokluk Şahıs

çıkardılar (6B/1), gittiler (8B/13), eğlendiler (15B/3), diktiler (15B/5), éttiler (17A/4), vérdiler (18A/12), çektiler (18A/13), oldular (18B/3), gösterdiler (20B/1), eyitdiler (20B/2), dédiler (20B/6), gördüler (21B/5), gölgelendiler (21B/12), turdular (21B/13), işitdüler (23A/3), çözdüler (25B/13), bozdular (26A/2), geldiler (27A/2), oturdular (27A/6), dinlediler (28A/4), éttiler (28A/13), geldiler, bozdular (38B/10), dökdüler (39A/13), öpdüler (45B/13).

Olumsuz

geçmediler (15B/6) bozmadılar (28A/7), konduramadılar (kondur-a u-ma-dı-lar) (44B/9).

2.2.1.3. Öğrenilen Geçmiş Zaman

3. Tekil şahıs

eyle-miş³⁰ (1B/1), dik-miş (1B/3), atılmış (1B/10), at-mış (1B/11), eyle-miş (2B/11), dikil-miş (2B/13), ol-muş (3A/3), al-mış (3A/13), sür-miş (3B/7), gel-miş (3B/8), vér-miş (4B/13), aş-mış (5A/7 otur-miş (5B/2), göster-miş (7B/6), dé-miş (8A/13), kılmış (8B/2), ét-miş (8B/4), olun-miş (9A/2), eyit-miş (12A/3), boz-mış (16A/3), kal-mış (19B/10), at-mış (23A/5), görül-miş (32A/5), işidil-miş (32A/5), çık-mış (41A/6), göster-miş (41A/10), olın-mış (42A/3), geçür-miş (46A/5), yapılmış (47B/7), ko-mış (51A/2), et-miş (51A/13).

ol-updı (ol-up tur-ur) (11A/11).

Olumsuz

bul-ma-mış (2B/6), al-ma-mış (5B/10), göster-me-miş (9A/13), anla-ma-mış (10A/4), ét-me-miş (11A/5), at-ma-mış (11A/10), eyle-me-miş (13B/6), çık-ma-mış (15B/12), ol-ma-mış (17B/1), dik-me-miş (35A/7), yonul-ma-mış (43B/7).

³⁰ Öğrenilen geçmiş zaman çekimi –miş/-miş; sürekli düz ünlülü olarak kullanılır ve dudak uyumuna tabi olmayan eklerdendir.

3. Çokluk şahıs

at-mış-lar (1B/11), eyle-miş-ler (2B/11), bul-mış-lar (4B/2), geç-miş-ler (14A/3), kop-mış-lar (19A/13), ol-mış-lar-dur (20A/2), göster-miş-ler (41A/10), ko-mış-lar (42B/8), sür-miş-ler (43A/5).

Olumsuzuz

eyle-me-miş-ler (13B/6).

2.2.1.4. Gelecek Zaman

3. Tekil şahıs

ol-acak³¹ (7A/5).

Olumsuzuz

at-ma-y-acak (20B/10), ét-me-y-ecek (22B/5).

2.2.2. Tasarlama Kipleri

2.2.2.1. Emir Eki

1. Tekil Şahıs

eyle-yim (eyle-y-eyim)³² (7B/7).

3. Tekil Şahıs

olun-sun (8A/11), ol-sun (10A/11), dur-sun (13A/4), çekil-sün (31B/1), kesil-sün (39B/4).

---

³¹ Gelecek zaman –acak/-ecek eki üç örnekle karşımıza çıkmaktadır. Sıfat fiil olarak daha çok kullanılmaktadır.

³² Kelime çekimlenirken iki ünlü yan yana geldiği için emir ekindeki –e düşmüştür.

1.Çokluk Şahıs

éd-elim³³ (1B/9), gel-elüm (4A/9), di-y-elüm (4B/1), göster-elüm (8A/12), eyle-y-elüm (9B/8), söyle-y-elüm (9B/9), vér-elüm (14A/5), indür-elüm (23B/1), var-alum (27A/1), vazgeç-elüm (39B/3), başla-y-alum (39B/5), gör-elüm (39B/5).

Olumsuz

uzat-ma-y-alum (12B/11).

2.Çokluk Şahıs

éd-ünj (18A/5), çek-ünj (29B/11), gel-ünj (29B/10), gel-ünjüz (47B/8).

3.Çokluk Şahıs

ıtut-sunlar (31B/2).

Olumsuz

unut-ma-sunlar (42B/5).

2.2.2.2. Dilek-Şart Eki

2. Teklik Şahıs

vér-se-ñ (9A/13), gör-se-n (10A/7), eyle-se-ñ (30B/4), çekil-se-ñ (30B/11), at-sa-ñ (30B/12).

3. Teklik Şahıs

işit-se (4B/4), eyle-se (6A/1), ol-sa (6B/1), var-sa (7A/5), gör-se (10A/7), dik-se (11B/5), olun-sa (16A/10), gel-se (20A/6), bozıl-sa (28A/12), in-se (23A/9), (32B/7), ölçül-se (34A/2).

---

³³ 1.çokluk şahıs (–alım/-elim) emir ekinde yavaş yavaş değişme vardır. Artık konuşma dili yazı diline geçmeye başlamıştır.

Olumsuzuz

çık-ma-sa (16B/1), çekil-me-se (45A/11).

1.Çokluk Şahıs

eyle-se-k (9A/10).

2.Çokluk Şahıs

gönder-se-ñüz (21B/3), gel-se-ñüz (30B/2), at-sa-ñuz (30B/10), at-ıñuz (31A/3), çekil-
ñüz (31A/3).

2.2.2.3. İstek Eki

2.Teklik Şahıs

at-a-sın (43B/9).

3.Teklik Şahıs

olun-a (1B/4), ol-a (2A/5), gel-e (3A/13), eriş-e (12A/10), kal-a (21A/6), gid-e (23B/11),
kırıl-a (24A/8), atıl-a (24B/11), éd-e (31A/9), tut-a (31B/10), kal-a (32B/2), yetiş-e
(33B/5), at-a (35A/2), dik-e (35A/2), añıl-a (40B/4), gel-e (44B/5),

1.Çokluk Şahıs

id-e-vüz (48A/2).

2.Çokluk Şahıs

getür-e-siz (21A/6), gönder-e-siz (21A/11), ol-a-sız (21A/13), éd-e-siz (21B/3).

3.Çokluk Şahıs

al-a-lar (40B/12), éd-e-ler (40B/13), vér-e-ler (41B/4).

2.2.3.Fiillerin Birleşik Çekimleri

2.2.3.1.Geniş Zaman

2.2.3.1.1.Geniş Zamanın Hikâyesi

1.Teklik Şahıs

um-ar-du-m (23A/12), éd-er-dü-m (31A/7), dur-ur-du-m (45A/1).

Olumsuzu:

um-maz-du-m (23A/11).

3.Teklik Şahıs

at-ar-dı (4B/10), éd-er-di (5B/1), çık-ar-dı (6A/4), at-ar-dı (6B/5), koşun-ur-dı (7A/1), getir-ür i-di (7B/10), bin-er-di (8A/8), at-ar-dı (8B/3), yürüd-ür-di (10A/4), toz éd-er-di (10A/8), var-ur-dı (var-ur i-di) (11A/13), yürü-r-di (11B/6), dikil-ür-di (14A/7), kal-ur-dı (16A/9), bul-ur-dı (16B/4), éd-er i-di (18B/7), anıl-ur-dı (19B/4), ol-ur i-di (20A/5), dé-r-di (23A/12), yürü-r-di (24A/2), es-er-di (25B/9), bil-ür-di (32A/13), dé-r i-di (33A/1), al-ur-dı (36B/12), sev-er-di (40B/3), çek-er-di (46A/6), dikil-ür-di (50A/12).

Olumsuzu

ko-maz-dı (3B/13), bulun-maz i-di (5A/10), at-maz i-di (9B/12), ol-maz-dı (16B/5), yürü-mez-di (16B/8), sev-mez i-di (18B/13), sökül-mez-di (19B/8), ol-maz-dı (28A/13), gey-mez-di (36A/4).

1.Çokluk Şahıs

eyle-r-dü-k (22A/6), söyleş-ür i-dü-k (22B/4).

3.Çokluk Şahıs

dé-r-ler-di (2A/13), at-ar-lar-dı (2B/12), uğra-y-a-maz-lar-dı (6A/8), şan-ur-lar-dı (10A/7), éd-er-ler-di (18B/11), vér-ür-ler-di (22B/5), at-ar-lar-dı (29A/13), ol-ur-lar-dı (36B/9), iste-r-ler-di (38A/10), kapış-ur-lar-dı (38A/13), düşür-ür-ler-di (38B/4), şun-ar-lar-dı (40B/6), ışmarla-r-lar-dı (42B/6), dur-ur-lar-dı (43B/8).

Olumsuzuz

de-mez-ler-di (22A/11), ét-mez-ler-di (38A/12).

2.2.3.1.2.Genif Zamanın Rivayeti

3.Teklik Şahıs

éd-er i-mif (4B/7), vur-ur i-mif (4B/10), Őaqla-r i-mif (6A/5), at-ar i-mif (34A/7), tur-ur i-mif (35A/1).

3.Çokluk Şahıs

dé-r-ler i-mif (4B/8), eyle-r-ler i-mif (40B/11).

2.2.3.1.3.Genif Zamanın Şartı

2.Teklik Şahıs

dé-r-se-ŋ (9A/6).

3.Teklik Şahıs

éde-r-se (éd-er ise) (1B/13), ol-ur i-se (4B/5), at-ar-sa (7A/3), ol-ur-sa (8A/7), gör-ür-se (20B/7), göster-ür-se (20B/13), koş-ar-sa (26B/11), atıl-ur-sa (31B/6), vér-ür-se (35B/4), kal-ur-sa (36B/10), çık-ar-sa (44A/1).

2.2.3.2.Öğrenilen Geçmiş Zaman

2.2.3.2.1.Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

1.Teklik Şahıs

dé-mif i-dü-m (11B/13), at-mif i-dü-m (34A/11).

3.Teklik Şahıs

ver-mif i-di (5A/10), otur-mif i-di (5B/2), ol-mif i-di (6B/2), getir-mif i-di (8A/3), kıl-mif i-di (8B/2), olun-mif i-di (9A/2), ol-mif idi (11B/9), kal-mif i-di (19A/11), eyle-mif i-di (20A/1), ét-mif i-di (20A/8), getir-mif-di (getir-mif i-di) (23A/5), at-mif-dı (at-mif

i-di (23A/5), anla-mış i-di (32A/11), düş-miş i-di (38A/11), kaçır-mış i-di (39A/6), vér-miş i-di (43B/7), kurul-mış-dı (kurul-mış i-di) (45B/6), geçür-miş-di (geçür-miş i-di) (46A/5), kıo-mış i-di (51A/2).

Olumsuzuz

ét-me-miş i-di (11A/5), at-ma-mış-dı (at-ma-mış i-di) (11A/10), dik-me-miş i-di (35A/7), yonul-ma-mış idi (43B/7), yapıl-ma-mış-dı (yapıl-ma-mış i-di) (47B/7).

1.Çokluk Şahıs

dé-miş i-dü-k (8A/13), ét-miş i-dü-k (10B/2).

3.Çokluk Şahıs

kullan-mış-lar-dı (kullan-mış-lar i-di) (19A/6), geç-miş-ler-di (geç-miş-ler i-di) (19A/6), kıop-mış-lar i-di (19B/1), gönder-miş-ler i-di (23A/6).

2.2.3.3. Görülen Geçmiş Zaman

2.2.3.3.1.Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

3.Teklik Şahıs

yaz-dı i-di (12B/5).

2.2.3.3.2Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

3.Teklik Şahıs

ol-dı-y-sa (9A/4).

2.2.3.4. Şart

3.4.1.Şart Ekinin Hikâyesi

2.Çokluk Şahıs

gönder-se-ñüz i-di (21B/3).

2.2.3.5. Gelecek Zaman

2.2.3.5.1. Gelecek Zamanın Şartı

3. Teklik Şahıs Olumsuz

at-ma-y-acak-sa (at-ma-y-acak i-se) (20B/10).

2.2.4. Fiilimsi Ekleri

2.2.4.1. İsim-Fiil

-mak, -mağ, -mek, -meg

dikil-meg (1B/1), dik-mek (2A/7), ol-mağ (2B/13), dé-mek (3A/2), at-mağ (3B/9), yüz-mek (8A/9), dikibil-mek (8B/7), püskür-meg (9A/1), eyle-mek (9A/8), dur-mağ (9A/12), dut-mağ (9A/12), eyle-mek (10B/8), söyle-mek (12A/2), işle-mek (12B/12), dé-meg (15B/4), düzül-mek (17B/6), olın-mağ (17B/8), götür-mek (20B/5), toğrul-mağ (23A/6), gel-meg (23A/11), git-meg (23B/10), kır-mağ (23B/13), şın-mağ (24A/10), atabil-mek (32A/3), şın-mağ (38A/10).

-ma, -me

çek-me (3B/9), et-me (3B/9), yürü-me (6A/8), at-ma (9B/9), yetişdür-me (21A/5), sını-ma (24B/13), atıl-ma+ (25A/1), koşuş-ma (28A/12), atıl-ma (40A/7), eyle-me (45B/6), söyle-me (48A/5).

-ış

at-ış (9B/6).

2.2.4.2.Sıfat-Fiil

-an, -en

iste-y-en (isteyen kişinün) (2A/7), dik-en (dikenün adına) (3B/1), olın-an (olınan merhüm) (4A/3), atıl-an³⁴+ (atılanları dağı) (4A/5), geç-en (geçen müminlere) (7A/3), kal-an (kalan kişi) (8B/6), bul-an (bulan oldur) (9A/5), dutuş-an (dutuşan fâş) (9B/3), gör-en+ (görenler) (10A/6), işid-en+ (işidenlere) (10B/8), gel-en (gelen meydân) (15A/12), geç-en+ (geçenlerde) (17B/3), düz-en+ (düzenlerden) (17B/6), atdur-an (atduran dağı) (17B/7), işidme-y-en+ (26B/4), otur-an+ (oturanlardan) (27A/8), eyle-y-en (eyleyen merhüm) (29B/1), çalış-an+ (çalışanlar) (32B/2), okı-y-an (okıyan âhiret) (33B/7), çık-an (çıkan sipâhi) (37B/10), çıkar-an (çıkarın meydânı) (44B/10), gönderilen (gönderilen ok) (45A/6), konulma-y-an (konulmayan okun) (46A/12), eyle-y-en (eyleyen yay) (47B/1), söyle-y-en+ (söyleyenlerin sözlerine) (50A/1).

-mış, -miş

geç-miş (geçmiş atıcılarda) (8B/3).

-duk, -dük, -tuk

ol-duğ+ (olduğı üzre) (2A/4), gel-dük+ (geldükde) (3B/6), at-duğ+ (atduğı menzilerin) (5B/8), ver-düg+ (verdüğümüz menzil) (5B/10), dé-dük+ (dédükçe) (6A/3), başla-duğ+ (başladukda) (6B/5), çek-düg+ (çekdüğü yay) (10A/1), ol-duğ+ (olduğı ağaç) (11A/8), var-duğ+ (vardukda) (11A/13), eyle-düg+ (eyledüğü vaktin) (12A/13), et-düg+ (etdüğü yer) (14B/11), dé-düg+ (dédüğümüz kim) (15B/11), çık-duğ+ (çıkdüğü yer) (15B/12), anıl-duğ+ (anıldüğü yerde) (17B/7), bil-düg+ (bildüğüm budur) (21A/10), getir-düg+ (getürdüğü üç pâre) (22B/7), tur-duğ+ (turduğı yay) (24A/9), yürü-düg+ (yürüdüğü hod) (28A/7), bozul-duğ+ (bozulduktan sonra) (28B/10), gör-düg+ (gördüğümüz gibi) (29B/13), vér-düg+ (verdüğü lütfu) (30B/3), eyit-düg+ (eyitdüğüm budur) (30B/7), geç-düg+ (geçdüğü gibi) (33A/3), dikme-düg+ (dikmedüğü yerden) (35B/6), tur-tuğ+ (turtuğı yere) (36A/11), git-düg+ (girdüğü vaktin) (40B/3), bin-düg+ (bindüğü gemiyi) (40B/10),

³⁴ Bu kelimedeki -an+ eki adlaşmış sıfat olarak kullanılmıştır.

ķondurma-duķ+ (ķondurmaduķları oķ) (44B/4), bozul-duĝ+ (bozulduĝı ma'lūm) (49B/9), boz-duķ+ (bozduķdan sonra) (49B/12).

-acak, -ecek

at-acak (atacak oķ) (28A/11), gel-ecek+ (geleceklerden bu ķadar aĝaķ) (28B/8), ol-acak+ (olacaĝı ma'lūm) (28B/9).

2.2.4.3.Zarf-Fiil

-a, -e

hevā i-l-e (1B/10), bil-e (2A/9), uĝra-y-a (uĝra-y-a u-maz³⁵) (6A/8), at-a bil- (8B/5), boz-a yaz- (12B/5), dōĝuő-e başla- (39A/2).

-i, -u, -ü

eyle-y-ü ver- (5B/10), dik-i bil- (8B/7), ķıķar-u bil- (16A/4), ũur-u gel- (44B/5), dur-u gel- (50A/1).

-up, -üp

at-up (1B/1), eyle-y-üp (3A/1), gel-üp (3A/4), getir-üp (4B/5), ver-üp (4B/6), éd-üp (4B/6), ķık-up (5A/1), geķ-üp (6A/5), al-up (7B/9), gir-üp (7B/11), dé-y-üp (7B/13), ũayama-y-up (8A/5), ķoy-up (8A/5), koma-y-up (8A/8), ũıķra-y-up (8A/8), ũut-up (8A/9), ĝör-üp (8B/8), ķek-üp (8B/12), ciyne-y-üp (9A/1), éd-üp (9B/12), ũöyle-y-üp (9B/9), olma-y-up (10B/12), in-üp (14A/12), ķal-up (15B/6), dur-up (14A/7), ĝid-üp (14A/12), ķalıő-up (16A/2), ķaķır-up (16A/3), dur-up (16A/13), oķu-y-up (17B/11), buyur-up (18A/4), dikil-üp (18B/5), yetiő-üp (20A/6), yi-y-üp (20A/9), ĝör-üp (21B/6), ũür-üp (22A/6), ķur-up (22B/8), ķık-up (22B/8), atılma-y-up (25B/12), ũur-up (25A/6), étdür-üp (25A/7), bin-üp (26B/8), baĝla-y-up (27A/2), ķurul-up (27A/3), kızdur-up(27A/7), soyn-up(27A/7), dur-up (27A/7), id-üp (27B/9), geźle-y-üp (27B/12), ayırıl-up (27B/13), ķon-up (28A/8), ũal-up (28B/12), bulma-y-up (29A/3), ũurma-y-up (30B/5),

³⁵ uĝraya umazdılar kelimesindeki u- yeterlilik fiili dūőmūő, metinde uĝrayamazdılar olarak geķmektedir.

étme-y-üp (32B/12), sürün-üp (35A/12), bas-up (37A/6), kalk-üp (38B/2), itdür-üp (38B/3), at-up (40A/9), dik-üp (40A/9), koma-yup (40B/12), durma-y-up (41A/1), bür-üp (41A/2), kırtar-up (41A/6), yak-up (42A/7), atıl-up (44A/10), ur-up (44A/13), alınma-y-up (44B/4), siñ-üp (45A/1), bozul-up (45A/6), yetişdür-üp (46B/13), haykır-up (48B/7), gezle-y-üp (49A/6), étme-y-üp (50A/2), dut-up (50A/5).

-inca, -ince

gel-ince+ (1B/5), etme-y-ince (1B/5), gid-ince (6A/2), ed-ince (5B/12), ol-ınca (17A/2), dé-y-ince (48A/8), at-ınca (50B/4).

-ıcağ, -iceğ

ovıma-y-ıcağ (1B/6), ed-iceğ (7A/11), ol-ıcağ (12A/8), dé-y-iceğ (24B/3), çık-ıcağ (30B/11), bil-iceğ (31A/2), eyle-y-iceğ (44A/9), gel-iceğ (45A/2), dön-iceğ (48A/1).

-ken

iner-ken (in-er i-ken) (4B/10), gider-ken (gid-er i-ken) (5A/7), atar-ken (14A/7), söyleşür-ken (39A/1), düşürür-ken (41A/2), gider-ken (46A/7).

-dukca³⁶

at-duğca (11A/11).

-dukda, -dükde³⁷

gel-dükde (3B/6), başla-duğda (6B/5), var-duğda (8A/1), at-duğda (16A/13), olun-duğda (18A/2), eyle-dükde (18A/8), kurul-duğda (48A/11).

-dukdan, -dükden³⁸

eyle-dükden (47A/3), boz-duğdan (49B/12), dik-dükden (51A/10).

³⁶Zarf-fiil ekidir. Sıfat-fiil ekiyle eşitlik hali ekinin birleşmesiyle oluşmuş zarf –fiil ekidir.

³⁷Zarf-fiil ekidir. Sıfat-fiil ekiyle bulunma hali ekinin birleşmesiyle oluşmuş zarf –fiil ekidir.

³⁸Zarf-fiil ekidir. Sıfat-fiil ekiyle ayrılma hali ekinin birleşmesiyle oluşmuş zarf –fiil ekidir.

2.2.5.Kuvvetlendirme

3.Teklik Şahıs

eylemiş-dür (1B/1), dikmiş-dür (1B/3), bulmamış-dur (2B/6), olmuş-dur (3A/3), almış-dur (3A/13), var-dur (3B/5), sürmüş-dür (3B/7), gelmiş-dür (3B/8), atılmış-dur (4A/8), aşmış-dur (5A/7), almamış-dur (5B/10), olacak-dur (7A/5), étmiş-dür (8B/4), göstermemiş-dür (9A/13), anlamamış-dur (10A/4), atmamış-dur (11B/4), göstermiş-dür (13B/4), kılmış-dur (15B/2), çıkmamış-dur (15B/12), bozmış-dur (16A/3), olmamış-dur (17B/1), kalmış-dur (19B/10), atmamış-dur (24B/2), görülmiş-dür (32A/5), işidilmiş-dür (32A/5), çıkmış-dur (41A/6), olinmiş-dur (42A/3), atmış-dur (34B/3), etmiş-dür (51A/13).

3.Çokluk Şahıs

atmışlar-dur (1B/11), eylemişler-dür (2B/11), eylememişler-dür (13B/6), geçmişler-dür (19A/8), olmuşlar-dur (20A/2), göstermişler-dür (41A/10).

2.2.6.Birleşik Fiiller

2.2.6.1.İsimlerle Yapılan Birleşik Fiil Öbeği

et-

zikir et- (1B/5), beyân éd- (1B/9), ‘ayân éd- (1B/10), taḥrîr éd- (1B/13), sa‘y éd- (1B/13), bellü éd- (2A/3), taḳa‘id éd- (2B/9), terk et- (3B/9), dirlikler éd- (4B/6), muşâhibet éd- (4B/7), keşâgırlık éd- (5B/1), riḥlet éd- (5B/12), intiḳâl éd- (7A/11), bir tâb ét- (7B/6), menzil ét-(8B/4), taḳrîr ét- (9B/2), berk éd- (9B/12), ḥâşıl éd- (10A/4), toz éd- (10A/8), sa‘y éd- (11A/8), ḥalîfeye ét- (12A/1), yakın ét- (13B/4), temâm éd- (13B/10), şürü‘ éd- (13B/12), ğaza-ı cehd éd- (14A/2), zikir et- (14B/11), balîğ éd- (17A/2), ḥuşümetler ét- (17A/4), şürü‘ éd- (17A/9), naḳl ét- (17A/10), zuḥûr ét- (17B/3), ta‘yîn éd- (18A/2), sipâriş éd- (18A/5), icrâ éd- (18B/2), ümiḳ éd- (18B/7), itmân éd- (18B/11), ḥaşıl éd- (20A/7), sebîl ét- (20A/8), ‘ıyş éd- (20A/9), müşâvere ét- (20B/2), da‘vet ét- (20B/4), da‘vet éd- (21A/5), müşerref éd- (21B/2), mürûr ét- (21B/7), icâbet éd- (21B/11), izḥâr éd- (22A/9), isti‘mâl éd- (23A/1), ḥaṭa éd- (23A/8), kifâyet éd-

(23B/13), hātır ét- (25A/2), bünyād ét- (25A/7), taleb éd- (27A/9), hamd u şenā éd- (29A/7), hitāb éd- (29B/9), riāyet éd- (30A/1), şalavāt ve selām éd- (30A/2), iş éd- (30B/1), nice éd- (30B/7), havf éd- (31A/7), āsān éd- (31A/9), fā'ide ét- (32B/10), müsāade ét- (32B/12), mülāmet éd- (32B/13), fevt ét- (33A/1), şürü' éd- (33B/2), şerh éd- (33B/4), bünyād ét- (33B/5), heves éd- (34A/4), vefā ét- (35A/2), iltimās éd- (35A/10), 'adāvet ét- (38A/12), ta'yīn éd- (38B/10), helāk éd- (40B/13), hevā éd- (44B/3), zıkr et- (45B/8), yād éd- (48B/5), niyāz éd- (49A/7), būs éd- (49A/12), iltifāt ét- (50A/2), şalku et- (51A/13).

eyle-

bünyād eyle- (1B/2), nişān eyle- (2A/6), bī'at eyle- (2B/11), ğalebe eyle- (3A/11), nişān eyle- (3A/11), arz eyle- (4A/1), āzād eyle- (4A/1), 'ulūfe eyle- (4B/13), ğazab eyle- (5A/6), zıkir eyle- (5B/10), belīğlar eyle- (5B/11), teveccüh eyle- (6A/1), ağa eyle- (6A/13), ihsān eyle- (6B/7), mu'ayyen eyle- (6B/8), intikāl eyle- (7A/6), şād eyle- (7A/7), rivāyet eyle- (7B/10), yaşağ eyle- (7B/12), naql eyle- (8A/10), haşıl eyle- (8B/12), cehd eyle- (9A/7), ta'līm eyle- (9A/8), cehd eyle- (9A/10), taĝrīr eyle- (9B/2), atış eyle- (9B/7), taĝrīr eyleyelüm (9B/8), terk 2 eyle- (10A/2), tefehhüm eyle- (10B/9), müyesser eyle- (12A/13), ihtiyār eyle- (12B/4), raĥmet eyle- (13A/3), şürü' eyle- (13B/2), 'arz eyle- (13B/6), beyān eyle- (13B/9), guşışler eyle- (14A/2), vaşf eyle- (15A/11), rivāyet eyle- (16B/8), itmān eyle- (17A/1), şuĝl eyle- (18A/8), 'amel eyle- (18B/1), hizmet eyle- (20A/1), cānībünj nisbetin eyle- (22A/4), münākaşa eyle- (22A/6), iş eyle- (22B/2), sāz-kār eyle- (23B/4), muĳadder eyle- (24B/8), yér eyle- (25B/6), du'ā eyle- (26A/8), tekbīr eyle- (26A/10), yardım eyle- (26B/10), ümīd eyle- (26B/13), istid'ā eyle- (27A/11), tevekkül-i haĳ eyle- (27B/13), nālişler eyle- (27B/13), hevā eyle- (28A/6), şürü' eyle- (28B/5), temāşā eyle- (28B/12), ĳarc eyle- (29A/2), teklīf eyle- (29A/9), tekke-i bünyān eyle- (29B/1), teklīf eyle- (29B/7), teveccüh eyle- (29B/8), telsīm eyle- (30A/3), 'azm eyle- (30A/11), 'amel eyle- (30A/13), şükür eyle- (30B/4), murād eyle- (31A/5), iĳdām eyle- (32A/6), efsāneler eyle- (32B/10), devr eyle- (32B/13), 'amel eyle- (33A/7), menzil eyle- (33B/3), dilek eyle- (35A/11), ğalebe eyle- (37A/5), atış eyle- (37A/7), nisbet-dārliĳ eyle- (37B/6), nifāĳ eyle- (38B/2), mercā eyle- (39B/7), fikr eyle- (40B/11), muşāhebet eyle- (42B/2), ĳulāvuz eyle- (43B/9), tecessüs

eyle- (44A/8), şürü' eyle- (44A/9), ziyāfet eyle- (45B/7), istikbāl eyle- (45B/12), hükm eyle- (46B/4), konukluk eyle- (46B/7), 'ālī eyle- (47A/8), nakl eyle- (47A/11), lütf eyle- (47B/11), men' eyle- (48A/1), hükm eyle- (48A/8), selām eyle- (48B/6), şarf eyle- (49A/6), teslīm eyle- (50B/10), hizmet eyle- (51A/1).

ol-

zıkr ol- (1B/2), beyān ol- (1B/4), şürü' ol- (1B/6), ma'lūm ol- (1B/7), şehri-i mezkūrda ol- (1B/8), iktidā ol- (1B/9), vākı' ol- (2A/1), taqrīr ol (2A/5), bünyād ol- (2A/5), enam ol- (2B/2), medārı hakkında ol-(2B/4), mübeddel ol-(2B/9), bünyād ol- (2B/12), dest ol- (2B/13), bā'ış ol- (3A/3), şehīd ol- (3A/10), ayak taşı ol- (3A/12), sipāhī ol- (3B/4), fevt ol- (3B/6), dīz-dārı ol- (3B/11), selefgi ol- (3B/12), vākı' ol- (4A/3), zāhir ol- (4A/13), mümkün ol- (4B/4), hizmet-i şerīflerinden ol- (5A/1), revānı şād ol- (5A/8), rivāyet ol- (5A/8), müyesser ol- (6A/2), meşhūr ol- (6B/2), kapūdān ol- (6B/3), hizmetinde ol- (6B/4), ma'āşīrlar ol- (6B/9), hātır ol- (7A/2), pehlevān ol- (7A/11), böyle ol- (7B/2), demürden ol- (8A/2), yüksek at ol- (8A/7), kifāyet ol- (8A/11), kısmet ol- (9A/2), naşīp ol- (9A/4), 'ākīl ol- (9A/5), ehli ol- (9A/6), tertīb-pezīr ol- (9A/8), hāşıl ol- (9A/9), vāşıl ol- (9B/13), kifāyet ol- (10A/11), āsan ol- (10B/9), ehl-i kabza ol- (10B/11), müyesser ol- (10B/12), şol- kadar ol- (11A/11), cā'izol- (11B/2), reis-i eţibā ol- (11B/9), kādīr ol- (11B/11), ma'lūm ol- (12B/9), var ol- (12B/11), zikir ol- (13A/2), rūhu şerīflerine ol- (13A/11), ezvācı 13 pāklerine ol- (13A/13), yüzyıl ol- (13B/13), üstine ol- (14B/7), hükm ol- (14B/8), vecih üzre ol- (15A/10), gerçek ol- (15B/10), şābit ol- (15B/13), vaşf ol- (16A/10), tākātı ol- (16B/5), haşmāne ol- (16B/10), gavgālar ol- (17A/4), temām ol- (17B/1), dāniş-mend ol- (17B/11), müşerref ol- (18A/1), 'arz ol- (18A/2), müfti ol- (18A/7), mülāzım ol- (18A/9), meşgūl ol- (18B/3), zam ol- (18B/8), uşuvvet ol- (18B/10), yaz ol- (18B/11), ağızlu yayı ol- (18B/13), iktifa ol- (19B/9), murād ol- (20A/2), edirne şehrinde ol- (20A/5), nev-bahār ol- (20A/10), pādişāh ol- (20A/11), muķābil ol- (21A/4), muķayed ol- (21A/8), tenbīh-i munebbih 13 ol- (21A/13), müheyyā ol- (21A/13), a'lā 4 ol- (21B/4), pāre ol- (23A/8), büyük ol- (23A/13), sāz-kāre ol- (23B/9), mütevecih ol- (24A/1), mahzun-hātır ol- (24A/5), nice ol- (24A/6), iş ol- (24A/7), nā-murād ol- (24A/10), hāşıl ol- (24A/13), i'tikādınız ol- (24A/13), kādīr ol- (24B/2), sebep ol- (25A/1), (25A/5), nā-çār ol- (25A/5), meşhūr ol- (25A/10), münteşir

ol- (25B/7), laṭīf ol- (25B/8), münadi‘a ol- (26B/2), şabāh ol- (26B/3), cem‘ ol- (26B/8), ‘ināyeti ol- (26B/12), hazır ol- (27A/2), fariğ ol- (27A/3), (27A/5), güşād ol- (27A/12), gönlekcek ol- (27B/8), kâbiliyet ol- (28A/13), ḥalaqa ol- (28B/11), ‘aql-ı kâmil ol- (29A/6), müteferriḳ ol- (30A/6),

kıl-

müşerref kıl- (21B/13), bākī kıl- (24B/10).

bul-

şü‘ür bul- (2B/6), zafer bul- (5B/13), vücūd bul- (9A/5), nihāyet bul- (16B/4), zafer bul- (29A/3), çekmiş bul- (38B/11), vuşūl bul- (43B/2),

yap-

tershāneler yap- (47B/7)

2.2.6.2.Fillerle Yapılan Birleşik Fiiller Öbeği

bil- (Yeterlilik)

dikibil- (8B/7), çıkarubil- (16A/4), atabil- (32A/2), şaklıyı bil- (32B/3).

Yeterliliğin Olumsuzu

uğra-y-a-maz- (uğra-y-a u-maz-) (6A/8), ed-e-mez (ed-e u-maz) (10A/4), kondur-a-ma- (kondur-a u-ma-) (44B/9).

gel- (Çabukluk)

eyleyüp gel- (30A/9), vazgel- (39B/4), atılıp gel- (44A/10), duru gel- (50A/2), çıkup gel- (50A/7).

kal- (Çabukluk)

çekmeden kal- (3B/9), koyup kal- (8A/6).

gör- (Süreklilik veya devamlılık)

söyleyiniz gör- (30B/1), bakup gör- (44B/3).

dur- (Süreklilik veya devamlılık)

dikilüp dur- (8B/12), eyleyüp dur- (9A/12), gelüp dur- (36A/2), bile dur- (43B/8).

yaz- (Yaklaşma)

boza yaz- (12B/5).

III. BÖLÜM

SÖZLÜK

A

- ‘acem** Arap olmayan, Araptan gayri olan kavim.
- ad** Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam.
- ādāb** Usuller, yollar, kaideler.
- adah** Adak, adanılan şey.
- ‘adāvet** Düşmanlık.
- ‘adet** Görenek, usul, tabiat, alışkanlık.
- ahbār** Haber, ortada söylenen söylentiler.
- ahbār-ı ihyā** Haberleri canlandırma.
- ah̄ir** Son.
- ah̄kām** Emirler, hükümler.
- ah̄yār** İyi ve faziletli olanlar.
- ah̄vāl** Oluşlar, bulunuşlar.
- aḳabī** Önceye ait.
- aḳdem** İlk, önce, önceki, daha önceki.
- ‘āḳibet** Bir iş veya durumun sonu, sonuç.
- ‘āḳil (akıl)** Düşünme, anlama ve kavrama gücü.
- aḳrān** Eş ve benzer olanlar, yaşlılar.
- ‘aks** Çarpma, çarparak geri dönme.
- ‘ala** Üst, üzere.
- alām** Kederler, elemeler.
- alāmet** İşaret.
- ‘alet** Vasıta.
- ale’t-tertīb** Sırasıyla, bir düzen üzere.
- ‘ālim** Elemler, kederli.

allāh u a‘lem bi’ş-şavāb Doğrusunu Allāh bilir.
allāh u te‘ālā Allah yüksek olsun manasına gelen söz.
‘amel Niyet.
ammā Ama, fakat, lakin.
ana Ona.
anda Onda.
anı Onu.
anuḡ Onun.
‘araḡı Terle ilgili.
arż Bir büyüğe sunma, gösterme.
āsān Kolay.
aşırı atmaḡ Bir menzilde bütün taşlardan daha ileriye atıp rekor kırmak.
eṭvār Hal ve hareketler, işler, tarzlar.
averd Harp, cenk, savaş.
averde Naklolunmuş, getirilmiş.
‘avnī Yardımla ilgili.
ayā Avuç içi.
‘ayān belli, açık, meydanda.
āzād Kurtulmuş, serbest olan.
‘azīm Muhterem, sayın.
‘azīz Kesin karar veren, niyetli.

B

bāb Kapı.
ba‘dehu Ondan sonra.
baḡş Bağış, ihsan.
baḡşiş Bağış olarak verilen.
baḡt Talih, kader, kısmet.
baḡtiyār Bahtlı, talihli.
bā‘iş Sebeeb olan.

bālā Yüksek, yukarı, üst.
bālīg Erişmiş, vasil olmuş, varan, yetişen.
başiret Önde görüş, sezış.
bāz Doğan.
bedel Karşılık.
be-gāyet Pek çok, aşırı, son derecede.
pehlevān Pehlivan: güreşçi.
beqā Devam, bakilik.
beli Evet.
benām Parmak ucu.
bende Kul, köle, bağlı.
beraşat Gözlemek.
ber-murād Arzusuna kavuşan, dileğine eren.
berk Hızlı.
beşimān Peşiman: pişman.
beyān Anlatma, açık söyleme, bildirme.
beyne'n-nās Halk arasında.
beyt Mesken, hane, ev, oda.
bī'at Kabul ve tasdik muamelesi.
bī-hemtā Benzersiz.
bihterin En iyi, pek iyi.
bi-'ināyet İhsansız.
bi'llāh Allah için.
bismillāh Besmele, başlangıç.
bişer Beşer.
biş-keş (piş-keş) Armağan, hediye.
bizet- Benzetmek.
bi'z-zat Kendi, kendisi.
boza yazdı Bozacaktı.
börk Bir çeşit şapka.
būs Öpme.

bülend Yüksek, yüce.
bünyād Asıl, esas, temel yapı.
bür- Katlamak.

C

cā'iz Olabilir, olur.
cāmi'ān Topluluk.
cānib Taraf, cihet, yan.
cebeci Yeniçeri ocağına bağlı bir sınıf asker.
cebīn Korkak, yüreksiz; alçak.
cehd Çalışma, çabalama.
cem'ıyyet Topluluk.
cemī' Cümle, hep, bütün.
cemīl Güzel.
cenāb "Şeref, onur ve büyüklük" terimi olarak kullanılır, hazret.
cenk Savaş, vuruşma.
ceyş Asker.
cihān Dünya, alem.
cumhūr Halk, ahali; kalabalık.
cülūs Tahta çıkma.
cünbiş Eğlence.

Ç

çāšnī Lezzet, tad.
çāşnı-gīr Yemeklerine lezzetine, tadına bakan kimse.
çāşni-gu Lezzet söyleyen.

D

dād Adalet, doğruluk.
dā'im Devamlı, sürekli.

dane Tane.
dānişmend Bilgili.
darüş-şifā Yetim ve öksüzler için kurulmuş olan yatılı ev.
def‘āt Bir defa.
defn Gömme.
defter-dār Bir vilayetin para işlerini idare eden kimse.
dehr Dünya.
deḡlü Kadar.
deryā Deniz.
destur İzin, müsaade, ruhsat.
devrān Dünya.
deyme Degme, her.
dirlik Hayat, yaşam.
tīr-endāz Okçu, kemankeş: atlı veya yay savaş okçusu.
dīvāne Deli.
dīz-dār Kale muhafızı.
dögüş- Dövüşmek.
du‘ā Allah’a yalvarma.
dutmaḡdan Tutmak.
dülbend at- Mezil atışlarında okun geçtiğini bildirmek için, havacıların havaya tülbent fırlatması. Menzildeki kaç taş aşırı atılmışsa o sayıda tülbent atılırdı.
dürer-i ğurer Bembeyaz bir inci.

E

ecil İşini sonraya, geriye bırakan.
ecma‘ın Hepsi, cümlesi.
eczā-i şerīfe İlaçlarda kullanılan maddeler.
edā Borç veya borç gibi olan herhangi bir şeyi ödeme; yerine getirme.
eḡad Tek, bir.
eḡibbā Dostlar.
ehl-i hüner Hünerli.

ehl-i kabza Kabza sahibleri, kemankeşler.
eḳālīm Memleketler, diyarlar.
eknāf Yanlar, taraflar.
ekşer En çok.
elem Acı, sızı.
elf Bin.
emrillāh Allah'ın emri.
emrī Emir ile ilgili.
emsāl Numuneler, örnekler.
encām nihayet, son.
endāz Atıcı.
erba'īn Kırk.
erit- Feda etmek.
erkān Esaslar, destekler.
esāme Yeniçerilerin kaydı, ulufe kaydı.
esāmı Namlar, adlar.
eshāb Sahipler, malik ve mutasarrıf olanlar.
esma' Adlar.
eşnāf Çeşitler, zümreler, kategoriler.
evlā Daha uygun, daha layık, daha iyi, üstün.
evşāf Sıfatlar, kaliteler.
eyer Binek hayvanlarının sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne.
eyit- Demek, söylemek.
eyle- Etmek, yapmak.
ezel Başlangıcı olmayan, geçmiş zaman.
ezvāc Kocalar, eşler, çiftler.

F

fā'ide Fayda, kazanç.
faḳīr Zengin olmayan, yoksul.
fāni Ölümlü.

farazā Diyelim ki, varsayalım ki.

fariğ Vaz geçmiş, çekilmiş.

faşıl Fasleden, ayıran, bölen.

fāş Meydana çıkma, duyulma.

fażl Fazla, ziyade, artık.

fe-emmā Kaldı li, gelince.

fevt Bir daha ele geçmemek üzere kaybetme.

fırsatu'l-ķab Fırsat: uygun zaman elverişli durum.

fi'l-cümle cümle işi.

fırdevs-i 'āliye Yüksek cennet.

fulān Söylenmesi istenmeyen veya gerekli görülmeyen bir özel adın yerini tutan kelime, filan.

fūsūs Yazık, eyvah.

fütüv Mertlik.

G

ğaddār Çok gadreden, zülmeden.

ğāhi Bazen, ara sıra.

ğalebe Galip gelme, yenme.

ğarīķ Gark olmuş, suya batmış.

ğarķ Suya batma, batma, batılma.

ğavğā Kavga.

ğāyet Uc, son.

ğayr Ayrı, başka, özge.

ğazā Din uğruna savaş.

ğazab Dargınlık, kızgınlık.

gey- Giymek.

gez Arşın, endaze.

gine Gene, yine.

göñlek Gömlek.

ğulam Tüyü bıyığı çıkmamış genç.

ġussa Keder, kaygı, tasa.
ġuşıř çalışma, çabalama.
ġūy Söyleyen, diyen.
ġürbüz Kahraman.
ġüreř- İki kişi türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışmak.
ġüşād Açma.
ġüşāde Açılmış.
ġüz Sonbahar.
ġüzīde Seçilmiş, beġenilmiş.

H

ħacālet Utanma.
ħākī Hikaye eden, anlatan.
ħaki-pay Ayak topraġı, tozu.
ħakīr deġersiz.
ħalaqa Halka.
ħalet Hal, suret, keyfiyet.
ħalife Birinin yerine geçen.
ħaliřen Halis olduġu halde.
ħamd Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme.
ħamd u řenā Cenab-I Hakk'a hamd ve O'nu isimleriyle övmek.
ħamle Atılış, atılma.
ħān Kervansaray.
ħandaķ ġandek: Kale etrafına açılan çukur, hendek.
ħarem-i řerīf Kabe ve civarı.
ħāř Özgü.
ħased Kıskançlık, ekememezlik.
ħāřıl Husule gelen, peyda olan, çıkan.
ħařm-āne Düşmancasına.
ħasr Bir şeyin içine alma. Yalnız bir şeye mahsus kılma.
ħātır Hafıza, zihin.

ḥatm Bitirme.
ḥaṭūn Kadın.
ḥavf Korku.
ḥaylī Epeyice, çokça.
ḥayme Çadır.
ḥazret Yüce kabul edilen kimselerin adarının başına saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan.
ḥecālet Utanma.
helāk Mahvolma.
herkez Herkes.
hevā-dār Etrafı açık, rüzgarlı yer.
hey-hāt Yazık, ne yazık: ne kadar uzak.
hezār Pek çok.
ḥıdmet İş, hizmet, vazife.
ḥīn An, zaman.
ḥicāb Perde, örtü.
hicret Memleketten memlekete göç.
ḥikāyet Anlatma.
hikmetü'llah Allah'ın bileceği iş.
himmet Çalışma, emek, gayret.
ḥod Kendi.
ḥoş Güzel, iyi.
ḥūb Güzel, hoş, iyi.
ḥuṣūmet Düşmanlık.
ḥuṣūş Bakım, iş, şekil.
ḥuṣūsa Başkaca, ayrıca.
ḥüddāmet Hizmet edenler.
hüner Marifet.
hüsām Keskin kılıç.
ḥüsnü't-tevfik Kavuşmanın güzelliği.

I

ihındı Soluğu içinde tutarak kendini zorlamak.

‘ıyş Eğlence.

İ

ibādullah Allah'ın kulları, insanlar.

ibrām Can sıkacak derecede ısrar etme, üstüne düşme.

İbrār Yeminin doğruluğu tasdik edilme.

ibtidā Güzel söz söyleme.

icābet Kabul atme.

icāzet İzin.

iĥbār Haber verme.

iĥsān İyilik etme, bağışlama.

iĥdām Gayret ve sebatla çalışma.

iĥtidā Tabi olma, uyma.

iktifa Yeter bulma.

illā Meğer.

‘illet Sebep.

‘ilm bilme, biliş.

iltifāt Dikkat.

iltimās Kayırma.

‘imāret Yoksullara yiyecek dağıtılmak üzere kurulmuş olan hayır evi.

imdi Şimdi.

‘ināyet İyilik, lütuf.

inşallāh Allah isterse.

intiĥāl Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş.

issi Sahip.

istid‘ā El uzatma.

istiĥbāl Gelecek.

isti‘māl Kullanma.

istiṭāʿat Takat, kudret, güç yetme, güç yeterlik.
iṣṭihār Şöhret bulma.
iʿtikād Bir şeye bağlanma.
itmān İdman: alıştırma.
ittibāʿ Tabi olma, uyma.
ittifāq Birleşme, sözleşme.
izhār Gösterme, meydana çıkarma.

K

ḳābiliyet Anlama anlayış.
ḳabza Yayın sol elle kavranan orta kısmı.
ḳabza cānibi Atıcıya göre, menzilin solunda kalan taraf.
ḳad u ḳāmet Boy ve ayak.
ḳādı Yapan, yerine getiren.
ḳādir Kudret sahibi.
ḳadirü'l-taḳ Dünyanın kaderi.
ḳadir-şinās Kadir bilen.
ḳaʿide Esas, temel.
ḳafā-dār Kafaca birbirine denk olan arkadaş.
kāināt Var olan şeylerin cümlesi, hepsi.
ḳalʿa Kale.
kāmil Olgun.
ḳanḳı Hangi.
ḳanṭār Kantar.
ḳapış- Birlikte bir şeyin üzerine üşüşüp aceleyle almak, kapmak.
ḳapūdān Kaptan.
ḳarīb Yakın, yakın olan.
ḳarin Yakın.
kāşiki Keşke.
ḳatre Damla, damlayan şey.
kāvīs Yay.

ķavl Sz.
kebüter Güvercin.
kelm Sz.
kelimt Kelimeler.
keml Olgunluk.
kemn Yay, kavis.
kemne Noksan.
kepde Okçuluğa yeni başlayanların idmanda kullandıkları bol ve gevşek yay.
kerre Kez, defa, sefer.
keşir Çok çok olan, bolluk.
keřidegiriłık Kol idmanı için yay çekmek.
ketim Ketum: sır saklayan.
keyfiyyet Bir şeyin iyi veya kötü olması ciheti.
ķismet Nasip, kader, talih.
ķiymet Dünyanın sonu.
ķifyet Yetişme, elverme.
kim Ki, bağlama edatı.
kimesne Kimse.
ķiriř Yay ilesi.
ķoun- Sakınmak.
kndr- Yönlendirmek.
ķubbe Yarım daire veya kmbetimsi yapılan bina damı.
ķubır Ok torbası.
ķudm Uzak bir yoldan, uzak bir yerden gelme.
ķulvuz Yol gösteren.
kffr Kafirler, hak dinini inkar edenler.
külliyyen Büsbütün, çok olarak, tamamiyle.
kürsi Oturulacak yüksek yer.

L

l havle Bir sıkıntı, bir bela vukuunda sabrın tükendiğini göstermek için söylenür.

- lahza** Göz ucuyla bakış.
laṭīf Yumuşak, hoş, güzel.
laṭīfe Güzel söz ve hikaye.
lem Parlama, parıldama.
lem‘a Parıltı, parlayış.
lodos Güneyden veya güneybatıdan esen ve bazen de yağış getiren yerel rüzgâr, kaba yel, boz yel.

M

- ma‘a hazā** Böyle iken.
ma‘aşīr Üzüm, susam ve sairenin sıkılacağı yerler.
mābeyni Aradaki iki şeyin arası.
mağfūr Allah tarafından günahları affedilmiş olması için dua edilen kimse, ölmüş.
maḥalli Bir yere mahsus, yerli.
māhir Maharetli, hünerli.
maḥruş Muhafaza edilen, gözetilen, korunan.
mahzun Hüzünlü, kaygılı.
maḳāşīd Amaçlar, hedefler.
maḳrūn Yakınlaştırılmış, yakın.
maḳşūd Kadolunan, istenilen şey, istek.
ma‘ḳūl Akıllıca, akla uygun.
ma‘lūm Bilinen, belli.
ma‘‘nī Eş, benzer.
ma‘rūf Herkesçe bilinen.
malāmā Duvarcı malası
māni‘ Geri bırakan, alı koyan, engel olan.
maşlahat İş, emir, husus, madde.
mecāl Güç, kuvvet.
medh Övme, birinin iyi şeylerini söyleme.
medīd Çekilmiş, uzatılmış.
mefheri Övünme.

memālik Köleler, kullar.
men´ Yasak etme.
menāzil Menziller.
menzil Okmeydanlarında, belli bir rüzgarla 900 gezden aşırı ok atılıp açılan ve rekor kırıldıkça taş dikilen sabit atış yeri.
merāqib Binilecek şeyler.
merām İstek, niyet.
merātib Rütbeler, dereceler.
merḥabā Bir selamlaşma sözü.
merḥūm Allah'ın rahmetine kavuşmuş, Allah'ın rahmetiyle müjdelenmiş.
mertebe Derece, basamak.
meşelā Misal olarak, şunun gibi, söz gelişi.
meskenet Fakirlik, yoksulluk.
meta'ül-gurūr Gurur metaı.
mevāli Mevleviyet payesine ulaşmış olan sarıklı alimdar.
mevcūdāt Var olan şeyler, mahluklar.
mevlā Efendi, sahip, malik.
mevlūd İnsanın doğduğu yer.
mevsūf Vasfolunmuş, vasıflanmış.
meyān Orta.
meydān Geniş, açık, düz yer, alan.
meyḥāne İçki içilen ve satılan yer.
mezār Kabir, ölünün gömüldüğü yer.
mezāristān Mezarlık.
mezbūr Geçen, yukarıda söylenmiş olan.
mezkūr Zikrolunmuş, adı geçmiş, anılmış.
mışdağ Birşeyin doğru olduğunu isbat eden şey.
mime Meme.
min ba´dı Daha sonra.
minvāl Tarz, yol, suret.
mīr Amir, baş, kumandan, bey.

mīr-āhūr Sarayın ahır müdürü.
monla Büyük alim.
mu'ayyen Tayin edilmiş, belli, belirli.
mu'azzez Ta'ziz edilmiş, izzetlendirilmiş.
muhālif Muhalefet eden, aykırılık gösteren.
muḥhib Seven.
muḥliş Halis, katıksız.
muḥtāc İhtiyacı olan.
mu'in Yardımcı.
muḳābil Takbil eden, öpen.
muḳaddema Önce, eskiden.
muḳadder takdir olunmuş olan.
muḳayyed Kayıtlı, bağlı
muḳtażā Lazım gelmiş.
murād İstenererek, ümit ederek beklenen, arzu edilen.
muşāhabet Sohbet, sohbet etme.
musahḥar Ele geçirilmiş.
muşāhib Beraber sohbet eden, arkadaşlık eden.
muşibiḳüz İsabetli, yanılmayan, doğru.
muṭahhar Temiz, pak, kutsi.
mübālāğa Bir şeyi çok büyük ya da çok küçük gösterme.
mübtedī Yeni talebe.
mücerred Karışık ve katışık olmayan.
müddet Belli ve muayyen vakit.
müderis Müderris: ders veren.
müfti Fetva veren.
müheyyā Hazırlanmış olan.
mükerrem Hürmet ve tazim edilen, ikram olunmuş.
mülāmet Perişan, melamet.
mülāyim Yumuşak, yavaş, yumuşak huylu.
mülāzemet Devamlı bir işle meşguliyet.

mülâzım Bir kimseye bağılı gibi olan.
mümtâz Diğerlerinden ayrılmış, üstün, seçilmiş.
münadi‘a Çağırma.
münâkaşa Atışma, çekişme.
münebbih Uyandıran.
münevver Uyanık, intibaha gelmiş.
münteha Nihayet bulmuş.
müntehi Sona eren, son.
müntesir Açılmış, yayılmış.
mürür Geçmek, gitmek.
müsâ‘de İzin.
müstahsen Güzel sayılmış, beğenilmiş.
müşâhed Benzer, şahid, tanık.
müşâvere Danışma, bir iş üzerinde konuşma.
müşerref Şereflendirilmiş.
müteferriķ Dağınmık, ayrı ayrı.
müteķâddim Öne geçen, ileri geçen.
müteveccih Teveccüh eden, bir tarafa dönen, yönelen.
müvecceh Yüzü bir tarafa döndürölmüş.
müvezzin Dağıtan
müyesser Kolay gelen, kolaylıkla olan.

N

nâ Başa gelerek kelimeyi menfileştiren bir edat.
nâ‘l-nâme Nal kitabı.
nâ-ķâr Çaresiz.
nâ-gâh Ansızın.
nâgihân Birdenbire, ansızın.
naķīb Bir kavim ya da kabilenin reisi veya vekili.
naķl Bir şeyi başka bir yere götürme, taşıma.
nâliş İnleyiş, inleme.

nām İsim, ad.
nām-dār Namlı, ünlü.
nā-murād Muraduna erişememiş.
naşīp Allah'ın kısmet ettiği şey.
nażar Bakma göz atma.
nefer Rütbesi olmayan asker, bir adam.
nesne Herhangi bir şey.
nev´ Çeşit.
nev´ā Makam.
nev-bahār İlbahar.
nevbet Sıra; sıra ile görülen iş.
neyle- Ne yapmak.
nice Nasıl.
nifāḳ İki yüzlülük, ara bozukluğu.
nihāyet Son uc.
nisbet Bağlılık.
nisbetin Öncekine göre.
nişān İz, belirti.
niteyim Gerçekten.

O

oḳ Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.
ol O gösterme sıfatı.
ov- Yumuşatmak.

Ö

öḡdül Mükâfat, yarış mükâfatı.

P

pādişāh Büyük hükümdar.

pāk Temiz.
pāre Parça, kısım.
pāyidār (pāy-dār) İyice yerleşmiş, devamlı, sağlam.
pereme Sandal, kayık.
pertāb Uzağa düşen ok.
pes Ard, arka.
pey-a-pey Birbiri ardınca.
pīr Yaşlı, koca, ihtiyar kimse.
pir-tāb (pūr-tāb) Çok parlayan.
piş qadem Tekkelerde ayin için önayak olan ve şeyhin muavini sayılan derviş.
piş-rev Önden giden.
piyāde Yaya.
puta Nişan tahtası.
püşkür- Toz durumundaki bir şeyi hızla savurtarak dışarı çıkarmak.

R

rabbü'l-‘ālemin Allah.
raḥmet Esirgeme, koruma.
raḥmetu'llāh-ı aleyh Allah'ın rahmeti -onun- üzerine olsun!.
rāşt Doğru.
rāvī Rivayet eden , söyleyen.
reis Başkan.
revān Yürüyen, giden.
rızā Hoşnutluk, memnunluk.
riāyet Saygı.
rivāyet Hikaye edilen bir haber, söz veya hādise.
riḥlet Ölme.
rūşen Aydın, parlak.

S

sa‘ādet Mutluluk.

- şabāret** Kefillik.
- şābit** Kımıldamayan, yerinde duran.
- şahīh** Gerçek.
- şaht** Katı, sert.
- şālih** Yarar, elverişli, iyi.
- şāliha** Yarar, elverişli, iyi.
- sāliyāne (salyane)** yılda bir alınan vergi.
- şalku** Havaneli, tokmak, döveç.
- şancāg** Sancak, bayrak.
- şancıl-** Batmak, saplanmak.
- şānī** İkinci.
- sa'y** Çabalama.
- sāyis** Seyis, at uşağı.
- sāz-kār** Uygun.
- seb'at** Yedi iklim.
- sebi'l-lilah** Allah rızası için.
- sebil** Su dağıtılan yer.
- sefer** Yolculuk.
- segir** Anasız ya da babasız, yoksul çocuk.
- selām** Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine söz ve işaretle bir nezaket gösterisi yapma, eslenme, merhaba.
- selām-dār** Sohbet arkadaşı.
- selef** Bir yerde, bir vazifede başka birinden önce bulunmuş olan kimse.
- senā** Övme, övüş.
- serāy** Saray.
- serveri** Başlık, başkanlık.
- sevāb** Hayır işleme.
- şıg-** Sıkmak.
- şihhat** Sağlık.
- şın-** Kırılmak.

şijir Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyine ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.

şipāhī Osmanlılarda tımar sahibi bir sınıf atlı asker.

şübhāne “Allah’ı her türlü arazlardan, kusur, ayıp ve eksiklerden tenzim ederim” manasındadır.

sultān Belli bir alanda en üst düzeyde olanlar için kullanılan bir söz.

şuret Biçim, görünüş.

şüvekli Köşeli.

şüleḫā Salihler.

sülse Üçte bir.

süvāri Atlı.

Ş

şād Sevinçli.

şafi‘ Şefaath eden.

şāhin Çevik, becerikli, tuttuğunu koparan.

şahş Kişi.

şākird Çırak.

şaşt Atıcıya göre menzilin sağ tarafı.

şehādet Şahitlik etme.

şehīd Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse.

şehret Şöhret, ün, san.

şehzāde Hükümdar oğlu.

şems Güneş.

şerāiṭ Şartlar.

şerḫ Açıklama.

şikār Av.

şibā Toklar.

şicā‘ Yiğitler.

şīr Arslan.

şol Şu.

şol-ḳadar Şu kadar.

şuğl Meşgul olma.
şücā' Cesur, yiğit.
şühür Aylar.
şükür Görülen iyiliğe karşı gösterilen memnunluk.
şürū' Başlama.

T

taaccüb Şaşakalma.
ta'ām Yemek.
ṭā'at İbadet.
tāb Güç, kuvvet.
ṭabīb Doktor.
tafşıl Etrafiyla, etraflı olarak bildirme.
tafşil Açıklama.
tafzil Arttırmak.
tağrır Müşteriyi aldatma.
tahrır Yazma, yazılma.
ṭāife Tavaf eden, etrafını dolaşan, dönen.
taḳaddese "Mukaddes olsun!" manasına.
taḳa'üd Emekli olma.
taḳrır Anlatma, anlatış.
taḳva Allah'dan korkma.
ṭaleb İsteme, dileme.
ṭālibān Talipler, isteyenler.
ta'līm Öğrenme, öğretme.
ṭarafeyn İki taraf.
ṭarīḳ Yol.
ṭaşra Dışarı.
taşṭır Bir gazelin beyitleri arasına aynı vezin ve kafiyede manaca da uyuşacak şekilde üçer mısra ilave etme.
taṭvıl Uzatma, uzatılma.
teberrük Mübarek sayma, uğur sayma.

teblîğ Yetiştirme, eriştirme, birleştirme.
tecessüs Araştırma.
tedārük Hazırlama, araştırıp bulma.
tedbîr Bir şeyi önleyecek yol, çare.
tefehhüm Yavaş yavaş anlama, farkına varma.
teferrüc Gezinti.
tekbîr “Allahü ekber (Tanrı uluların ulusudur)” demek.
tekke-i bünyan Bünyan Tekkesi.
tekye Tekke.
tenbîh Uyandırma, uyarma.
tertîb-pezîr Tertip edici.
tershâne Gemi yapılan yer.
tevâbi‘ Bir kimsenin hizmetinde bulunanlar.
tevâtîr Bir haberin ağızdan ağıza dolaşarak yayılması.
teveccüh Bir yere doğru yönelme.
tevekkül İş Allah’a bırakıp kadere razı olma.
teyemünnen Uğur sayarak, uğur kabul ederek.
tımār Yayın ve okun bakımı.
tîr Ok.
tîr-endāz Ok atıcı, ok atan.
tîr-ger Ok yapma işi.
tolu Dolu.
toz éd- Ezip harap etmek, ortadan kaldırmak.
ţur- (dur-) Bir yerde olmak veya bulunmak.
ţütün Duman.

U

uḥuvvet Kardeşlik.
uḳaru Yukarı.
‘ulūfe Maaş.
um- Beklemek.
ur- Vurmak.

ustagil Ustalar.

uşda İşte.

uzv Organ, vücudun müstakil parçası.

Ü

üslüb Farz, yol, biçim, usul.

üstād Usta.

üzengü Eyerin iki yanında asılı bulunan ve hayvana binildiğinde ayakların basılmasına yarayan, altı düz demir halka.

V

vāқи' Vuku' bulan, olan.

vāқи'ā Gerçek, gerçi.

vaqtā O zamanda.

vālide Ana.

vaşf Bir şeyin taşıdığı hal, sıfat.

vāşıl Erişen, ulaşan, kavuşan.

vech Yüz, surat.

vehm Kuruntu, yersiz korku.

velā Yakınlık, sahiplik.

velākin Ammā, fakat.

'aleyhi'r-raḫmet ü ve'l-ğufrān Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun.

ve's-selām İşte o kadar, son söz şudur anlamında.

vesā'ir Bunun gibileri ve benzerleri.

vīrān Yıkık, yıkılmış.

vüzerā Vezirler.

Y

yād Hatırlama.

yaş- Yayın girişini gevşetmek.

yāvuz Güçlü.

yeñiçeri Orhan Gazi tarafından Yeniçeri Ocağı adıyla 1362'de kurulan, İkinci Mahmut zamanında 1826'da Nizamıcedit adındaki asker ocağının kurulmasıyla ortadan kaldırılan Osmanlı Devleti'nin piyade asker sınıfı ve bu asker sınıfından olan er.

yevmü'l-‘araşat Arasat günü.

yoldāş Yol arkadaşı.

yon- Yontmak, düzeltmek.

Z

-zād “doğma doğmuş” manasına gelerek birleşik kelime yapar.

zafer Birçok emek neticesinde maksada ulaşma, başarıma.

zāhir Parlak.

za‘if Zayıf, güçsüz.

zaḥmet Güçlük.

zerre Çok küçük parçacık.

zıkr Anma, anılma.

zimistān Kışlık.

zindān Tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer.

zinhār Asla.

zīrā Çünkü

ziyāde Çok, daha çok, daha fazla.

ziyāfet Eğlenmek veya bir olayı kutlamak amacıyla birçok kimsenin bir araya gelerek yedikleri yemek, şölen, toy

zorbāzū Pazu zoru.

zuhūr Ortaya çıkma, görünme, belirme, baş gösterme, meydana çıkma.

zümre Topluluk.

DİZİN

KİŞİ ADLARI DİZİNİ

A

Ahmed Aga, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 43

Ahmed Beg, 33, 34

Ahmed Paşa, 46

Ali Paşa, 23

Ali Pehlevān, 19

B

Benli Karagöz, 12, 13, 17, 18, 22, 34, 35, 39, 40, 44

Bursalı Şücā', 27, 34, 38, 43, 44, 46

C

Cebecibaşı Üstād İbrāhīm, 37, 45

Çizmeci Üstād Davud, 20

D

Dāvud Paşa, 39

Dāvud Sānī, 31

Dervīş Bālī, 31

Deve Kemāl, 13, 18, 19, 21, 30, 35, 40

G

Gazzāz Ahmed, 34, 39

H

Haydar Beg, 36
Hazreti Eyyüb, 23, 28
Hazreti İbrāhim, 19
Hazreti Nūh, 19

İ

İbrahim Paşa, 27
İshāq Beg, 36
İskender, 28, 38, 39, 44, 46

K

Kara Beg, 30
Karagöz, 42
Koca Dāvud Başa, 24
Kör Sinān, 13, 40

M

Mevlānā, 23
Monlā Emīr Efendi, 23
Muḥammed resūlullah, 11, 13, 19, 29
Murād Halife, 23, 24
Muştafā Çelebi, 31

O

Okcī Sinān, 39

P

Pehlevān Deve Kemāl, 21, 29
Peri Beg, 11

S

- Sāyis Mahmūd, 35
Seyit Muhammed, 39
Sinān Subāşı, 20, 35, 36, 39, 40
Solak Bālī, 21, 36, 38, 39, 41, 42, 46
Solak Sinān Subāşı, 35
Sulṭān Bāyezīd, 13, 23, 24, 30, 35, 38, 40, 42
Sulṭān Muḥammed Hān, 11, 12, 13, 24, 34, 35, 37
Sulṭān Selīm Hān, 12, 14, 35, 36, 40
Sulṭān Süleymān Hān, 14
Sulṭān Murād, 11

Ş

- Şeyh Muḥyeddin, 42

T

- Tabīb Şemseddīn, 18
Tob İskender, 28
Tozkoparān, 14, 15, 18, 20, 21, 27, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 46

U

- Usta İbrāhīm, 45

Ü

- Üstād Ali, 24, 25, 26, 27
Üstād Hācı Sinān, 24
Üstād İbrahīm, 24, 43
Üstād Sinān, 24, 34

Y

- Yıldırım Hasan Baba, 46

YER ADLARI DİZİNİ

A

Amasya, 11, 23, 35, 40

B

Bursa, 36, 37

E

Edirne, 18, 24, 25, 26, 27, 31, 36

İ

İstanbul, 11, 14, 18, 22, 23, 26, 34, 36, 37, 39

K

Kostantiniyye, 11, 22, 26

M

Ma'nisā, 14, 15

Mıŝır, 40, 42

R

Rodos, 15, 16

T

Tebrīz, 12, 35

U

Unħapanı, 43

Ü

Üsküdār, 38

SONUÇ

Çalışmada şu sonuçlara varılmıştır:

- 1.Eserde birçok şehrin menzil yerlerinden, nasıl menzil dikildiğinden ve menzili diken kişiden bahsedilmiştir.
- 2.Eserde Arapça ve Farsça kelimeler çok fazla kullanılmamıştır. Dili sade ve anlaşılırdır.
- 3.Okçuluk tarihinden söz edilmiştir.
- 4.Çalışmanın II. bölümünde biçim bilgisi incelendiğinde şu sonuçlara varılmıştır:
  - Metinde çekim ekleri, yapım eklerine göre daha çok kullanılmış.
  - +çek isimden isim yapma eki bir örnekte kullanılmıştır: küçük+çek (44B/13).
  - +cık isimden isim yapma eki bir örnekte kullanılmıştır: oğlan+cık (44B/13). +daş, +sek, +şın ve +cegez isimden isim yapma ekleri de sadece bir örnekte rastlamaktayız.
  - İyelik eklerinden en çok 3.teklik şahıs iyelik eki kullanmış.
  - Hal çekim eklerinde; belirtme hali, yönelme hali, bulunma hali, ayrılma hali eklerinin, eşitlik hali ve soru edatlarına göre daha çok kullanıldığı görülmüştür.
  - Ek yığılması vardır: baş+i+sı (2A/11), bir+i+si (4A/7).
  - Belirtme eki dışında eksiz belirtme eki de kullanılmıştır: yerleri+n (3B/7), kubbesi+n (4B/11).
  - “ile” edatı ekleşmeye başlamıştır: hağ-ı-la (27B/10), gemi+y+le (40B/3).

- Vasıta eki bir örnekte “+n” ekiyle kullanılmıştır: ol-mağ+ı+n (2B/13). “+n” eki bugün ancak bazı kalıplaşmış yapılarda yaşamaktadır.
- oğul+an (5A/1), er+en (27A/11) kelimelerindeki –An, hala birkaç kelimedede kullanılan eski bir çokluk ekidir.
- Fiil çekim eklerinden en çok 3.çokluk şahıs eki kullanılmış. Henüz dudak uyumu başlamadığı için görülen geçmiş zaman 1. ve 2. tekil/çoğul şahıslarda dudak uyumu örneği görülmemiş. 3. tekil/çoğul şahıslarda ise ekin düzleşmiş örneğini görülmüştür.
- Görülen geçmiş zaman üçüncü şahıs çekimlerinde i- cevher fiilinin düşmüş ve düşmemiş örnekleri görülmüştür: atarlar i-di (18B/4), eğlen-di (15B/3).
- Öğrenilen geçmiş zaman çekimi –miş/-miş; sürekli düz ünlülü olarak kullanılmıştır: dik-miş (1B/3), görül-miş (32A/5).
- kork-ar-ın (12A/2), iste-r-in (12A/10), eyle-r-in (26B/13), at-ar-ın (48A/4) kelimelerindeki –ın eki şekil olarak 2. teklik şahıs ekidir. Ancak metinde anlamca 1. teklik şahıs eki olarak kullanılmıştır.
- Gelecek zaman –acak/-ecek eki sadece üç örnekte kullanılmıştır: al-acak (7A/5), atma-y-acak (20B/10), etme-y-ecek (22B/5). Sıfat fiil eki olarak daha çok kullanılmıştır.
- -eyim emir ekindeki “e” sesi düşmüştür: eyle-yim (eyle-y-eyim) (7B/7).
- Fiilimsiler incelendiğinde ise zarf-fiil ekinin diğer eklere göre daha çok kullanıldığı görülmüştür.
- Birleşik fiiller incelendiğinde isimlerle yapılan birleşik fiillerin, fiillerle yapılan birleşik fiillere göre daha çok kullanıldığı görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Hasan. “Kavsname”. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*. Cilt 25. Ankara: 2002.
- Develi, Hayati. *Osmanlı Türkçesi Kılavuzu 2*. İstanbul: Kesit Yayınevi. 2010.
- Devellioğlu, Ferit. *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi. 2010.
- Dilçin, Cem. *Tarama Sözlüğü*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. 1983.
- Ercilasun, Ahmet Bican. *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. 12.b. Ankara: Akçağ. 2012.
- Ergin, Muharrem. *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım. 2009.
- Gürgendereli, Rifat. “*Bir Okçuluk Risâlesi: Kavsnâme*”. 2.b. Ankara: Turkish Studies. 2015.
- İhsanoğlu, Ekmeleddin ve diğ., *Osmanlı Askerlik Literatürü Tarihi*, 1. C., İstanbul: Özgüca Yayınları, 2004, s. 6-7.
- Karaağaç, Günay. *Türkçenin Dilbilgisi*. Ankara: Akçağ. 2013.
- Korkmaz, Zeynep. *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. 2013.
- Kuşoğlu, Mehmet Zeki. *Türk Okçuluğu ve Sultan Mahmut'un Ok Günlüğü*. İstanbul: Ötüken. 2006.
- Şemseddin Sami. *Kâmûs-ı Türkî (Latin Harfleriyle)*. Haz. Raşit Gündoğdu, Niyazi Adıgüzel, Ebul Faruk Önal. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık, 2015.

Türk, Vahit ve diğ. *Eski Anadolu Türkçesi Dersleri*. İstanbul: Kesit Yayınları. 2012.

Türkçe Sözlük I-II, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988.

Vatansever, Ali ve Babagül, Aysel. *Türk Okçuluk Tarihi ve Okçular Vakfı*. İstanbul:

Anka Matbaası, 2014.

www.tdk.gov.tr

EK: KAVISNÂME-Î MENZILÂT'IN ORIJINAL METNÎ (1B-51A)

قوس نامه منبريات

داخل انظم في سلك ملكه الفقير
على جلوسه شيخ زاده
سزود و سز
عقبت

بوقير و فقير و برتقصير الحاج التيد عبد القادر المعروف بابير خواجه
كاملش الاسكدرني بويكتايب سكرتار سكرتار اخراج ايد و اسكدره
واقعه والده عتيق جامع شريفه شول شرط ايد و وقف ايد ملكه اقضا الذلوه
دهن قوي و كميل الى نور بلوس تا حاجتي تمام اولي حفظ ايد و بيشان
ايجوت كاغدين بويكيه و اوشاق الدينه و برسيه و تبدل تقير ايتيه اكر
شرطودت بديسك خلا في ظهور ايد رايسه نضمين اولينه
فن بدله بعد ما سمعه فانما اغه على الدين بيدلونه نضم
كوي خواسجه انتم اوليه لو

297

بُحْبُحَاتِ اسْتَبُولِهِ اَوْقِ مَبْدَانِيَهُ اَوْلَى اَوْقِ اَتُوبِ طَاشِ دِي كَلَمَكُم ^{شهاد المشرق}
انك بيانك في
كِه ذِكْرًا وِلنُورِ وِدَاحِي اَوْلِ طَاشِ وَاوُكُ اَز دِنَجِه دَاخِي كَم اَشُورِي
اَتُوبِ طَاشِ دِكشِدُرُ وَهَم مَنزَلِكِ اَوْلِي يَكَلِمُ وَا نَدَن اَشُورِي
يُوكَلِمُ عَلَي التَّرْتِيبِ بَيَانِ اَوْلِيهِ اِنشَاءً اَللّهُ تَعَالَى وَا مَا بَرِ مَنزِلِي
مَرْحُومِ سُلْطَانِ مُحَمَّدِ خَانِ زَمَانِي دَن تَابُوا نَه كَلَجِه دَكَلُو ذِكْر اَتَمِنَجِه
بِرَبِيَه دَخِي شَرُوعِ اَوُكُ زِيْرَا اَيْلَه اَوُوعِي نَتَايَه كَلَامِ وِمَقَا ^{سد}
مَرَا مَعْلُومِ اَوْلَانِ اَوْلَا اسْتَبُولِكُم شَهْرُ شَهْرُ دُرَنَه شَهْرِي كَه اَقَلِمِ
دِهَر دُرُ شَهْرِ مَذْكَورَه اَوْلَانِ قَنَعِي مَنزِلِ اِنْتِدَا وِنِيْرَا النَّاسِ
نِيْدِر مَنزِلِ اَيْلَه كَم اَقْتِدَا اَوْلَدِي اِيْنِه بَيَانِ اِيْدِه لِمِ وَا بِنْدَا ^{سند}
زَهَا يَتِيَه وَا رِنَجِه عِيَانِ اِيْدِه لِمِ وِمَنَازِلِ مَذْكَورَه نَه حَوَا اَيْلَه اَتَمِنَجِه
وَلَا اِلْبَاهِ مَرْبُورَه نَه دَكَلُو سَبْعِي هَم تَا اَيْلَه اَشْتَلَر دُرُ وِعَمْرِي بِنُوكِ
اَوْصَافِ بَلِيغِنَدِه بَرْدَرَه وَا خَافِ بَلِيغِنَدِه بِرِ قَطْرَه تَقْرِيرِي مَحْرَبِ
اِيْدِه لِمِ بَيْتِ بَزْمَرِ اِحْصَالِ فَرَسْتِ اَلْعَابِ اَكَه بِيَكِ سَعِي اِيْدِر سَه نِيَجِه كَلَامِ

2
وَسَاء يَرْ شَهْرُورَه وَا قَعِ اَوْلَانِ مَنَازِلِكِ اَوْصَافِ اَطْوَارِي اَنَدِه
خَبْرِي نِي مَحْرَبِ وَا خَافِ طَالِبَانِ اِبْرَارِ وَا خَبَارِ اِنْبَا رِي اَمْرِي نَشْطِرِ
بَلُو اِيْدِه لِمِ عَلَي قَدَرِ اَلطَّاقَه بُوَسَعَتِ لَاسْتِطَاعَه اَخْبَارِ اِرْخِيَادَه تَه وَا حَلَه
رِيَايَتِ وَا اِبْرَارِ نَا مَدَارَدَه نَه اَسْلُوبَه دُرَايَتِ وَا قَعِ اَوْلَدِ وِي اَوْرَه
مَحْرَبِ وَا تَقْرِيرِ اَوْلَه بِنَدِه وَا كَلِمَه **فَصِلِ اَوْلِ لُوطُوسِ مَنزِلِ اَوْلِ بِنْدَا اَوْلَانِ** ^{سند}
مَنزِلِ مَحْرُوسَه قَسْطَنَطِيَه دَه لُودُوسِ مَنزِلِي دُرَا وُلِ بِيْرَه نِشَانِ اَيْلَه
مَحْرَبِيَه اَتُوبِ طَاشِ دِي كَم اِسْتَبُولِكِ اِسْتَبُولِكِ اِدَنَه اَسْنَا وِنَجِيَا زِدِر كَر
اَوْلِ بَهْلَوَانِ مَرْبُورِ مَرْحُومِ سُلْطَانِ بَايَزِيْدِ خَانِ عَلَيَه الرَّحْمَه وَا الْفَرَا
اَمَّا سِيْتَه دَه شَهْرَادَه اَيْكِنِ اَيْلَه اَوْلُوبِ سُلْطَانِ بَايَزِيْدِكِ دَقْتَرَا رِي
عَلَامِ نَا مَدَارِ لَرَنَه اِيْدِي وَا دَقْتَرَا رِي مَرْكُورِ نَامِنَه بِيْرِي نِكِ وَا بِيْرِي
بِيَكِ بَدْرِي سُلْطَانِ مَرَا دَكِ مِيْرَا خُورِ اِنشِي سِيْدِي وَا سِنَا وِنَجِيَا
اِسْتَلَر تِيْر كَر اِيْدِي وَا مَحْرَبِي وَا بِنَجِيَا رَمَكُورُكِ هَم كِيْر شِيْنِكِ
نَا مَنَه تَا حِي قَوِي حَسَامِ دِيْر كَر دِي مَوْلَا نَا حَسْرُوكِ دُر رِي غُرِ

صاحِبِ دُرِّ اَنُوكِ بِنْدَةُ سَعَادَتِي مُنْدَرِنْدَه اِيْدِي وَمَوْلَانَايِي مَذْكُورِ
سُلْطَانِ مُحَمَّدِ ابُو الفَتْحِ زَمَانِنْدَه شَيْخِ الْاِسْلَامِ مَفِي الْاَتَامِ ^{غَدَرِ} اَوْلَادِ
مَا عَدَا حُرُوسَهُ قُسْطَنْطِيْنَه وَغَلَطَه وَاَطْرَافِ وَاَكْشَافِ اسْتَبَوُوكَ
قَاضِي سِيْدِي وَمَوْلَانَايِي عَلِي مِقْدَارُكَ ذَاتِ مَعَالِي مَذَارِي حَقِيْقَه
اَوْلَانِ بَادِشَاهِ كَا مَكَانِ احْتِرَامِي اَلْعُثْمَانِي اِبْتِدَايِي سُلْطَنَتَدَنْ
بُوَانَه كَلْبَجَه بَرَكْسِ حَقِيْقَه ظُهُورِ وَشَعُورِ بُوْمَشِدُرْ وَاَبَا صُوفِيَه
صَفَا بَشِيْكَ دَاخِي مَدْرِي اِيْدِي اَنُوكُورْ حُسَامِ مَذْكُورَه قَاضِي
قُولِي حُسَامِ دُرْ كَرْدِي اَوْلِ دَاخِي بَهْلَوَانِ اَنجِيْدِي اَوَاهِ شِيَابِ
زَمَانِ شِيْبَه مُبْتَدَلِ اَوْلُدُوقَه بِالْاِخْتِيَارِ مِخَالِجَه تَقَاعِدِ اِيْدِي
مَرْحُومِ تُوْزُقُورِ اَنُوكِ بَرِي دِي بَرِي دُرْ قَبْضَه اَنَلَرْدَنْ طُوْتُوبِ
بِيْعَتِ اَيْلَشَلَرْدُرْ وَاوُسْتَا زَانِ مَرْبُورَانِ بَرِي بَرِيْلَه بَادِ زَمَانِ اَوُقِ
اَتَلَرْدُرِي بُوْنَلَرْدَنْ مُقَدَّمِ بَرِي مَنَزَلِ بِنِيَادِ اَوْلُوبِ طَاشِ وَاكْشِي
دِكَلَرْ بَحْتِيَارِ اَبَا مَدَارِ حُسَامِ صَاحِبِ وَفَارْدَنْ زِيْرِدَسْتِ اَلْمَغِيْبِ

عَلِي

عَلِي اَيْلُوبِ بَرِي بَرِي كَرِ نِشَانِ اَيْلُوبِ شِمْدِي كِي خَالِدَه جَايِي
مَذْكُورِ بَحْتِيَارِ دِي كَلْمَه مَشْهُورِ وَمَقْرُورُنْدُرْ وَمَذْكُورِ وَمَوْصُورِ
اَوُقِ مِيْدَانِنْدَه مَنَزَلَه بِنِيَادِ بَحْتِيَارِ اَوُسْتَا دِ بَا عِنْتِ اَوْلَشِدُرْ
رَحْمَه اَللّٰه عَلَيْهِ وَاَنْذَنْ صُكْرَه بَرِي شَخْصِ كَلُوبِ مَذْكُورِ بَحْتِيَارِ
دَرَه سِيْنَدِ اَشُورِي اَنُوكِ طَاشِ دِكَشِدُرْ اَنُوكِ اَدِيْنَه
عَرَبِ دِي بَرَلَرْ شِمْدِي اَنُوكِ بَرِي اَدِيْنَه يَصْحِي قَسِيْبَه دِي كَلْمَه مَشْهُورِ
اَوُقِ بَرِي عَرَبِي كَلْمَه شِمْدِي كَالِدَه اَوُقِ طَاشِ اَنُوكِ دُرْ اَوُقِ اَكَا اَتَنَه
دُكَلَنْدِ اَيْلَرْدُرْ وَبَعْدَه اَنُوكِ اَشُورِي كَلُوبِ اَنُوكِ طَاشِ دِي كَلْمَه
شِيْرَمَرْدِ دِي بَرَلَرْ سُلْطَانِ مُحَمَّدِ خَانِ اَيْلَه اِسْكَنْدَرِيَه غَرَا سِيْنَه
شَهِيْدِ اَوْلَشِدُرْ بِيْجَرِي زُرْسِيْنَدُنْدُرْ اَوُقِ اَوُكِنْدَه شِمْدِي كَلْمَه زَمَانِنْدَه
اَوُقِ طَاشِ قَرَه قِيْبَه دِي كَلْمَه مَعْرُوفِدُرْ كِيْرُ وَاَنْذَنْ بَرِيْوِيَه اَوُقِ
طَاشِ يِلْدُرْ مَنَزَلِيْنَه اَيَا قُ طَاشِي اَوْلَشِدُرْ وَمَذْكُورِ اَوْتَه يِلْدُرْ
بَرِيْوِيَه دِي اَوْلَشِدُرْ اَنُوكِ وَصِيْبِي يَرِيْدَه كَلْمَه وَبَعْدَه اَنُوكِ صُكْرَه

كلوب آشوري اتوب طاش ديكتين ادينه بخلوقه
كوز ديرلر اول دنجي بچري نرسندند اول دنجي نلشيه
خوب بهلوان تيرندا ز ايدي انجلوغي سبيله سباي
اولشدر وانك اونج منزيله لودوسه وبويرازده و
يلد و زده بلكه طاشلري واردر مرحوم سلطان سليم
خان ايله تبريز سفر نده كلكه فوت اولشدر
حتي اخير يركوي زماننده اونج يركين سورمشدر نتيجه
اوستا دلر قولنده كلشدر كيم اكر ايجي صحت اوزره
اوله اتمقلو كچي ترك ايمته اول كيشي ياي چكدن قلن
ديرلر اندن صكه كلوب طاش ديكنه سينان ديرلر
صوباشليقدن سلفكي ديرلاري اولوب صكه قرمان
اونج سلفكي اولوب اول زمانده حصار و ير نلري سلفا
محمد خان دري قومزدي مرحوم كور سينان كلوب اول

منزلي اتوب بوجه اوزره عرض ايلشلا اراد ايلش
اول منزلي ديك انكدر نتيكم ذكرا اولنور بوشيد يدك
ذكرا اولنن مرحوم سلطان محمد زماننده واقع اولنلره
دركه بوارايه كلنجه ذكرا ايتدوك شيدن كرو مرحوم
سلطان بايزيد زماننده واقع اولوب ايتلن كربي دنجي
ذكري ايديه لومر اما بونلر دنجي كير و بو منزل اوزرينه
اولنلردر همان مراد بودركه بومر كورلر ك هر برسي
تنبقي پادشاه زماننده ايتلشدر ايني بيان ايديه لومر كبري
بزوم سوزومنه كلومر جونكه بخلوقه كوز مرحوم سلطان
محمد و زماننده اول يري ايتشدر صكه يرلري سلطان
بايزيد و ك اخريده سورمشدر بزرگ و سوزومنه كلومر چونك
سلطان بايزيد زمانجي كلنجه دكلو منزل بخلوقه كوزك
ايدي بر بهلوان دنجي ظاهر اولدويم اكا دق محال ديرلر

ايدى آنک في الجمله ديلوم مرحوم سلطان محمد خان
زماننده اوستا دکر وک اهل هنر وک اخیار زلي زياده
ايشن مرحوم سلطان محمد خان هر قتي يرده کيم بر اهل
هنر و صاحب کمال ايشنسه هر نه طريق ايله ممکن اولور
ايشه ابي کند و حرم شريفلرينه کتور و ب آکا عالي دکر
ايدوب دایم عالي بخشلر و يروب و هنر اهل ايله
مصابحت ايدرايشن جمله دن بر سينه کمان کورجي
عرب ديرلرايشن اول دجي پادشا هوک مصالحه ايشن
جمله دن بري بوکيم کمان کور و ايله بر طاش فندوق هوايه
اتري طاش هوا دن آنرکن بر فندوق قبيله وررايشن
بو حال او زره فندوق قبه سن وررايشن مذکور دوه
کمال اول کمان کورجي عربک قولي ايشن مرحوم سلطان
محمد و يرمين آنلر آکا علوفه ايلوب کند و خدمت

شريفزاده

5
شريفلر ندان اولوب صکره طشه جيقوب سپاهي اونلا نلري
نرسيند ندر صکره سلطان بايزيد خان زمانه کيلجه
مذکور دوه کمال بکلوقره کوزوک يرنيدن آشوري اتوب
طاش ديشيدن بو مذکور لودوس منزله دوردنجي
طاش آنکدر و بعده مرحوم سلطان بايزيد دوه کمال
بر خصوص دن اوتوري غضب ايلوب بر جابنه سفره
کيدرکن ايت صلاک اخمشيدن مزاري آن دن دوردوجي
روايي شادا اولسون روايت اولور که انده اولان
قد و قامت بلا بالا و نيجه هنر که حق سبحانه و تعالي
اکا و يرمين ايدى دکه کيشيده بولمن ايدى روي شاد
اولسون جمله مؤمنلر له بيله امين و بعده بر پهلوان
طاهر اولديکيم آنک ادي کچي قولي ديمکله معروف ايدى
بورسلو شجاع ديرلر دي اول دجي اوزون يوليوسارو
شين

ايدي وجوق زمان كشا كيرليق ايدردي وايو بهلوان
كورشي كز باشخيلق يرينه اوترمش ايدي وبوسنه
اوغلايني ايدي ولكن تيجي توي ديمكله معروف ايدي
اول دخي سلطان بايزيدخان زمانده كلوب دوه
كمال دن اشوري طاش ديكش ايدي بومزكور منزل
لودوس منزليدر بوغاييله عالي اوزاق منزليدر زيرا
كيم بو بوزسلوشجاع كلوب استبولك اوج عالي منزل
واردرا اوچي اول اتمشدر وانوك ادوي منزليدروك
بجان بهلوان تورقوران كلوب ايسيني اتمشدر بوشدي
ذير ايليو ويردكن منزلي المشدد جوق زماندرسي
جيملكور وجه بليغلا ايشدر مدت مديد زمانله
كيم وقتازن بقا اخرته رحلت ادينجه دكلواي
ميسر بوكه ظفر بولدي و بوندن غيري هر نه يره توجه

ايلسه

6
ايلسه الله تعالي اكا اولقد زقوت و يرمش ايدي كيم
اكا مستخر ايدي الا بوميسر اولدي تادينا دن كنج
اما لودوس منزلي ديد و كجه تورقورانك اهي طونوي
كوكله جقري الا مكر الله تعالي يرغير توي ايجون
صقلا ايشن اخر سلطان بايزيد خان زمانه كچوب
ومرحوم سلطان سليم خان زمانه دخي كچوب تا سلطان
سليمان خان زمانه كيلجه دك بومنزلي شويلاه
بطل قالدي كسنه ده يره يورماسنه اوغري بومنزلي
اخر سلطان سليمان خان زمانه كيلجه انك خاصقولر
بز بهلوان ظاهر اولوب ايجرو بادشاهوك خاسلر دن
بادشاه حضر تارينك كند و قفا دار سلامداري ايدي
اي كند و خدمت شريفلر دن عادت بادشاهي اوزره
چاشتكيز باشي لق اوزره آغا ايلوب ايلوب طشره

ندن

جگر ديلز ايله اولسه آنك اوينه احمد آغا ديرلردى
ولكن صكره اشتها ربي امير عالم ذكركه مشهور اولمش
ايدي صكره قبودان اولدي تا اولدن معيساده ايكن
دخي پادشاه شهراده ايكن آنك خد مينده اولور ايكن
دخي اوق اتردي صكره طشره جيقوب اوق آتغه باشله
ار زمان ايچنده اخي يري ديكلكه معروف بر منزل ائدي
پادشاه آنك اوقبي سينه وياي جي سينه احسان ايلوب
علوفه معين ايلدي و بو احمد آغا بريجه زمان بهلوان
توز قياران برله معا صير لزا اولوب ميدان ده اوقا تلكه
مركور احمد آغا اول اخي يري منزلي بي مرحوم توز قوباران
زماننده ايدي و اما آنك زماننده احمد آغا دخي
اولقدر دكول ايدي و اما آنك ايوباليندن وقدر
قامينده و آنك و رخيص جي ات نا النامه سينه توز قوباران

بھلوان حنيل قوجونردي زيراكي آندن هنر كلكين
سز نور اول اجلدن چيلجه بريشان خاطر اولوب
بنم بركروي اترسه بو اترديجي بو زمانده بنم منزلدروي
آتغه بوندن غيري قوت قوينده ايزق كسنه كورنمر
وارسه بو اولقدر سيراخر مرحوم توز قوباران
اختره انتقال ايلدي دنيا دن اختره انتقال ايلوب
كيندي الله تعالي روحين شاد ايلسون فردوس عاليله
اكا فضله احسان برله دكلنسون جميع مؤمنلر ايله
وشصت قبضدن كجن اومتله دخي امين و آندن صكره
احمد آغا توز قوباران بو فائيدن كجوب اختر اوينه
انتقال ايديجن اول جهان بهلواني اولوب اوليكه شره
آداب جهان بهلوان لقدر ايني يرينه كوروب آنك
يرينه اوتوردي آندن صكره از زمانك ايچنده بواج

عالي منزله از قورديكم آته جمله سي يقين اندي
حين بويله اولديكم جمله منازيلوك همان باش طاشلري
طاشلري اكا ايلروده در اول قالدبي وديجي اوق
اوق آتقو باينده بر جيبش كو سترديكم تا ادم زمانده
برو بو زمانه كلنجه ميدان اهلندن بر وجهه كسته
هنر كو ستر مش دكلدر انك بر تاپ اتمسنده غيري
برنجه اوصافده ذكر ايليم بادشاه حضرتلري ديجي
معنيساده ايكن احمد اغا صباوت عالمنده ايكن ارقا^{سينده}
اودونلكه مركب لرا اوموزي اوزرينه الوب كوزر
ايدي حتى روايت ايلدر كيم اوج يا شردق كو چكيني
الينه كيروب اوموزينه الوب كو توردي صكره با^ا
ياصاق ايلوب زنها زصاقين بر ديجي بونك كي اتمسند
قالدومه ديوب ياصاق ايلدي وبادشاه ايله ردوس

قلعه سي فخره وار دوقده موكور ردوسده آتد وغي طاشلر
جمله دمردن اولوب آتد وغي دمراطاشن آتري اول
طاشلر دمردن بر دمراطاشن كتور مشن ايديكم انك
وزيني بر قظا زايدي اول بر قظا ر دمراطاشني ايلنوك
ايچنه قويوب ودر سكي بر برينه طاييوب بر ايلنوك
ايا سي ايچنه قويوب قالدرددي وديجي آته يتر اولسه
نقدز يوكسك ات اولورسه ايرلويج اوزنكويه
قويوب صخر ايوب بتر ديجي بونك امشالي وازكه
قويوبي اكي ايلنه طوتوب دريسي يوزمك كي بو
ايش مرحوم دوه كمالدن ديجي ايلدي نقل ايلرلز
بو قدر كفايت اولوسون وهر برندن بر جاشني كو
كو ستر لم انشا الله ولا قوة الا بالله كير ويز سوزمه
كلام كيم يوقروده ديشن ايدككم بوجمله منزله لري

شونله يقين آتوب همان بىر طاشكه اولك الرودور
اول قلىش ايدي اما ادا سنى اكثر وقتلده داييم
يقين آتودي وگجشن آبخيلده هر كيشيكم بىر منزل
ايشدور اول دىي دكه كنه واقع اولمز اول
اندوغين تكوا زكرواته بلكه بوغاييت از واقع اولد
وقت بكون قلان كيشي يرين سورمش ديرلر زيرا
بو اوق آتق و منزل اشوري آتوب طاش ديكي بلك
خيلجه بوين مصلحتدور بوين كورب و بوين بلك
چكن يلور انك ايجون ديروز بوسوزي كيم تا كلوب
كجديلر بو يولده نه جانلر اريتديلر و نيجه منزل
صاخيلري وار دزكه شمدي طاشلري دكيلوب
در اول بو يولده زحمتلر جاكوب سننه حاصل ايلوب
نامراد كيتديلر اول اولان منزللري ديكلوب

9
دورانلري جيبوب بوتكورمكه قادرلر ايدي ولكن
قسنلر بويله قسنت اولنشن ايدي و اوق آتق طاش
ديكمك ليق وساير هتر هر نيشه بودا و حقدور اول
ازالده نه نصيب اولديسه بوندن عالم شها دته ظهوره
كلوب وجود بولان اولدز عاقل اولوب بصيرت اهلني
اولانه بو معني مشاهدور و كرنجه ديرسك شونله
دكيلدر كم بىر مبتدي كور رسون هزار حمد ايلرسن
اكا تعليم ايلكه بختسي واردر ترتيب بيز اولور
او كور حاصل اولوب ايلزويه كلور و نيجه لور
واردركه نقد رالف حمد ايلسك اصله سننه او كورن
كنه اولدركه اولدز اما بركيشي واردر كه اكا
هيچ بركيشنه تعليم ايلوب دور مقدر و دور مقدر
سننه كوستر ميشدور ولا ايلنه بركباده ويرسك

هر عضوي برضا خبير د و نيش آيجيد ر اول بر تغزير
ايلد وكن اوزره حق دكلدر و بو بر تغزير ايتد وكن
كلام دوشن فاش حقيته دروايش تعليمه محتاجدر
تعليم الله تعالى على التوفيق يرلو وسوزمه كللوم اخذ
اغانك زمانده ايلد وكي ايشلر كي هنر لرندن بريجه
اندوغي ير لردن بواوچ عالي منزيل اوزره نيجه آيش
ايلد وكي ذكرايده لم واندن صكه منزيلي نه وجميله
اندوغي سويلوب تغزير ايليلوم اول انك بوته اندو
بر مقدار سويليلوم زيرا بوته اتقليق اوق اتموك
ايشينك اسيد ر نته كيم ثلثا خطي جمله خطونك
اسيد ر كلدك امدي انك بوته اتمسندة اظهار بويدك
بوته يي برك ايدوب اتمز ايدوي زيرا اوق اتمق ده هنر
كوستروب مراده واصل اولان لزا اولد زكه پريتاب

انقده

10
انقده دخي چكد وكي يا بولك اوج بخشنده برين ترك
ايلوب ايسندن اتمق كرك زيرا شول كيسنه كيم ياي
كوجله چكوب اته اول شخص اوق اتمقدن هر كز
نسنه اكله مشدر و سنده حاصل ايده من زيرا بواو اخذ
اغا بوته اترا ولسه شول وجميله اوقني الجقدن يوزو
دردي كيم كوزنلر ايني اندوغي نشانه وارمز يول يارو
ر وسنده قالور صانور لر دي كور سنكم نقد را شور يده
توزا ير دي بر كستونك بر خوشجه ملايم ياي كورسه نخوشجه
كز اتمق يايذر دردي شديكي زمان پهلو اولر يينك
كز ياي لري آيش ياي لرندن بر كدر انچون آيش لري
تر كدر بو قدر يريله كفايت اولسون هر بزندن بر جاشي
كوستروم كلدوك انك پريتاب اتمق و كينه قامشوك اوزريجه
دايما بيشر و اتمق عاديدي وساير كجك پهلو اولر كي كم

آنلرده قامیش آردنجه بئشروا ترلردي و یوقروده بر
بهلوان کیم ذکر اینشین ایدوک بکلوقره کوزدیوانک
اوخ منزلده یله یرئی واردر و بواوخ منزلده یله مرحوم
بکلوقره کوزک یرئی واردر منزل طاشلرینک مینا
واقع اولمشدر سوزک کبی فرضا اول یرده کی طقوزطاش
واقع اولمشدر آنک منزلی درت اوکنه درت آردینه
واقع اولمشدر آنک منزلی مثلا شوینک کبی کیم اولسه
بوئی بو حمله تقریر اینلکدن مراد من بودرکه اینشدر لکه
تقریر ایلوب معلومی اسان اولسون دیو بودر تطویل
کلامدن مقصود من بودرکه شمدی ید کلوکلوب کچن
واهل قبضه اولان بهلوانلر بو بچلی قره کوزه آغاج
اوق آتموشن اولوب درلردي آردنه ده مصالامید
میداننده بر منزل واردر اول منزله قصاب حرم منزلی

دیجکه معروفدر اینی استنبولده بچلی قره کوزه بدل
دوتلر مزحوم و مغفور بهلوان تورقوباران آردنه
اول قصاب منزله بر آغاج اوق اتوب منزل اورتا سنه
برطاشن دکشدر و بو استنبولده بچلی قره کوزه
نه مزحوم تورقوباران ونه غیر کسنه آتمش ایددی اینله
اولسه مزحوم احمد آغا مزکور بچلی قره کوزدن آشوی
یردایم آغاج اوق ایله آرددی و اما حقا بودرکه
اول مالک اولدو بچلی آغاج اوقه و اول سی ایدوبده
اوقه هیچ کسنه آتمشدی قانا بچلی قره کوزه کسنه
آغاج اوق آتمشدی بو هر دایم آشوییه آرددی و بر بچه
کره واقع اولوب هر آند و نجه سورسوره شولقندر اولبدیکم
بچلی قره کوزدن آشوی دو کمال ایددی بو اکیسینک
ما بئنی اورسنه وارردی اول مرتبیه وارردده بو آغاج

اوق بوقفیر آیتدیم اوشده شمد بیده صکره بر نشان دجک
جایز اولدی زیرا اول اجلدن کیم شمدیدکن کدشتی
بهلوانلردی بهلوان بجلی قره کوزه کسنه آغاج بشرو
و اتمشدر مکر مرحوم نورقوباران بجلی قره کوزدن
اشوری اتوب طاش دگسه کرکدی مع هذا کبی ایوب
یورردی ددم ایله اولسه اهل قبضه دن یاشنده بر
کسنه وار دیکر طبیب شمیس الدین دیرلرایدی بادشاه
حضرتلرینک والده لرینک معنیه دار شفا لرینیه صکره
رئیس اطینا اولمش اییدی و اول شمیس الدین خلیفه اوتی
بر مرتبه ده ایچر و جکوب انزدیکیم دیخی بر کسنه اول
مرتبه ایچر و یه جکوب برابر اتمعه کسه قادر اولق
معلوم دکلدی احمد افانک هواداری اییدی فقیر بو
سوزی احمد افایه بله دیمش ایدوم احمد افانک مکرور

شمس

شمس الدین خلیفه یه ایتمش شمیس الدین خلیفه بئم کورکده
بریتیم واردر و لکن سونلیکی اوستادان قوزقون دیمش
مکرور شمیس الدین خلیفه ایتمش بایله سلطانم شول سنه
کیم سونلیکی اوشمنز بن قولکه سولیدوک بن سنک
مخلص قوللرکدن و هوادار دعا کوی لرندن دکلیم
بن تولکردن کیم ایدوب نجون بن قولکه سولیسن دیمش
دیخی افانک جوابنده ایتمش الله تعالی دن بو بن ضعیف
قولنه عنایت وارنلردن و سنوکلله همت ایله اولچوق
اولورسه بن فقیر بو آغچ بشرو ی نادوه کمالده اتمق
استرین دیمش اول دیخی الله تعالی نك عنایتی ایرشه
دیخی زیاده اترسز دیمش ایله دکل دیخی ینتدن معه زیا
واقع اولوب اول عالی منزلی حق تعالی آکا اشوری
اتمق لینی میسر ایلدوکی وقتین بر بشرو ی دوه کمالدن اشوری

اوتوز بش ادم اتدي الله تعالى نك عوي عينايتي بركه
و براوق ديجي بشرواندن آشوري ايدي اول بوندن
بزباره صلوقيه شصت جانينه ايدي بودوغري ايدي
اول اجلدن بويني اختيارا ايليوب نشان بوکه دكدي
از قلدي كيم پهلو ان شجاع اغاج اوقيله بوزه يزدي
ايدي بوكون يزوزنده بزم عقلومز يتشد وكي برمالك
اقا ليم سبعت عرب بجم رومده بومرگور اقاليم ده هريره
نه مرتبه ده اوق منازل وارد وغي تواتر بركه بيته بو
صنعتوك اهل اولنله معلوم اولشدور بوكون قسطنطينيه
كه روي زمين ده سلطان سليمان دولنده كه وارد رهمه
واز اولسون فلان سنه يه ذيل اوزمئلوم و لكن بو اوق
اتمق و اشلك فتومر در و اتمق صنعتمر در بو اوق منزله لري
كه بو اوق پايي تختدر بارهي كوك التنده يوقدر الله

اعلم و احكم خصوصاً كيم مرحوم احمد بيك و مغفور احمد
بيك بو ذكرا اوليان اغاج اوق منزله ذرا اول مرحومه
عرق غريق رحمت ايلسون حق سبحانه و تعالى فردوس
اغلا ده جنت مكانله دورسون و ديجي كجش جمله اهل
ايمان ايله يله و اوستاد كردن و اهل قبضدن تادور
ادمندن تا حضرت نوحه اندن حضرت ابراهيم عليه
الصلوة والسلام و ديجي تا بهترين عالم سروري كاينا
مفخر موجودات شفيح المؤمنين يوم العرصات محمد رسول
الله در الله تعالى نك صلوتي و سلامي انك اوزنيه
اولسون باك منور و مطهر و تقدس معزز مكرم روح
شريفلرينه اولسون ديجي السنوك و اولاديينك و اصحابك
و اولجينك ايتبا عنك اشيا عنك خدامتوك از و ابي
باك كرينه اولسون و لساير المؤمنين اجمعين و سلام

عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَبَعْدَهُ نَمِدَنَّ
صُكْرَهُ أَوْلَ سُوْرَةٍ شَرُوعِ آيَاتِهِ لَوْمِكِهِ أَحْمَدُ آخَا بُو
مِيْدَانِدَه دِكْرُ أَوْلَانِ مَنَزَلِ لَذَا أَوْزَرَه بُو حِجْلَه اِظْهَارُ
قُوَّةِ كُوْسْتَرِ مِيْشِيْنِ دُرْهَرِ بَرِنِدَه دَفْعَا يَتِيْلَه يَقِيْنِ اِنْسِيْنَه
بِرِنِجَه اَوْ قَلَرَه كِيْمِ بُو شِيْمِدِ يَدِ كَلُوْ كَلُوْبِ كِيْمِ مَنَقْدِ
أَوْلِ وَحِجْلَه اَوْزَرَه اِقْتِيْدَا اِعْرَضِ اِيْلَيْمِيْشِيْنِ لَرْدُرْ اَنْدَنَّ فِي
الْحِجْلَه دَكِيْرَه قَطْرَه سِيْنَدَنَّ وَكُوْنَشْدَنَّ بِرِلْعَه كُوْسْتَرَه
لَوْمِ وَ اَنْدَنَّ صُكْرَه اَوْلِ عَلِي مَنَزَلِ بُو جَه اَوْزَرَه اِنْسِيْدُرْ
تَفْضِيْلِيْلَه بِيَانِ آيَاتِيْه لَوْمِ بُو شِيْمِدِ يَدِ كَلُوْ كَلُوْبِ مَتِيْنِ اَيْلِدُوْ
مَنَزَلِيْ اَنْكَ لَا تَمَامِ اَيْدِ لَوْمِ اَنْدَنَّ صُكْرَه مَرْحُوْمِ جِحَانِ
بُهْلُوْ اِيْنِي تُوْرُقُوْبَارَانِ اَنْدُوْ عِي مَنَزَلِ لَرُوْكَ تَفْضِيْلِي بِيَانِيْه
شَرُوعِ اَيْدِ لَوْمِكِهِ قَسْطَنْطِيْنِيْه فَحِيْدَنَّ پَرُوْ كِي يُوْرِيْلِ
اَوْلِيْشِدْرُ اَوْلِ زَمَانِدَنَّ بُوْرَمَانَه كَلِيْحِيْدَنَّ اَهْلِ قَبْضَه

عشقار

عَشَقْلَرِيْنِيْكَ كَلُوْبِ كِيْمِ نَه اَمَكْلَرِ حَكَمَنَّ نَه كُوْشَشْ لَرُوْ
اَيْلِيُوْبِ بُو يُوْلَدَه نِيْتِ غَزَا جِهْدِ اَيْدُوْبِ اَثَرَلَرُ قُوْيُوْبِ
بِكَمِيْشِدْرُ دُرْ اَنْدَنَّ سُوْيَلِيْلَوْمِ اَللّهُ تَعَالَى اِحْمَلَه كَمِيْشِيْنِ قَبْضَه
عَا شِقْلَرِيْ اَيْلَه رُوْحِ رَوَانَلَرِيْ شَا ذَا اَوْلُسُوْنِ اَمِيْنِ
اَنْدَرْدَنَّ خَبَرِ وِيْرَه لَوْمِ اِنْشَا اَللّهُ لَا اِحْوَلُ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِا
بِاَللّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ وَبَعْدَه بَرِكُوْنِ اَز قُوْرِيْ بُو يُوْرِيْ اَز
مَنَزَلِيْ اَوْزَرَه دَرُوْبِ اَوْقِ اَتْرَكَنَّ مَرْحُوْمِ هَوَانِ دَلْتَنَّ
صُوْلَاقِ بَالِيْدَنَّ اَشُوْرِيْ اَيْدِيْ اَوْ قِيْ اَتُوْبِ وَبَرِكُوْنِ
دِيْجِيْ بُوْرَسَلُوْ شِحَا عَدَنَّ اَشُوْرِيْ اِيْ كِي اَوْقِ اَتْدِيْ اَوْلِ
كُوْنِدَه هَمَانِ تُوْرُقُوْبَارَانِ قَلِيْدِيْ كِيْمِ شِحَا عَدَنَّ اَشُوْرِيْ
طَقُوْرَا دَمِدْرُوْ وَبَرِكُوْنِ دِيْجِيْ شَصَتْ جَانِيْه اَسَا غَا بَارِشَا هُوْكَ
قَارَلُوْ كِي جَانِيْه بَرَاوَقِ اَتْدِيْ كِيْمِ اِيْنُوْبِ تَا اَشْغَه كِيْدُوْ
تُوْرُقُوْبَارَانِ بُهْلُوْ اَنْدَنَّ زِيَادَه وَ لَكِيْنِ صَلَقُوْ يَه اَيْدِيْ وَ

وَيَا نَهْ اَيْدِي وَبِرْ كُون دِيخِي كِيرُو اَوْل مَنْزِلِ اَوْزَرَه
كِيرُو بَرِ اَوْقِ اَتْدِي قَبْضَه جَانِيَه سِنَان صَوْبَانِي اَوْزَرِيَه
وَلَكِي اَصْل مَنْزَلِكِيْم مَقْصُود بِالذَاتِ اَتْدُرْ اَنْك اَوْسْتِيَه دَكْلِي
اَيْدِي خُو دُ كُورْتَلَر بُو طَرِيْقَك اَهْل اَوْلْتَلَر دُرْ كِيْم بُو
مِيْدَانَك بِيْش قَدَمْلَرْنِدَن كِيْم جِيْزِيْجِي اَوْسْتَه دَا وُد
اَوْل اَيْدِي بُو اَوْقِ اَكْر بَهْلُو اَنْ تُوْر قُوْبَارَان اَوْسْتِيَه
اَوْلْسَه بُو اَوْقَه طَانْش دِيْ كِلُوْر دِي وَ اَشُوْرِيَه حَكْم اَوْ
اَوْلِيُوْر دِي دِيْ زِيْر اَمْ حُوْم تُوْر قُوْبَارَان اَوْل حَل
لِيْجُون كَنْدُوْسِي دِيْمَشْدُرْ كِه هَرْ كِيْم بُو خَنْدَق يُوْرْتِيَه
اَتْرَسَه بِيْ بُوْزُر دِيْمَشْدُرْ اَوْل قَبْضَه جَانِيَه اَيْلَان
اَوْقِ مَرْكُوْر مَرْحُوْم بَهْلُو اَنْك بِيْ بُوْزُر دِيْ يُوْب دِيْ كِرْ اَيْدِي
بِيْر اَوْل يِرْدُوْر وَاَنْتَه اَعْلَم بِالْصَوَاب بُوْ بَرْمَنْزِيْ اَوْزَرِيَه
اَيْلَدُوْ كِي اَيْتِيْش مَرْحُوْم اَحْمَد اَغَانْك اَوْل دَرْ كِه دِيْ كِرْ

اوليدي اهل اولنلر هر نه وجه ايله تقير ايلدوكلر
اطلدي والسلام كلدوك يلدو منزلي كيم بهلوان
تورقوبارانك علي منزليدور اناك اوزره ايلدو كي
ايتيش دن ديخي يازار سويليلوم اناك اوزريده ديخي مرحوم
دو كمال دن اشوري ائدو ديخي آخ بشرو ائمشدور
دفعاتله بركون ديخي ائده مرحوم صولاق باليكم بوسلو
شجاعدن قويوجا بنيدن اشوري ائدي اول كون
اول منزلي اوزريده مرحوم بهلوان دو كمال دك
اشوري ائدي اوق ائدي بو منزليوك ديخي اوزريده
ايلدوكه ائمشلر بو وجه اوزره اولدي وئسنلر كيم
سويليوب وصف ايلدوك ديخي اول يولده بوشميد يكلو
كلن ميدان اهليندن اولان بربهلوان لر دن هيج بركسته
اوق ائمشدور كه الا شول كئسنلر ائمشدور كه شيد كچالده

انلرؤك انده نيشاني دكلىشدور دورراول تورتوباران دن
غري بومنزله دنجي اوكنده همان اول قلىشدور كه ذكر
ايندوك ونه سويلدوكري بواخل اولنلر اكلديلر يعنى
شوي ديمكي استروريم شول يره كيم شمديدكلو لكن
بهلوانلر كه هريري بزير اتوب طاش دكيدلر واوراده
قلوب اندن ايلويه كجديلر هم اينله دكيدر كه انلرده
اشوري كلوب بورسلو شجاع اتوب نشان دكدي
اول كيروده قالدي واندن اشوري كه كلوب اتدي
احمدآغا ايدي بوكر اشجاع كرده قالدي اول الور
اولسه سوزمن كرچك اولديمي كيم انك حقينده
ديدوكز كيم شمدنكروكلن بهلوان لر مذكور احمد
آغانك اوقتي حقدوكي يره هيچ احد اوق جقمشدر
ديدوكمز صيخ ثابت اولدي بوندن اقدم كلنلر كه

۱۶
بيلر اتوب منزله بوزوب طاشلر دكيشلر در مدت
مديد جالشوب عمرنده بزير تاكها ني براصت ايله بر
اوق قاچروب نشان منزله دي بوزمشدر هيهات
هيهات كه اول آرايه بر دنجي اوق چيقر و سيله هم
اينله دكيدر اينلر بواحمد آغا هر كورن اول كجمنش
بهلوانلرؤك منزله لرين اتري بويكه دكلدر اتر
اتري ولي كيروره كيلري اتري ديرسك بواوق
ايله دكلدر هراتدوغي اكثر زمانده اوكنده ياز
يا ايكي يا اوج طاش قلو ردي بواوج عالي منزله لر كي
وصيف اولونسه كر كدر انلارؤك ايچنده نشانلر
طاشيكه بيجي قرة كور دور اول بيجي بهلوانلرؤك طاشي
اوج يرده بيله اورته طاشلر در نته كيم بواقروده كچدي
مخوم احمد آغا دوروب يرتاب اندرده اول قولور

کیم بچلی یه چقاسه بوکون اوق یورمز دیردی معه
هذاکه ییلدر واقع اولمشدرکه برییل تمام اولیندن اخر
ندک اول ییل ایچنده جمله پهلواندروک آتیشلری بچلی
قره کوزده نهایت بولوردی آنده ایلرویه هیچ بربر
کسنه نک طاقتی اولمز دیکم بچلی دن اشوری
آتدی اییدی و بو احمد آغا اول کونکم قولاوز
آدوخی آندن پهلوان بچلی یه چقسه بوکون اوق
یورمزدی دیردی و دخی شویله روایت ایلر دی
مرحوم پهلوان توزقوباران ایدر بتم اولده و اخرده
باکا خصمانه اولان بورسلو شجاع ایدی که بتم
آدوغم اکی منزل آنک منزلیدر دیردی قسطنطنیه
بن پهلوان شجاعک منزلی بریای اوزونی قدر
اکسولک آدوم یعنی یقین آتدم دیردی آندن صکره

17
اون ییل تمام چالشوب هر ییل اتمام ایلوب هر یاز کوزده
دکلو چالشوب آتدم تا اون ییل اولنجه جمده بلیغ ایدو
آندن صکره آتدم کوجله و آنک دخی طاشنی دیکده
نه خصوصتلا ایدیلر و نه غوغالرا اولمشدر اول دخی بیک
کله که یلدر منزلی ذکرند دوسوزیز شیدیکالده
استانبولده درکه ایتدالودوس منزلی کلماتی درکه
ذکر اولینور مرحوم احمد آغا بورسلو شجاع که او عظیم
نشاننی نه وجه اوزره اوق آتدوغنی ذکر ایده لوم
آندن صکره برینه دخی شروع ایده لم انشاء الله تعالی
مرحوم توزقوباران سوزین نقل آتدو کمردن مراد
بودر که مرحوم شجاعک منزلی بریای اوزونی
اکسک آتدم تا اون ییلدک صکره اشوری آتدم دیش
ایله اولسه مرحوم احمد آغا نک ایتلغی زمانی جمله

يدي بييل تمام اولما مشدركم بو قدر از زمان ايچينه
اندن شو قدر اثر لظهوره كلدي تا يوز سيلدن برر
كلوب كچنلرده بو قدر اثر ظهور اتمام مشدركه بواشوب
كي اثر قوتوب كيدي بين جونكم مرحوم احمد خانك
بو قدر كير اوصافني ذكر ايدم مرحوم توز قوبران
بهلوان يايينك دوزكسندن و دوزنلردن دنجي خبز
ويرمك جايزدراوق اتن اكلدوغي يرده اندوران
دنجي ذكر اولنوق طريقي اولي دركلك ايدمي مرحوم
سلطان بايزيد خان قولدريندن بركسنه و اريدي
اهل قبضه دن اكا مراد خليفه ديرلردى ايجر و سراي
ده ايكن او قوتوب د ايشمندا اوليش ايدمي آنك يولد اشك
طريقلري ايله طشره چقوب سباهي لكله چقر اولد
بونلر اوچ كسه بزه سباهيلىك كركم بزرغله مشرف

18
اولنق اشترر ويدكده مرحوم سلطان بايزيده عرض
اولندوقده يولد اشكري ايله برابرعلوفه تعينين ايدن
بواوچ نفر ادملره علوفه كرندن زياده هر كيجه برر
صوف ايله برر طونلق جوقة و بيكره آجه ساليانه يوز
بونلري ملا ماشينه سپارش ايدك ريوب اول زمانده
ملا ماشيني قلندر خانه مديسي ايدمي صكره اما سينه
مقبي اولوب مذكور مراد خليفه ايله اوچ كشي كه
آنك ياشنده بيجه زمان شغل ايدكده هر برسي يولندن
مواليه يتشوب ملا زير اولديلمز بور مراد خليفه
حضرت آيوبده يوز آجه ايله منلا امير آفندي به
و ارب آندن صكره كند و حال حياتنده ايكن مولانا
مراد خليفه ملا زير و يرديلمز آنلردنجي ملا زمته وار
اول آيوب ملا زميندن آل چكد يكر تقاعد اختيار

ايند بيلر عليدي ايله عمل ايليوب اووق آغغه حضرت
رسول الله سنتي اجرا ايدوب سنت رسول او زره
مشغول اولديلز و بومر اذ خليفه جوق ياي چكوب
خوب اووق اترلز ايددي اگرشول آتجق منز لكرزه طاش
دكمكه اختيار ايلسه شمددي اول داخي طاشي دكلوب
ادي اكلنلردن اولورلز ايددي و لكن بيون منز لكردن
برين آتمق اميد ايدرا ايددي ايله اولسه جنسيت علت
ظما اولدوغي ايلدن احمد آغا ايله مصاحبه ايددي
نتايم اهل قبضه جمله بربري ايله دوست و اخوت
اولد قلري كي بونلردني بربريله كچه وكوندر بربرده
چال شوب اتمان ايدر لردني جونكم ياز اولوب ميدان
و فتي كلدي بو احمد آغا مرحوم ايله اينلديكم هره
قدرا غر لو ياي اولسه اتردي و لكن صوكل ياي سوز

19
ايدي اگرچه كوكندي جوق ياي چكوب جهان
بهلواني و لكن كند و ياي ايله نجه ايشه هم ياي
اولان كسندك ياي ايله دخي كند و مقتضايي كي
اوله كجه كم استا بولده جهان بهلواني اوستا دلر
واردي شمديه دكلوكلن بهلوانلر جمله اندر و ك ياي
قوللنمش لردر و بونده ايكي اولو جهان بهلواني وار
ايدي برينه اوستا زابراهيم دير لردني و برينه اوستا
حاجي سنان دير لردني و بو ايكي اوستا دكم چشلردر
شمددي اولنلر جمله اوستا مزبور انك شاگرد لر يندن
در و ادرنه ده داخي برا اولو اوستا و ادردي اول داخي
بونلر كي مرحوم سلطان محمد خان زماندن قالمش ايددي
ادنه اوستا دير لردني بونك او جايي بقايت كوربور
اوجاغ ايدي شاگرد لر يندن جوق اوستا دكم قوش لردر

ایدی و بونلر جمله کجشله در روح روانلری شادا اولسون
جمله اوستا دلزایله و جمله اهل ایمان ایله بیه و اول
استاد سنانده که عرب و عجم و هند و آدرنه یایی دیو
اکیلور دی اول اوستا دک و آنک شاکر دلرینک
اشتهاریدر سولینور تابوانه کلنجه اول اوستا سنانا نک
یایلری شوپله و صف اولینور که آنک یایلری سیکری
نجه حکم اسکیدوب سیکری بریردن اسکزدی و
سوکلزدی مزایک بغایت کلی اوزره در بو قدر
مدحله اکتفی اولسون و مذکور اوستا سنانک شاکر
شاکر دلرینک برکسنه قالمشدر آدرنه اوستا دعلی دیرلر
مرحوم سلطان بایزید خانک وزیر اعظم لریندن برور
اعظی و اریدی آدرنه توجه داوڑ باشا دیرلر دیرلر دی
آنک جبه بی باشی شی ایدی بوکه اوستا دعلی دیرلر

20
مبارک کیشی ایدی جوق بهلوانلره خدمت ایلش ایدی
و جوق کیشلر آنک یایی ایله بر مراد اولش لر در دوه کمال
ویانمز آغ اویغلی و نیجه آنک بدلی و آمنایلی کسنه لر
مزبور اوستا دعلی نوک یایی ایله منزل آتوب بر مراد اولد
آدرنه شهرنده اولور ایدی هر نه مملکتدن بر اهل قبضه
عاشقلریندن برکسنه کسه مزبورک نظر نه یتشوب مراد
حاصل ایدردی و کند و نفسی بی حق رضا سیجون اهل
قبضه به سبیل ایش ایدی و هم کند و عرق جبینی
یسوب عیش ایدردی پس بر کبر و سوز و مزه کلام پس
چونکم قیش کجوب نوبهار اولدی صانکی ایتی تحت
اوزره بادشاه اولدی مرحوم مراد خلیفه ایله احمد اغا
بوفقیه و حقیره آدم کوندورب دعوت ایروب لکن
بن حقیر دخی خاچکای شریفلرینه یتشوب سلام و بریم

بن حقیقه دخی بزیر کوستر دیکر حقیقه دخی چو ب او توره
بکا آیتد یکر که سزوک ایله بز مشاوره اتمک استر
بن حقیقه دخی آیتد تنک کبی آنلر دخی دیکر که آرنه
دن او ستاد علی بی دعوت اتمک استر و زوبو آرایه
کور مک دیکر و زید کلر نه امر سزوک دیتد هله سنده
بز جواب ویر دیکر پس بو حقیقه آیتد خدمتکده بز
تج سوز سولیم معقول کورر سکوز دیتد سولیه دیکر
بز دخی سیری آنکچون کورر دک دیکر پس بو فقیر آیتد
شیدی سزکز هنوز اتمان دن کسلدیک برقا و نسر دیتد
بوداخی معلومیکر در کیم بر اخی هنوز اتمان جقسه
بلد ریکدن غیری وجه اوزره آتش ایله جفر میدانه
دیتد اگر ایواکریا اوز کندو نجه اتمان ایلدی ایسه
آلبته آلبته بینه اول وجه اوزره کندوی کوستر رسه

کدر

کر کدر دیتد ایله در دیکر پس امیدي اول اوستاد
علی کند و عرق جبینی ایله دیریلور برآمدن بی ایله در
دیکر و هم سزکز اول کشتی به نه ویره سزکز آنک بر بلق
ایشنه مقابل اول دیتد شمدیکجائده اول اوستادی
بونده دعوت ایدر سز اول آند ایش بیتشد مینه ایشدن
قله ناکاه اول کشتی کتوره سز دخی برایش بشا زلیه دخی
سیره و آنلره ایکی طرفدن بحالت حاصل و هنوز جتا
دخی کند و بشو کوزه بز خوشجه مقید اولوب تدار کورکری
کورمد و کوز دیتد پس یانجه آیتد دیکر بینه فقیر
آیتد که هله بو حقیقه و فقیر بلد و کم بودر که مکر
آکا خیر کوندوره سزکز سلام و کلامدن صکره سیری
بونده دعوت اتمک استر و ز امیدي سزکز تبینه منبه
اولوب حاضر و مهیا اول سز و هم اول وقت کم سیره اول

یکر

بِرَادِ مُمْرَاتِلَه وَخَرَجَلِقِ اَيْلَه وَارَه جَبَا بَكْرُ دِيحِي لَطْفِ
وَلِحْسَانِكِرْدَن بُو جَانِبَه كَلُوبُ قَدُومِكِرْ اَيْلَه بَرِي مَشْرِفِ
اَيْدَه سِنِر دِيو بَر مَكْتُوبُ كُونْدَر سَكُوز اَيْدِي غَايَتِ اَخْلَا
اُولُور دِي دَر مَبَسِ اَنْلَر دِيحِي بُو تَد بِي رِي مَسْحَسَن مَعْقُولِ
وَمُوجَه كُور دِيكِر بَعْدَه اَوْتَه جَابِنْدَه اَنْلَر ياي سِكِر لُوبُ
وَبُوجَابِنْدَه بُونلَر دِيحِي مِينْدَانَه جِقُوبُ كَنْدُ وَايشِن كُورُ
تَا اَتِش زَمَانِي كَلِجَه نَا كَاه زَمَان مَرُور اَيْتَمَكَلَه كَلَاتِ
قَرِيب حَدِيثِنُك مَصْدَقِجَه زِمِسْتَان كِيدُوب اَتِش
زَمَانِي كَلْدَكْدَه مَنَوَالِ مَشْرُوح اوزرَه بَر مَقْدَار خَرَجِ
لَيْقِيلَه بِرَاد مَر كُونْدُورُوب اَدِرْنَه دَن مَر بُو زَاوَسْتَا دِيحِي
دَعُوتِ اَيْدُوب اُول دِيحِي دَعُوتَه اِحَابَتِ اَيْدُوب اِسْتَايُولَه
كَلُوبُ بُو دُعَاء كُويَلِر نِيك اَوْتِيَه اَيْنُوب كُولَكَه كَنْدِيلِرْ
وَدِيدَار سُرُور اَنْجَا مَلَرِي اَيْلَه مَشْرِفِ قِيلُوبُ طُور دِيلِرْ

دَمَكِرْ

وَمَذْكَور اَحْمَدَا غَايَه اَوْجِ پارَه پَر تَابِ يايحِي كَتُور دِيلِرْ
وَبُوقَفِير كِه كَنْدُ و شَهْر مَنِر اَدِرْنَه اُولُوبُ و مَولُور دِيحِي
دِيحِي اَدِرْنَه اُولدُ و يَحِي اَحْمَدَانِ دَايْمَا اُول جَانِبِك نِسْبَتِنِ
اَيْلُوبُ وَا اَسْمِد بِي كَالِدَه هَجَرْتِمَز بُو قَسْطَنْطِينِيَه يَه دُرُور لَكِنِ
اَدِرْنَه نُك نِسْبَتِنِ اَيْلُوبُ قَسْطَنْطِينِيَه اوسْتَا دَلَرِي اَيْلَه
اَدِرْنَه ياي نِيك نِسْبَتِنِ سُورُوب مَنَاقِشَه اَيْلَر دُك و هَم
تَا اُولدَن بُو اَيْحِي شَهْر اوسْتَا دَلَرِي مَا بَيْنِنْدَه بُو مَعْنِي
وَا زُر لَكِنِ اَدِر نِيلُور اِسْتَا بُولُويَه سَنَنَه دِي مَنَز لُور اَيلا
قُولِنِ و فَعْلِنِ اِظْهَار اَيْدِر لَز دِي و بِنَه دِير لَز اَيْدِي كِمِ
شُول بَكْمَد و كِيكُوز اِسْتَا بُولُك يايحِي اَيْلَه اَشْبُوجَلَه
مَنَا زِل اَتِش دُر اَدِرْنَه يايحِي اَيْلَه اَتِش لَر دُر دِي مَنَز لَر اَيْدِي
بَس بُو حَقِير اَنْلَرَه دِير اَيْدِي مَكِه سِنِر اَدِرْنَه يايحِي بُونْدَه كَلِجَكِ
كَنْدُ و طَبِيعَتِنْدَك جِقُوبُ بَر غَيْرِي اَسْلُوبَه دِيحِي قُويَا ز سِنِر

وَبَاخُو دَكْرِي اَنْدُر رَسِي وَبَاخُو دُ بُوغَا زِي نِه سَكِر
صَر رَسِي هَلَه بَارِي بِرُو حَمَلَه ايشا ايلر سِر كِه اَوَلِكِي
حَالِدَن چَقْرُو بَ عِيَرِي شَكَلَه صُو قَرَسِي دِيُو لَطِيْفَه
يُو زِي دَن بُو نُوغ اُو زَرَه سُو زَلَسُو لِي شُو رَا يِدِك وَا نَلَر
دِي بِي زَه بُو يَلَه جَوَاب وِي رَزَلَو اِي دِي كِه اَوِي لَه اَتِي جَن
بُو يَرَه اَن لَر وَا ك بَاشِي طُو رَمَن هَلَه سُو زِي چُو اُو زَا
تَدُو ق پَس مَذ كُو رَا وُسْتَا دِ عِلِي كَنْدُو سِي كَتُو رُو كِي
اُو چ پَارَه يَا يِدَن بَرِي سِي قُو رُو ب مِي دَا نَه چَقُو ب اُو ل
كُو ن اِتِفَاق لُو دُو س هَوَا سِي اَسَدِي وَ دِي چِي بُو سُو زِي
بِي دِي چِي دِي رَلَر دِي اُو ش اَدِر نِه يَا يِنِك صَا حِي كَلَدُو كِي
وَقْتِن اِي نِه كُو رُو رُو ز وَا وُ ش كَلِي سِي يُو رُو دِي رَلَر دِي
اِتِفَاق اُو ل كُو ن كِه مِي دَا نَه چَقَلِي دِي وَ يَكِي يَا يِنِك دِي
يِمَارِي بُو ق اِي دِي اُو ل كُو ن تَا كَا ه اُو ل كَلَن يَا يِي

اِسْتِعْمَال اِي دَر اِي كِن كَرِي سِي بَرَا قَدِي اُو شْتَه كَنْدُو
حَالِي اُو زَرَه اُو لَان اَدِر نِه يَا يِي كُو رُو دُو كُو زِي
دِي بُو ب اِي شْتَدُو دِي لَر نُو غَا بِي زَه دِي چِي حَجَا لَت كَلَدِي
دِ كَل كَلَدِي وَا لَا بُو اُو سْتَا دِ عِلِي اَدِر نِه دَن اُو چ پَارَه
يَا يِي كَتُو رُمَشْتَدِي اُو ل بَرِي يَا يِي كَرِي سِي اَتْمَشْتَدِي اِي نِه
يِي نِه اَوَلِكِي كِي اِي دُو ب اَكْرِي سِي طُو غَر وَا تَمَقَا كُو نَدَر مُشَلَر
اِي دِي پَس اُو سْتَا د اُو ل يَا يِن اَكْرِي سِي طُو غَر لَدَر اِي كِن
تَا كَا ه خَطَا اِي دُو ب اِي كِي پَارَه اُو لَدِي پَس اِي كِي دَا نَه
سِي قَالَدِي وَ بُو اُو چ يَا يِن بَرِي سِي اِي كِي سِي دَن خِي لِي بُو ك
اِي دِي وَا وُسْتَا د ك نَظَرِي وَ هَمِي تِي اُو ل بُو يِن يَا يِي اِي دِي
لَكِن بَسْم اَمِي دَم بُو يِن يَا يِدَن هُنَر كَلَكِي اُو مَر دَم اُو ل
بَرِي يَا يِدَن اُو مَر دَم دِي رَدِي وَ بُو اَخَذ اَغَا اُو ل يَا يِي زِيَادَه
بُو يِن اُو لَق اِي لَه بَكْمَدِي اِنَلَه اُو لَسَه اِي دِي بَارِي

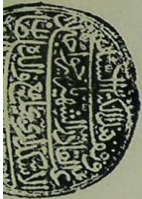

بِرَكَرَ اشغَه اِنْدُورَه لَمْ دِيُو اشغَه اِنْدُرُورِي مَرْحُومِ اَحْمَدِ
اَوَّلِ يَا يَدَنْ بِرَكَرَه اَوْقِ اَتُوبِ اَبْرُقِ اَتْمَدِي اَوَّلِ بَرِ
يَا بِي كَنْدُورِيه خُوشِ كَلُوبِ اَبِي كَنْدُورِيه سَا زَكَارِ
اَيْلِدِي لِي اَيْدِي سَبَامِدِي وَا قِعَا اَوَّلِ يَا بِي اَيْلَه بُو بَرِي
مَرْجَابِنَه يَقِينِ اَتْمَدِي كِه مَقْدَمَا ذِكْرِ اَيْلِدِكِ اَكْثَرِ نَا اَوَّلِ
يَا بِي اَيْلَه اَيْلِدِي اَيْدِي وَا اَصْلِ مَقْصُودَه يَنْشِلِدِي
يَا زَا يَا بِي كَلُوبِ كُجُوبِ فَضْلِ كُوزِ كَلْدُكْدَه اَوْ سَتَا عَلِي
اَيْتِدِي اَوْ شْتَه اَيْبِي يَا يَكُوزِ وَا زُدُرَا اَيْبِي سِي دَه قُولُكُورِ
سَا زَكَارَه اَوْلِشْدُرِ وِبَرَه دَخِي اَوْلَقْدَرَا اِحْتِيَا جِ قَلْمَدِي
دِيُوبِ كَمَكَه دَسْتُورِ وَا جَا زَتْ اِسْتَدِي كِه كِيُورِ
اَدِرِنِيَه كِيدَه بَسِ مَرْحُومِ اَبْرَاهِيمِ پَاشَا قُولُكُورِي دَنْ بَرِ
شَا كِرْدِي وَا زَا يَدِي اَدِنَه عَلِي دِيرُورِي خَا خِرَا اَوْلِشِنِ
يَا يَكُوزِي قُورْمَغَه بُو سِرَه كِفَا يَتِ اَيْدِرِ دِيُوبِ اَدِرِنَه

27
يَه مَتُوجَه اَوْلْدِي كِنْدِي اَيْلَه اَوْلَسَه اَوَّلِ يَا بِي اَيْلَه
بُو مَنَزَلِ لَرِي مَرْكُونِ يَقِينِ اَتُوبِ يُو رُورُورِي هَا بُو كُونِ
هَا يَارِينِ دِيُوبِرُكُونِ بُو يَرَا مَنَزَلِينِكِ اَوْ زَرِينَه اَتْرِ
اَيْكَنْ اَوَّلِ يَا بِي دَخِي اَلِنْدَه اَوْجِ پَارَه اَوْلُوبِ اَوْ قَنْدِي
بَسِ تَهْلُوَانِ بُو اَجَلْدَنْ زِيَا دَه مَخْرُونِ خَا طِرِ اَوْلْدِي اَيَا
حَلِمِ نِيَجَه اَوْلُورِ اَوْلَه دِيُوعَظِيمِ غُصَّه يَه بَا تَدِي وَا قِعَا
اِتْجِيَه بُونْدَنْ بُو يَكِ اَيْشِرِ اَوْلَزِ كَمِ هَا بُو كُونِ هَا يَارِينِ
دِيُومَنَزَلِ اَتْرَا اَيْكَنْ اَلِنْدَه اَوْقِ يُو رُورِي يَا بِي قَرِيلَه زِيَا
اَيْجِيلِرُ كُوزُ دُكْ كِه اَوَّلِ اَلِنْدَه اَوْقِ يُو رُورِدَه طُورُورُورِي
يَا بِي صُنْعِيلَه نَا مَرَادِ اَوْلْدِي لَزَا اَيْلَه بُو غَمِ اَيْجِنْدَه حَالِ
نِيَجَه اَوْلَه دِيُودُكُورِنِدَه فَفِيرِ اَيْنِدِمِ اَلْحَكْمِ بِي نِيَجَه اَوْلَه هَلَه
بِنِ حِيَجِ اَلْحَكْمِ وَا اِنْشَاءِ اَللّٰهُ تَعَالَى خَيْرُورِ وَا مَرَادِ حَا صِلِ
اَوْلَغَه عِلْمَه مَتْدُرِ وَا اَوْلِ سِرُوكِ اِحْتِقَا دِيُوكُوزِ اَوْلَانِ يَا بِي

لایله اولقد زیرلری هب یقین آندی کوز و بوانه کلنجه
هیچ برهلوآن قادر اولوب آتماشدن پس بو حقیر بویله
دیجک ایچی طرفدن بوز سلوشجاع کی جهان بهلو اینک
زیرلری بعنایت الله تعالی سکا میسر اولدی همان لجنو
مرخومر جهان بهلوآن توز قوبران قلدی آنک دیچی بو
بویرا مزلی بدلینی آدی کوز الحمد لله نه غم چکر سن
که حق سبحانه و تعالی سزه شونک کی یوزا قلغی بویای
سببی ایله بوزمانه کلنجه میسر و مقدر آیلدی پس بو
یایدن بو قدر یزکز بو مقدر دن زیاده میسر دکل ایمین
بامر الله نصیب کوز آلدیکوز فاما باقی قلان منزل غالباً
امید بودر که اول بونیک یای ایله الله و هم اوستادک
نظری و اعتقادی همین اول یایه در محمد الله و البته حالا
اول یای صاغ در دیدم بلکه اول یایک صنایی بو

یای ایله منزل آیلما سنه سبب اوله دیدم حکمت الله ایله
اخر بویله واقع اولدی دیو پهلوانی سنلیه خاطر ایتد
پس برنجه کون آتسه آرا لوق و یروب برای مقدری مر
کون صبا خدن آخسامه کلنجه کز اتوب اتمان تانه
لدی اخر کوز اینک آخینه قریب اولدی ناچار اولوب
اول بریا یه کریشن بغلیوب میداندن بریرک اوزرینه طوب
برنج اوق آتدی و اول یرمی بوققیر بنیاد ایتد و روت
طور و رین که آدینه طوب ایسکندر دیر لرا ایدی بو
بونکله مشهور ایدی پس بونکله مشهور اولغه سبب
بوا ایدی که ایسکندر مزبورک طوب ایسکندرک بر اخر
یزدن منزل طایشی ایدی کتور ووب آیا ق طایشی ایتک
آنیکچون طوبه نسبت ایلر کیر و بوز سوز و مزه کلم
پس اول برنج آندوچی اوقلا اول منزلدن آشوری

يُورِادِمَه قَرِيبِ اَغَاجِ اَوْقِ اَيْلَه اَنَدِي تَاكِه بَرِمَقِدَارِ
يَايِك هُنزِيَه اِهِنْدِي وَيَنَه بَرَكُون دِيخِي لَوطوس مَنزِلِي
هَوَايِي اَسُوْب دَلَكَلُو قِيَادَن طورُوب عَرَبِي مَنزِلِي د
دِيرَكز اَنَك اوزرِيَه طورُوب اَوْل قَش اَيْلَه اَتَلِش عَرَبِي
مَنزِلِي اَغَاجِ بِيَشَرِ وَايِلَه اِيك: مِبَالغَه اَشُورِي اَنَدِي بُو
كِرَه يَايِك هُنزِي قَلْبِنَدَه يَز اَيْلَدِي وَخَبَرَكِي رُو مَنشَرِ
اَوْلَدِي زَمَان دِيخِي كَلَدِي تَا اَرْبَعِيَه اَوْن سَكز كُون
قَالَدِي تَاكَاه بَرَكُون هَوَا طَيْفِ اَوْلَدِي بَاچِي هَوَايِي
اَيْدِي تَا حَضَرَتِ اَيُوْبِدَن بَرُوِيَه اَسَرْدِي بُو مَنزِلَه خُو
قِبَلَه هَوَايِي لَازِم اَيْدِي بَس اَوْل كُون كِي مَخَالِفِ
اَكْرِي هَوَايِي لَه بَهَلَوَان بَرُو سَه لِي شَبَّاعِك اَوْل مَرُومِ
سُلْطَان بَايَزِيدِك زَمَانِنَدَه اَتَلِيوْب قَلَدَن مَنزِلِي اَتُوْبِ
بُوْرْدِي دَلْبَنَدَ جُوْر دِيكِر حَق تَعَالِي عِنَا يَتِنَدَن يَار دِيحِي

بیشور

بِيَشُوبِ اِيكِي اَوْقِ اَيْلَه اَشُورِي اَتُوْبِ مَنزِلِي بُوْرْدِي
بَس دَلْبَنَدَ بُوْر دِيكِر اَو سَتَا دَكْر قَوْلِجَه هَر بَرِطَا شُ بَا شِنَه
بَر دَلْبَنَدَ بُوْر دِيكِر اَسْتَا دَلَر وَايِكِي جَا بِنَدَه بَلَكِه بَشَن
يُوْر دَن زِيَادَه اَدَم وَا رِيْدِي اَوْل دَاخِي مِيْنَدَان اَهْلِنَدَن
وَا وُجِيْدَن وَا يَاجِيْدَن وَا تِيْحِيْدَن وَا سَايِرِ تَمَاشَا وَتَفْرِيْحِ
جِيْلَر بُوْر جَه اَدَم لَر شَهَادَتِ اَيْلَه وَا وُسْتَا دَكْر قَوْلِي اُوْر دَن
جَمَلَه شَصْتِ قَبَضَن كَجِيْنِ مِيْرِنَدَا زَلَر وَا رُوْحَلَرِيَه دُعَا
اَيْلِيوْبِ وَا سَرُورِ كَايِنَاتِ مُحَمَّدِ رَسُوْلِ اللّٰهِ عَزِيْزِ شَرِيْفِ بَلَكِ
مُنُوْرِ مَطْهَرِ رُوْحَلَرِيَه صَلَوَه وَا سَلَامِ وِيْرُوْبِ اللّٰهِ تَعَالِي
عَظِيْمِه تَكْبِيْرِ اَيْلَدِي لَر وَا وُقُوْكَ يَرْمِيَه نِشَانِ اَيْلَدِي لَر
مَنزِلِدُر اَنْلَدِي اَوْتِي اَوْقَلَه وَ لَكِن بَرِمَقِدَارِ شَصْتِ
جَانِبَه وَا قَعِ اَوْلَدِي اِكِي اَوْقِ اَيْلَه زِيْرَا كِيْمِ هَوَا تَمَامِ
يَا تِنَدَن اَسَرْدِي شُوْلِكِيْمِ حَسَدِ اَهْلِ دُر دِيْدِي لَر كِيْمِ

نك

بُونَك كَبِي اَكْرِي صَلَقُوِيَه طَاش دِي كَلَن وَ لَكِن اَوَّل
قَدَر دَكَل ايدِي كِيَم حَل مَنَارَغَه اَو لِي دِي هَلَه بِي عَقَلَه
دُرَكَه هَر قَلْبِدَه يَر اِي لَدِي جُونَك صَبَاح اَو لَدِي
ايشِد نَلَر ايشِد مِي نَلَره خَبَر و يَر و ب بُو خِي رَا مِلَكَه مَشَر
اَو لَدِي كِم اَحْمَد اَعَا لُو دُو س مِي زِي اَشُو رِي اِي مِش
دِي و اِي لَه اَو لَسَه عَا مَلَك خَلَقِي اَوَّل كُوْن اَو ق مِي دَا اِي نَه
جَمَع اَو لَدِي لَر و اَحْمَد اَعَا دِي اَو لِي دَن صُكْرَه مِي دَا ن قِي
اَو لَدَقَه اَنَه يِي و ب اَو قِي لَر جَا ن شُو سِنَه كَلُو ب سَلَا مَلَك
و يَر و ب دِي و يَكِي م اَو سْتَا دَلَر اَكْر بُو كُوْن مِي دَا نَه
كَلُو ب اَكْر بِن ضَعِي فَه هَمِي كُو ر بَر لَه يَا زِي م اِي لِي و ب هَمِي
تُو شَر سَكُو ر و اَكْر اَللّهُ تَعَا لِي نَك بِن قَوْلِي نَه عِنَا يِي
اَو لُو ب اَو لِي ق اَو لُو ر سَه اِن شَا اَللّهُ الرَّحْمَن بُو كُوْن
شُو يَلَه اَو مِي د اِي لَرِي ن كِي م يَر و م دُغَر و لَدَم اَن لَر دِي اَسْمَع

والطاعة

وَالطَاعَةَ نُو لَه بَه لُو اَن عَالِم وَا ر لُو مَر دِي و ب خِدْمَتَه
بَل بَغْلِي و ب مِي دَا نَه خَا ظِر اَو لَدِي لَر و كَلَد اِي لَر جُونَك
اَكِن دِي نَمَا زِي دَن قَا نِي غ اَو لُو ب يَا يَلَرِي قُو ر و لُو ب
بُو خَلَقَك يَا رِي شِي اَو ق اِي نَه هُوَا دَا ر لَغَه كِي د و ب
و نَجَد سِي اَو سْتَا دَا يَلَه اِيَا ق طَاشِي دِي بِنِدَه جَمَع اَو لَد
اَو تُو ر دِي لَر بَه لُو اَن دِي قَا لَقُو ب بَر قَج كَزَا تُو ب قُو ن
قَز د و ر و ب طَاش يَا نَه كَلُو ب صُو يِنُو ب خَا ضِر اَو لُو ب
دُو ر و ب و اَو تُو ر اَن لَر و ن خِي ر دُعَا اِي لَه اِجَا زَت طَلَب
اِي دُو ب دِي جَمَلَه شَصْت و قَبَضَه دَن كَجَلَرَه خِي ر
دُعَا اِي لِي و ب اَن لَر و ك رُو ح شَرِي فِلَر نِي دَن هَمِي اَسْتَدَا
اِي لَدِي سِن جَمَلَه اَر نَلَر دِي اَللّهُن عِنَا يِي و رَسُو لِن دَن
هَمِي اَو ز و ر كَه خَا ضِر اَو لُسُو ن و كَشَا دَا و لَه دِي لَر سِن
اَو ل دِي بِي سْمَا لَلّهُ دِي و ب يِنْت غَزَا دِي و ب خَضَرْت حَقَه

مَنَاجَاتُ وَرَسُولُكَ رُوحُ بَالِكِنَه صَلَوَاتُ وَسَلَامُ
وِيرُوبُ هَمَانْدَمُ جَكُوبُ بَرَاوُوقُ اَوَّلُ بَرَقَلَا وَرُكِيمُ
اَتَشُّ اِيْدِي پَهَلَوَانِ دَوَه كَمَالِ مَرْحُومِدَن اَشُورِي جَقِي
بَس هَوَا جِي لَز هَوَا اِيْدِي پَهَلَوَانِ بَرَاوُوقُ دِيْجِي اَتَدِي
اَنْدَن زِيَادَه جَه دُوشْدِي وَاَنْدَن بَرَاوُوقُ دِيْجِي اَتَدِي
بَس قَرَه بَن سُوَارِي مَنزِلِي تَا اَوْرَا سِيَه اَوْن اِيْجِي
اَدِمَر اَكْسُوك اَتَدِي وَاَنْدَن كِيْرُوقَا لَقُوبُ كُوكَلَجَك
اَوْلُوبُ طُورُوبُ اَوْتُورُوي بَس بُوْدَا جِي بَكَا جَابَنْدُ
دِيُوبُ يَقَاسِنُ چَاك اِيْدُوبُ صَاغ اَلِن يَقَاسِنْدَن چِيْرُوبُ
يَا اَلله دِيُوبُ عِنَايَتِي اِيْلَه اَلَا مَرُويَا خُودَا مَرْحَقَلَه رِيْرُ
دِيُوبُ اَوَّل اَتَدُوي كُونُك مَنزِل اُوقِن جِي قَرُوبُ
بِسْمِ اَللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ يَا اَلله دِيُوبُ كَز لِيُوبُ كِيْشْدَه
قُويُوبُ بَر لِحْطَه تُو كِل حَق اِيْلِيُوبُ نَا لِيَش كَز اِيْلِيُوبُ طُورُوي

28
وَاَنْدَن صُكْرَه جَمَلَه جَكُوبُ تَمَامَا اُوق اِيْجِي قَبْضَه دَن
اِيْرِيْلُوبُ تَا كَرِي يَه اِيْنُوبُ شَصْتَه كَشَاد وِيرُوبُ
اَتَدِي وَهَوَادَه اَوْلَنْدَر هَا رِيُوبُ قُوقُ وِيرُوبُ د
دِيْكَلَه يَلَز هَمَان اَوَّل لِحْطَه اِيْجِي نْدَه كُورُ دِيْلُوكِم
مَنزِلْدَن اَشُورِي اَوْتُورُوش اَدِمَر اَشُورِي وَارُوي
اَنْدَن طَا شَلَر عَدْر نَجَه هَوَا اِيْلِيُوبُ دُلبَنْد اَتَدِي يَلَز وَاكِن
دُلبَنْدِي بُوْرْمَد يَلَز اُوق مَنزِل يُوْرُودُوي خُودُ بُوْجَا
رُوشَن كُورُوي يُوْرُودُوي يُوْقُوشَه قَرَشُوقُ نُوْبُ طُورَه
يُوْرُودُوي هَوَادَه اُوق اَلْتِنْدَه اُوْسْتَا دَلَر وَاَهْل كِهْسَلَر
وَارَا يَدِي اَنِيْچُون تَمَامُ هَوَا اِيْلِيُوبُ دُلبَنْد بُوْرْمَد يَلَز
بَهَلَوَانُك دِيْجِي اَتَق اُوقِي وَارُودُوي دِيْلَز بَس بُوْجَا بِنْدَن
اَكْر دُلبَنْد بُوْر لِيَسَه اِيْجِي جَا بِنْدَن قُوجُشْمَه اَوْلُوبُ اِيْرُوي
مِن بَعْد دِيْجِي اُوق اَتْمَغَه قَا بِلِيْت اَوْلَز دِي وَهَم اِيْلَه اِيْتَدِي

وَكِرْوُ تَكَرَّرَ قَالِقُوبُ بِسْمِ اللَّهِ دِيُوبُ نَيْتِ غَمْرَا
بِرَاوُق دِيخِي آتْدِي پَسِ اَوَّلِ اَوُق دِيخِي مَنزِلِدَن جُوق
أَشُورِي جِقْدِي وَلَا اَوَلِكِي دَن فِي الْجَلَّةِ أَكْسَنِ اِيْدِي
پَسِ بَوْمَصَلَحَتِ دِيخِي بَعِيَايَتِ اللَّهِ تَعَالَى تَمَامِ اَوْلَدِي رُبُو
نَدَن صُكْرَهْ اَغَاخِ اَوُق اَيْلَهْ بَشِيْرَهْ اَنْغَهْ شُرُوعِ اَيْلِيُوبُ
بِرِنَجَهْ اَوُق اَتُوبُ دَوَهْ كَمَالِدَن زِيَادَهْ اَشُورِي كَلْدِي
بِرِي بَرِيْنِ زِيَادَهْ كَلُوبُ تُونْدِي بُو اِيكِي اَغَاخِ اَوُق كَم
اَتَلْدِي بُو دُنِيَا طُوْرُلْدَن بَرُو اَدِي شِمْدَن كَرُو كَلَجُكَلَرَن
بُو قَدَرِ اَغَاخِ اَوُق مَنزِلِي وَا قِعِ اَوَلَا جِي مَعْلُومُ دَكَلْدَرُ
پَسِ اَيْشِ تَمَامِ اَوْلُوبُ اَلَا ي بُوْرُلْدَقْدَن صُكْرَهْ بُو قَدَرِ
اَدَمُ جُمُهورِ بَرَا رَا يَهْ كَلُوبُ بَرِ عَظِيْمِ خَلْقَهْ اَوْلُوبُ دَا يِرَهْ
بَعْدِ اَيْلُرِ دِيخِي اِيكِي جَا يِنَهْ نَظَرِ صَالُوبُ تَمَاشَا اَيْلِيُوبُ تَعَجُّبَهْ
قَالِدِيْلُرُ بُونُك كِي عَظِيْمِ مَنزِلِ مَرْحُومِ سُلْطَانِ بَا يَزِيْدِ

خان

خَانَ زَمَانِيْدَن بُو اَنَهْ كَلِنَجَهْ بِنَجَهْ عَظِيْمِ يَهْلُو اَنْلُرُ كَلُوبُ
بُو مِيْدَانَهْ عَمُرُ لَرَجِخِ اَيْلِيُوبُ مِيْجِ كِسَهْ بُونُك فَتِيْحَهْ
ظَهْرُ بُولِيُوبُ وَ بُونُك كِي عَالِي مَنزِلِي عِيَا دَاللَهْدَن بَرِ
كِي سَنَهْ كَلُوبُ پِيَا يِي اِيكِي كُونُ بَرِيْرِي اَز دُنَجَهْ اِكْشَرِ
اَوُق اَيْلَهْ اَتَمَقُ بُو كِمَهْ مِيْسَرَا وُلْدِي دِيُوبُ عَجَبَهْ قَالِدِيْلُرُ
رَعِيْلُ كَامِلِ اَوْلُنْدَرُ دَا دِحَقْدَرُ دِيُوبُ حَضْرَتِ حَقَهْ جُوق
حَمْدُ وِتِنَا اِيْدِيُوبُ وَا تَنَهْ قَوْلُوكَهْ وَ زُوْرِيَا زُوْكَهْ قُوْتِ
دِيُوبُ دُعَا لَزَا اَيْلُدِيْلُرُ اَنْدَن صُكْرَهْ بُو قَدَرِ جَمَاعَتِ كَثِيْرَهْ
اَوُقِي چَكْ كَن بَرِيْرِيْنَهْ تَكْلِيْفِ اَيْلُدِيْلُرُ حَقَا بُوْرُلْكَهْ
اَوْ مَجْلِسِدَهْ بَزْدَن پِيْشِ قَدَمِ بَزُوْمِ خَلِيْفَمُرُ وَا رَا يِدِي
اَكَا دَرُوْشِيْنِ بَا يِي دِيْرُلُرْدِي تَا سُلْطَانِ مُحَمَّدِ زَمَانِيْدَن
بَرُو جَمِيْعِ اَوْ سَتَا ذِكْرَهْ وَ بُونَجَهْ يَهْلُو اَنْلُرُ بَرِلَهْ اَوْتُوْرُوبُ
چَكُوبُ اَتُرُلُرْدِي وَ يَهْلُو اَن اَز اِيْدِي وَ اِسْكَلَهْ دَهْ زِيَادَن

دِينده واقع اولان تكيه بئان ايلين مرحوم مير
ديوانه كيم مزار شريفلي آنده درر و حللي شان
اولسون و بودر و شيراليه انك قولي در اول مجلسنه
حاضر ايدي و مرحوم مصطفى جلبي اوسته كل اوغلي
جزجي منزلي شيدي انك رخصتنده دا ورتاني ايدي
اول دنجي حاضر ايديكم ادرنه ميندينك بيش قدي
ايدي و بوجمله برينيه تكليف اينللكه مرحوم احمد
آغا بوقيره توجه اينلدي و بوننده وضعيفه خطاب
ايدوب ديديلوكه اي اوستا دبو او قسنك كندو
ايشك در ايلر و كل كندوا و فوكوزي كير و سيز
چكك دري پس بونجه جمعيتك اينجده بوننده
كيتنه لريني اختيار اينلديلز بوقير دنجي اوستا دردن
كور و كمر كي تمام مرتبه طريقي اوستا دان او زره

70
اداب و شرايطنه رعايت ايدوب حضرت رسول
اللهك بلك روح شريفنه صلوا و سلام ايدوب
اوتقي جكوب و سيلوب بهلوا انك اينه تسليم ايلوب
انلر دنجي اول مجلسنده حاضر اولان اهل قبضه دن
اولانلر مرجا لشوب و استلشوب و سلامشوب متفرق
اولديلر و السلام بحسن التوفيق
مرحوم احمد آغا اول وقتين لودوس منزلين اندرده
اولجي كونده برياره شصت جاينه صلوقدر دينا و
وقتين يارنده سي بو خليقي دعوت ايلوب كليكن
انشاء الله ميسر اولورسه بكون دون اندوغم يره كرو
اوتوب طوغرلدر ديوب و يارين قوروب اتمغه غم اينلر
وقته فقير ايندم آغا حضرتلري خدمتوكه برسوز سويكم
اوت اكر سوزومر دكلوب عمل ايلجك اولورسك تمامر

ایش ایدرسک ددم ایندیله هله سونیکیز کورلم
نه دیرسز فقیر ایتیم کلسکیز دون که کون بو منزلی
آتک سکا میسزا اولدی کلک اللهک ویردوکی لطف
احسانه شکر ایلستک دخی بوکون بونک اوزرینه طو
طوز میوب و اوق کز لکیز و فر تقدرا اولکیدن زیاده
اشوری آتسکیز همان کیر و آتدی کیز منزلد رنجیه
ایده لم سیزنه دیرسز فقیر ایتیم که بتم ایندوگم بوضه
بوکون بوند شول قدر ادم جمع اولش در ایکی جانیده
کلیکیز بوکون بهلوان توز قوبران منزلی اوزره
عکسنه طوروب آشه کوز اگر حق تعالی قوه کشاده
ویروب اوق برابریه جیحق اولورسه چکلسک دخی
بش ادم کیروسیندن آشک اگر حقل عنایتی اولوب
اشوریه اینچی اولورسک کمدر که لاش دیکه

مانع

مانع اوله ددم هله باری شونی دیکر مکه ایکنی
ایکی کونده هوا سینی بولیب برهوا ایله آتش دیرلز
دینم و برنامدر که قیامتہ دخی سونلور سیز ایتدی
قویه شول یرونی اولکم طوغر ولدن دیدی بو فقیر
دخی نولا دینم و شول دکی ایلامکه اول مراد ایندو
میسز اولیه دخی بوده فوت اولاده بزه نجالت واقع
اوله دیوخوف ایدر ددم کوردمکه بکا کلن و هم
اضه کندوده یوق اقدای و همیتی کندویه عالی بهلوا
الله تعالی ایشویکی آسان ایته ددم وسکوت ایلدم
واول دخی ایتدی کم بن بنده ضعیف خدای رب
العالمینه صغینم بسم الله نیت غمرا دیوب دون آندوخی
منزله آندی تمام اوق دوکی یره اینوب صابجی دی
همان فقیر الحمد لله بو مقصود دخی تمام اولدی دینم

۱۱

كَلِيكُوزَا مِدِّي يَابِي يَاصْمَكُ وَ اَوْقُ دَخِي يَرِنْدَه طُورُ سُونُ
جَكِلسُونُ وَ اِيكِي جَابِنْدَه خَلْقُ دَخِي طُورُ سُونُ لَكِ كَلِكُوزُ
يَلْدُرُ مَنزِلِي اَوْقُ يَرِي اَوْزْدَه طُورُ رُوبُ دَخِي اِيكُوزُ اَكْرَ
اَنَّهُ تَعَالِي مُعِينُ اُولُوبُ اَوْقُ مَنزِلَه يَتَشَوُّبُ مَرَادَجَه
اُولُورُ سَه جَكِليكُوزَا اَوْقُ پَشَن اَدَمُ كِيرُوسِنْدَن
اَتِكِرُ اَكْرَ مَيْسَرَا اُولُوبُ اِيلُورُ سَه بُو بَرِنَا مَرُورُ كِه تَا قِيَا مَه
دَكِين بَرِنِشَان اُولُوبُ سُو يَلِنَه وَ اِهْلِي اِيچِنْدَه دَنِبَه كِه
هَوَا سِي بُولُوبُ بَرُكُونْدَه شُونُكُ كِي اِيكِي عَلِي مَنزِلُورُ
بَرُ هَوَا يِلَه اَتَمِينُ دِيَه كَرُ دِيدَمُ بَرِشِي لُوطُوسُ وَ بَرِشِي
يَلْدُرُ دُرُ دِيدَمُ كَلَه پَهْلُوانُ سُو زُوي طُوتَه صُكْرَه
اَلْمُجَكْرُ وَ غَايَتُ بَشِيْمَانُ اُولُجَقْسِنُ دِيدَمُ اَيْتِي كِه
جَمَالُ قَالْمِدِي بُو كُونُ دَخِي طَعَامُ يِيدَمُ دِي وَ اَتِغَا
هَمْ جُوقُ ايشُدُرُ بَرِكِسِنَه بَر مَنزِلِكُ اَوْزَرِنْدَه عُمُرُ كَرَجِجْ

32
اَيْلُوبُ بَرُكُونُ مَيْسَرَا اُولُوبُ اَشُورُويَه بَرَاوُوقُ دَخِي اَتَه
يَلِيچَن خُوبُ دُرُ لِكِنُ اَنُكُ اِيَاغِي شَا شَرَا نَدَن اَشُورُوي
يَه بَرَاوُوقُ دَخِي اَتَه بَلَاكُ اَزُ وَاقِعُ اُولُورُ وَ اِيَا بُو يِي كِه
كُورُ دِي كِي م بُونُكُ مَنْتَهَا يَرِي اِيكِي كُونُ پِيَا پِي اِيكِي شَرُ
اَوْجَرَاوُوقُ اَيْلَه اَتَه بِلَه نَه كُورُ لَشُدُرُ وَ نَه ايشُدُ لَشُدُرُ
وَ قَفِيرُ دَخِي زِيَا دَه اِبْرَامُ وَاقِدَامُ اَيْلُوبُ دِيدُمُ كِه پَسِنُ
بُوقُفُوحُ كِي م بُو كُونُ سَكَا مَيْسَرَا وُلْدِي بُو هِيچُ دُنِيَا دَه بَرُ
كِي سِيَه مَيْسَرَا وُلْمِشَن دَخِلْدُرُ وَ اِيَا بُو مَقَامَه يَتَشَنْدَلَه شَمِدُ كِه
سِيَرَه نَه حَالَتُ كِلْدِي اَيْسَه اَنلُرُ وَا جِلَه سِنَه كَلِشَن دُرُ
اَمَا بُو قَدَرُ وَا زُورُ كِه بُو يُولْدَه جَالِشَنْدَلَه بُو يِي مَرُجُومُ
تُوزُ قُوتُورُ اَن اَكَلَامَتِنُ اَيْدِي كِه يَلْدُوزِي اَتُدُ وُجِي
كُونُ لَرْدَه كُچُوبُ بُو رُسيَه كِتْدِي وَ اَرُوبُ بُو رُوسَه
مَنزِلِي دَخِي زِيَا اِيلُورُ دِي كِه بُو اَلْدَه مُدَامُ بَا يِدَارَا وُلُورُ

دِكَل دُر اِمْدِي سِرْدِي شَوِيلَه صِنْمَا كُورِكَم اَلِكُورَه
بِرِنَجَه مَدَت اَلَكْدَه قَلَه بَلَكِه مِج بُوَعْلَه جَالِشَنَدَر
بُوِي اَلِنْدَه طُوْتُوْب صَفْلِي بَلِش دِكَلدُر بُوَاتِش كِه شِمْدِي
سَنَك اَلَكْدَه بِرِشَاهِنْدُر كِه اَبِي مَلُوب شِكَا رِن اَلْدِي
وَلَكِن كِيُو دَعُوْت اَلِيُوْب جَاغِر سَنَك كِيُو كَلُوب اَلُوَك
قُوْتَر دِكَلدُر بُوَاتِش بِر قُوَشْدُر كِه اَبِي سَنَك اَلِنَه عَمِي
اَبِي جِنْدَه بِر كَر قُوْتَر بُوَسَنَك دَر دِي جَكَلر بِلُور نِيَا كَم
مَنْ لَمْ يَدِقْ لَمْ يَعْرِفْ دِي نَلِش دُر اَمَّا شَوْل كَمَا ن سَخِن
جَكَن بِلُور اَنَك قَايِي بَغِر لُو اَوْلَدُو عِيِي وَدِي نَجَه بُوَك
كِيِي اَضَانَه لَز اَيْلَدُر فَايِدَه اَمْدِي وَمَا اَلِحْوَه اَلدُنْيَا
اَلَا مَتَاعُ اَلْعُرُورُ اَوْلَ زَمَان كُجُوب كِنْدُكْدَن صُكْرَه
اَبْرُقُ زَمَان مَسَاعِدَه اَيْتُوب رُوْر كَار دُر بَر كُونَه دِي
دُور اَلِيُوْب مَرْجُوم دَايْمَا كِنْدُوِي مَلَامَت اَيْدُوب

31
دِي رَايِدِي كِم آه كَا شِكِي اَوْل فُرُصِي قُوْت اَتَمِش
اَوْلِنْدَم مَرْجُوم تُوْر قُوْر اَرَا نَك آه بُوْر سَلُو شَجَاعَلَك لُوْدُو
مَنْزِلِي دِيُوْب بُوَعَالَمَدَن كُجُودِي كِيِي اَمِيْر عَالَم
اَحْمَد بَك دِيِي تُوْر قُوْر اَن مَنْزِلِي دِيُوْب بُوَعَالَمَدَن كُجُودِي
بُوْرُوْر كَارِغْدَا ز مِج بِر كِسِيَه اَوْلْدِي بَايِدَار وَاَلَا
سَعَادَت اَوْل كِسِيِي يَه كِم بُوْدُنِيَا يَه كَلُوب اَخِر تَه يَرَا
عَمَل اَلِيُوْب كُجُودِي بُوَارَا دَه حِكَايَت دِيِي تَمَام اَوْلْدِي
شُو اُوْر كِم تَا مَرْجُوم سُلْطَان مُحَمَّد خَان زَمَانِنْدَن
بَرُو بُوَارَا يَه كَلِجَه يُوْرِي نِل اَوْلْدِي وَاَيْدِي اُرُق
مِيْدَا يِي وَضَع اَوْل لَدَن اَوْل مِيْدَانْدَه وَضَع اَوْلُوب لُو
لُوْدُو س مَنْزِلِنَه طَاش دِكَلْدِي وَاَوْل كِم بُنِيَا دَايِلَدِي
وَسُلْطَان سَيْلَمَان زَمَانِنَك تَا بُو زَمَانَه دِكَلِي اَوْلِنْدَن
اَخِر تَه دِكَلِي كِم كَلُوب كُجُودِي وَاَوْل مَنْزِل كِم كَم

الْبَدَّةُ مُنْتَهَى اَوْلَادِي كِه تَابُوا رَايَه كَلْبَجَه ذِكْرًا وُلْدِي
شَمْدَن كِيَرُو بُوَيْرَاز مَنزَلِيْنِيْكَ وَصِفْنَه شَرُوْع اَيْدَه لُوْم
وَآنَدَه دَه كِيَر اَبْتِدَاء مَنزَل اَيْلِيُوْب طَاش دِكْدِي وَبِجَبَه
كَلْمَر كَلُوْب كَجْدِي لَرَايِي دِيْجِي بَرِيْر شَرَح اَيْدَه لَم تَا اَوْل
دِيْجِي نِهَائِيْتِنَه وَارُوْب يَتِشَه تَا كِم اَنْلَر وَا سَايِر كَجَلْد
كِي اَهْل اِيْمَان دُعَا دَه اَكَلْدُوْجِي يِرْدَه بُوَفْقِيْرِي دِيْجِي
بَلَجَه اَكَلَرَه وَبُوَفْقِيْر اِيْجُوْن بَر فَاتِحَه اَوْقِيَان اَخِرْتَه
اِيْمَانِلَه خْتَم اَوْلَه اَمِيْن يَا رَبِّ الْعَالَمِيْنَ **مَرَاتِبِ اَوْل**
بَخْتِيَار دَر سِي عَرَبِ يَحْيٰ قِيَه شِيْر مَرْد وَبِكَلِي قَرَه كُوْر
دَوَه كَمَال قِيُوْر اَنْك اَخَج پِيْشِر وِيْرِي وَبُوْر سَلُوْ شَجَاع
وَاحْمَدِيْكَ مِيْر عِلْم بُوْنِكَلَه مَشْهُوْر دُرُوْبُوْمَنزِلْدَه وَاقِع
اَوْلَان صَاحِبِ لِيْرِي دُر بَابِ اسْتَا بُوْلْدَه بُوَيْرَاز مَنزِر
لِيْنِيْكَ بِيَانِنْدَه دَر كِه ذِكْرًا وِلِيْنُوْر صَاحِبِ لِيْرِيْكَ اَسْمَاء

34
لَرِي اَيْلَه وَبُوْمَنزِل دِيْجِي عَلِي وَاُوْرَاق مَنزِلْدَر بُوَيْرَاز
هَوَاسِيْلَه اَنْلَر بَكَلِي اُوْرَاق لِقْدَه جَمَلَه دَن اُوْرَجَلْسَه زِيَايَه
كَلُوْر اَوْل بُوْمَنزِلْدَه اَوْق اَتُوْب طَاش دِكْمَكَه هُوَس
اَيْدُوْب سِي سَبِيْلَه اَتُوْب طَاش دِكْمَه غَرَّاز اَحْمَد دِيْر كَز
سُلْطَان مُحَمَّد خَان مَرْحُوْم مِيْنْدَايِي بِنِيَا ذ اَيْدُوْجِي وَقْتِيْن
كَلُوْب اَوْق اَتْن كِيْتِيْنِيْكَ اَدِي غَرَّاز اَحْمَد دُر پَهْلُوَان كِيْسَنَه
اَيْمِيْن وَهَم غَايَتِ خُوْب بُوْتَه اَتْر اَيْمِيْن مَرْحُوْم غَرَّاز اَحْمَد
دُنِيَا دَن اَخِرْتَه اِنْتِقَال اَيْلْدُوْجِي وَقْتِيْن اَبِي صَالِح لُحْرُوْن
بَرِيْجِي وَاقِعَدَه كُوْر مَشْرَاكَا صُوْر مَشْرَاكَلِجَه اَوْلْدِي
دِيْمِيْن وَاَوْل اَيْمِيْن اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَالِه خُوْش دُنِيَا دَه اَوْلْدُوْم
زَمَانْدَه فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ غَرَّاز بُوْلْنَه بَر اَوْق اَتْمِيْن اَيْدَه اَوْل
اَوْ سَبِيْلَه اللّٰهُ تَعَالٰى بِكَافَضْلِيْنْدَن رَحْمَتِ اَيْلْدِي
دِيْمِيْن اَوْل طَاش اَنْك دُر وَبَعْدَه اَيْمِيْن كِه وَارَسَن دِيْجِي

چالیش اولکه بر اوق آتہ بلسین خالصا مخلصا غزا
یولنه دیشین و بعدہ اوستاد سنان دیرلر اوجیدر
سلطان محمد خان اوستا و لریدن در پادشاه مصلحیدر
ندن در ایچی طاش انکدر و آندن صکره کلوب آشوری
آتہ بجلی قره کوز دیرلر نیکجری زمره سندن در صکره
سپایچی اولمشدر بغایت خوب تیر انداز در اوج منزلده
دیخی یرئی وارد تا پیرلکی زمانده یرلر نیک اوجو
دیخی سورمش در آخر مرحوم سلطان سلیم خان تیریز
غزاسندن کلورایکین اما سینه ده فوت اولمشدر بو
ذکر اولنان اوج منزل سلطان محمد زمانده آتلیشدر
وبورالقدن اوستی سلطان بایزید خان زمانده
آتلیشدر و بعدہ یعنی بوندن صکره کلوب آشوری
آتہ دوه کمال دیرلر که مرحوم آتیش ولکن طاش دیشین

تویر

شویله طور زایش مکر بونی فکر آتلیش که آتدوخی
یرئی آخ اوق ایله آتہ دیخی نشان دیکه عمر وفا ایمون
دینا دن کچش سن این صکره صولاق سنان صوباشی
کلوب آشوری آتوب طاش دیشین اوزره ایکن سالیس
مخورد دیرلر نیکجری زمره سندن کلوب دوه کمالک
یرئی آشوری آتوب ولکن سنان صوباشیدن کپرو
ایدی حتی سنان صوباشی دیخی طاش دیشین اییدی
وبوسسین مخوردک یولی بو طایفه ایچنده یول آری و
واکان آری اییدی که ایچیلر ایچنده برقیب کی
اییدی ایله اولسه بوجله بهلوانلردن انباش اییدوب
دلک ایلیوب دیدی که جوق زماندن بروین فقیر
دیخی بو طریقده سورونوب نامراد لردنومر حالاسیز
آرنلردن دیرلریم که چون دوه کمال مرحوم آتدوخی

یره طاش دیکدی بن فقیر آندن آشوریجه آندوم
اگرچکم بر پهلوان دخی بزدن آشوری آندی ولکن
دخی طاش دیکدی اول آندومم یرجکزدن بکا اجاز
و پر سکوز طاش دیکم دیدی پس اول وجه اوزره
اگا اجازت و یروب بکلی قره کوزدن آشوری دوه کمال
آتوب طاش دیکدی یردن آشوریجه آتوب طاش
دیکشدر پس بو فقیرک بو تقصیلی مرحوم سلطان ما
بایزید زمانندن بروسی درکه ذکر اولینور آندن صکن
صولاق سینان صوباشی نکدر اول سینان صوباشی
غایت ایله یای چکبی اییدی دیرلرکه حتی شودکلو که
تقی یا یکن قبضه سی که آنک الینه صیغه اول اینی
چمکن واقع اولما مشدر زمانده یای چککده
بوکه هیچ کسه غالب اولما مشدر پس بشیخی طاشن

انگدر آما اوق آندومم و قین صولاغنه آتردی
بعده پهلوان هوان دکن کلوب دررکه اکا صولاق
بالی دیرلردی مرحوم سلطان بایزیدک صولاغنی اییدی
ولای بو عاوت اوزره طوغری بو رک کیمزدی و حمله
با دشا هک او کینده یورون صولا قلدردن اییدی بو
وجه اوزره ممتاز اییدی و پیاده روند لیکنده شومرته
اییدی که استنا بولدن آدرتیه برکونده آدرتیه
پیاده کلش اییدی پس بو ذکر اولان منزله آلتینی
طاش آنک در و مذکور صولاق بالی بو منزله یرینی بر
تخ کتره سوز مشدر و شمدی طاش دیکلوب طور
طوغری یره آتسی شول و حمله اولمشدر که بورسه شمرده
بزا و ستاد عالم و آراییدی آدنه او ستاد قلی شمس دیرلردی
بوفسور علیده بغایت ما هرا اییدی پس بوفسور ایچنده

خَطَرَ بَاغِلَرِ اَيْدِي شِمْدِي اَنَكْ مَرْحُومِ سُلْطَانِ سَلِيمِ خَانِكْ
تَرْبِه سِي اِيچِنْدِه بَرَا جَزَاءِ شَرِيفِه صَنْدُوعِي وَارْدُ رَا اَنَكْ
فَسُو سِي وَخِي طِي وَكَنْدِه كَا وِيسِي جُمْلَه كَنْدُو ايشيدُر
بُو مَذْكُور قَلْبِي شَمْسِ هَم اَوْ قِي دُر وَ هَم بُو رِسَه دِه مَنِي
وَارْدُ رَا اِيچِي دُر وَ هَم هَنُور تَقْوِي اِسِي دُر وَ بُو مَذْكُور
قَلْبِي شَمْسِ كَا اِيچِي بُو نْدِه اِسْتَا بُو ل مِي دَانِي
بَهْلُو اَنَلَرِنِه بَر دَانِه قَا مِش اَوْ قِي كِه پَر تَاب اَوْ يَمِ
دِي وُ كُو نْدُو رُ رُ لَر دِي پَس بَر جَمْعَه كُو نِي تَنْبِيَه اُولِي نُو رُ
جُمْلَه بَهْلُو اَنَلَر بَر اَرَا يَه جَمْع اُولُو رُ لَر دِي بَر بَرِنِه اَقْرَانِ
اُولُنَلَر هَر قَنْبِي مَنَزِيلِكْ هَوَا سِي اُولُو رُ سَه اَنُوكْ اَوْ
اَوْز رِنِه دُو رُب اُول كُون اَتَا رُ لَر دِي وَاوُل هَوَا اِيكْمَكْ
اَلِنَه قَالُو رُ سَه اَوْ كُدُل اُولَان اَوْ قِي اُول اَلُو رُ دِي
اِتِّفَاق بَر كُون اُول اَوْ سْتَا د شَمْسِ بُو رُ سَدَكْ كِي رُو اَبُر

اوق كُونْدُر دِي اُول كُون تَقْدَر بَهْلُو اَن وَ اَرِسَه اُول
زِمَانْدَه مِي دَانْدَه مَوْجُود اُولُنَلَر دَن تَوْز قُو پَر اَن بُو
بُو رُ سَلُو شَجَاع وَ سِي تَان صَوْبَا شِي وَ صَوْلَاق بَا يَلِي هَوَا
دَلَن وَ حِي نْدُر بِنَكْ وَ اِسْحَاق بِنَكْ وَ اَلْجُمْلَه اُول كُون
بُو ذِكْر اُولَان بَهْلُو اَنَلَرَه غَلْبَه اَيْلِيوُب وَ هَم اُول كُون
جُمْلَه مَنَزِيلِي اُولَان طَا شَلَرِي بَصُوب وَ هَم كَنْدُو يَرِي مِ
سُو رُب مَنَزِيل اَتَدِي عَظِيم تَمَا شَا اَيْلَه اَشِي اَيْلَدِي اُولِي
اُول كُون بُو ذِكْر اُولَان بَهْلُو اَنَلَرَه بَر اَيْشِي اَيْلَدِي كِم رُو
اَوْ كُدُل اَوْ قِي يِنِه اَلْدِي شِمْدِي بُو رُ سَلُو شَجَاع كْ
كِرِسِي نْدِه كِه طَا شَر مَرْحُومِ صَوْلَاق بَا يَلِي نَكْدُر رُو قِي
شَا ذَا اُول سُون جُمْلَه اَخِل قَبْضَه عَا شَقْلَرِي اَيْلَه وَ بَعْدَه
اَنْدَه اَيْلَرُو كَلُو ب بُو رُ سَلُو شَجَاع كْ اَتَشِدُر وَ مَذْكُور
شَجَاع كْ اُول طَا شَر دِي كِي لُو ب دُو رُ دُو قِي يَرِه وَ اَرِي جَه

چوق غوغالز اولمشه اندك في الجمله سويليولوم اول
زمانك ايجيلرينوك هر برينك برنجه يوزهوادارلي
ونسبتين ايلرلردي واريدې بومذكور بورسلوشجا
كلوب استنبول ايجيلرينه غلبه ايليش ايدې
واول زمانده هر بر باشا بر پهلوانه نسبتدارلي ا
ايلردي بورسلوشجاك نسبتداري وزرادن علي
باشا ايدې كم شمدي ديكلوطاش ياننده عمارتي
وازدر اولك نسبت داري اول ايدې اول زمانده
پهلوان تورقوران دخي بيچر ايدې كلياً اول
طائفه آكا نسبت ايلرلردي ايجرودن جقان سپاهي
طائفه سي كندوجيني جيني نه بازيا ركبوتر
باكبوتر بازيا ركبوت بوسوزمنه كله لم اول زمانده
اوستادلردن استنبولده ايچي كورنر اوستاد

واريري

38
واريدې كبقاروده دخي ذكر اولندي ايدې
ايكبي دخي سلطان محمد اوستادلردن ايدې برينه
جهه جي باشي اوستاد ابراهيم ديرلر ايدې وبرينه
كوسه حاجي سينان ديرلر ايدې اوستاد كشيدي
هم محبت صلحا ايدې وبوايچي اوستادلرك شاكردلي
واريدې كم شمدي زمانده انلردخي اول ايچي
اوستادلرك شاكردلردن دزبورسلوشجاغ كاه
بريسي جانينه واروب وكاه بريسي جانينه وارردي
اول جانينه تابع اولورلردي بوايچي جانينك توابعلدي
شويكه اولورديكم بر برينه آل صونغه بهانه استرلدي
اول اجلدن طرفينه عداوت دوشمش ايدې اگرچكم
اظهار عداوت ايتزلردي ولكن بومعنى ايجلرند وار
ايدې وبريندن بورسلوشجاغ قاپشورلردي وكاه

اولور ديكيم شجاعك اوده دوردوغي يزدن برينغا
ايلرلردي بويني كوستروب اندن قالفوب بورسيه
كده كيي صورتين ايدورب ايدرلردي اشكليه
واردقه ايني اياردوب برجانبه داخي دوشورلردي
وبوخابنك ادملري كيرو اوچيدرو يايجيدن
وايجيدن هريرنيك اجبالرين طرفين اولمشلر ايدوي
ايله اولسه بهلوان شجاع بركون بويراز منزلي اوزره
شسته بوزلوق جانينه اشغه دره يه براوق قاجردوي
جمله دن اشوري بوكا هوا ايلديلز الله اعلم دولند
بوزديلردي اورايي تعين ايد مزه اناكلوب اويي
چكيش بولديلز والماصل ايش بوزلدي كلد يلز
كورديلر كييم براوقدر ايش نظرده خيلي زياده
اشوري كورينور اولابونك كيي چكيش اوقه بچون

اشوريه هوا ايلد يگوزر يوشوليشوركن سوزازدي
طرفيندن دوكوشه بشلديلز اولكون اوستاد مؤزن
اوغلي كيي جان بهلواني اوچي دوكرديلز وداخي
ينجه انك امثالي اولنلردي ذكر ايليم باروي غوغا
اولدي اوليله اوترايسه بوندن اول نوزقوبران بهلوان
ديخي قبضه جانينه يوقروييه براوق قاجر مش ايدوي
انوك ديخي هوا دازكري ايتديلز بوسلفوجانبه اكر
قيراشغه صلغويه اتدوغوكوزا وقه طاش ديمك
استرسك بزداخي يقاروقبضه جانينه ايتلان اوقه
طاش ريكدوروزرديوب بونك اوزرته غوغا
برينجه هفته يدك سورلدي عاقبت بوزسلوشجاع
جانبي كورديلر كه غوغا دوگمنز وهم نوزقوبران
اتدوغي زياده چوق ييرايدوي ولكن هيج بروجمله

دیککه مناسبت یوغندی ایله اولسه بورسلو
شجاع کلوب مسکت جانین دوتوب آیتدی گل
بهلوان بزشت جانیندن وار کچلوم سز قبضه جا
جانیندن وار کلوک غوغا کسلسون تکرار کیر
انمغه بتلیالوم کوره لوم الله تعالی قنقمه ویر
انوک اولسون دیوب بو وحمله سوز سولیدی جمله
معقول سولیدی دیوب بوسوزی ثواب کور دیکر
بیر بیلکه مرجا ایلدیلر اول قیش داخی بونک اوزرینه
کجدی اول بریل دخی کیلجن بورسلو شجاع
کیر و اول آکری آتدیغی پیری صولاق بالی اوزرینه
راست طوغری اتوب طاش دیکدی آنک نشایه
صولاق بالیدن آشوری اولان طاشدند **مرحوم بهلول**
شجاعو کله و اول بیل کجوب آندن صکره نقد زمان

کجودی

کجودی بزه معلوم دکل آخر آندن آشوری چمان
بهلوانی توز قوبران اسکندر کلوب آشوری اتوب
طاش دیکدی ولکن زیاده چوق آتدی الی الی
ادیم آتدیق آتمک میسرا اولدی و بعد زمان توز
قوبران کیر و پیرینی اوج ادیم آشوری اتوب
سوزری شیدی بورسلو شجاعدن اون ادیم مقیدان
وار اوله آشوریدر بو منزلیک اتلیسی اینه بخچی
و موتون سفریندن اولدز توز قوبران بو بویراز
منزلیجی اتوب طاش دیکوب اول سفره کیشدز
مرحوم سلطان بایزیدخان سفره متوجه اولدوغی
وقتین مرحوم کوچک داود پاشایی کیلیولی یه
قبور آن ایدی کیم شیدی اوسکور ازره عمارتیه و جامی
وار ضر و صکره وزیر اولوب فوت اولدقه آیوبده

دَقْنِ اَوْلُنْدِي اَبْنَه رَحْمَتِ اَيْلَسُون جَمِيعًا مُؤْمِنِينَ اَيْلَه
بِلَه غَايَتِ اَيْلَه قَدَرِ شِنَاسِ اَيْدِي اَوْلِ اَهْلِ هُنْزَلِي
سَوَرِي اَوْلِ وَقْتِنِ كَمِيَلَه سَفَرَه كِنْدُو كِي وَقْتِنِ
بِكَجَرِي اَيْجِنْدَه بِنَا مَر بَهْلَوَان تِيرِنْدَا زَلُو غِيَلَه اَكَلِشِ
اَتَجَلِرْدَن كِنْدُو كِي كِيْتَه اَوْنِ كِسْنَه بِلَه اَلُوْبِ
كِنْدُو صَفَرِ سِنَه بِلَه صَوْنَر لَرِي وَاوْنِ نَفَرِ كِسْنَه نَك
بِرِي سِي تُوْر قُوْرَان دُر مَر بَرِي اَدِي اَدِيَلَه ذِكْر
اَتَمَك بُو اَرَادَه اَوْلَن وَاوْلِ وَقْتِنِ كَمِ دَر بَايَدَه كَمِيَلَه
اَيْلَه عَلِي جَنَك اَوْلُوْبِ اَوْجِ بَارَه قَا دَر غَه قَبُوْدَانِ
دَاوْر بَا شَا بِنْدُو كِي كَمِي اَوْر تَا يَه اَلُوْبِ بُو كَفَا ر
بُو يَلَه فِكْر اَيْلَر لَز اَيْمِشِ كَمِ بُو اَوْجِ كِي قَبُوْدَانِكِ
كَمِي سِي اَلَا لَز وَا يَخُوْر اَيْجِنْدَه بَرَاد مَر زَا د قَوْمَا يُوْبِ
قَبُوْدَانِيَلَه جُمْلَه هَلَاكِ اَيْدِه لَر وَبُو اَر اَلِقَدَه جَنَك

ايجنده

اَيْجِنْدَه بَر كَا فَر قَبُوْدَانِكِ كَمِي قَيْجِنْدَن دُوْر مِيُوْبِ
بَا دِشَا هَك اَلْتُوْن سَجَاغَك بِيْرَاغِن بُوْرُبِ دُوْشُوْر كِي
مَر حُوْمَر تُوْر قُوْرَان اَوْلِ كَا فَرِي بَرَاو قِيَلَه كُو كِسْنَه
اَوْرُبِ اَر قَا سِنْدَن جَقْدِي كَا فَر دُر سَجَاقِ بَر لَه دُر بِلَه
دُوْشُوْبِ تُوْر قُوْرَان اَر دِي جَه دُوْشُوْبِ سَجَاغِي ر
قُوْر تَا رُوْبِ كِي رُو كِيَه جَقْمِشِدُر اَوْلِ كَمِيَدَه اَوْلِ
اَوْنِ نَفَر بَهْلَوَان لَر كِ بَرِي نَه مَطْرَا جِي اَسْحَاقِ دِي لَرِي
اَوْلِ اَنْدَه شَهِيْدِ اَوْلْدِي وَاوْلِ اَوْنِ نَفَر بَهْلَوَان لَر كِ
اَوْلِ غَرَادَه بَرِي جَه سِي شَهِيْدِ اَوْلُوْبِ وَا يَاقِي قَلَنْ لَرِي
بِي جَه هُنْزَلِز كُو سْتَر مُشَلَر دُر مَر حُوْمَر تُوْر قُوْرَانِ
اَوْلِ سَفَرَه سِي بَا هِيَلِغَه جَقْمِشِدُر بَر كِي رُو سُوْر مَر
كَلَه لُوْمَر بُو پُو يَر اَز مَنزِيلِنِكِ دَا يَحِي اَوْلِنْدَن تَا اَخِر نَه
دَكْلُو صَا حِبِ مَنزِلِ لَرِي بُو اَرَادَه ذِكْر اَوْلُنْدِي اَبْنَه

تَعَالَى جَمَلَهُ قَبَضَهُ دَنْ كَجَنْدَلَهُ رَحْمَتِ اَيْلَسُونِ وَبُودَنْ
 صُكْرَه نِيلْدَرْ مَنزِيلِيْنِكْ اَوْصَافِيْنَه شَرُوعِ اَيْدِه لَوْمَرِ اَنْكْ
 دِيْجِيْ اَوْلِيْدَنْ اَخِرْتِه دَكْ دِكْرِيْ اَيْدِه لَوْمَرِ تَوَا تَرِيْرَه
 بُو فَعِيْر تَيْشِيْدُ وِيْجِيْ اَوْزَرَه اِنْشَاءً اللهُ تَعَالَى خَدَا تَوْفِيْقِيْ
 وِيْرَه اَنْكْ صَاحِبِ لِيْ اَكْلِدُ وِيْجِيْ يَزِدَه جَمَلَه اَهْلِ قَبَضَه
 دَايِجِيْ بِلَه دُعَا دَنْ اَكِيْلَه وَبُو صَاحِبِ تَرْجَمَه دِيْجِيْ بِلَه
 مَذْكُورِ مَنزِيْلِيْكَ بَه لَوَا نَلِيْ بِلَه دِكْرِيْ اَوْلُورِ مَرَا غَزَا زَا حَمْدِ

اوجي نمان
 بکلزفه نور
 در دنجي
 سسنتان
 سكرنجي
 تون فويران
 بورديلو
 شيخ
 التخي بلي
 صولاق بلي

بلي

٤٢
 بِلِيْزِ اَوْلِ طَاشِ اَوْلِدُزِ اَوْلِ كُوْجِكْ مَرْمَرَه اَتَنَه
 دَوْلِيْنْدَا تَرَلَرِ وَاَنْدَنْ صُكْرَه شِيْرِ مَرْمَرِدُ دُرُكِه يُوْمَرُ وُ
 اَصْلِيْ اَيْلَه دِكْرِيْ اَوْلُشِيْدُرُ وَاَنْوَكْ بَرَا بَرِيْنَه يَقِيْنِ بَرِطَاشِ
 دِيْجِيْ وَاَزْدُرُ اَوْلِ يِيْرَا عَاجِ اَوْقِ بَرِيْلَه اَتَلِيْشِيْدُرُ اَنْكْ
 صَاحِبِيْكَ اَدِيْنَه حَمْدُ اللهُ اَبِيْنِ شَيْخِ دِيْرَلَرِ غَزِيْرَلَرِ دَنْدُرُ
 اَمَّا سِيْتِه لُوْدُرُ وِهْمَا اَوْلِ شَيْخِ زَا دَه دُرُكِمِ خَطِنَه
 يَا قُوْتِ نَا يَنْدُرُ وِهْمِ جَمَلَه اَهْلِ قَبَضَه نَكْ شَيْخِيْ دُرُكِه
 خُوْبِ اَوْجِيْ دُرُ وَاَنْكْ هَرِيْرِ دَانَه بِيْشِرُ وَاَوْجِيْعَا زِيْجِيْ
 اَنْجِيْلَرِ قَبُوْرِيْنَه تَبَرُّكَا وَتِيْمَنَا صَافِلَرِ اَيْدِيْ اَوْلِ
 اَوْجِيْ طَاشِ اَنْوَكْمَه وَاَنْكْ بَرِ وَاِلَدِه لَرِيْ وَاَرِيْدِيْ
 غَايِيْلَه صَالِحَه لَرْدَنْ اَيْدِيْ شُوَيْلَه رِيْوَايْتِ اَيْلَدِيْكُمْ
 بُو شَيْخِ اَنْدِيْبِيْه اَبْدَسْتِ سِيْرَا غَزِيْبَه مِمَه وِيْرْمَكْ اَزْ
 وَاَقْعِ اَوْلُشِيْدُرُ دِيْرِدِيْ وَكَنْدُوْ اَنَه حَضْرَتِيْ صَا

ترتیب اییدی مرحوم شیخ زاده آفندی سلطان بایزید
خانله آماستیه ده جلگی ایکن مصاحب آیلر لر دی
صکره پادشا خلونجی زمانده دخی کاهی بز برینک
مصاحب تریله مشرف اولور لر دی و مرحوم سلطان
بایزید آکا آنا خضرتی بز ی دُ عارن او تمسولور دیو
اصغر لر دی و مرحوم سلطان سلیم خان مصر سفیریه
کند کله وقتین مرغ محاربه سی کوننده تاریخ تو
قومشکر مرحوم شیخ زاده آفندی بونده اول کون
فوت اولمشکر در رحمة الله علیه رحمة واسعة و شیخ
زاده آفندی دن صکره کور سینان دیکله معروف دز
اول اشوری آتمشدر سلیفکله قلعه سینک دیندر ای
ایدی و بوندن صکره کلوب مرحوم بجلو قره کوز
سینان دن اشوری آتمشدر و طاش دیکشدر و بیکلی

زمانده

زمانده اوج کره یرینی سوزمشدر بشنجی طاش آنوکدز
واندن صکره کلوب سینان صوباشی آتمشدر و کاهی
کلوب دوه کمال آندن اشورییه آتمش کاه اول
دوه کمال دن اشوری آتمش بزینجه کره هر برسی پیرلرین
سوزمشدر در آخر شمیدی دوه کمال آندن اشوری
آتمشدر بونله اولیچق آلتنجی طاش سینان صوباشی کند
و بدنجی طاش دوه کمال کند و بعد دوه کمال
دنیادن کچد و کندن کلوب دوه کمال دن اشوری
آتوب طاش دیکن هوان دکن صولاق بالیدر و صو
وصولاق بالی اول یلدر ده که یرین قله و زروق
ایله آتمشدر و صولاق بالی نک و دوه کمالک منزله
او قلری مرحوم اوستا دختیارک او قیدر و بو اوستا
بختیار بز مبارک حمیتی بلند اوستا و ایدی و آنوک

چوق يزلده او قلميله چوق كسنتر مراده وصول بو
بولمشلوروز دوه كمال ديجي اوزنده منزلي آنك
اوقيله آتش درونمرا غاج اوغلي ديجي اوزنده وار
منزنده اوستا ديجي اوقيله آتشدر ونيجه كوردي
واز دروزنده كله كلدوك كيرو هووان دلن منزلي
نه وجمله آتق واقع اولدي ايه ديجي ذكر ايدو لومر اوستا
بختياز اكاير قامين و يرمشدي اوزنده يولما مش
ايدي و قيلاري بيله دوروزي آتليش شول بردانه
اوچوغزي قنديلكه قولاغوز ايلوب انه سن
دئيش غايتيله برك اوق و قوتلو اوقدر دئيش مذكور
هووان دلن لوب اوتي قورينه قوش ايتفاق بركون
ييلدنا ولوب جمله بهلوانلر برار ايه جمع اولوب آتغه
مباشرت اولندوغنده دورب آتلكير اوق قلاوز

169
اوتوب هله نه يه چقرسه چقوب نوبت هووان
دلنه كلجك بوديجي ايجيلر اركاني اوزرينه
اوسلوب نيسه قاعده يرينه كوتب رسولك پاك غنيز
منور مطهر و مكرت روجنه صلوة و سلامه ايلوب
بسملا بركه بومذكور قولاوز اوچق اوتي
چكوب آتدي و اولكون هواز ياده برك ايدي
هو اجيلر ك باشندن اشوري چوب كيدوب
اوتي قوند رمديلر اطرافي نجس ايلوب بركسته
ديجي آتغه شروع ايلجك بو هو اجيلر ديجي فارغ
اولوب اوصوك ايلوب كلجك اوقه مشغول اول
اولديلر حتى شو دكلوتا نوبت ينه صولاق باليه
كلنجيدك چونكم كيرو نوبت هووان دلنه كلوب
بوديجي قلقوب اكي اوتي آتقده هو اجيلر قولاق

اوروب دكليلزكورديلزكيم اوق كلوب دوه
حمله بدل دوشدي بواوقك اورينه كلوب
هوا ايده لومرديلكري وقتنده بقوب كورديلزكم
اول قوللا وزانلوب هوايي الفيوب قوندردمديكري
اوق منزيلدن اشوري طوررهاله بوصكه كلن
اوقه منزيله بدل هوا ايند يلزا اول اوقه منزلي
اشوري ايدي چكوب آني كيرويه كوندرديلز
بوئي تكرار اشون بواوق منزيلي بوزدي ولكن
قوندوده مديلز شويلاه واقع اولدي ديلز واول
اوق چكوب چقرن ميدانك بغايت اولولا زندن
ايدي واهل اولندر دن ايدي اكا بكار سينان
ديرلزا ايدي ويزم دخي اوستاد مر ايدي ومولف
ايدربن دخي كوچوچك اولغلق ايدم دوه نك طاشي

ازدنه سكوپ دورر دوشويلاه ايبي اسرهوا ايبي
اوق بنداخي دويمادم بواولولز يا كيلجك قتي
يا كلوزكز وبوايلدويه كلن اوق چكمن كرك
ايدي هله شويلاه واقع اولدي اول براوق منزله
بدل وبراوق دخي آندن اكسوجك دوشدي وبو
تكرار كوندريكن اوق آنده وارنجه ايتش بولوب
بروجانبه توجه اولندي اول كون دخي بزكسته
نك اوق منزيله يقين كلدي بوصولاق بالي
اول كون جمله سي منزيلي بوزدي برويه كلدكده
غوغا اولدي هر كشي بزدرلوسوز سونلدي اگر
اشورييه كلن اوق چكلمسه اول بزبدل وبرانندن
اكسك اوقلرله شهادتيكه اول منزيل ديكلوزدي
هم عاقبت اويله اولدي وبوعالم طرفين اولديلو

وَبُو تَجْمِيلُكَ اُولُكِي اَرْكَانِ اَهْلِي دُرُ دِيخْلَك كَرَكَه
دَرِيلَر وَبُونُك اَوْزَرِينَه تَمَامَرِ اَلْتِي اَي كَجْدِي
اِنَّه اُولَسَه يُقَارُودَه حِكَايَتِ اُولُنْدِيكِم اَوْقُ مَد
مِيْدَانِيك نَكِيه سِي بُيَا دِينَه سَبَب نَه اُولدُوغِي
يَزِدَه كِمَا اُول عَجْم دَن بَهْلُوَان بَايَزِيد كَلِيش اَيدي
اَبِي مِيْدَانَه ضِيَا فِت اَيْلَكَه خِيْمَه كَز قُورُلُشْدِي
اَنُك حِكَايَتِي يُقَارُودَه كَجْدِي اَيدي تَكْرَارُ دِكِر
اَيْمَك لَا زَمَر دَكِل اِتْفَاق اُول بَهْلُوَان سُلْطَان بَايَزِيد
اَوْسْتَاذ بَهْلُوَان لَزِيدَن اَيدي عَجْمَدَن اَنُوك اَوْغَلِي
كَلْدِيكِم اَكَا بَهْلُوَان بَايَزِيد اَوْغَلِي دِير لَرِيدي
اَيْلَسَه اُولَسَه بُو مِيْدَانِ اَهْلِي بَهْلُوَان لَزِي اَكَا اِسْتِقْبَال
اَيْلُوبُ وَارْدِيلَر اُول دِيغِي بَارِشَاهَه لَا يُو بِيشِكِيش
چَكُوبُ بَارِشَاهُك اَلْبِي اُو بَدِيلَر بُو قَرَه كُوز هُوَان

دَكَن صَوْلَاق بَالِي مِيْدَانِ اَهْلِيك بَغَايَتِ كُوزِيدَه لَزِيدَن
اَيدي وَطَشَرَه دَن بَرُ مَسَا فَرَكَلَسَه اَنُك نَظَرِينَه كَلُور
كَلُور دِي اَنْدَن غَيْر مَصَالِح لَرِينَه وَارُور دِي زِيَاغَات
كَرَم اَهْلِي دَن اَيدي وَصَفَرَه سِي اَجُوق كِسْنَه اَيدي عَمْرِي
بَاك بَجَر دَرَك بَزَلَه كَجُور مَشْدِي وَقُوشَاغْنَه طَلُور
مَر دَا اَيدي وَهَم جُوق يَايِي چَكُور دِي عَاقِبَتِ سُلْطَان
سَلِيم خَان مِصْرَه كَدَر كَن شَامَنَه فُوت اُولدي
صَالِحِي دَه شِيخ حُجِي اَلدِين عَرَبِي اُولدُوغِي مَر اَرِيْسَانَه
دَقَن اُولُنْدِي رُوح شَاذ اُولسُون بَزِكِرُوسُوز مَر
كَلُور جُونُكِم بَهْلُوَان بَايَزِيد اَوْغَلِي ضِيَا فِت مَصَلِيحَت
كُورُب اَبِي جَلَه اَهْل قَبَضَه مِيْدَانَه چَقَر دِيلَر بُو مَر نِيلَك
اَشُورِي چَقُوبُ قُوبُلِيَاَن اُولُك اَحْوَالِي وَبِر اَوْقُ دِيغِي
اَنْدَن اَكُوسُوجُك اُول كُون اَتِلدُوغِي اَكَا عَرَض اَيْلَدِيلَر

وَأَنْزَلَنِي بِوَالِدِي أَوْقِ أَشُورِي أَوْلَانِدَنْ عَنِي
شَاهِدْ كَزْبِرْ لَه نَا بَمِيدُر دَرِيلَر وَشَاهِدْ كِرِي دَكْدِيلَر
وَأَوْلَ مَنْزِيلِي يَرِينَه دِيكَمَكَه إِجَازَتَ وَيَرُوتَ
حُكْمَ آيَلَدِيلَر وَأَنْزَلْ كِيرُ وَمَمْلَكَتَ لَرِينَه كِتَدَكْدَنْ
صُكْرَه بَهْلَوَانَ دِيخِي بِرَعَالِي حِيَا فَتَ آيَلِيُوتَ أَوْسْتَاذَكْ
قَوْلِيخَه دُعَا وَشَا إِلَهَ مَنْزِيلِي دَكْدِيلَر وَمَذْكَورَ
بَهْلَوَانَ بِرِ قَوْلُتْلِقَ آيَلَدِيكِم مَعْلُومَ دَكْدِيلَر كِم
بِرْ أَنْكُ أَمْنَالِي جَمْعِيَّتَ أَوْلِيشَ دَكِلَ مَرْحُومَ أَحْمَدَ آغَانَكْ
حِيَا فَتِي أَوْلِيشَ أَوْلَه وَبُونَكْ أَوْزَرِينَه بِيخَه يِلَلَر كَجَدِي
بُومَنْزِيلِي آتَمَغَه كِمَسَه ظَفَر بُولَدِي بُولَكْسَه بُونَكْ
أَوْزَرِينَه چُوقَ چَكِشَلَدِي كَلْدَكْ اِمْدِي بُورْسَلُ
شَبَّاعَ بُومَنْزِيلِي تَوَجَّهَ أَوْزَرَه آتَدُوعِي دِيخِي ذِكْرَ
اِيَدَه لَمْ أَوْلَ وَقَتْرِكِم بَهْلَوَانَ شَبَّاعَ اِتْمَانِي يَتَشَدَّدُ

47
أَوْسْتَاذَ اِبْرَاهِيمَ جِييَ بَايِي أَوْنِدَه بِيكَه أَوْلُورُوي بُو
أَوْسْتَاذَ اِبْرَاهِيمَكْ بِيخَه أَوْسْتَاذَ شَاكِرْ دَلَرِي
وَارِيْدِي كَنْدُ وَأَخْرَتَه اِنْتِقَالَ آيَلَدَكْدَنْ صُكْرَه سُلْطَانِ
سَلِيمَ خَانَ تَخْتَه جُلُوسِيْنَكْ أَوْلِنِدَه بَرُوسَدَه اِيكَنْ مَرْحُومَ
أَوْسْتَاذَ اِبْرَاهِيمَ أَخْرَتَه كِيدُوبَ كَنْدُ وَنُوكْ بِرِ شَاكِرْ دَلَرِي
وَارِيْدِي يَرِينَه يَابِيخِي بَايِي أَوْلَدِي وَلكِنْ أَوْلَ
يَابِيخِي بَايِي أَوْلَه مَقْدَمَ مَرْحُومَكْ قَوْلَلَرِي وَشَاكِرْ دَلَرِي
وَارِيْدِي دَوْلَتْلُوكْزَا كَاهْتِ عَلِي آيَلَدِيلَر وَاقِعَا
هَمَا يُو أَوْسْتَاذَ اِيْدِي أَوْلَ صُكْرَه أَخْرَتَه كِنْدِي
مَرْحُومَكْ قَوْلَلَرِنْدَنْ بِرِ أَوْسْتَاذَ وَارِيْدِي أَوْلَ يَابِيخِي
بَايِي أَوْلَانَكْ خَلِيفَه سِيْدِي أَوْلَ بُوْحِكَا بِي تَقِيلَ آيَلَر
آيْدُر بَرْكُونُ بُو أَوْسْتَاذَ اِبْرَاهِيمَ قَلْقُوبَ مِيْدَرَانَه كِتَدِيلَر
بِرْ بِيخَه شَاكِرْ دَرِيكَه بُوْرْسَلُ شَبَّاعَ كَه أَوْلَ كُونُ

منزل آتسه كركدر و اول نقل ايلين كه يايي
باشيد هم بغايت صالح كشيدير اندر آفندي
ميدانه كيديلر خليفه من و بهلوان شجاع و بن
ميدانه كيدر زاون قبا سندن پرميه بندك اوچر
غلطيه جقدك ميدان اشكلاهي اولدوغني يرد
برميخانه و اريدي و هم ديجي اول زمانه ترسخانه
لزيابلما مشدي و كلك يولن اول ميخانه او
اوغرا دي بهلوان ايتدي كلوكوز شوندرن بر مقدار
كيفيتلنيم اندن صكره ميدانه چقاله ديدي بنم
خليفه مك آدينه اسكندر پير اعست دير كردي اول
ايتدي كله بهلوان لطف ايله و ازكل شيديجي
خاله ميدانه كيدر ز مناسيب دكلد بو ميدان
اهلي باك اولو مناسيب در ديدي حاصل كلام چوق

68
مناقشه ايلدي بويي منع ايلوب اندن دويچك
ايد و زديوب ميدانه متوجه اولدوقه دويدي
بورسلو شجاع بيزه ايتدي شوبوكون يلدز منزلده
بن اتارين دري قويه بهلوان بونك كيجي اولو
سوزي سويله اولوسونلك ايوا اولن ريجه ايتدي
وانه بالله بوكون شول يلدز منزلي بن اشوري ايتدي
اولور سم ديجي ايرق الومه اول يايي الميم دري شونك
كيجي سوزي ندن حكم ايلوب سويلسين ردك ايتدي
بو كجه بردوش كور زمر البته شول يلدز منزلين بن
اتر دريدي ايله اولسه ميدانه و ازوق ايتيش وقتي
اولوب ياييلر فورلدوقه اول كون ديجي يلدز
هواسي اسردي بغايت راست هوا سيدي ايتفاق
اول كون قلاه بهلوانلردن كيمسه ايرق ايتوب

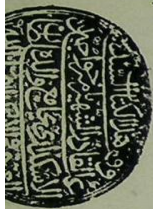
هَمَان تُوْر قُوْرَان بَرَلَه بَهْلَوَان شَجَاع اِكِيي اَنْدِيَلَز
اَيْلَه اَوْلَسَه قَلْقُوْب بَرَقَاج كَز اَتُوْب قَوْلَرِيْن قَز
قَز دُوْرُب طَاش دِيْنَه كَلُوْب اَوْسْتَا دَكْر قَوْلِي اُوْرِيْدَه
دُغَاوُشْا اِيْدُوْب وَقَبْضَه دَن كَجَن بَهْلَوَان لَرِي يَاد
اِيْدُوْب وَرَسُوْل حَضْرَتْلَرِيْنِك رُوْح پَا كِنَه صَلَوَات
وَسَلَام اَيْلُوْب قَلْقُوْب اَوْل بَهْلَوَان تُوْر قُوْرَان
بِرَاوُق اَتُوْب حَيْقِرُوْب حَجْر اِيْدِي بَرُوْدَه هُوَل جِيْلَز
قَوْلَاق اُوْرُوْب دِي كَلَدِيْلَر تَا كَم اُوْق كَلُوْب بَشْجِي
قَرَه كُوْر دَن اَشُوْرِي قُوْنْدِي اُوْر زِيْنَه وَارُوْب
دُوْلَبِنْد اَتُوْب هُوَا اَيْلَدِيْلَز اَنْدَن قَلْقُوْب بَهْلَوَان
شَجَاع دِيْجِي دُوْرُوْب بِرَاوُق اَتْدِي اَنْك اُوْتِي اَنْدَن
دِيْجِي اَشُوْرِي اِيْدِي كَلْدِي هُوَا اَيْلَدِيْلَز اَنْدَن
صَكْرَه قَالْقُوْب بَهْلَوَان تُوْر قُوْرَان بِرَاوُق دِيْجِي

اندي

اَتْدِي كِيُو بُوْر سَلُو شَجَاع دَن اَشُوْرِي اُوْر دِي
تِكْرَارَا كَا هُوَا اَيْلَدِيْلَز اَنْدَن نُوْبَت بَهْلَوَان شَجَاع
كَلْدِي قَلْقُوْب بِرَاوُق دِيْجِي اَتْدِي اُوْجِيْجِي اُوْق
اَوْل اُوْق اِيْدِي اَتْمَغَه شَرْوُع اَيْلَدُكْده وَاز قُوْتِيْن
بَا زُوِيَه كَتُوْرُب وَكَلِي هِيْتِيْن اُوْجِيْجِي اُوْقِيْنَه
صَرَف اَيْلَدِيْجِي وَقَبْضَه بَغْلِيُوْب اُوْتِي كَز كَلُوْب بِر
لُحْظَه دُوْرُب حَقَه نِيَا زَا اِيْدُوْب اَيْتْدِي اَلْهِي بُو
ضَعِيْف بِنْدَه كِي اَشْبُو دَمَدَه مَقْصُوْدَمَه وَاصِل اَيْلَه
دِيُوْب اَوْل اُوْق حَلِيْلَه جَكُوْب شُوْنِيْلَكِي رَسْت
اَيْجِي قَبْضَه دَن اَيْرِيْلُوْب تَمَام كُرْسِيَه بِنْدُكْدَن صَكْرَه
پَرْتَاب اَيْلَدِيْجِي وَحَيْقِرُوْب يايِيْجِي ياصِنْدِي وَبُوْس
اِيْدُوْب بَا شِنَه قُوْدِي وَاَوْل دَمَدَه جِيْه جِيْجِي يايِيْجِي
اَوْسْتَا دَا بَرَاهِيْم يايِيْجِي يانِنْدَه اِيْدِي وَنِيْجَه بَهْلَوَان لَر

واؤستاد لريله ايتدي لر بهلوان نيچون يايي يا
يا صدك دغي هنوز اوچ اووق ائدك ديد يلز توب
بوزله جواب ويروب ايتدي هتد كوزا ايله
مقصود حاصل اولدي منزلي بز ائدم چونكم بهلوان
شجاع بو اووق ايتدي بوجا بنده هواچيكر قلاتق اور
ديكلد يلز همان ساعت اووق منزيلدن آشور ييه
كلوب توندي جمله يي سكر ديشوب اوزرينه
واروب هوا ايلد يلز دولسند بوز ديلر اتيلوب بو
بوزلدوغى معلوم اولدقه بهلوان توز قوبران
قلقوب كيرو اووق ائمه شروع ايلدي اؤستاد لر
واؤسته ابراهيم توز قوبرانه ايتد يلز بقا بهلوان
نيلرسن بز بهلوان منزلي اتوب بوزد قدن صكون
ارتوق ائك اوزرينه اووق ائمق اؤستاد لر قولنه

يوقدر ديديلر توز قوبران دغي هيج سويلنلرك
سوزلرينه التفات ايتوب دروكلوب براوق
داخي ايتدي بوجا بنده كوز ديلر كم بهلوان توز
قوبران قلقوب كيرو براوق ايتدي اويله اولسه
هواچيكر قولاق دوتوب اول ايتلان اووق
داخي ديكلد يلز ناكهان اول اووق منزلدن
جقوب كلدي توندي كوز ديلر اكرجه كم
توز قوبرانك اووق منزلي بوزدي ولكن بهلوان
شجاع ائدوغى اووق ائدك زياده اكر اولكون
بورسلو بهلوان شجاع اول ارايه اووق ائلمش
اوليدي بهلوان توز قوبرانك ائدوغى يره
منزل ديكلوردي راوي راييت ايلدكم
شجاعوك اووق توز قوبرانك بريايي اوزوغي

اَكْسُكْ اِيْدِي وَمَرْحُومْ بَهْلُوَانْ تُوْر قُوْرَانْ
بَهْلُوَانْكَ دِيْدُوْكي اَوْلَدُكُمْ نِيْجَهْ يَزِكْرَهْ ذِكْرَهْ
اَوْلُنْدِي بَهْلُوَانْ شِجَاعَهْ بَرِيَايِي بُوْئي مَقْدَارِي
يَقِيْنْ اَتْمَرْتَمَامْ اَوْنْ يِيْلْ چَا اَشْدُمْ اَشُوْرِي اَتِيْجَهْ
دِيْدُوْكي اَوْلْ كُوْنْ اَيْلْدُكْلَرِي اَتِيْشْ اِيْدِي
بِرِكِيْرُوْ سُوْرُوْمَزَهْ كَلَهْ لِمْ چُوْنِكُمْ اَوْلْ دَمْدَهْ
اَتِيْشْ بُوْرُلْدِي بُوْجْمَلَهْ اَوْقْ اُوْرزِيْنَهْ كَلُوْبْ دَايِرَهْ
حَلْقَهْ اَوْلْدِيْلَرْ وَايِكِي بَهْلُوَانْلَرْ اَوْقْلَرِيْنْ تَكْبِيْرْ
وَصَلَوَاتْ بَرْلَهْ چَكُوْبْ كَنْدُوَالْدَرِيْنَهْ تَسْلِيْمْ
اَيْلْدِيْلَرْ جُمْلَهْ اِكِي سِيْنَهْ بِيْلَهْ دُعَا اَيْلِيُوْبْ اَمِيْنْ
دِيْدِيْلَرْ وَاَوْلْ مَجْلِسِدَهْ بَرَا دَمْرَ وَاَزَا اِيْدِي كِيْمْ
پِيْرَا سِيْكَ قَبِيْضَهْ عَا شَقْلَرِيْنْدَنْ اِيْدِي وَمَرْحُومْ كَدَكْ
اَحْمَدْ پَا شَائِلَهْ بِيْلَهْ پُوْتَهْ اَتْمِيْشْ اَدْمَر اِيْدِي وَهَمْ

51
اَيْلَرُوْ چَكَنْ بَهْلُوَانْدَهْ خِيْرَمَتْ اَيْلِيْشْ وَهَمْ اَشِكَنْدَهْ
تُوْر قُوْرَانْ دِيُوْبُوْ بِيْرَعَرِيْرَا اَذَقُوْمُشِيْدِي وَاَوْلْ
بِيْرَكْ اَدِيْنَهْ يِلْدِيْرِمُ حَسَنْ بَا بَا دِيْرَكْرَدِي اَوْلْ
مَجْلِسِدَهْ بَهْلُوَانْ شِجَاعَهْ شُوْئِيْلَهْ دِيْمِيْشْ كَمْ شُوْلْ
سَنُوْكَ عَقْبِيْجَهْ دِيْ كَلُوْبْ طُوْرَانْ اُوْتِي كُوْرْمِيْنْ
عَا قَبْتْ سَنُوْكَ اَوْجَاغْ كَهْ صُوْقُوْيِيْنْ بُوْ اَوْقُدُرْ وَبُوْ
اَوْقَلْ صَا حِيْ دُرْدِيْمِيْشْ چُوْنِكُمْ مَرْحُومْرْ هُوْ اَنْ
دَلَنْ صَوْلَاتْ بَالِيْنِكْ اَوْجْ اَدْمَر اَتْمِيْشْدُرْ مَنَزِيْلْ
اَتِيْلُوْبْ بُوْرُسَلُوْ شِجَاعْ اَنْكْ اُوْرزِيْنَهْ طَا شْ
دِيْ كَدَكْ نَضْرَهْ بُوْنَكْ اُوْرزِيْنَهْ نِيْجَهْ زَمَانْ
كِيْمَدِي وَبَهْلُوَانْ تُوْر قُوْرَانْ كَلُوْبْ اَوْلْ
مَنَزِيْلِي تَوْجَهْ اُوْرزِيْنَهْ اَتْمِيْشْدُرْ وَاَنْوَكْ مَنَزِيْلِي
اُوْتِي شَصْتْ جَا نِيْنَهْ صَلَقُوْ اَتْمِيْشْدُرْ وَاَوْقِيْنَكْ